

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΕΙΡΑΙΑ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Πτυχιακή Εργασία

ΣΩΤΗΡΙΑΣ ΔΗΜ. ΓΚΟΥΜΑ

**ΑΝΑΠΛΑΣΗ – ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ
«ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ»**

Εισήγηση – Επίβλεψη: Γ. Κ. Βαρελίδης Δρ. Αρχιτέκτων Μηχ. –

Πολεοδόμος, Αναπλ. Καθηγητής Α.Τ.Ε.Ι. Πειραιά

Αθήνα Μάιος 2012

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	6
---------------	---

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΑΣΤΙΚΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΣΙΝΟΥ

A) Η σημασία του πρασίνου και των υπαίθριων χώρων και η προσφορά τους στο φυσικό χώρο και το περιβάλλον της πόλης

1) Γενικά.....	11
2) Η συνειδητοποίηση της σημασίας.....	13
3) Η επίδραση της βλάστησης πάνω στη φύση και την πόλη.....	17

B) Ανάπτυξη και εξέλιξη των αστικών υπαίθριων χώρων και χώρων πρασίνου

1) Εισαγωγή στην ιστορική διερεύνηση.....	18
2) Οι αρχικοί τύποι.....	21
3) Οι κήποι και τα πάρκα.....	22
4) Δρόμοι και πλατείες.....	30

Γ) Διάρθρωση του πρασίνου και των υπαίθριων χώρων στην πόλη

1) Οι νέες συνθήκες.....	39
--------------------------	----

2) Το δίλλημα της συγκέντρωσης ή διασποράς των υπαίθριων χώρων. Η προσιτότητα.....	42
---	----

Δ) Η διάρθρωση των υπαίθριων χώρων στις επιμέρους οικιστικές ενότητες

1) Γενικά.....	45
2) Οικιστικές ενότητες με οργανωμένη δόμηση.....	47
3) Οι κτισμένες περιοχές.....	48
4) Νέες επεκτάσεις.....	50
5) Απαιτήσεις σε επιφάνεια. Οι δυσκολίες καθορισμού των μεγεθών.....	51
6) Στοιχεία από το εξωτερικό. Η παρουσιαζόμενη κατάσταση.....	54
7) Κατευθύνσεις και προδιαγραφές σε άλλες χώρες.....	55
8) Στοιχεία για την Ελλάδα. Η παρουσιαζόμενη κατάσταση.....	56
9) Προδιαγραφές και δυνατότητες.....	58
10) Παραδείγματα ανάπτυξης πλατειών και υπαίθριων χώρων στην Ελλάδα.....	62

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΛΑΡΗ

Α) Ιστορική ανασκόπηση του υπό μελέτη χώρου

1) Η ονομασία της πόλης της Κορίνθου.....	68
2) Ίδρυση Νέας Κορίνθου.....	70
3) Σεισμοί της Κορίνθου το 1858.....	70

4) Οι πλατείες της Κορίνθου.....	75
5) Κόρινθος – Η κεντρική πλατεία.....	75
6) Ονομασίες δρόμων και πεζοδρομήσεις.....	76
7) Ονομασίες δρόμων.....	77
8) Φωτογραφικό υλικό της πλατείας Παναγή Τσαλδάρη στο πέρασμα των χρόνων.....	79
9) Προεδρικά Διατάγματα ετών 1931, 1932, 1991 και 2002.....	90
10) Χάρτες παλαιού σχεδίου πόλης.....	91

B) Τεχνική περιγραφή του έργου

1) Ανάπλαση κεντρικής πλατείας Κορίνθου.....	93
2) Τα χαρακτηριστικά του έργου.....	93
3) Η περιοχή παρέμβασης.....	93
4) Η θέση της περιοχής μελέτης.....	94
5) Η επιλογή της περιοχής παρέμβασης.....	95
6) Θεσμικό καθεστώς.....	96
7) Χαρακτηριστικά της περιοχής παρέμβασης.....	99
8) Κυκλοφορία οχημάτων και πεζών στην περιοχή παρέμβασης	100
9) Συμβατότητα προτεινόμενης παρέμβασης με άλλες μελέτες...	104
10) Παρουσίαση και ανάλυση ερωτηματολογίων.....	113

Γ) Τεχνική περιγραφή Αρχιτεκτονικής πρότασης

1) Ο υφιστάμενος σχεδιασμός – Μορφολογία της πλατείας.....	122
2) Υφιστάμενος σχεδιασμός στην παιδική χαρά της πλατείας.....	123
2Α) Ποιοτικά χαρακτηριστικά.....	123

3) Κεντρική ιδέα της αρχιτεκτονικής σύνθεσης.....	126
3Α) Περιγραφή της πρότασης – Λειτουργίες.....	128
3Β) Ο κοινόχρηστος χώρος ανατολικά του Δημοτικού Σχολείου..	134
3Γ) Ο πεζόδρομος της Ερμού.....	135
3Δ) Μορφολογία.....	135
3Ε) Ο Περιβάλλον χώρος του Δικαστικού Μεγάρου.....	137
3ΣΤ) Ο κοινόχρηστος χώρος ανατολικά του Δημοτικού Σχολείου και ο πεζόδρομος.....	137
3Ζ) Ο εξοπλισμός.....	137
3Η) Σχεδιασμός σύμφωνα με τις προδιαγραφές για την κίνηση των ΑΜΕΑ.....	139
3Θ) Η πρόταση.....	140
Δ) Μελέτη Φωτισμού.....	146
Ε) Βιβλιογραφία – πηγές.....	147

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μια εκτεταμένη συζήτηση έχει ξεκινήσει τα τελευταία χρόνια και αφορά τα ζητήματα μετασχηματισμού, ανάδειξης και ανάπλασης, κεντρικών περιοχών των Ελληνικών πόλεων. Αφορά τον επαναπροσδιορισμό της χρήσης και του πραγματικού χαρακτήρα τμημάτων των κυρίως αστικών χώρων των πόλεων της μεταπολεμικής Ελλάδας, την αναβάθμιση του δημοσίου χώρου τους, μετά από την, εκτός οποιουδήποτε πραγματικού ελέγχου και σχεδιασμού, ανάπτυξη που βίωσαν μέχρι σήμερα και τα πρωτοφανή αδιέξοδα στα οποία έχουν οδηγηθεί, τόσο όσον αφορά την αισθητική του χώρου, όσο και την ουσιαστική λειτουργία του.

Στόχος αυτής της πτυχιακής εργασίας, είναι η μελέτη της ανάπλασης και ανάδειξης της πλατείας Παναγή Τσαλδάρη, που βρίσκεται στο κέντρο της πόλης της Κορίνθου και που παρουσιάζει τα γνωστά κυκλοφοριακά και χωροταξικά προβλήματα ου έχουμε και σε άλλες πλατείες μεγαλουπόλεων (π.χ. στις πλατείες στο κέντρο της Αθήνας)

Η πολεοδομική εξέλιξη της Κορίνθου ακολούθησε ιστορικά την πορεία πολλών άλλων αστικών κέντρων μέσα σ' ένα συγκεκριμένο κοινωνικοοικονομικό και πολιτικό πλαίσιο. Η ανυπαρξία προγραμματισμού απέφερε παντελή έλλειψη πολιτικής για τη γη και την κατοικία, έφερε τα ανεφάρμοστα σχέδια πόλεων, τις τρομακτικές ελλείψεις ελεύθερων χώρων και κοινωνικής υποδομής, την πυκνή δόμηση, τους υψηλούς συντελεστές δόμησης κ.λ.π.

Το σχέδιο πόλης της Κορίνθου, διαμορφώθηκε τεχνικά το 19^ο αιώνα, σε επέκταση του προϋπάρχοντος οικισμού. Από τότε μέχρι σήμερα έγιναν αρκετές παρεμβάσεις στο Σχέδιο της πόλης με σκοπό να επιλυθούν τα σοβαρά διαρθρωτικά προβλήματα που προέκυψαν σε αυτήν.

Έτσι εξετάζουμε τα προβλήματα και τις ελλείψεις που παρουσίαζε η πλατεία πριν την ανακατασκευή της, λαμβάνοντας υπόψη πως έπαιξε ενεργό ρόλο στην οικονομική, πολιτική και κοινωνική ζωή της Κορίνθου για περισσότερο από έναν αιώνα και ήταν πλέον επιτακτική η ανάγκη για ανακατασκευή και επέκτασή της με βάση τη ραγδαία εξέλιξη του πολιτισμού και τις συνεχώς αυξανόμενες απαιτήσεις της εποχής μας.

Η πεζοδρόμηση των δρόμων γύρω από την πλατεία, που προτάθηκε και τελικά υλοποιήθηκε ως επέκταση της ίδιας της πλατείας, βοήθησε αποτελεσματικά, όπως θα δούμε και αναλυτικά πιο κάτω, στην ανάδειξη του χώρου αυτού.

Η πορεία που ακολουθήθηκε στην εργασία, είχε σαν στόχο την πληρέστερη και πιο ολοκληρωμένη παρουσίαση της υλοποιημένης πρότασης, στηριζόμενη όχι μόνο στις επί τόπου παρατηρήσεις και αναλύσεις των συνθηκών που επικρατούν και των αναγκών που πρέπει να καλυφθούν αλλά και στα εξής:

α) Καταγραφή της σημασίας του πρασίνου και των υπαίθριων χώρων και της προσφοράς τους στο φυσικό χώρο και το περιβάλλον της πόλης.

β) Ιστορική ανασκόπηση στην ανάπτυξη και εξέλιξη των

αστικών υπαίθριων χώρων. Μελέτη και παρουσίαση διαφόρων τύπων ελεύθερων χώρων από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα.

γ) Κριτική και παρουσίαση της κατάστασης των υπαίθριων χώρων στις σημερινές συνθήκες των μεγαλουπόλεων. Στοιχεία από το εξωτερικό άλλα και από την Ελλάδα όσον αφορά την παρουσιαζόμενη κατάσταση, αλλά και τις προδιαγραφές και δυνατότητες.

δ) Επεξεργασία και κριτική στις όποιες παρεμβάσεις “συγγενείς” με τη δική μας πρόταση έχουν γίνει στην Ελλάδα και βέβαια στην Κόρινθο.

ε) Στη συνέχεια παραθέτουμε συλλογή φωτογραφιών που απεικονίζουν την εξέλιξη της πλατείας και των γύρω από αυτήν, δρόμους καθώς και τα κτίρια που υπάρχουν, μέσα στο πέρασμα του χρόνου από τα τέλη του 19^{ου} αιώνα έως σήμερα.

στ) Ακολουθεί μια εκτεταμένη παράθεση του θεσμικού πλαισίου που αφορά το κέντρο και φυσικά την ίδια την πλατεία, η οποία βρίσκεται μέσα σε αυτό, στο οποίο καθορίστηκαν τα όριά του, οι συντελεστές δόμησης και οι τομείς χρήσεων γης καθώς και σχεδίων ρυμοτομικών – πολεοδομικών – ρυθμιστικών της πόλης της Κορίνθου.

ζ) Συνεχίζουμε με την κατάθεση σχεδίων στα οποία αποτυπώνεται η κάτοψη της παλαιάς πλατείας και την νέας καθώς και αναλυτικά όλα τα σχέδια της νέας πλατείας (κάτοψη, τομές, λεπτομέρειες κατασκευαστικές), σχολιασμός πάνω σε αυτά και σύγκριση νέων με παλαιών.

η) Αναγκαία ήταν και η σύνταξη και διανομή ερωτηματολογίων, κατάλληλα διαμορφωμένων, που δόθηκαν στους σημερινούς χρήστες της πλατείας, έτσι ώστε να καταγράψουμε και τη δική του άποψη, για το αν συμφωνούν με την ανάπλαση που έχει γίνει ήδη στην πλατεία, τα υπέρ και τα κατά, τη γνώμη τους για την προηγούμενη αλλά και την υπάρχουσα κατάσταση της πλατείας. Απευθυνθήκαμε σε κάθε ηλικίας άνθρωπο, κάτοχο ή όχι αυτοκινήτου για μια γενικότερη εικόνα της

νοοτροπίας κυρίως που υπάρχει σχετικά με τη μετακίνηση, ειδικά σε ένα χώρο που λειτουργεί όχι μόνο ως κατοικία και ψυχαγωγία αλλά και ως κόμβος στον οποίο καταλήγουν οι πιο πολυσύχναστοι δρόμοι της Κορίνθου.

Για την προσέγγιση και την ανάπτυξη του θέματος, χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία από ένα μεγάλο αριθμό πηγών καθώς και βιβλιογραφική μελέτη. Την κυριότερη πηγή στοιχείων, που αφορούν την εργασία αυτή, αποτέλεσε το αρχείο της βιβλιοθήκης του Τ.Ε.Ε. Αθήνας καθώς και η Δημοτική Βιβλιοθήκη της Κορίνθου. Οφείλω να ευχαριστήσω το διοικητικό προσωπικό για την βοήθεια που μου πρόσφερε στην ολοκλήρωση της εργασίας μου.

Χρησιμοποιήθηκαν επίσης, χαρτογραφικά δεδομένα που είτε προϋπήρχαν, είτε αναπτύχθηκαν για τους σκοπούς της εργασίας αυτής. Επίσης πρέπει να ευχαριστήσω θερμά το τμήμα Πολεοδομικού Σχεδιασμού της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου Κορινθίων για το δανεισμό των σχεδίων της συνολικής μελέτης ανακατασκευής της πλατείας.

Ένας μεγάλος αριθμός από δεδομένα, συλλέχθηκαν με προσωπική μελέτη του γράφοντα, επιτόπια παρατήρηση και καταγραφή. Επίσης, πρέπει να αναφερθεί πως πολλά δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν, οφείλονται σε πηγές, που είτε αναγράφονται σαν υποσημείωση, είτε αναφέρονται στην βιβλιογραφία, στο τέλος της εργασίας και για των οποίων τη χρήση, ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ **ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ** **ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΑΣΤΙΚΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΧΩΡΩΝ** **ΚΑΙ ΧΩΡΩΝ ΠΡΑΣΙΝΟΥ**

A) Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΙ Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥΣ ΣΤΟ ΦΥΣΙΚΟ ΧΩΡΟ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ.

1) ΓΕΝΙΚΑ

Ακούγεται συχνά η άποψη ότι η πόλη χαρακτηρίζεται κυρίως από κτίρια και ότι αυτά είναι οι βασικοί υποδοχείς κάθε αστικής δραστηριότητας του ανθρώπου. Στο κτισμένο περιβάλλον λοιπόν στο οποίο μερικοί προσθέτουν το πολύ-πολύ και τις επιφάνειες για την κυκλοφορία των μέσων μεταφοράς βασίζεται —σύμφωνα με την παραπάνω άποψη- η «ταυτότητα» της πόλης και βρίσκουν θέσεις όλες οι απαραίτητες για αυτή λειτουργίες.

Η αντίληψη αυτή είναι απόλυτα λαθεμένη ή σκόπιμα παρουσιασμένη κυρίως για να εξυπηρετεί οικονομικές βλέψεις. Στη χώρα μας μια τέτοια θέση μπορεί να μην έχει διατυπωθεί θεωρητικά, όμως υπάρχει διάχυτη, όχι μόνο στην αντίληψη που δημιουργεί η σύγχρονη ελληνική πόλη σε κατοίκους και επισκέπτες, αλλά και στην πρακτική που ακολουθείται απ' όλους που ασχολούνται με το «κτίσιμο» της πόλης.

Είναι χαρακτηριστικό ότι άλλοτε στα ακίνητα του κέντρου της Αθήνας είχε επιτραπεί ποσοστό κάλυψης του ισόγειου 100% με το αιτιολογικό ότι το ισόγειο είναι αυτό που αποφέρει οικονομικά οφέλη στους επιχειρηματίες. Έτσι μηδενίστηκε ο ακάλυπτος χώρος σε πολλά οικοδομικά τετράγωνα και μάλιστα μετά από θεσμοθέτηση από την Πολιτεία.

* ΑΘ. ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ, Καθηγητής Ε.Μ.Π., Π. ΚΟΣΜΑΚΗ, Λέκτορας Ε.Μ.Π. «ΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ, Θέματα ανάλυσης και πολεοδομικής Οργάνωσης αστικών ελεύθερων χώρων και πρασίνου»-ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ-ΤΟΜΕΑΣ Π-ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΜΕΩΝ-ΑΘΗΝΑ 1988

Παράλληλα ένα άκτιστο οικοπέδο μέσα στην πόλη θεωρείται ότι δεν επιτελεί τον προορισμό του και για τούτο και η Πολιτεία επιβάλλει στον ιδιοκτήτη το φόρο ακάλυπτων χώρων. Έτσι τον υποχρεώνει έμμεσα να το «αξιοποιήσει» κτίζοντας το σαν τα άλλα.

Όμως ένα άκτιστο οικοπέδο αποτελεί σήμερα μία λειτουργία συχνά πιο σημαντική από άλλες λειτουργίες κτισμένου χώρου, πολλές από τις οποίες μπορούν να χαρακτηριστούν και σαν παρασιτικές. Η λειτουργία μάλιστα αυτή του άκτιστου οικοπέδου είναι μία κοινωνική προσφορά χωρίς αντάλλαγμα.

Όταν λοιπόν ακόμα και στην περίπτωση ενός ιδιωτικού αχρησιμοποίητου οικοπέδου σε μία κτισμένη περιοχή διαπιστώνεται πόσο τούτο λειτουργεί σαν πνεύμονας στη ζωή της πόλης, είναι φανερό ότι στο σύνολο των ακάλυπτων από κτίρια και ελεύθερων χώρων πέφτει ένα σημαντικό φορτίο να δεχτούν λειτουργίες και να επιτελέσουν έργο που κανένα κτίριο ή τεχνολογικό επίτευγμα δεν μπορεί να καλύψει.

Είναι λοιπόν η προσφορά των υπαίθριων χώρων και του πρασίνου στην πόλη και τους κατοίκους της σημαντική και πολυσύνθετη. Για να απλοποιήσουμε κάπως το θέμα ας τη χωρίσουμε σε δύο μεγάλες ομάδες.

Η πρώτη συγκεντρώνει τη συμβολή στο φυσικό χώρο και το περιβάλλον, δηλαδή στις φυσικές διεργασίες σε έμψυχα και άψυχα.

Η δεύτερη αποτελεί την προσφορά των υπαίθριων χώρων και του πρασίνου στο κοινωνικό, ψυχολογικό και αισθητικό επίπεδο.

Θα μπορούσε τέλος να υποστηρίξει κανείς ότι υπάρχει και μία τρίτη ομάδα προσφοράς και συμβολής των υπαίθριων χώρων και κυρίως του πρασίνου. Πρόκειται για την οικονομική προσφορά.

* ΑΘ. ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ, Καθηγητής Ε.Μ.Π., Π. ΚΟΣΜΑΚΗ, Λέκτορας Ε.Μ.Π. «ΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ, Θέματα ανάλυσης και πολεοδομικής Οργάνωσης αστικών ελεύθερων χώρων και πρασίνου»-ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ-ΤΟΜΕΑΣ ΠΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΜΕΩΝ-ΑΘΗΝΑ 1988

Ας αναφερθούν μόνο μερικά αντικείμενα όπως:

- (α) η εξοικονόμηση ενέργειας (π.χ. με τη μείωση ή κατάργηση κλιματιστικών εγκαταστάσεων)
- (β) μείωση δαπανών καθαρισμού νερών, αέρα, εδάφους από ρύπους αλλά και των δρόμων της πόλης από τη σκόνη
- (γ) εκμετάλλευση της ξυλείας
- (δ) αξιοποίηση καρποφόρων δένδρων και γενικότερα αγροτική οικονομία
- (ε) συμβολή στην ψυχική και σωματική υγιεινή του πληθυσμού (προγράμματα προληπτικής ιατρικής που μειώνουν το κόστος νοσηλείας)
- (στ) αύξηση της παραγωγικότητας του ενεργού πληθυσμού με τη βελτίωση συνθηκών εργασίας και την καλύτερη αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου.

2) Η ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ

Είναι γνωστό ότι στη σύγχρονη πόλη η ρύπανση του περιβάλλοντος (ατμόσφαιρας, εδάφους, υπεδάφους, νερών αλλά και κτιστού περιβάλλοντος) έχουν φτάσει σε πολλές περιπτώσεις σε απαράδεκτο βαθμό. Οι πηγές της ρύπανσης σχετίζονται με τα απόβλητα και την όλη δραστηριότητα των βιομηχανιών, με τις θερμαντικές εγκαταστάσεις, με τα τροχοφόρα, τα καυσαέρια τους, το θόρυβο αλλά και την παρουσία τους, με τη σκόνη κ.λ.π.

Παράλληλα παράγοντας στη διατήρηση της ρύπανσης είναι η υψηλή κτιριακή πυκνότητα που δυσκολεύει την ανανέωση του αέρα και την εξουδετέρωση των αποβλήτων στα πλαίσια των διεργασιών της φύσης. Ακόμα τα κτίρια και γενικότερα η πόλη δυσκολεύουν τις κινήσεις των νερών και μολύνουν το έδαφος και τη θάλασσα με τα στερεά και υγρά απόβλητά τους.

Τέλος, με την άντληση των φυσικών πόρων για οικοδομικά υλικά και άλλες πρώτες ύλες, όχι απλώς ρυπαίνεται, αλλά και καταστρέφεται το περιβάλλον.

Είναι φυσικό ότι όλα αυτά σχετίζονται με το γενικότερο περιβαλλοντικό πρόβλημα και την οικολογική διάσταση της ανάπτυξης, όμως εδώ ας περιορισθούμε σε μερικά στοιχεία απ' αυτά που συνδέονται άμεσα με τον αστικό χώρο και το θέμα μας.

Εάν εξετάσουμε λ.χ. τη σύσταση και μόνο του ατμοσφαιρικού αέρα μέσα σε μία πυκνοκατοικημένη και ανοργάνωτη πόλη, θα διαπιστώσουμε πόσο επικίνδυνα έχουν αλλοιωθεί οι αναλογίες των στοιχείων που τον αποτελούν, θα εντοπίσουμε δηλ. μονοξείδιο του άνθρακα, αιθάλη, διοξείδιο του άνθρακα, αιθάλη, διοξείδιο του αζώτου, μόλυβδο, αρσενικό, νιτρικό οξύ κ.α.

Με τέτοιες διαπιστώσεις δεν μπορεί να αγνοηθεί το γεγονός ότι η ύπαρξη ελευθέρων χώρων και ειδικότερα πρασίνου βελτιώνει σημαντικά τις αναλογίες των στοιχείων της ατμόσφαιρας. Τα δέντρα εμπλουτίζουν σε οξυγόνο την ατμόσφαιρα, γιατί κατακρατούν τον άνθρακα και φιλτράρουν τον αέρα, όχι μόνο από τη σκόνη και τους αιωρούμενους μικροοργανισμούς αλλά και από το θόρυβο.

Ακόμα και μέσα στην ίδια την πόλη, στις περιοχές όπου υπάρχουν οι κατάλληλοι ακάλυπτοι χώροι, μπορεί να δημιουργηθεί ένα πολύ πιο υγιεινό μικροπεριβάλλον από άλλες, που τη στερούνται.

Αυτά έχουν διαπιστωθεί από παλαιότερα, όμως η ένταξη σχετικών αναλύσεων στα πλαίσια του πολεοδομικού σχεδιασμού έγινε κυρίως τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια στα μεγάλα αστικά κέντρα των έντονα βιομηχανοποιημένων χωρών.

* ΑΘ. ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ, Καθηγητής Ε.Μ.Π., Π. ΚΟΣΜΑΚΗ, Λέκτορας Ε.Μ.Π. «ΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ, Θέματα ανάλυσης και πολεοδομικής Οργάνωσης αστικών ελεύθερων χώρων και πρασίνου»-ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ-ΤΟΜΕΑΣ Π-ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΜΕΩΝ-ΑΘΗΝΑ 1988

Η χρησιμότητα, εξ' άλλου των ελευθέρων χώρων και ειδικότερα του πρασίνου στην πόλη επεκτείνεται και στην αντιμετώπιση των θορύβων, την οπτική απομόνωση, την αισθητική βελτίωση της εικόνας της πόλης, ενώ οι δυνατότητες αναψυχής που προσφέρει βοηθούν μαζί με όλα τ' άλλα σε μία κατά το δυνατόν ομαλότερη ψυχοσωματική ανάπτυξη των κατοίκων.

Εκτός όμως από τα παραπάνω, η παρουσία των ελεύθερων χώρων στις κατάλληλες ζώνες μέσα στην πόλη έχει και άλλες σκοπιμότητες. Υπάρχουν πραγματικά ορισμένα στοιχεία της φυσικής τοπογραφίας του χώρου μιας πόλης, που πρέπει να μείνουν κατά το δυνατόν κοντά στην αρχική - φυσική - τους κατάσταση. Η υποτίμηση αυτής της αναγκαιότητας, με την αλλοίωση ή εξαφάνιση των φυσικών αυτών στοιχείων, δεν έχει μόνο δυσάρεστα αισθητικά αποτελέσματα, αλλά πολλές φορές είναι μοιραία για την ασφάλεια και τη ζωή των κατοίκων, ενώ οι οικονομικές επιπτώσεις είναι πάντα μεγάλες. Έτσι, η αποψίλωση μιας πλαγιάς με μεγάλη κλίση και η κατασκευή οικισμού πάνω σ' αυτή, μεγαλώνει τις πιθανότητες για κατολισθήσεις και άλλες καταστροφές ή ατυχήματα, ενώ το κόστος πολεοδόμησής του και η εξασφάλιση των έργων υποδομής και ανεκτών συνθηκών διαβίωσης του πληθυσμού, είναι απaráδεκτα υψηλό.

Ακόμα, οι ρεματιές, οι χείμαρροι, τα ποτάμια, καθώς και οι περιοχές χαμηλών εδαφών (γούβες) είναι στοιχεία της φυσικής τοπογραφίας, που δεν πρέπει να αλλοιώνονται αβασάνιστα, για χάρη μιας κερδοσκοπικής οικοπεδοποίησής τους. Αλλά ούτε και η αντικατάσταση της ρεματιάς με ένα δρόμο και ένα κλειστό αποχετευτικό αγωγό είναι η ορθή αντιμετώπιση. Και τούτο γιατί η διατομή του αγωγού θα υπολογιστεί, ασφαλώς, για λόγους οικονομοτεχνικούς, να καλύπτει τις συνηθισμένες αιχμές των βροχοπτώσεων, ενώ δεν θα ανταποκριθεί στις

εξαιρετικές νεροποντές, που θα μεταβάλλουν σε χείμαρρο το δρόμο.

Για τους παραπάνω λόγους είναι προτιμότερο οι ρεματιές να παραμένουν ρεματιές και με την κατάλληλη δενδροφύτευση και διαμόρφωσή τους να προσφέρονται σαν πνεύμονες πρασίνου στην πόλη, ενώ ταυτόχρονα θα εξακολουθούν να επιτελούν το έργο τους σαν φυσικές διέξοδοι των νερών.

Εκτός, όμως, από τις πλημμύρες υπάρχουν και άλλα φυσικά φαινόμενα με τα οποία η φύση παίρνει εκδίκηση απ' τον άνθρωπο γιατί την απομάκρυνε από τις πόλεις του. Το καταστροφικό έργο λ.χ. των σεισμών έχει απόλυτη συνάρτηση με το βαθμό φόρτισης της πόλης με κτίρια και τη σχέση τους με τους υπαίθριους χώρους. Οι μεγάλες πυκνότητες μεγαλώνουν τις καταστροφές αποδεκατίζοντας τον πληθυσμό και δημιουργώντας οικονομικά, κοινωνικά και ψυχολογικά προβλήματα στους επιζώντες με την απουσία ικανοποιητικού πλέγματος υπαίθριων χώρων είναι αδύνατη όχι μόνο η διαφυγή των κατοίκων αλλά και η εξασφάλιση της παροχής βοήθειας, της δημιουργίας των καταυλισμών και στη συνέχεια των ημιμόνιμων οικισμών με λυόμενα.

Και το χειρότερο δεν υπάρχει χώρος για να οργανωθούν οι κοινωνικοοικονομικές λειτουργίες μιας «υπαίθριας» αστικής ζωής που θα κρατήσει τον πληθυσμό και την ουσιαστική ζωή στην πόλη.

Η ύπαρξη ακάλυπτων χώρων επαυξάνει την κυκλοφορία του αέρα μειώνοντας τις πιθανότητες δημιουργίας νέφους, ενώ οι χώροι πρασίνου εξασφαλίζουν εκτός των άλλων και μείωση κατά μερικούς βαθμούς της θερμοκρασίας της ατμόσφαιρας. Αντίθετα τα κτίρια και τα καταστρώματα των οδών δρουν σαν θερμοσυσσωρευτές αποδίδοντας θερμότητα ακόμα και τη νύχτα και καθιστώντας τον καύσωνα αδιάκοπο.

* ΑΘ. ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ, Καθηγητής Ε.Μ.Π., Π. ΚΟΣΜΑΚΗ, Λέκτορας Ε.Μ.Π. «ΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ, Θέματα ανάλυσης και πολεοδομικής Οργάνωσης αστικών ελεύθερων χώρων και πρασίνου»-ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ-ΤΟΜΕΑΣ Π-ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΜΕΩΝ-ΑΘΗΝΑ 1988

Τέλος, ακόμα και στην περίπτωση αστικών πυρκαγιών οι υπαίθριοι χώροι δρουν ευεργετικά στην αντιμετώπισή τους. Βέβαια δασώδεις εκτάσεις με εύφλεκτη χλωρίδα (π.χ. χαλέπιος, πεύκη, θάμνοι κ.λ.π.) εφ' όσον δεν καθαρίζονται και δεν ελέγχονται κανονικά επαυξάνουν τους κινδύνους. Όμως γενικά ο ακάλυπτος χώρος αποτελεί καταφυγή για τον πληθυσμό, διακόπτει την επέκταση του μετώπου της φωτιάς και διευκολύνει τα πυροσβεστικά οχήματα και τα συνεργεία βοήθειας. Προϋπόθεση, πάντως, αποτελεί ο ακάλυπτος χώρος να είναι πραγματικά ελεύθερος και να μην είναι λ.χ. κατειλημμένος από σταθμευμένα αυτοκίνητα οπότε η πρόσβαση των πυροσβεστικών καθίσταται αδύνατη.

3) Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΒΛΑΣΤΗΣΗΣ ΠΑΝΩ ΣΤΗ ΦΥΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΛΗ

Επειδή ένα κύριο συστατικό σχεδόν όλων των υπαίθριων και ελεύθερων χώρων είναι το πράσινο, ας αναφέρουμε περιληπτικά μερικές από τις φυσικές διεργασίες στις οποίες συμμετέχει αποφασιστικά τούτο επηρεάζοντας και τα λοιπά φυσικά στοιχεία και την πόλη.

- (α) Η Παραγωγή οξυγόνου
- (β) Η συγκράτηση εδαφών
- (γ) Η συγκράτηση υδροφόρου ορίζοντα
- (δ) Προστασία από τον άνεμο
- (ε) Καταπολέμηση της σκόνης
- (στ) Επιρροή στις συνθήκες μικροκλίματος

* ΑΘ. ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ, Καθηγητής Ε.Μ.Π., Π. ΚΟΣΜΑΚΗ, Λέκτορας Ε.Μ.Π. «ΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ, Θέματα ανάλυσης και πολεοδομικής Οργάνωσης αστικών ελεύθερων χώρων και πρασίνου»-ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ-ΤΟΜΕΑΣ Π-ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΜΕΩΝ-ΑΘΗΝΑ 1988

B) ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΙ ΧΩΡΩΝ ΠΡΑΣΙΝΟΥ.

1) ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

Στις αρχές του 20ού αιώνα οι αρχιτέκτονες τοπίου Olmsted και Nolen έδωσαν για πρώτη φορά έναν πλήρη κατάλογο με τις απαραίτητες, για την σύγχρονη πόλη, κατηγορίες αστικών υπαίθριων χώρων και χώρων πρασίνου. **Ο κατάλογος περιλάμβανε τις εξής κατηγορίες χώρων:**

- A. δρόμοι, βουλεβάρτα και λεωφορεία πάρκα
- B. πλατείες, κοινόχρηστο πράσινο, δημόσιοι κήποι
- Γ. παιδικές χαρές τριών κατηγοριών: για μικρά παιδιά, παιδιά σχολικής ηλικίας και για εφήβους
- Δ. μικρά πάρκα γειτονιάς
- Ε. μεγάλα πάρκα μέσα στην πόλη, και
- Στ. μεγάλα πάρκα έξω από την πόλη.

Ήδη ορισμένοι από τους παραπάνω τύπους, π.χ. parkways και commons, δεν συναντώνται στις σημερινές πολεοδομικές μελέτες και εφαρμογές. Νέοι τύποι κυριάρχησαν, π.χ. πεζόδρομοι και παρκοπεζόδρομοι, ενώ ιστορικοί τύποι που είχαν ξεχαστεί για αιώνες, όπως οι τύποι της Ελληνιστικής και Ρωμαϊκής αγοράς, επανεμφανίζονται σήμερα σε προτάσεις αρχιτεκτόνων και πολεοδόμων.

* ΑΘ. ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ, Καθηγητής Ε.Μ.Π., Π. ΚΟΣΜΑΚΗ, Λέκτορας Ε.Μ.Π. «ΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ, Θέματα ανάλυσης και πολεοδομικής Οργάνωσης αστικών ελεύθερων χώρων και πρασίνου»-ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ-ΤΟΜΕΑΣ Π-ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΜΕΩΝ-ΑΘΗΝΑ 1988

Οι τύποι των αστικών υπαίθριων χώρων αναδύονται μέσα από τις αντιλήψεις και τα πρότυπα πολεοδομικής οργάνωσης και καθημερινής ζωής που επικρατούν σε μία δεδομένη ιστορική εποχή.

Ο ρόλος τους μέσα στο πολεοδομικό περιβάλλον εξαρτάται από το χαρακτήρα, τη λειτουργία της πόλης καθώς και το κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο μέσα στο οποίο αυτή αναπτύσσεται και εξελίσσεται.

Τα δίκτυα των αστικών υπαίθριων χώρων (δρόμοι, πλατείες, κήποι, πάρκα), η πλοκή τους μέσα στο δομημένο ιστό της πόλης και η ένταξή τους στο φυσικό περιβάλλον εκφράζουν και προσδιορίζουν ταυτόχρονα την ταυτότητα της πόλης. Σε ορισμένα μάλιστα παραδείγματα τα κυρίαρχα στοιχεία του δικτύου τελικά ανάγονται σε διαχρονικά σύμβολα της πόλης όπως η πλατεία του Αγίου Μάρκου στη Βενετία και η κεντρική πλατεία στη Σιέννα.

Η δύναμη «αντίστασης» ορισμένων τύπων δημόσιων υπαίθριων χώρων στο χρόνο, η ελαστικότητα και προσαρμοστικότητά τους σε αλλαγές κοινωνικοοικονομικών και πολιτιστικών συνθηκών, καθώς και η λειτουργία τους ως διαρκούς πηγή άντλησης ιδεών και προτύπων καθιστούν αναγκαία τη διαχρονική εξέτασή τους.

Μέσα από τη διαχρονική εξέταση των δημόσιων υπαίθριων χώρων και χώρων πρασίνου παρατηρεί κανείς ορισμένες ομοιότητες ή διαφορές στην τυπολογία που είναι δυνατόν να συσχετιστούν με ομοιότητες ή διαφορές στα κυρίαρχα χαρακτηριστικά των αντίστοιχων πλαισίων ανάπτυξης. Για παράδειγμα όταν η κλίμακα της πόλης είναι περιορισμένη και η αυτονομία της τονισμένη αναφερόμαστε σε δίκτυα υπαίθριων χώρων που έχουν διαμορφωθεί «οργανικά», όπως τα δίκτυα της Αρχαϊκής και Κλασσικής Ελληνικής ή της Μεσαιωνικής πόλης. Αντίθετα, όταν η κλίμακα της πόλης είναι μεγάλη και η ίδια ανήκει σε

ένα κράτος με ισχυρή κεντρική διοίκηση αναφερόμαστε συνήθως σε δίκτυα αξονικά και ιεραρχημένα, με εξειδικευμένες χρήσεις και «θεατρικό» χαρακτήρα όπως τα δίκτυα της Ρώμης ή του Παρισιού μετά τις επεμβάσεις του Οσμάν.

* ΑΘ. ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ, Καθηγητής Ε.Μ.Π., Π. ΚΟΣΜΑΚΗ, Λέκτορας Ε.Μ.Π. «ΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ, Θέματα ανάλυσης και πολεοδομικής Οργάνωσης αστικών ελεύθερων χώρων και πρασίνου»-ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ-ΤΟΜΕΑΣ ΙΙ-ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΜΕΩΝ-ΑΘΗΝΑ 1988

2) ΟΙ ΑΡΧΙΚΟΙ ΤΥΠΟΙ

Δυο κατηγορίες αστικών υπαίθριων χώρων προβάλλουν μέσα από μια διαχρονική εξέταση της πόλης:

A. Οι κήποι και τα πάρκα: η οργάνωσή τους βασίζεται στην εκτεταμένη φύτευση. Λειτουργούν σαν τόποι ανάπαυσης και αναψυχής ή σαν χώροι εισαγωγής σε σημαντικά κτίρια (π.χ. ναούς, ανάκτορα).

B. Οι δρόμοι και οι πλατείες: ενιαίες επιφάνειες με κύριο προορισμό την υπαίθρια κοινωνική ζωή και ανταλλαγή. Τα στοιχεία φύτευσης εδώ δεν έχουν πρωτεύοντα ρόλο.

Οι δύο παραπάνω κατηγορίες αντιπροσωπεύουν και σήμερα τις δύο διαφορετικές προσεγγίσεις στο αντικείμενο του σχεδιασμού αστικών υπαίθριων χώρων και χώρων πρασίνου:

1. Την προσέγγιση του Σχεδιασμού και Αρχιτεκτονικής Τοπίου.
2. Την προσέγγιση της πολεοδομικής Σύνθεσης.

Η εμφάνισή τους και η εξέλιξή τους παρακολουθεί την ιστορία συγκρότησης και εξέλιξης της πόλης. Καταλήγουν δε σε «τελειωμένες μορφές» ήδη από την προβιομηχανική εποχή. Οι μορφές αυτές εκφράζουν και την ισορροπημένη σχέση του ανθρώπου με το περιβάλλον της φύσης. Αν και ο φόβος και η ανασφάλεια απέναντι στα φαινόμενα της φύσης παραμένουν και εκφράζονται με συμβολικά στοιχεία στον τρόπο οργάνωσης και διαμόρφωσης του χώρου, το φυσικό τοπίο στην εποχή ανάπτυξης των αρχικών τύπων αστικών υπαίθριων χώρων θεωρείται περισσότερο σαν φυσικός πόρος.

* ΑΘ. ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ, Καθηγητής Ε.Μ.Π., Π. ΚΟΣΜΑΚΗ, Λέκτορας Ε.Μ.Π. «ΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ, Θέματα ανάλυσης και πολεοδομικής οργάνωσης αστικών ελεύθερων χώρων και πρασίνου»-ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ-ΤΟΜΕΑΣ Π-ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΜΕΩΝ-ΑΘΗΝΑ 1988

3) ΟΙ ΚΗΠΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΡΚΑ

Η έννοια του κήπου ως πηγή αισθητικής απόλαυσης έχει τις ρίζες της στη μυθολογία. Οι περισσότερες θρησκείες περιγράφουν ως τόπους παραδείσου κήπους με δένδρα, φυτά, και νερό. Οι καταβολές όμως της οργάνωσης του χώρου του κήπου βρίσκονται στην πρακτική της αγροτικής καλλιέργειας, τα δε πρότυπα της μπορούν να αναχθούν στην οργάνωση του περιφραγμένου κήπου.

Οι κήποι εμφανίζονται για πρώτη φορά στις αναπτυγμένες αγροτικές κοινωνίες της Ασίας. Οι διαστάσεις και η μορφή τους είναι εκείνες των αγρών. Τα στοιχεία του χώρου (φυτά, δένδρα, νερό) έχουν συμβολική αλλά και λειτουργική σημασία. Έτσι το πάρκο συμβολίζει την πηγή της ζωής ενώ ταυτόχρονα εξασφαλίζει και ένα ευχάριστο μικροπεριβάλλον σε περιόδους υψηλής θερμοκρασίας.

Αρχικά οι κήποι και τα πάρκα δεν έχουν οργανική σχέση με την πόλη. Αποτελούν προνόμιο της άρχουσας τάξης ή συνδέονται με τους ναούς, ενώ σε ελάχιστες περιπτώσεις είναι δημόσιοι ή κοινόχρηστοι. Διακρίνονται σε κήπους γύρω από κτίρια, σε κήπους ενταγμένους σε κτιριακά συγκροτήματα και σε εκτεταμένους κήπους ή πάρκα.

* ΑΘ. ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ, Καθηγητής Ε.Μ.Π., Π. ΚΟΣΜΑΚΗ, Λέκτορας Ε.Μ.Π. «ΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ, θέματα ανάλυσης και πολεοδομικής οργάνωσης αστικών ελεύθερων χώρων και πρασίνου»-ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ-ΤΟΜΕΑΣ Π-ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΜΕΩΝ-ΑΘΗΝΑ 1988

3 Α) ΚΗΠΟΙ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΚΤΙΡΙΑ.

Αρχικά η οργάνωσή τους υποτάσσεται στο κτίριο. Τα στοιχεία του χώρου (άνθη, δένδρα, πέργκολες) διατάσσονται συμμετρικά και έχουν ως σκοπό την εξασφάλιση της ευθύγραμμης συνέχειας προς την είσοδο του κτιρίου. Το νερό αποτελεί συστατικό στοιχείο της οργάνωσης του χώρου.

Αρχικά παραδείγματα κήπων γύρω από κτίρια συναντάμε στην Αρχαία Αίγυπτο (3.500-500 π.Χ.), συσχετισμένα με ναούς και σπίτια ευγενών. Παρόμοια διάταξη, αν και καταλάμβαναν μεγαλύτερη έκταση, ακολουθούσαν και οι κήποι των Βασιλέων της Περσίας (500 π.Χ.).

Η συμμετρική διάταξη και η υποταγή του ελεύθερου χώρου στο κτίριο ακολουθείται και αργότερα στην Αραβική Αρχιτεκτονική. Παράδειγμα αυτής της λογικής, αν και με τονισμένο τον χαρακτήρα του ανοικτού χώρου, αποτελεί το Ισλαμικό ανάκτορο Ταζ Μαχάλ στην Ινδία (1650).

Ενδιαφέρουσα προσαρμογή της αρχής της αξονικότητας στις τοπικές συνθήκες και απαιτήσεις του εδάφους αποτελούν οι διαμορφώσεις γύρω από βίλλες μελών της άρχουσας τάξης (ευγενών, αστών, καρδινάλιων), της Ιταλίας στην εποχή της Αναγέννησης (Βίλλα Μεδίκων, Βίλλα Ντ'Εστέ, Βίλλα Λάντε). Η σύνθεση του κήπου στηριζόταν στις αρχές του Alberti, ο οποίος πρότεινε τη σύνδεσή του με το κτίριο μέσω στεγαστρών, καθώς και τη χρήση βαθμιδωτών επιπέδων και κλιμάκων ανάλογα με τις κλίσεις του εδάφους. Επίσης συνιστούσε την σύνδεση όλων των στοιχείων οργάνωσης του χώρου μέσω ενός άξονα και έδινε ιδιαίτερη έμφαση στη χρήση τοπικών υλικών κατασκευής και στην ενσωμάτωση της σύνθεσης στο φυσικό περιβάλλον.

3B) ΚΗΠΟΙ ΕΝΤΑΓΜΕΝΟΙ ΣΕ ΚΤΙΡΙΑΚΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ.

Το θέμα του κήπου εδώ εντάσσεται στον τύπο του αίθριου (χαρακτηριστικό της αρχαίας Ελληνικής και Ρωμαϊκής κατοικίας), με τη διαφορά ότι η φύτευση και τα άλλα στοιχεία φυσικής διαμόρφωσης, όπως νερό και πέργκολες, αποτελούν πλέον τα κυρίαρχα στοιχεία. Αντιπροσωπευτικά παραδείγματα αυτού του τύπου πρασίνου υπαίθριου χώρου αποτελούν:

1. ΤΑ ΙΣΛΑΜΙΚΑ ΤΕΜΕΝΗ ΚΑΙ ΑΝΑΚΤΟΡΑ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ.

Οι κήποι επικοινωνούν μεταξύ τους και περιβάλλονται από κιονοστοιχίες. Το νερό αποτελεί κεντρικό στοιχείο της σύνθεσης (πηγή στο κέντρο του κήπου, κανάλι ή δεξαμενή). Η φύτευση ακολουθεί γεωμετρικά σχήματα ενώ οι πλακοστρώσεις είναι περιορισμένες και χαρακτηρίζονται συνήθως από έγχρωμα πλακάκια. Παραδείγματα αποτελούν οι κήποι του τεμένους της Κόρδοβας, καθώς και των ανακτόρων του Αλκαζάρ, της Αλάμπρας και της Χενεραλίφε.

2. ΤΑ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΑ ΚΑΣΤΡΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ.

Σε αυτά κυριαρχεί η εσωστρέφεια και η αυτάρκεια . Η φύτευση εξυπηρετεί λειτουργικούς κυρίως σκοπούς καθώς επικρατέστερα είδη είναι τα οπωροφόρα, τα αμπέλια, τα λαχανικά και τα βότανα. Η

οργάνωση του χώρου ακολουθεί γεωμετρικά σχήματα και την αρχή του διαχωρισμού του ενός είδους καλλιέργειας από το άλλο. Οι διαστάσεις είναι προσαρμοσμένες στις πρακτικές καλλιέργειας, άρδευσης και συγκομιδής. Προς το τέλος του Μεσαίωνα οι κήποι των κάστρων αρχίζουν να εμπλουτίζονται με στεγασμένα καθιστικά, κρήνες, παρτέρια με άνθη, μικρές λίμνες και να λειτουργούν ως χώροι ψυχαγωγίας.

3. ΟΙ ΑΓΓΛΙΚΟΙ ΚΟΛΛΕΓΙΑΚΟΙ ΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΧΩΡΟΙ.

Η έκτασή τους είναι, συνήθως, πολύ μεγάλη σε σχέση με τις διαστάσεις των κτιρίων που τους περιβάλλουν. Χαρακτηρίζονται ως χώροι περιπάτου και πνευματικής αυτοσυγκέντρωσης. Κυριότερα παραδείγματα αποτελούν οι κήποι των πανεπιστημίων Oxford και Cambridge.

3Γ) ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΟΙ ΚΗΠΟΙ ΚΑΙ ΠΑΡΚΑ.

Η κλίμακά τους διαφέρει από την κλίμακα των κήπων που περιβάλλουν ένα κτίριο ή εντάσσονται στη διάταξη ενός κτιριακού συγκροτήματος. Η υπαίθρια διαμόρφωση καταλαμβάνει μεγάλη έκταση ενώ το κτίριο (συνήθως ανάκτορο) αποτελεί ουσιαστικά ένα σημείο μέσα στην οργάνωση του χώρου. Η αρχική τους λειτουργία ήταν η εξασφάλιση ενός ελεγχόμενου φυσικού τοπίου και μιας ασφαλούς περιοχής κυνηγιού, αποκλειστικά για τους βασιλείς ή αυτοκράτορες και την αυλή τους. Σπάνια ανοίγονται σε άλλα κοινωνικά στρώματα, και αυτό συμβαίνει

μόνο σε περιπτώσεις εορτών ή τελετών. Συναντώνται αρχικά στις ισχυρές αυτοκρατορίες της Μέσης και Άπω Ανατολής, ενώ στη Δύση εμφανίζονται μετά το Μεσαίωνα. Οι αρχές οργάνωσής τους

διαφέρουν ανάλογα με το περιβάλλον τοπίο, τη χρήση τους και την επικρατούσα φιλοσοφική αντίληψη.

Πρώτοι οι Ασσύριοι βασιλείς διαμόρφωσαν πάρκα για κυνήγι, γιορτές και συγκεντρώσεις. Από περιγραφές γνωρίζουμε ότι τα παραπάνω πάρκα ήταν συμμετρικά φυτεμένα, με διαμορφώσεις που ακολουθούσαν γεωμετρικά σχήματα και περιλάμβαναν τεχνητούς λόφους και λίμνες.

Η διαμόρφωση αυτοκρατορικών πάρκων στην Κίνα χρονολογείται από πολύ παλιά (200 μ.Χ.). Αποτελούσαν μεγάλης κλίμακας έργα και περιλάμβαναν τεχνητούς λόφους, τεχνητές λίμνες και ζωολογικό κήπο. Η διαμόρφωση αποσκοπούσε στη μίμηση του φυσικού τοπίου σε μικρογραφία. Παρόμοια αντίληψη διαμόρφωσης επικράτησε και στους Ιαπωνικούς κήπους και πάρκα με τη διαφορά ότι η έμφαση εδώ δίνεται περισσότερο στα κατασκευαστικά στοιχεία παρά στα φυσικά υλικά. Άμμος ή άργιλος χρησιμοποιούνται για να καλύψουν ή και να ορίσουν επίπεδες επιφάνειες ενώ μεγάλες πλάκες από πέτρα σε σειρά (Ιαπωνικά βήματα) διαμορφώνουν ελικοειδή μονοπάτια για τους περπατητές. Χρησιμοποιούνται επίσης μεγάλοι βράχοι και πέτρες κατά απομίμηση της κοίτης των χειμάρρων. Από τον 17ο αιώνα αρχίζουν να κατασκευάζονται δημόσια πάρκα. Η ιαπωνική αρχιτεκτονική τοπίου επηρέασε σημαντικά την Αγγλική και Αμερικανική παρκοτεχνία κατά τον 18^ο και 19^ο αιώνα.

* ΑΘ. ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ, Καθηγητής Ε.Μ.Π., ΓΙ. ΚΟΣΜΑΚΗ, Λέκτορας Ε.Μ.Π.-«ΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ, Θέματα ανάλυσης και πολεοδομικής οργάνωσης αστικών ελεύθερων χώρων και πρασίνου»-ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ-ΤΟΜΕΑΣ Π-ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΜΕΩΝ-ΑΘΗΝΑ 1988

Η οργάνωση του τοπίου κατ' απομίμηση της φύσης, που συναντάμε στα πάρκα αλλά και στους μικρούς ιδιωτικούς κήπους της Κίνας και της Ιαπωνίας, έχει τις ρίζες της στις φιλοσοφικές και θρησκευτικές αντιλήψεις των δύο λαών. Η φύση θεωρείται η πηγή της τελειότητας, την οποία ο άνθρωπος πρέπει να πλησιάσει μέσω της αυτοσυγκέντρωσης και της απομόνωσης. Γι' αυτό το λόγο κάθε σπίτι είχε τον κήπο του μικρογραφία φυσικού τοπίου με δένδρα - μινιατούρες και πέτρες - βράχους, όπου κάθε στοιχείο είχε συμβολική σημασία.

Αντίθετη αντίληψη συναντάμε στην οργάνωση των Γαλλικών Πάρκων του 17^ο αιώνα. Εδώ η ισχυρή αξονική οργάνωση, η συμμετρία, οι μαθηματικές αναλογίες και η προοπτική στο άπειρο εκφράζουν με άλλο τρόπο τον πλούτο, τη δύναμη και την οριοθετημένη κοινωνική δομή. Το αποτέλεσμα δηλώνει τη διάθεση για κυριαρχία του ανθρώπου πάνω στη Φύση.

Οι αρχές οργάνωσης τους Γαλλικού πάρκου προέκυψαν από τη συγχώνευση τεσσάρων προτύπων:

1. Τα παρτέρια, τα οποία χρησιμοποιούσαν στο Μεσαίωνα για να διαχωρίσουν το ένα είδος φαρμακευτικού χάρτου από το άλλο. Αυτός ο τρόπος διαχωρισμού χρησιμοποιείται και στο Γαλλικό κήπο όπου τα παρτέρια περιλαμβάνουν άλλες φορές χρωματιστές επιστρώσεις και κονιάματα και άλλες άνθη και θάμνους.

2. Το ίδιο το φυσικό περιβάλλον της Νότιας Γαλλίας το οποίο χαρακτηρίζεται από επίπεδη τοπογραφία και πυκνά δάση. Οι διαμορφώσεις κήπων τείνουν να εμφανίζονται ως εκκαθαρίσεις στο δάσος με ελάχιστες διαφοροποιήσεις επιπέδων και τεχνητή Προοπτική.

3. Η πρακτική του κυνηγιού, στο δάσος που περιβάλλει τους κήπους, η οποία απαιτούσε τη χρησιμοποίηση μονοπατιών που

ξεκινούσαν ακτινωτά από ένα κεντρικό σημείο, παρέχοντας προοπτική και πολλές δυνατότητες για το ομαδικό κυνήγι. Το ακτινωτό πρότυπο ενσωματώθηκε αρχικά στο σχέδιο των πάρκων και αργότερα στη ρυμοτομία της πόλης.

4. Τα πρότυπα του Ιταλικού κήπου τα οποία μετέφεραν Ιταλοί καλλιτέχνες και τεχνίτες προσκεκλημένοι από τους Γάλλους βασιλείς του 16^{ου} αιώνα. Η συμμετρία και αξονικότητα των Ιταλικών κήπων προσαρμόστηκε ανάλογα στο επίπεδο Γαλλικό έδαφος.

Αν και η Γαλλική κηποτεχνία μεταφέρθηκε πολύ γρήγορα στην Αγγλία δεν μπόρεσε να προσαρμοστεί στο ανοικτό, με χαμηλούς και ομαλούς λόφους και διεσπαρμένα δέντρα, Αγγλικό τοπίο. Εκεί, το κίνημα του Ρομαντισμού στην ποίηση και ζωγραφική που εξήρε την ομορφιά της φύσης και η επίδραση της παρκοτεχνίας της Άπω Ανατολής, είχαν σαν αποτέλεσμα την ανάδειξη μιας νέας μορφής πάρκου. Η μορφή αυτή βασιζόταν στην άμεση οπτική αντίληψη της Φύσης, στη σταδιακή ανάπτυξη ειδυλλιακών τόπων και στη διαφοροποίηση. Τα παρτέρια και η επίπεδη προοπτική του Γαλλικού κήπου πολύ σύντομα αντικαθίσταται από καμπύλες επιφάνειες καλυμμένες με γκαζόν, συστάδες δέντρων, οφιοειδείς ποταμούς και μονοπάτια. Δεν υπήρχε οπτική διακοπή ανάμεσα στον κήπο και στο περιβάλλον, ευρύτερο φυσικό τοπίο. Ακόμη και ο φράχτης, σύμβολο της ιδιοκτησίας, βυθιζόταν.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα της Αγγλικής Σχολής Αρχιτεκτονικής Τοπίου αποτελούν το Blenheim Palace, όπως σχεδιάστηκε από τον Lancelot Brown το 1758, ο κήπος του Rousham που σχεδιάστηκε από τον Kent το 1738-40 και το Regents Park σχεδιασμένο από τον John Nash(1810).

* ΑΘ. ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ, Καθηγητής Ε.Μ.Π., Π. ΚΟΣΜΑΚΗ, Λέκτορας Ε.Μ.Π.ΙΥΠΙΑΙΘΡΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ, Θέματα ανάλυσης και πολεοδομικής Οργάνωσης αστικών ελεύθερων χώρων και πρασίνου»-ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, ΤΜ;{ΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ-ΤΟΜΕΑΣ ΙΙ-ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΜΕΩΝ-ΑΘΗΝΑ 1988

Όπως η Γαλλική σχολή επηρέασε άμεσα ή έμμεσα την σύνθεση όχι μόνο των πάρκων αλλά και των πόλεων, έτσι και η Αγγλική σχολή είχε ευρεία εφαρμογή και επίδραση και Ιδιαίτερα στη Β. Αμερική. Από αυτήν άντλησαν αρχές οι εισηγητές των συστημάτων πρασίνου (Olmsted, Downing) στο δεύτερο μισό του 19 αιώνα.

Παρά την κλίμακα τους τα πρώτα πάρκα απευθύνονταν μόνον σε βασιλείς και ιδιώτες της ανώτερης τάξης. Δεν ήταν οργανικά εντεταγμένα στην πόλη ούτε και αποσκοπούσαν σε δημόσια χρήση. Αργότερα όμως, με τις μεγάλες επεκτάσεις των πόλεων κατά τη Βιομηχανική Επανάσταση, ενσωματώθηκαν στην πόλη και αποτέλεσαν έναν έτοιμο πυρήνα συστήματος δημοσίου πρασίνου (βασιλικά πάρκα στο Λονδίνο).

Εξάιρεση στα προηγούμενα απετέλεσε το κοινόχρηστο πράσινο του Αγγλικού χωριού που μεταφυτεύτηκε στους πρώιμους αποικιακούς οικισμούς της Νέας Αγγλίας στη Β. Αμερική. Το κοινόχρηστο πράσινο (common ή village green) ήταν μία έκταση φυτεμένη με γρασίδι, κυκλικού ή ορθογωνίου σχήματος. Αρχικά αποτελούσε κοινόχρηστο βοσκότοπο, σύντομα όμως λειτούργησε σαν δημόσιο πάρκο και περιελάμβανε εκκλησίες και δημόσια κτίρια.

* ΑΘ. ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ, Καθηγητής Ε.Μ.Π., Π. ΚΟΣΜΑΚΗ, Λέκτορας Ε.Μ.Π. «ΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ, Θέματα ανάλυσης και πολεοδομικής Οργάνωσης αστικών ελεύθερων χώρων και πρασίνου»-ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, ΤΜΠΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ-ΤΟΜΕΑΣ Π-ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΜΕΩΝ-ΑΘΗΝΑ 1988

4) ΔΡΟΜΟΙ ΚΑΙ ΠΛΑΤΕΙΕΣ

Ενώ οι κήποι και τα πάρκα εντάσσονται στην οργάνωση και λειτουργία της πόλης πολύ αργότερα από την αρχική τους εμφάνιση, οι δρόμοι και οι πλατείες αποτελούν από την αρχή κύρια συστατικά στοιχεία του οικισμού της πόλης. Αποτελούν τους κατ' εξοχήν χώρους δημόσιας ζωής και κοινωνικής ανταλλαγής, η δε εικόνα τους αντικατοπτρίζει το χαρακτήρα της πόλης στην οποία ανήκουν. Είτε αναπτύσσονται σταδιακά είτε με καθορισμένο σχέδιο φθάνουν από πολύ νωρίς σε «πλήρεις» μορφές ορισμένες από τις οποίες αποτελούν και σήμερα παραδείγματα αναφοράς για την πολεοδομική σύνθεση.

Οι υλικοί χώροι προσδιορίζονται διαφορετικά από τους χώρους πρασίνου που εξετάσαμε στο προηγούμενο κεφάλαιο. Τα περιβάλλοντα τετράγωνα, κυψέλες ή κτίρια παίζουν καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση της τοπολογίας τους. Το πράσινο δεν αποτελεί το κύριο στοιχείο διαμόρφωσης του χώρου, ορισμένες μάλιστα φορές απουσιάζει εντελώς. Το δάπεδο, συνήθως επιστρωμένο, αποτελεί το κύριο μέσο ενοποίησης του χώρου.

Αν και ο πολεοδομικός σχεδιασμός ως συνειδητή και ολοκληρωμένη πράξη εφαρμόζεται από πολύ παλιά (γύρω στο 3000 π.Χ.), οι ανοικτοί δημόσιοι χώροι της πόλης ταυτίζονταν μέχρι το 300 π.Χ. με τους δρόμους και τους φυτεμένους ή μη - υπαίθριους χώρους μπροστά από τους ναούς (P. Zucker, 1966).

* ΑΘ. ΑΡΑΒΑΝΤΤΝΟΣ, Καθηγητής Ε.Μ.Π., Π. ΚΟΣΜΑΚΗ, Λέκτορας Ε.Μ.Π. «ΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ, Θέματα ανάλυσης και πολεοδομικής Οργάνωσης αστικών ελεύθερων χώρων και πρασίνου»-ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ-ΤΟΜΕΑΣ Π-ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΜΕΩΝ-ΑΘΗΝΑ 1988

Οι πόλεις αποτελούσαν τόπους συγκέντρωσης της αγροτικής παραγωγής. Οι επιφάνειά τους ήταν περιορισμένη έτσι ώστε να μην καταλαμβάνουν μεγάλη έκταση καλλιεργήσιμης γης. Το σύστημα ρυμοτόμησης είχε σαν αφετηρία τον τρόπο υποδιαίρεσης, γεωμετρικό ή μη, της αγροτικής γης. Οι δρόμοι καθώς και τα τετράγωνα ή σι κυψέλες κατοικιών είχαν περιορισμένο μέγεθος. Ορισμένες φορές (όπως στην Αίγυπτο και στην Ινδία) συναντάμε ομαδοποιήσεις κατοικιών γύρω από εσωτερικές κοινόχρηστες αυλές (A.B.Gallion, S.Eisner, 1983, σ.1 1).

Η πλατεία ετυμολογικά προέρχεται από την πλατειά οδό. Σημαίνει μια επίπεδη έκταση που μπορεί να είναι το κέντρο ενός οικισμού, ο τόπος των συναντήσεων, του εμπορίου ή και έξω από το κέντρο αλλά σε σύνδεση με αυτό, (M. Tallet, 1968, σ.179).

Η αρχαία Ελληνική Αγορά αποτελεί τον πρώτο ολοκληρωμένο τύπο όπου δημόσιος υπαίθριος χώρος αποτελεί το αποφασιστικό στοιχείο οργάνωσης του κτισμένου χώρου, (P.Zucker, 1966).Αποτελεί εστιακό σημείο της πόλης και χωροθετείται συνήθως στο κέντρο της, κοντά στην Ακρόπολη, στο λιμάνι ή την πύλη. Λειτουργεί ταυτόχρονα σαν εμπορικό κέντρο, χώρος συγκέντρωσης των πολιτών και σαν τόπος αγώνων και θεαμάτων περιλαμβάνει συνήθως κτίρια καταστημάτων με στοές, βουλευτήριο, δικαστήριο, ναούς, κρήνες. Με την εμφάνιση της Αγοράς η Ακρόπολη, η οποία αποτελούσε μέχρι τότε το κέντρο της πολιτικής και θρησκευτικής εξουσίας, χάνει την αρχική της σημασία, (I.B. Ward-Perkins, 1974, σ.12). Η μετατόπιση του κέντρου βάρους στην Ελληνική πολεοδομική οργάνωση εκφράζει και την αλλαγή στον οικονομικό ρόλο της πόλης καθώς και στο πολιτικό της σύστημα. Με την ανάπτυξη του εμπορίου νέα κοινωνικά στρώματα, όπως έμποροι και τεχνίτες, εμφανίστηκαν ζητώντας τον έλεγχο της εξουσίας μέσω του δημοκρατικού πολιτεύματος.

Η οργάνωση του χώρου της Αγοράς εκφράζει την πολυφωνία της δημοκρατικής διακυβέρνησης της πόλης-κράτους. Η κυριαρχία του κεντρικού άξονα που χαρακτήριζε την οργάνωση των υπαίθριων χώρων των ιερών και ανακτόρων στις Αιγυπτιακές και Ασσυριακές πόλεις απουσιάζει. Ο χώρος βρίσκεται σε άμεση οπτική σχέση με τους δρόμους που τον συνδέουν με την πόλη χωρίς να ορίζεται από αυτούς ενώ είναι ανοικτός προς τον περιβάλλοντα χώρο ο οποίος συνήθως περιλαμβάνει και άλλες δημόσιες λειτουργίες. Ο χώρος συμπληρώνεται σταδιακά και δεν διέπεται από ενιαία αντίληψη στη σύνθεση των κτιρίων. **Αντίθετα από την Αθήνα και τις άλλες πόλεις της κεντρικής Ελλάδας οι οποίες αναπτύσσονταν χωρίς σχέδιο, οι Ιωνικές πόλεις της Μικράς Ασίας, οι Ελληνικές αποικίες στη Νότια Ιταλία, Σικελία και αλλού, καθώς και Ελληνιστικές πόλεις αργότερα αναπτύσσονται βάσει ενός αυστηρά καθορισμένου ορθογωνικού σχεδίου το οποίο βασιζόταν στην επανάληψη ενός τύπου οικοδομικού τετραγώνου (Ιπποδάμειο σύστημα).**

Το σύστημα αυτό στηριζόταν στην σαφή διάκριση μεταξύ δημοσίου και ιδιωτικού χώρου, στη διάκριση των περιοχών μεταξύ τους, στην πρόβλεψη και εξασφάλιση εκτάσεων για δημόσιες χρήσεις και λειτουργίες. Οι δημόσιοι υπαίθριοι χώροι (πλατείες - οδοί) εντάσσονταν σε ένα σύστημα καθέτων αξόνων. Η Αγορά τοποθετείται στο κέντρο της πόλης σε συνεκτική σχέση με το λιμάνι, τις οδούς προς την ενδοχώρα καθώς και με τους υπόλοιπους δημόσιους χώρους και τις περιοχές κατοικίας. Σαφείς οικοδομικοί κανονισμοί ρύθμιζαν τις σχέσεις των κτιρίων με τους δρόμους και τους υπαίθριους χώρους.

* ΑΘ. ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ, Καθηγητής Ε.Μ.Π., Π. ΚΟΣΜΑΚΗ, Λέκτορας Ε.Μ.Π. «ΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ, Θέματα ανάλυσης και πολεοδομικής Οργάνωσης αστικών ελεύθερων χώρων και πρασίνου»-ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ-ΤΟΜΕΛΣ ΙΙ-ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΜΕΩΝ-ΑΘΗΝΑ 1988

Η ανοικτή, «μη κανονική», αντίληψη της Αθηναϊκής Αγοράς αντικαθίσταται από εκείνη του περικλειστού γεωμετρικά καθορισμένου χώρου. Ο τύπος αυτός παραπέμπει στο στοιχείο του αίθριου που χαρακτηρίζει την αρχαία Ελληνική κατοικία.

Με βάση ανάλογο σύστημα δρόμων και δημοσίων υπαίθριων χώρων αναπτύχθηκε και η Ρωμαϊκή πόλη. Η έμφαση όμως εδώ δίνεται περισσότερο στους δρόμους παρά στις πλατείες (forum) ως ξεχωριστές ενότητες χώρων.

Τρία είναι τα χαρακτηριστικά της ευρείας εφαρμογής του Ρωμαϊκού πολεοδομικού συστήματος:

- (α) οι δύο κύριοι άξονες από Β προς Ν και από Α προς Δ.**
- (β) η τοποθέτηση των πλατειών στο σημείο τομής των δύο παραπάνω αξόνων, και**
- (γ) η αξονική τοποθέτηση των σημαντικότερων κτιρίων και η αυστηρά συμμετρική οργάνωση των forum.**

Το σχήμα της αγοράς είναι τετράγωνο ή ορθογώνιο. Κυριαρχείται από άξονες συμμετρίας. Οι άξονες των κτιρίων είναι συμμετρικοί ως προς τον κύριο άξονα. Τα κτίρια δεν αντιμετωπίζονται ως ανεξάρτητες ενότητες αλλά ως τμήματα ενός συμπαγούς συνόλου. Η τυπολογία τους είναι ενιαία (αγορά ή βασιλική), και η στοά αποτελεί κυρίαρχο στοιχείο.

Στους αυτοκρατορικούς χρόνους δημιουργούνται στη Ρώμη οι αυτοκρατορικές αγορές (imperial fora). Χαρακτηρίζονται από μνημειακότητα στη σύνθεση. Συνδέονται μεταξύ τους αξονικά και η κάθε αγορά, αν και διατηρεί τη χωρική της ενότητα, γίνεται κρίκος μιας αξονικής ακολουθίας.

Το σύστημα των πλατειών της Ρωμαϊκής πόλης υποτάσσεται στο σύστημα των κύριων δρόμων, οι οποίοι λειτουργούν ως γραμμικά κέντρα και φέρουν δημόσια κτίρια με στοές. Ο άξονάς τους συμπίπτει τις περισσότερες φορές με τον άξονα των πλατειών. Τα σημεία τομής των δρόμων με τις αγορές υπογραμμίζονται με πύλες ή στοές. Είναι επιστρωμένοι και λειτουργούν σαν χώροι παρελάσεων και θριάμβου του Ρωμαϊκού στρατού.

Απόγονος άλλοτε του ρωμαϊκού forum (Ε.Ρ.Τσάμπερλαιν, 1972, σ. 109-129), άλλοτε του σλαβικού Rundling ή του γερμανικού Angerdorf είναι η μεσαιωνική πλατεία. Ο τύπος αυτός υπαίθριου χώρου αναπτύχθηκε χωρίς προσχεδιασμό και δεν ακολουθεί αυστηρά γεωμετρικές συνθετικές αρχές.

Η μεσαιωνική πόλη της οποίας κεντρικό στοιχείο αποτελούσε η μεσαιωνική πλατεία, κτισμένη σε λόφους για αμυντικούς λόγους, ακολουθούσε τους κανόνες που υπαγόρευε η τοπογραφία του εδάφους. Μικρή σε μέγεθος περιβαλλόταν από τείχη. Μεγάλη συνοχή και πλήρης εκμετάλλευση του χώρου χαρακτήριζε το δομημένο περιβάλλον. Το πράσινο ήταν περιορισμένο. Το κάστρο και ο ναός αποτελούσαν τα σημεία αναφοράς. Οι κύριοι δρόμοι ξεκινούσαν ακτινωτά από την κεντρική πλατεία μέχρι τις πύλες του τείχους. Δευτερεύοντες περιφερειακοί δρόμοι συνέδεαν τους προηγούμενους.

* ΑΘ. ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ, Καθηγητής ΕΜΠ., Π. ΚΟΣΜΑΚΗ, Λέκτορας Ε.Μ.Π. «ΥΠΠΑΙΘΡΙΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ, Θέματα ανάλυσης και πολεοδομικής Οργάνωσης αστικών ελεύθερων χώρων και πρασίνου»-ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ-ΤΟΜΕΑΣ ΠΙ-ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΜΕΩΝ-

Κατά τον Paul Zucker οι σημαντικότεροι τύποι της μεσαιωνικής πλατείας είναι:

(α) ο διευρημένος δρόμος: Αποτελεί εξέλιξη του δρόμου - αγοράς. Σημειώνεται με ένα δημόσιο κτίριο (δημαρχείο ή εκκλησία) κτισμένο παράλληλα ή κάθετα στη γραμμή κυκλοφορίας και στο κέντρο του συνήθως τοποθετείται ένα ή περισσότερα σημεία αναφοράς.

(β) η πλατεία ως πλευρική επέκταση: Με την εξάπλωση της αγοράς και την αύξηση της κίνησης ο δρόμος διαπλατώνεται και από τις δύο πλευρές και δημιουργείται ένας προστατευμένος χώρος. Το δημαρχείο ή η εκκλησία της πόλης κτιζόταν εκεί είτε στη μία πλευρά, ή στο μέσο όχι όμως πάνω στον κύριο δρόμο. Ορισμένες φορές οι διαπλατύνσεις ή οι επεκτάσεις στον κύριο δρόμο μιας μεγαλύτερης πόλης ήταν περισσότερες της μιας και χαρακτηρίζονταν από μια ειδική λειτουργία (π.χ. αγορά αγγειοπλαστικών, ψαριών κ.λπ.).

(γ) η πλατεία στην πύλη της πόλης: Έχει τριγωνικό σχήμα και από αυτή ξεκινούν συνήθως ακτινωτά δύο ή τρεις δρόμοι. Λειτουργεί σαν αγορά οπωροκηπευτικών προϊόντων και κέντρο διαμετακόμισης.

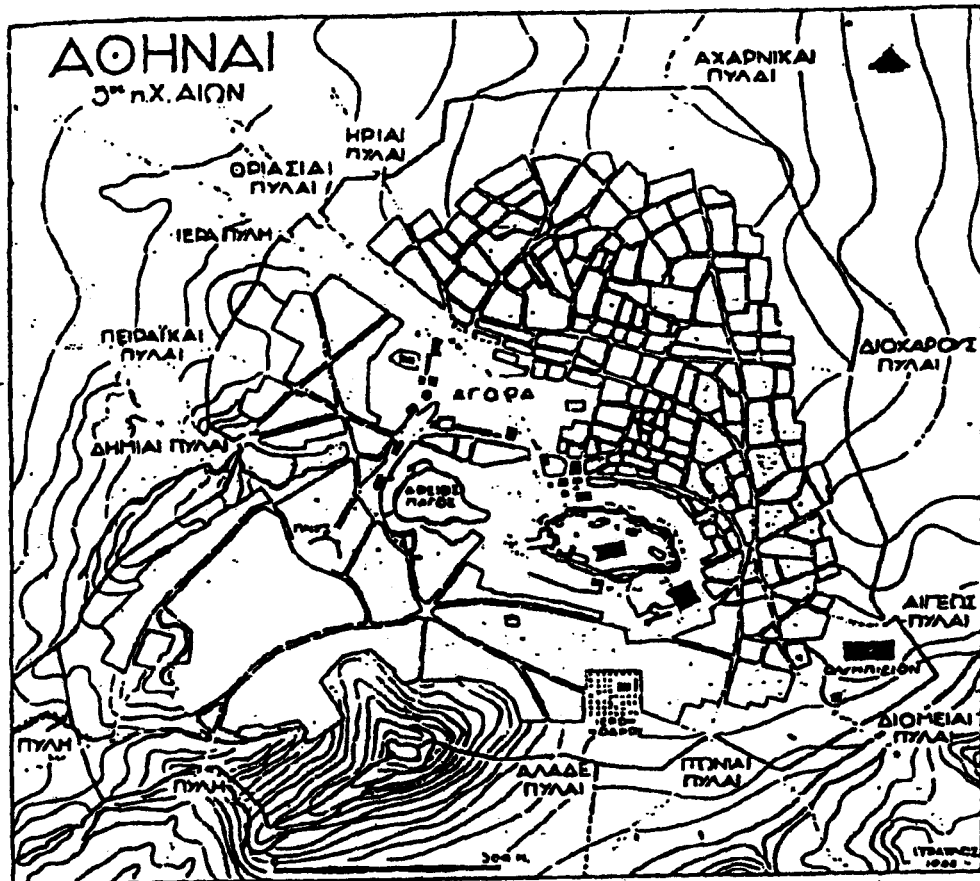
(δ) η πλατεία στο κέντρο της πόλης: Αποτελεί την κύρια πλατεία της πόλης και κέντρο κατάληξης του συστήματος των δρόμων. Λειτουργεί συνήθως σαν πλατεία αγοράς και συνδέεται με την πλατεία της εκκλησίας. Τα περιβάλλοντα κτίρια είναι συνδεδεμένα με στοές, γείσα, στέγες και ως σύνολο δημιουργούν την αίσθηση του περικλειστού χώρου.

(ε) το προαύλιο της εκκλησίας: Εδώ σε αντίθεση με την πλατεία της αγοράς δεσπόζει ένα μεγάλο κτίριο, - η εκκλησία - και τα επί μέρους αρχιτεκτονικά στοιχεία της πλατείας αναφέρονται σε αυτήν. Η πλατεία αυτή αποτελεί το χώρο των μυστηρίων που λειτουργούν σαν λαϊκές γιορτές. Ο χώρος της είναι περικλειστος και ορίζεται κατά τις τρεις πλευρές από σπίτια ενώ κατά την τέταρτη από το κτίριο της εκκλησίας.

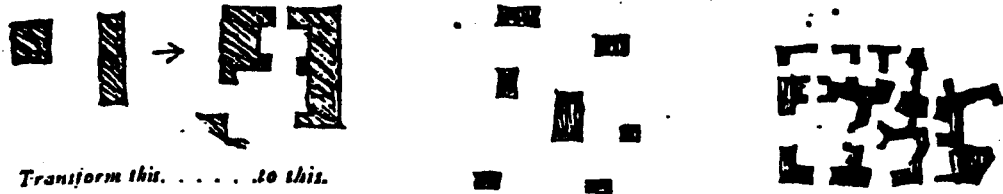
(στ) **ομαδοποιημένες πλατείες:** Ορισμένες φορές ο διαχωρισμός της πλατείας της Αγοράς από την πλατεία της εκκλησίας έχει σαν αποτέλεσμα τη διαμόρφωση συνόλων πλατειών οι οποίες συνδέονται οπτικά.

Με την αλλαγή της εποχής - από τον Μεσαίωνα στην Αναγέννηση - αλλάζουν και οι κανόνες οργάνωσης του χώρου της πόλης στη Δύση. Η ανάπτυξη της πόλης στηρίζεται στην συσσώρευση πλούτου από την ανταλλαγή των προϊόντων και στις επιθετικές εκστρατείες στην πλούσια Ανατολή. Οι πόλεις επεκτείνονται και η εξουσία-πολιτική και εκκλησιαστική συγκεντρώνεται σε ορισμένα κέντρα (Ρώμη, Βενετία). Η νέα αυτή δύναμη εκφράζεται με διαμόρφωση νέων αστικών υπαίθριων χώρων που μελετούνται από επώνυμους αρχιτέκτονες και καλλιτέχνες. Τα σχέδια για την ιδανική πόλη βασίζονται σε έναν κύκλο στον οποίο εγγράφεται ένα άστρο και μια πλατεία με μια εκκλησία στο κέντρο. Η ιδανική πόλη της Αναγέννησης απομακρύνεται από την κοινοτική μορφή ζωής της μεσαιωνικής πόλης και εκφράζει το κέντρο ενός μικρού απολυταρχικού κράτους. Στο κέντρο της ιδανικής πόλης ανακαλύπτουμε το παλάτι του Άρχοντα συσχετισμένο με τη μεγάλη πλατεία.

* ΑΘ. ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ, Καθηγητής Ε.Μ.Π., Π. ΚΟΣΜΑΚΗ, Λέκτορας Ε.Μ.Π. «ΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ, Θέματα ανάλυσης και πολεοδομικής οργάνωσης αστικών ελεύθερων χώρων και πρασίνου»-ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ-ΤΟΜΕΑΣ Π-ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΜΕΩΝ-ΑΘΗΝΑ 1988

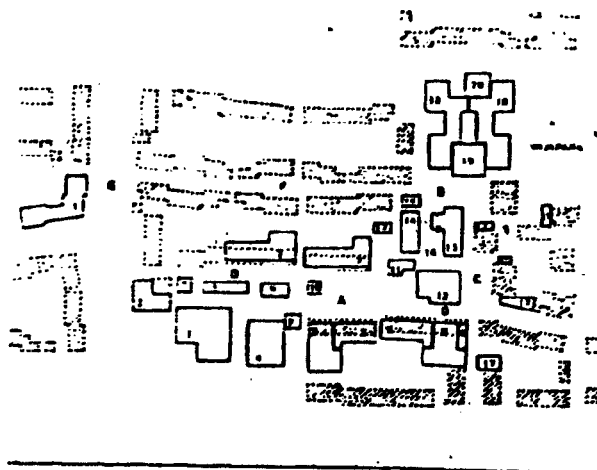
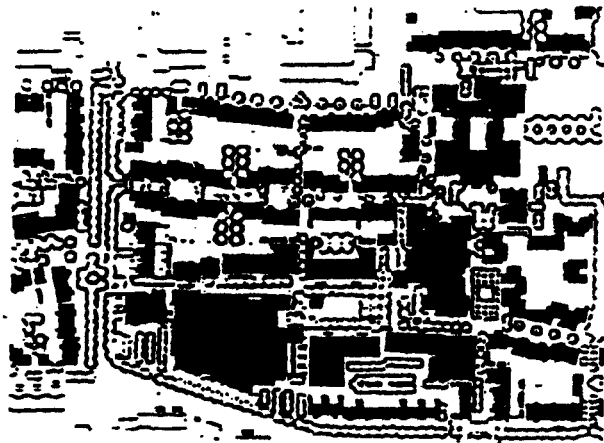

· Εικ 1: Η αγορά της Αθήνας και η σχέση της με την πόλη (5ος αι-
 ώνας π.Χ).

Transform this. . . . .to this.

1 : Παραδείγματα διαμόρφωσης "θετικού" υπαιθρίου χώρου κατά Alexander.

- 2 : Spijkenisse - Waterland, Ολλανδία (1974-76).
 α. ο ιστός, β. οι λειτουργίες: Α. εμπορική πλατεία, Β. Πλατεία, C. Παιγνιδότοπος, D. Εμπορικός δρόμος, Ε. αυτοκινητόδρομος, F. Δρόμος κατοικίας, 1-20. Χώροι αναψυχής και κοινωνικού εξοπλισμού.

Γ) ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ

1) ΟΙ ΝΕΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

Στην προβιομηχανική πόλη, και ιδιαίτερα στον περιτειχισμένο οικισμό π.χ. του μεσαίωνα, οι μεγάλες επιφάνειες του πρασίνου ήταν αναπτυγμένες έξω από τα όριά του. Αυτό ήταν δικαιολογημένο. Οι αμυντικοί λόγοι και η ανάγκη για πυκνή οικοδόμηση λόγω στενότητας χώρου δεν επέτρεπαν την ανάπτυξη μεγάλων ελεύθερων χώρων. Όμως η μικρή απόσταση ανάμεσα στην κατοικία και την ύπαιθρο δεν δημιούργησε προβλήματα ανεπάρκειας σε πράσινο ή προσιτότητας του.

Με τη **βιομηχανική επανάσταση** οι πόλεις άρχισαν να διογκώνονται άρα η απόσταση της κατοικίας από τα όρια της πόλης, δηλαδή την ύπαιθρο και το πράσινο, γίνεται μεγαλύτερη, σχεδόν απαγορευτική ιδίως για τους απασχολούμενους στον δευτερογενή και τριτογενή τομέα.

Παράλληλα, οι αναπτυσσόμενες πόλεις άρχισαν να χάνουν και τους λιγιστούς μέσα στον ιστό τους ακάλυπτους χώρους, που με ρυθμό αλλού γρηγορότερο κι αλλού αργότερο, μετατρέπονταν σε εργοστάσια, λαϊκές κατοικίες, γραφεία αλλά και επιφάνειες κυκλοφορίας των νέων μέσων μεταφοράς. Έτσι και πάλι οι αστικοί υπαίθριοι χώροι ήταν κυρίως οι πλατείες και οι δρόμοι.

Τα πάρκα, μάλλον παρασιτικού χαρακτήρα, αλλά και η αγροτική ύπαιθρος, λόγω της απόστασης, ήταν σχεδόν πολυτέλεια να προσεγγισθούν από τις λαϊκές μάζες που την αναζητούσαν μόνο τις Κυριακές και τις γιορτές, ενώ συχνότερη χρήση γινόταν από τις

ευπορότερες τάξεις και τους διανοούμενους.

Ήταν λοιπόν ανάγκη οι ελεύθεροι χώροι να ξαναπλησιάσουν την πόλη, τον άνθρωπο, την κατοικία του, τους χώρους εργασίας, εκτός αν ο ίδιος εγκαταλείποντας την παλαιού τύπου πόλη, αναζητούσε μία άλλη μορφή στέγασης κοντότερα στη φύση.

Συγκεκριμένα οι τάσεις που κυρίως μεταπολεμικά διαμορφώθηκαν - με ιδιαίτερη μάλιστα έμφαση στις κατεστραμμένες απ' τον πόλεμο πόλεις των αναπτυγμένων χωρών - ήταν απ' τη μια μεριά το σπάσιμο της μονολιθικότητας του διαμορφωμένου αστικού χώρου και από την άλλη η εξεύρεση νέων χώρων για κατοικία, και συμπληρωματικές της χρήσεις. Το τελευταίο αυτό σημαίνει στην ουσία επέκταση των πόλεων, αλλά με πυκνότητες και προδιαγραφές τέτοιες που να επιτρέπουν την άνετη ανάπτυξη των ελεύθερων χώρων.

Το αισθητικό θέμα αλλά και η ιστορική διάσταση του χώρου έμπαιναν και αυτά στις παραμέτρους του σχεδιασμού. Όμως κυρίως έπρεπε να ληφθούν υπόψη νέα κοινωνικοοικονομικά στοιχεία και απαιτήσεις του συνόλου πια του πληθυσμού και όχι ισχυρών μειοψηφιών.

Συγκεκριμένα θα μπορούσαμε να μιλήσουμε για μια πίεση για μεγαλύτερη «κοινωνικοποίηση» του αστικού χώρου. Αυτό παρατηρήθηκε σε χώρες διαφόρων κοινωνικοπολιτικών συστημάτων, νωρίτερα βέβαια στις αναπτυγμένες, οι οποίες και ανταποκρίθηκαν με τον κατάλληλο σχεδιασμό.

* ΑΘ. ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ, Καθηγητής Ε.Μ.Π., Π. ΚΟΣΜΑΚΗ, Λέκτορας Ε.Μ.Π. «ΥΠΑΙΘΡΙΑ ΧΩΡΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ, Θέματα ανάλυσης και πολεοδομικής Οργάνωσης αστικών ελεύθερων χώρων και πρασίνου»-ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ-ΤΟΜΕΑΣ Π-ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΜΕΩΝ-ΑΘΗΝΑ 1988

Παράλληλα με τις επεκτάσεις η άλλη επιδίωξη, δηλαδή της αναδιάρθρωσης των κτισμένων περιοχών ώστε να διεισδύσει ο ελεύθερος χώρος μέσα σε αυτές, δημιούργησε μία άνεση και πολύ καλύτερες συνθήκες διαβίωσης σ' αυτές. Και εδώ υπάρχουν κριτικές όπως λ.χ. ότι αλλοιώθηκε η συνεκτικότητα, η ταυτότητα και η εικόνα παλαιών πόλεων. Αυτό πράγματι έγινε και μάλιστα και σε περιπτώσεις ιστορικών κέντρων, ιδιαίτερα τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια όταν οι ανάγκες για στέγαση δεν επέτρεπαν την «πολυτέλεια» εφαρμογής προγραμμάτων αποκατάστασης και διατήρησης.

Όμως, γενικά, η πολιτική της «διάσπασης» του άλλοτε συνεκτικού αλλά και πολλές φορές απάνθρωπου αστικού οικοδομικού όγκου με την προσαύξηση των ελευθέρων χώρων, έχει στην περίπτωση που έγινε στα πλαίσια συστηματικού πολεοδομικού σχεδιασμού κυρίως θετικές επιπτώσεις.

Η μείωση του χρόνου εργασίας του ενεργού πληθυσμού, οι κοινωνικές παροχές μεταφραζόμενες σε χώρο και πολεοδομικές λειτουργίες (εκπαίδευση, υγεία, πρόνοια κ.λπ.), η ιδιαίτερη φροντίδα για ορισμένες ομάδες πληθυσμού (παιδιά, υπερήλικες, ομάδες ειδικών προβλημάτων), η υποστήριξη από την πολιτεία της σωματικής άσκησης και μιας πιο φυσικής ζωής (αθλητισμός, ακτές, πεζοπορία, πικ-νικ κ.λπ.), αλλά και η επαύξηση των διεξόδων για πολιτιστικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες υπαίθριου χώρου (θεάματα, εκθέσεις, φεστιβάλ, γιορτές κ.λπ.) όλα τούτα βαραίνουν υπέρ της αποφασιστικής διεύρυνσης της ακάλυπτης επιφάνειας σε βάρος της κτισμένης, ακόμα και σε μια υφιστάμενη πόλη.

* ΑΘ. ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ, Καθηγητής Ε.Μ.Π., Π. ΚΟΣΜΑΚΗ, Λέκτορας Ε.Μ.Π. «ΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ, Θέματα ανάλυσης και πολεοδομικής Οργάνωσης αστικών ελεύθερων χώρων και πρασίνου»-ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ-ΤΟΜΕΑΣ Π-ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΜΕΩΝ-ΑΘΗΝΑ 1988

2) Το ΔΙΛΗΜΜΑ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ Ή ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ ΤΩΝ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ. Η ΠΡΟΣΙΤΟΤΗΤΑ.

Η μεγάλη ποικιλία των επιφανειών που εντάσσονται σε ο,τι χαρακτηρίζουμε σαν αστικούς υπαίθριους χώρους και πράσινο δυσκολεύει γενικεύσεις ως προς την κατανομή τους στο χώρο της πόλης.

Για κάθε μια κατηγορία ισχύουν και άλλες αρχές.

Αν εξετάσουμε λ.χ .τους πεζόδρομους και τις πλατείες, διαπιστώνουμε ότι το ιδανικό είναι μία διασπορά τους σε όλο το χώρο της πόλης, ανεξάρτητα βέβαια αν στα κέντρα των πόλεων ή σ' άλλα σημεία μεγάλης συγκέντρωσης πληθυσμού η πυκνωση και το μέγεθός τους μπορεί να υπερτερούν σε σχέση με τις λοιπές ζώνες της πόλης.

Στις περιπτώσεις που υπαίθριοι χώροι πλαισιώνουν συνοδευτικά μία άλλη κύρια λειτουργία, τότε η χωροθέτησή τους ακολουθεί τους όρους χωροθέτησης της κύριας λειτουργίας.

Έτσι έχουμε λχ. μια ιεραρχημένη διασπορά των ελεύθερων χώρων των σχολικών εγκαταστάσεων (νηπιαγωγεία, δημοτικά, γυμνάσια, λύκεια, επαγγελματική εκπαίδευση κ.λπ.) και οι αποστάσεις τούτων από την κατοικία προφανώς ακολουθούν τις προδιαγραφές προσιτότητας της λειτουργίας που πλαισιώνουν.

Μία άλλου τύπου διασπορά που σκοπεύει να εξυπηρετήσει κατά το δυνατό ομοιόμορφα όλες τις περιοχές κατοικίας της πόλης ακολουθούν οι υπαίθριοι χώροι (συνήθως δρόμοι ή πλατείες), που διατίθενται περιοδικά για ορισμένες χρήσεις π.χ. λαϊκές αγορές.

* ΑΘ. ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ, Καθηγητής Ε.Μ.Π., Π. ΚΟΣΜΑΚΗ, Λέκτορας Ε.Μ.Π. «ΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ, Θέματα ανάλυσης και πολεοδομικής οργάνωσης αστικών ελεύθερων χώρων και πρασίνου»-ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ-ΤΟΜΕΑΣ Η-ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΜΕΩΝ-ΑΘΗΝΑ 1988

Αντίθετα, παρατηρούμε μία συγκέντρωση ελεύθερων χώρων σε ζώνες ειδικών χρήσεων π.χ. τουριστικές ή βιομηχανικά πάρκα ή εκθεσιακά κέντρα κ.λπ.. Φυσικά, στις περιπτώσεις αυτές δεν ισχύουν γενικευμένες προδιαγραφές προσιτότητας, αφού η κάθε πόλη έχει και τις δικές της συνθήκες.

Όμως, αντίθετα προς τα παραπάνω, για την κατηγορία του κοινόχρηστου πρασίνου είναι δυνατόν να διατυπωθούν προδιαγραφές ως προς το βαθμό συγκέντρωσης ή αποκέντρωσής του, την προσιτότητα του κ.λπ.. Σχηματικά μπορούμε να χωρίσουμε το κοινόχρηστο πράσινο σε δύο κατηγορίες: το πράσινο της γειτονιάς και το πράσινο της πόλης. Η διάκριση είναι πολύ απλοϊκή. Στην πραγματικότητα σε μία οργανωμένη πόλη εμφανίζονται διάφορες βαθμίδες πρασίνου με αντίστοιχες ακτίνες επιρροής και εξυπηρετούμενο πληθυσμό. Έτσι, στις κατώτερες βαθμίδες που εντάσσονται σε περιοχές κατοικίας η προσιτότητα πρέπει να είναι άμεση και να εξασφαλίζεται οπωσδήποτε με τα πόδια, ενώ η ακτινοβολία παραμένει τοπικού επιπέδου.

Παράλληλα, υπάρχουν και λόγοι σχετικοί με την εξισορρόπηση των αξιών γης που επιβάλλουν την διασπορά. Δεδομένου ότι ο πληθυσμός έχει συνειδητοποιήσει την σημασία των υπαίθριων χώρων παρουσιάζεται αυξημένη ζήτηση σε ακίνητα και οικόπεδα κοντά σε αυτούς.

Αποτέλεσμα είναι να αυξάνουν οι τιμές στις γειτονικές προς τους υπαίθριους χώρους περιοχές. Αντίθετα, γειτονιές περιβαλλόμενες από συμπαγείς οικοδομικούς όγκους παρουσιάζουν στασιμότητα ή και κάμψη στις αξίες ακινήτων.

* ΑΘ. ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ, Καθηγητής ΕΜ.Π., Π. ΚΟΣΜΑΚΗ, Λέκτορας Ε.Μ.Π. «ΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ, Θέματα ανάλυσης και πολεοδομικής Οργάνωσης αστικών ελεύθερων χώρων και πρασίνου»-ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ-ΤΟΜΕΑΣ ΠΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΜΕΩΝ-ΑΘΗΝΑ 1988

Έτσι, οι υπαίθριοι χώροι και το πράσινο άθελά τους γίνονται αιτία κοινωνικών διακρίσεων (αφού ευπορότεροι αγοράζουν και εγκαθίστανται κοντά σ' αυτές ενώ οι οικονομικά ασθενέστερες τάξεις περιορίζονται σε υποβαθμισμένες περιοχές), ή οδηγός για κερδοσκοπία πάνω στην αστική γη.

Απ' αυτή την άποψη λοιπόν η απόλυτη διασπορά των υπαίθριων χώρων θα ήταν θεωρητικά δικαιότερη λύση μειώνοντας τις κοινωνικές αδικίες.

Από την άλλη μεριά όμως μία απόλυτη διασπορά των υπαίθριων χώρων μέσα στην επιφάνεια της πόλης έχει και αυτή τα προβλήματά της. Πρώτα - πρώτα υπάρχει ο κίνδυνος οι λιλιπούτσιοι αυτοί υποτιθέμενοι «πνεύμονες» να εκμηδενισθούν πάντως να υποβαθμισθούν από τις άλλες αστικές χρήσεις, τις πηγές ρύπανσης κ.λπ. Αλλά και αυτός τούτος ο αστικός ιστός ενδέχεται να υποστεί ορισμένα πλήγματα ως προς τη συνοχή του.

Έτσι, θα πρέπει να ακολουθηθούν μέσες λύσεις ενώ παράλληλα να εξευρεθούν δυνατότητες μιας συνέχειας και του κτισμένου και των υπαίθριων χώρων, ώστε οι τελευταίοι να μπορούν να δημιουργούν ένα χαρακτηριστικό για τον πληθυσμό και εύκολα προσπελάσιμο δίκτυο.

Δ) Η ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΩΝ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΤΙΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΟΙΚΙΣΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

1)ΓΕΝΙΚΑ

Μια συστηματική διερεύνηση των αρχών και των δυνατών λύσεων οργάνωσης των υπαίθριων χώρων στις επί μέρους περιοχές ζώνες της πόλης οδηγεί στο συμπέρασμα ότι απαιτούνται διαφορετικές αντιμετώπισεις ανάλογα με τις παρακάτω συνθήκες:

- (1) Τα φυσικά χαρακτηριστικά της κάθε περιοχής και του γύρω χώρου,
- (2) Την παρέχουσα χρήση ή τις χρήσεις της περιοχής και τη διάρθρωση που τούτες ακολουθούν σε συνάρτηση με τις λοιπές χρήσεις (π.χ. κυκλοφορία) μέσα στην περιοχή και το γύρω χώρο.
- (3) Τον τρόπο δόμησης της περιοχής (άρα το ή τα οικοδομικά συστήματα) αλλά και το βαθμό φόρτισής της με κτίρια και άτομα (άρα τον επιτρεπόμενο και πραγματοποιημένο συντελεστή δόμησης και τις αντίστοιχες πυκνότητες σε κατοίκους, απασχολούμενους επισκέπτες κ.λπ.).
- (4) Το θεσμικό πλαίσιο που διέπει αυτή τούτη την περιοχή ζώνη και το πρόγραμμα επέμβασης (π.χ. περιοχή εντός σχεδίου, ή αυθαιρέτων προς ένταξη, ζώνη ενεργού πολεοδομίας, βιοτεχνικό πάρκο, κ.λπ.) καθώς και το ιδιοκτησιακό καθεστώς.
- (5) Παράγοντες που σχετίζονται μ' αυτόν τούτον τον πληθυσμό, το οικονομικό και πολιτιστικό επίπεδό του, τις συνθήκες, την ποιότητα ζωής του και τις απαιτήσεις του.

Επειδή, λοιπόν, και η κάθε πόλη αποτελεί μοναδική περίπτωση, αλλά και οι ζώνες ή τα τμήματα μιας και της αυτής πόλης δεν μπορεί σε όλα τα προαναφερόμενα σημεία να ταυτίζονται, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η διατύπωση γενικευμένων κανόνων πολεοδομικής διάρθρωσης των υπαίθριων χώρων χωρίς να συνεκτιμηθούν τα παραπάνω δεν θα είχε καμία πρακτική σημασία. Ενδεχόμενα μάλιστα θα οδηγούσε σε λάθος αντιμετώπιση. Ο σωστός δηλαδή συνδυασμός θα προκύψει από τη συστηματική ανάλυση της κάθε περίπτωσης σε συνδυασμό και με τους στόχους που η συγκεκριμένη πολιτική θα θέσει.

Είναι, πάντως, σκόπιμο να συνταχθούν βασικές και εφαρμοσμένες έρευνες και στην Ελλάδα ειδικά για κάθε μια από τις αστικές λειτουργίες, άρα και τις ζώνες ή τμήματα της πόλης στα οποία οι λειτουργίες αυτές μπορούν να χωροθετηθούν. Απ' τις έρευνες αυτές δεν θα προκύψουν μόνο προδιαγραφές για τις ανάγκες σε υπαίθριο χώρο αλλά και αξιολογήσεις μορφών χωρικής οργάνωσης, ώστε να υποβοηθηθεί ο μελετητής της κάθε περίπτωσης.

Τα παρουσιαζόμενα εδώ δεν φιλοδοξούν να καλύψουν το θέμα αυτό. Απλά γίνεται αναφορά σε μερικά παραδείγματα και απόψεις που αφορούν το σχεδιασμό επί μέρους οικιστικών ενοτήτων δηλαδή που έχουν την κατοικία ως προέχουσα χρήση.

* ΑΘ. ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ, Καθηγητής Ε.Μ.Π., Π. ΚΟΣΜΑΚΗ, Λέκτορας Ε.Μ.Π. «ΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ, Θέματα ανάλυσης και πολεοδομικής οργάνωσης αστικών ελεύθερων χώρων και πρασίνου»-ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ-ΤΟΜΕΑΣ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΣΥΜΕΩΝ-ΑΘΗΝΑ 1988

2) ΟΙΚΙΣΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΜΕ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΗ ΔΟΜΗΣΗ

Η γενίκευση του θεσμού της οργανωμένης δόμησης μετά το Β. Παγκόσμιο πόλεμο, ιδίως στις κατεστραμμένες πόλεις και τον Τρίτο Κόσμο, αύξησε την ποικιλία στην πολεοδομική σύνθεση του κτιριακού όγκου άρα και του υπαίθριου χώρου.

Τα κλειστά κτιριακά συγκροτήματα, όπως το συνεχές, περιορίζονται σε παλαιά διατηρητέα ή μη υποβαθμισμένα τμήματα της πόλης, ενώ στις υπόλοιπες περιοχές (προβληματικές, κατεστραμμένες και φυσικά και επεκτάσεις) κυριαρχούν οι ελεύθερες και ανοικτές συνθέσεις. Αποτέλεσμα: διείσδυση του υπαίθριου χώρου παντού, κατάργηση των «στεγανών» ανάμεσα στο δημόσιο και τον ιδιωτικό υπαίθριο χώρο, οπτικές φυγές ανεμπόδιστες, ήλιος, φως, αέρας χωρίς περιορισμό. Όμως συχνά ουδέτερη παράθεση ομοίων στοιχείων, μονότονη εναλλαγή συμπαγών όγκων και υπαίθριου χώρου και φυσικά πλήθος από κοινωνικά και ψυχολογικά προβλήματα.

Από την άλλη μεριά η παράθεση των κτιρίων σε στοίχους δεν περιορίζει τον υπαίθριο χώρο στο ανάμεσα στα κτίρια διάστημα, αλλά του επιτρέπει να ξεχύνεται προς διάφορες κατευθύνσεις συναντώντας τους ακάλυπτους χώρους άλλων κτιρίων και πλατύτερες ζώνες πρασίνου, πάρκα κεντροβαρικά τοποθετημένα, σχολικές και αθλητικές εγκαταστάσεις κ.λ.π..

Η λειτουργία του συνεχούς και ανεμπόδιστου δικτύου ελεύθερων χώρων αποτέλεσε ένα προσφιλέσ αντικείμενο θεωρητικών μελετών και εφαρμογών ιδίως στις περιπτώσεις Νέων Πόλεων.

* ΑΘ. ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ, Καθηγητής Ε.Μ.Π., Π. ΚΟΣΜΑΚΗ, Λέκτορας Ε.Μ.Π. «ΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ, Θέματα ανάλυσης και πολεοδομικής Οργάνωσης αστικών ελεύθερων χώρων και πρασίνου»-ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ-ΤΟΜΕΑΣ ΠΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΜΕΩΝ-ΑΘΗΝΑ 1988

Παράλληλα, η διάταξη του οδικού δικτύου με αδιέξοδα για τα αυτοκίνητα - που βέβαια είναι γνωστά από προπολεμικά με το όνομα “Rudborn” από τον ομώνυμο οικισμό στο New Jersey - υποβοηθά την ανεμπόδιστη κίνηση πεζών και την οργάνωση του δικτύου πρασίνου.

Γενικά οι κυκλοφοριακές λύσεις επηρεάζουν σημαντικά τη διάταξη των υπαίθριων χώρων και την συνέχειά τους, αλλά και αντίστροφα οι τελευταίοι επιβάλλουν μορφές οδικού δικτύου που άλλοτε ήταν αδιανόητες.

3) ΟΙ ΚΤΙΣΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Στις περιπτώσεις διαμορφωμένων περιοχών που γενικά είναι εντός εγκεκριμένου σχεδίου οι επεμβάσεις για οργάνωση ενός δικτύου υπαίθριων χώρων παρουσιάζουν πολύ μεγάλες δυσκολίες εκτός αν ειδικές συνθήκες το επιτρέπουν.

Οι πιο προβληματικές είναι οι περιοχές συνεχούς οικοδομικού συστήματος όταν μάλιστα η δόμηση είναι υψηλή, οι δρόμοι στενοί και υπάρχει έλλειψη ελεύθερων χώρων, κάτι δηλαδή πολύ συνηθισμένο στα αστικά κέντρα της Ελλάδας.

Στις περιπτώσεις αυτές ο μόνος «ελεύθερος χώρος» είναι ο δρόμος, ο οποίος όμως δέχεται και όλων των ειδών τις κινήσεις.

Οι διαφαινόμενες δυνατότητες μπορούν να χωριστούν σε τρεις κατηγορίες. Στην πρώτη κατηγορία οι ρυθμίσεις περιορίζονται στο δημόσιο χώρο. Στη δεύτερη ο δημόσιος χώρος, ενώ δεν επαυξάνεται, καταβάλλεται προσπάθεια να ενισχυθεί από ιδιωτικό. Τέλος, στην τρίτη διευρύνεται ο δημόσιος χώρος σε βάρος γενικά του ιδιωτικού.

- ΑΘ. ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ, Καθηγητής Ε.Μ.Π., Π. ΚΟΣΜΑΚΗ, Λέκτορας Ε.Μ.Π.<ΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ, θέματα ανάλυσης και πολεοδομικής Οργάνωσης αστικών ελεύθερων χώρων και πρασίνου>- ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ-ΤΟΜΕΑΣ Π-ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΜΕΩΝ-ΑΘΗΝΑ 1988

Ας εξετάσουμε ξεχωριστά κάθε μία από τις κατηγορίες αυτές.

(α) Στην πρώτη, λοιπόν, κατηγορία με δεδομένα τις διαστάσεις του δημόσιου χώρου οι επεμβάσεις περιορίζονται ανάμεσα στις ρυμοτομικές γραμμές οι οποίες δεν αλλάζουν. Σκοπός είναι η χρήση του δρόμου να μετατραπεί σε όφελος του πεζού και του πρασίνου. Εδώ υπάγονται όλα τα προγράμματα δημιουργίας πεζόδρομων, ή παιδότοπων με απαγόρευση της κυκλοφορίας ή της στάθμευσης των τροχοφόρων ή και των δύο.

Υπάρχει, ήδη, αρκετή εμπειρία και στην Ελλάδα από τις γνωστές πεζοδρομήσεις, που όμως δυστυχώς δεν γίνονται - οι περισσότερες - μετά από συντονισμένο σχεδιασμό και με βάση ειδικές κυκλοφοριακές μελέτες, αλλά κατά κανόνα αποσπασματικά και εμπειρικά.

Αποτέλεσμα είναι το κέρδος συχνά να είναι περιορισμένο, ή και αμελητέο, ενώ εμφανίζονται και δυσμενείς επιπτώσεις. Αυτό δε σημαίνει ότι πρέπει να εγκαταλειφθεί η προσπάθεια πεζοδρομήσεων, αλλά απαιτείται συστηματικός σχεδιασμός.

(β) Μια δεύτερη κατηγορία δυνατοτήτων αποτελούν εκείνες σύμφωνα με τις οποίες, ενώ ο δημόσιος χώρος παραμένει ιδιοκτησιακά ο ίδιος, όμως ενισχύεται ουσιαστικά από τη διάταξη και τη διαμόρφωση του ιδιωτικού ακάλυπτου χώρου.

Τέτοιες περιπτώσεις παρουσιάζονται όταν το ισχύον οικοδομικό σύστημα είναι κάποιο άλλο εκτός από το συνεχές, ή ακόμα όταν είναι το συνεχές αλλά προβλέπεται προκήπιο (εμπρόσθια πρασιά). Έτσι έχουμε μια ουσιαστική προσαύξηση του υπαίθριου χώρου, ακόμα και αν η πρόσβαση στον ιδιωτικό χώρο δεν είναι ελεύθερη. Ειδικότερα, μάλιστα, ως προς το προκήπιο, θα μπορούσε να υποστηριχθεί η γενικευμένη εφαρμογή του κατά το δυνατό σε όλους τους δρόμους της πόλης. Είναι

γεγονός ότι σε δρόμους με προκήπια βελτιώνονται σημαντικά οι συνθήκες φωτισμού, αερισμού, θέας κ.λπ. στα κτίρια αλλά και οι

συνθήκες στο δρόμο με την προσαύξηση της δενδροφύτευσης, την καλύτερη ανανέωση του αέρα και την αισθητική αναβάθμιση. Τέλος βελτιώνονται οι συνθήκες πεζών και τροχοφόρων σε περίπτωση καταστροφικών γεγονότων και καταρρεύσεων κτιρίων ή στοιχείων των προσόψεων.

Άλλος τρόπος μιας ενίσχυσης του δημόσιου υπαίθριου χώρου με ιδιωτικό είναι η σύνδεση των εσωτερικών ακάλυπτων των οικοδομικών τετραγώνων με το δρόμο.

(γ) Η πιο σημαντική βελτίωση των δημόσιων υπαίθριων χώρων εξασφαλίζεται φυσικά με την προσαύξησή τους. Τούτο σημαίνει διαπλατύνσεις οδών, επαυξήσεις διαστάσεων πλατειών ή δημιουργία νέων, και γενικότερα προσθήκη νέων δημόσιων χώρων σε βάρος των ιδιωτικών ή των περιορισμένης χρήσης.

4) ΝΕΕΣ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

Στις περιπτώσεις εντάξεων στο εγκεκριμένο σχέδιο νέων περιοχών, είτε πρόκειται για αυθαίρετα, είτε για νέες οικοπεδοποιήσεις, λ.χ. οικοδομικών συνεταιρισμών, υπάρχουν ποικίλες δυνατότητες για τη διάρθρωση των ελεύθερων χώρων, που ποικίλει ανάλογα με τις ειδικές συνθήκες αλλά και τον τρόπο διασφάλισής τους. Εφ' όσον λ.χ. πρόκειται για επεκτάσεις αραιοδομημένων περιοχών αυθαιρέτων με βάση το Ν. 1337\83, οι ιδιοκτήτες είναι υποχρεωμένοι σε εισφορά σε γη για να επαυξηθούν.

* ΑΘ. ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ, Καθηγητής Ε.Μ.Π., Π. ΚΟΣΜΑΚΗ, Λέκτορας Ε.Μ.Π. «ΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ, Θέματα ανάλυσης και πολεοδομικής οργάνωσης αστικών ελεύθερων χώρων και πρασίνου»-ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ-ΤΟΜΕΑΣ Π-ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΜΕΩΝ-ΑΘΗΝΑ 1988

Σε περίπτωση ζώνης «αστικού αναδασμού» είναι δυνατό να συγκεντρωθεί ο υπαίθριος χώρος σε κατάλληλες θέσεις που να εξυπηρετούν λειτουργικούς ή και αισθητικούς στόχους. Αυτό μπορεί ενδεχόμενα να κατορθωθεί και στην κλίμακα ολόκληρης της περιοχής.

Σε περίπτωση ζώνης ενεργού πολεοδομίας οι δυνατότητες είναι περισσότερες, ενώ οι διαρθρώσεις που μπορεί να πραγματοποιηθούν συγγενεύουν με αυτές που παρουσιάστηκαν στα προηγούμενα αναφορικά με τις οικιστικές ενότητες οργανωμένης δόμησης.

Αντίθετα με τα παραπάνω, σε περίπτωση ζωνών «κανονιστικών όρων δόμησης», ιδίως όταν πρόκειται για πυκνοδομημένες περιοχές, οι συγκεντρωμένες από τις εισφορές σε γη (με βάση τον Ν. 1337\83) εκτάσεις είναι πολύ περιορισμένη. Αν μάλιστα οι ιδιοκτησίες έχουν εμβαδόν μικρότερο των 500 τ.μ. τότε η εισφορά είναι μηδενική.

Σε περίπτωση απ' αρχής οικοπεδοποίησης ακάλυπτων εκτάσεων, όπως λ.χ. προκειμένου για συνεταιρισμούς, υπάρχει φυσικά ποικιλία δυνατών λύσεων σε συνάρτηση με την τοπογραφία, τη χλωρίδα αλλά και το σύστημα του οδικού δικτύου που θα επιλεγεί.

5) ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ

ΟΙ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ

Στα προηγούμενα έχει γίνει αναφορά σε διάφορες κατηγορίες υπαίθριων χώρων και πρασίνου που συναντώνται στην πόλη. Ακόμη παρουσιάστηκαν διαρθρώσεις των χώρων αυτών και διαπιστώθηκε η ανάγκη για τη δημιουργία κατά το δυνατόν συνεχών δικτύων. Όμως εκτός από τα παραπάνω, θα πρέπει να εξετάζονται και οι ποσοτικές και οι ποσοστιαίες συσχετίσεις κτισμένου και υπαίθριου χώρου και ακόμα του

υπαίθριου χώρου με τον πληθυσμό. Ένα τέτοιο κενό αναλαμβάνουν να καλύψουν διάφορων ειδών προδιαγραφές, που κατά καιρούς συντάσσονται από κρατικές και άλλες υπηρεσίες, ερευνητικά κέντρα κ.λ.π. Οι προδιαγραφές αυτές καταλήγουν σε πρότυπα (Standards), με βάση τα οποία ο μελετητής μιας συγκεκριμένης περίπτωσης μπορεί να υπολογίσει τις απαιτούμενες εκτάσεις. Το θέμα θα ήταν σχετικά απλό, αν σ' όλες τις πόλεις παρουσιάζονταν οι αυτές συνθήκες. Ασφαλώς όμως δεν είναι έτσι. Τα φυσικά δεδομένα, ο πληθυσμός, ο βαθμός συμμετοχής των διαφόρων χρήσεων στην πόλη και η σημασία τους, τα οικονομικά στοιχεία, η δυναμική και οι τάσεις που εμφανίζονται, καθιστούν την κάθε πόλη μοναδική περίπτωση. Υπάρχουν ακόμα και άλλα σημεία που δυσχεραίνουν την εξαγωγή γενικών προτύπων. Για παράδειγμα:

(α) Ο βαθμός συμμετοχής του ιδιωτικού πρασίνου και γενικότερα των ακάλυπτων χώρων περιορισμένης χρήσης ποικίλει από πόλη σε πόλη. Ακόμα και στην περίπτωση των αθλητικών εγκαταστάσεων-για τις οποίες η εξαγωγή προδιαγραφών θα μπορούσε να είναι πιο εύκολη-υπάρχουν πόλεις στις οποίες η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα (κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα) είναι ανύπαρκτη, ενώ σε άλλες αποφασιστική.

(β) Τα ενδιαφέροντα του πληθυσμού στους φυσιολατρικούς και φυσιογνωστικούς τομείς, τα παιχνίδια, τον αθλητισμό κ.λπ. συνεχώς αλλάζουν, όπως άλλωστε γενικότερα οι απασχολήσεις του ατόμου κατά τον ελεύθερο χρόνο του και η απόσταση μέσα στην οποία τις αναζητεί. Το ίδιο αλλάζουν τα κοινωνικά ενδιαφέροντα του πληθυσμού, πολλά από τα οποία απαιτούν διάθεση ελεύθερου χώρου.

(γ) Δεν είναι γνωστό μέχρι ποιού βαθμού θα αυξάνονται οι ποικίλες οχλήσεις και δυσμενείς επιδράσεις που υφίσταται ο άνθρωπος της πόλης (ρύπανση, ατμόσφαιρας, θόρυβος κ.λπ.) για την εξουδετέρωση των οποίων θα απαιτείται η εξασφάλιση ανάλογων επιφανειών πρασίνου και

φυσικών περιοχών. Αλλά και ως προς τη μελλοντική τεχνολογική εξέλιξη μόνο υποθέσεις μπορούν να διατυπωθούν για το βαθμό που τούτη θα μετριάξει τις δυσμενείς επιδράσεις των ανθρωπίνων δραστηριοτήτων, ώστε να μην είναι τόσο απαραίτητη η συμβολή της φύσης στην εξουδετέρωσή τους. Βέβαια, θεωρητικά, θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι η μελλοντική πόλη θα είναι ένας τόσο «τέλειος» τεχνολογικός οργανισμός που θα καθιστά την επαφή του ανθρώπου με τη φύση όχι απαραίτητη ενδεχόμενα μάλιστα και δυσχερή. Η πραγματικά αισιόδοξη αυτή υπόθεση ας θεωρηθεί ότι κινείται στη σφαίρα της ουτοπίας.

Στις μικρές πόλεις και φυσικά και στα χωριά, όπου γενικά παρουσιάζονται μικρές πληθυσμιακές πυκνότητες και το συνηθέστερο οικοδομικό σύστημα είναι το πανταχόθεν ελεύθερο-δηλαδή υπάρχουν σημαντικές ιδιωτικές ακάλυπτες επιφάνειες-οι ανάγκες σε κοινόχρηστους χώρους είναι περιορισμένες. Εξάλλου, ειδικά ως προς το πράσινο και τους ελεύθερους χώρους, τούτοι βρίσκονται άφθονοι στην ύπαιθρο γύρω απ' τους οικισμούς και συχνά σε απόσταση πεζού ακόμα κι από το κέντρο τους.

Όσο, όμως, ανώτερη είναι η πληθυσμιακή κλίμακα των οικισμών, που φυσικά συνοδεύεται και με γεωργική διόγκωσή τους, τα πράγματα αλλάζουν. Οι πυκνότητες αυξάνουν και τα οικοδομικά συστήματα (όπως π.χ. το συνεχές με ποσοστό κάλυψης 70%) δεν επιτρέπει να αφεθούν υπολογίσιμοι ιδιωτικοί ακάλυπτοι χώροι. Παράλληλα, η ύπαιθρος και οι φυσικές περιοχές εκτοπίζονται και οι αποστάσεις προς αυτές μεγαλώνουν. Τέλος, οι πόλεις φορτίζονται με λειτουργίες και «ελκτικές» αλλά και «απαιτητικές», οχλούσες και ρυπαίνουσες.

Και βέβαια σε ακόμα μεγαλύτερες κατηγορίες πόλεων ή αστικών συγκεντρώσεων όλα τα παραπάνω χαρακτηριστικά επιτείνονται με αποτέλεσμα να υποβαθμίζονται οι συνθήκες και η ποιότητα ζωής του πληθυσμού. Αν θέλουμε, λοιπόν, να καταπολεμήσουμε αυτή την

υποβάθμιση ας διατυπώσουμε την προδιαγραφή ότι η απαιτούμενη κατ' άτομο επιφάνεια για υπαίθριους χώρους και πράσινου δε μπορεί να είναι σταθερή, αλλά θα πρέπει να αυξάνεται με την αύξηση του πληθυσμιακού μεγέθους της πόλης.

Για να καταλήξουμε, όμως, σε συμπεράσματα για το τι θα πρέπει να επιδιωχθεί και τι δυνατότητες διαφαίνονται ας παρουσιάσουμε πρώτα μερικά στοιχεία αναφορικά με την σημερινή κατάσταση και τις προδιαγραφές τόσο στο εξωτερικό όσο και στην Ελλάδα.

6) ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ.

Η ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Είναι αλήθεια ότι προβλήματα ανεπάρκειας δημόσιων υπαίθριων χώρων και περισσότερο πρασίνου υπήρχαν και υπάρχουν όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και σε πολλές πόλεις του εξωτερικού, ειδικότερα μεγαλουπόλεις. Χαρακτηριστικό είναι ότι στο Κάιρο ακόμα και νεκροταφεία χρησιμοποιούνται από τον πληθυσμό για «κατοικίες».

Τα προβλήματα στις ανεπτυγμένες χώρες είναι φυσικά πολύ πιο περιορισμένα. Στις μεγαλουπόλεις του ανεπτυγμένου κόσμου η κατάσταση εμφανίζεται αρκετά διαφοροποιημένη. Αμέσως μετά το Β' Παγκόσμιο πόλεμο σε πόλεις που αυξανόταν ο πληθυσμός τους – και δεν αυξάνονταν ανάλογα οι ελεύθεροι χώροι – εμφανίζεται έλλειμμα (π.χ. Παρίσι). Σε άλλες πόλεις με μειωμένη αύξηση του πληθυσμού και

μια παράδοση απ' το παρελθόν σε εκτεταμένους ελεύθερους χώρους εμφανίζονται ικανοποιητικές αναλογίες (π.χ. Βιέννη). Τέλος σε σχεδιασμένες μεγαλουπόλεις - ειδικότερα για να γίνουν πρωτεύουσες όπως λ.χ. η Ουάσιγκτον- έχουμε μια υπερεπάρκεια ελεύθερων χώρων, που τονίζουν ορισμένες λειτουργίες και τη μνημειακότητα του χώρου σε βάρος ενδεχόμενα της συνεκτικότητας της πόλης.

7) ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ

Σχεδόν σε όλα τα εγχειρίδια πολεοδομικού σχεδιασμού, αστικής γεωγραφίας κ.λπ., ιδίως στα χρόνια των μαζικών ανοικοδομήσεων συναντάμε προδιαγραφές για τις απαιτούμενες επιφάνειες ελεύθερων χώρων που πρέπει να έχει η πόλη. Παράλληλα διάφοροι οργανισμοί ανάπτυξης Νέων Πόλεων ή ειδικοί για θέματα πρασίνου, αναψυχής, αθλητικών εγκαταστάσεων κοινωνικών χώρων κ.λπ. διατυπώνουν σχετικά πρότυπα. Ενώ πολλά από τα παραπάνω φιλοδοξούσαν να έχουν μια γενική εφαρμογή, οι πιο καλά οργανωμένες διευθύνσεις πολεοδομικού σχεδιασμού των Δήμων των αναπτυγμένων χωρών επιχειρούσαν και επιχειρούν εκτίμηση αναγκών σε επιφάνειες με βάση τις ειδικές συνθήκες της κάθε πόλης.

Υποβοηθητικά στις προσπάθειες αυτές δρουν διάφορες γενικές διατάξεις που αφορούν είτε στη μέγιστη οικοδομική εκμετάλλευση μιας συγκεκριμένης περιοχής, είτε στη διαφύλαξη φυσικού περιβάλλοντος κ.λ.π.. Για παράδειγμα στη Δ. Γερμανία μια ασφαλιστική δικλείδα για όλες τις πόλεις και κοινότητες αποτελεί η διάταξη του ομοσπονδιακού οικοδομικού κανονισμού σύμφωνα με την οποία όταν οι οικοδομήσιμες

εκτάσεις, δηλαδή η εντός Σχεδίου περιοχή, ξεπερνάει τα 2\3 της όλης επιφάνειας του Δήμου ή Κοινότητας, είναι αδύνατη η επέκταση του Σχεδίου με προσθήκη και άλλων οικοδομήσιμων εκτάσεων. Παράλληλα, πάντως, και τα γενικής εφαρμογής πρότυπα δεν έχουν χάσει την σημασία τους σε αρκετές χώρες ιδίως τις σοσιαλιστικές.

8) ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

Η ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Στις ελληνικές πόλεις, όπως είναι γνωστό, υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις σε δημόσιους υπαίθριους χώρους και ιδιαίτερα σε πράσινο. Από δειγματοληψία που έγινε σε σειρά ελληνικών πόλεων προκύπτει μέσος όρος κοινόχρηστου πρασίνου 3,12 τ.μ. κατά κάτοικο. Από κατάταξη με στοιχεία των αρχών της δεκαετίας του '70 προκύπτει ότι ειδικά ως προς το πράσινο, όσο υψηλότερης κατηγορίας είναι μία πόλη, τόσο μειώνεται η συμμετοχή του στην πόλη και η αναλογία του κατά κάτοικο, Έτσι καταλήγουμε ότι η κατάσταση στα πολύ μεγάλα αστικά κέντρα είναι η πιο προβληματική.

Αυτό οφείλεται μεταξύ άλλων στη δομή και στο βαθμό συμμετοχής των διαφόρων χρήσεων που επιτρέπει να το χαρακτηρίζουν δίκαια σαν μεγάλα χωριά ή αθροίσματα χωριών. Έτσι παρουσιάζεται το φαινόμενο στο λεκανοπέδιο της Αθήνας οι χρήσεις «κατοικία» (δηλαδή οικοδομικά τετράγωνα με προέχουσα χρήση την κατοικία) και «δίκτυα μεταφορών» να καλύπτουν το 74,8% της αστικής περιοχής, ενώ οι ουσιαστικές δημόσιες και κοινωνικές λειτουργίες και κυρίως οι ελεύθεροι χώροι,

περιορίζονται σε ελάχιστο ποσοστό. Αλλά και η συμμετοχή των ιδιωτικών ελεύθερων χώρων είναι αμελητέα, αφού στο συνεχές οικοδομικό σύστημα που καλύπτει ένα πολύ μεγάλο μέρος του αστικού χώρου το ποσοστό κάλυψης είναι 70% και με βάση παλαιότερες διατάξεις ακόμα μεγαλύτερο.

Έτσι, στους 49 Δήμους του Λεκανοπεδίου της Αθήνας μόνο στους 10 συναντάμε δυνατότητες διαμόρφωσης ιδιωτικών κήπων ή αυλών μέσα στα οικοδομικά τετράγωνα. Αλλά και ο δημόσιος χώρος δηλαδή ο δρόμος είναι κατά 70% άσφαλτος και διατίθεται για τα αυτοκίνητα κατά 30% πεζοδρόμιο με ή χωρίς δενδροφύτευση, που όμως και αυτή κατά ένα ποσοστό καταλαμβάνεται για στάθμευση αυτοκινήτων. Οι αμιγείς πεζόδρομοι έχουν ακόμα περιορισμένη συμμετοχή στο σύνολο του οδικού δικτύου, ενώ συχνά γίνεται κατάργησή τους από τα τροχοφόρα.

Ας αναφερθούμε, τέλος, στις αποστάσεις ανάμεσα στις αστικές περιοχές και τα όρια της πόλης όπου και το περιαστικό πράσινο. Ειδικότερα, στην περίπτωση της Αθήνας οι αποστάσεις είναι σχετικά μεγάλες και η προσιτότητα προβληματική. Όμως Θα Πρέπει εδώ να συμπληρωθεί ότι το περιαστικό πράσινο παρά τα προβλήματα απόστασης και προσιτότητάς του φτάνει το 88.500 εκτάρια με αναλογία 75 τ.μ.\κάτοικο, δηλαδή δεν υπολείπεται σημαντικά του προτύπου των 100 τ.μ.\κάτοικο.

* ΑΘ. ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ, Καθηγητής Ε.Μ.Π., Π. ΚΟΣΜΑΚΗ, Λέκτορας Ε.Μ.Π. «ΥΠΑΙΘΡΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ, Θέματα ανάλυσης και πολεοδομικής οργάνωσης αστικών ελεύθερων χώρων και πρασίνου»-ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ-ΤΟΜΕΑΣ Π-ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΜΕΩΝ-ΑΘΗΝΑ 1988

9) ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

Ήδη στα ρυθμιστικά σχέδια διαφόρων πόλεων της Ελλάδας που άρχισαν να συντάσσονται απ' τη δεκαετία του '60 διατυπώνονται προδιαγραφές ως προς τους απαιτούμενους υπαίθριους χώρους και την αναλογία τους σε σχέση με τον πληθυσμό. Συνήθως γινόταν χρήση γνωστών προτύπων απ' το εξωτερικό. Βέβαια, κανένα από τα ρυθμιστικά αυτά σχέδια δεν εφαρμόστηκε. Χαρακτηριστικό είναι ότι στην προγενέστερη φάση του Ρυθμιστικού Σχεδίου (1969) είχε ληφθεί για το Λεκανοπέδιο της Αθήνας το πρότυπο των 25 τ.μ.\κάτοικο. Για την όλη περιοχή μελέτης (λεκανοπέδιο Αττικής και Θριάσιο Πεδίο) η τότε υπάρχουσα κατάσταση έδινε το δείκτη 3,7 τ.μ.\κάτοικο, ενώ στην πρόταση η τιμή ανέβαινε στα 34 τ.μ.\κάτοικο.

Πέρα από τις παραπάνω παραδοχές του τότε Υπουργείου Δημοσίων Έργων, διάφορες ομάδες εργασίας του ΤΕΕ των ΟΤΑ, Κοινωνικών φορέων και ιδιωτών πολεοδομών επιχείρησαν κατά καιρούς την διατύπωση προτύπων, τα οποία δημοσιεύθηκαν, ανακοινώθηκαν σε συνέδρια και χρησιμοποιήθηκαν στην σύνταξη μελετών.

Όμως, η ουσιαστική πολεοδομική πρακτική δεν υπολόγιζε τίποτα απ' τα παραπάνω. Συγκεκριμένα για τις επεκτάσεις των πόλεων με τα γνωστά μας ρυμοτομικά σχέδια δεν είχε δυστυχώς κατορθωθεί η επιβολή προδιαγραφής για την πρόβλεψη ελεύθερων χώρων. Μόνο στις περιπτώσεις περιοχών οικοδομικών συνεταιρισμών υπήρχε μια άτυπη σύσταση από το τότε Υπουργείο Δημοσίων Έργων, το σύνολο των κοινόχρηστων επιφανειών να είναι τουλάχιστον το 40% της όλης έκτασης. Ας σημειωθεί ότι στις κοινόχρηστες επιφάνειες συμπεριλαμβανόταν και το οδικό δίκτυο.

Με το Ν. 947\79 καθορίζεται και τυπικά το ελάχιστο ποσοστό

κοινόχρηστων επιφανειών προκειμένου για νέες εντάξεις. Τούτο σε περιπτώσεις ένταξης με βάση κανονιστικούς όρους δόμησης ορίζεται σε 40%, ενώ προκειμένου για ενεργό πολεοδομία και αστικό αναδασμό μειώνεται σε 30%. Αλλά και εδώ δεν γίνεται διάκριση των κοινόχρηστων επιφανειών στις οποίες πάλι περιλαμβάνεται και το οδικό δίκτυο, όχι όμως και κοινωφελείς εγκαταστάσεις (εκπαίδευση, περίθαλψη, πρόνοια, αθλητισμός κ.λ.π.), για τις οποίες η πολιτεία με τους αρμόδιους φορείς της Θα φρόντιζε να αποκτήσει τις απαιτούμενες εκτάσεις.

Ο Ν. 1337\83, ο οποίος ισχύει σήμερα τροποποίησε ορισμένα σημεία από τα παραπάνω. Και πρώτο δεν καθορίζει ελάχιστο ποσοστό κοινοχρήστων αλλά τούτο εξάγεται κατά περίπτωση μέσα από τις εισφορές και είναι συνάρτηση κυρίως του μεγέθους των οικοπέδων και του εάν η περιοχή είναι πυκνοδομημένη ή αραιοδομημένη. Ακόμα, στην έκταση η οποία αποκτάται από τις εισφορές είναι δυνατό να χωροθετηθούν και κοινωφελείς λειτουργίες άρα δεν είναι αποκλειστικά κοινόχρηστος χώρος όπως στην περίπτωση του Ν. 947\79. Είναι φυσικό, λοιπόν, ότι με τις διατάξεις του Ν. 1337\83 δεν είναι δυνατό να διασφαλισθούν στις περισσότερες περιπτώσεις ικανοποιητικοί αστικοί υπαίθριοι χώροι. Εξ' άλλου με τις τόσο περιορισμένες εισφορές το βάρος δίνεται στο να επιλυθεί κατά πρώτο λόγο το κυκλοφοριακό.

Παρ' όλα αυτά οι προδιαγραφές και τα Πρότυπα που σύνταξε το αρμόδιο υπουργείο (Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ.) κατ' εφαρμογή του Ν. 1337\83 και στα πλαίσια της Επιχείρησης Πολεοδομικής Ανασυγκρότησης (ΕΠΑ) βάζουν αρκετές απαιτήσεις ως προς ελεύθερους χώρους υποδεικνύοντας και ένα ιεραρχημένο δίκτυο.

Το σύνολο των ελεύθερων χώρων που τελικά προβλέπεται δίνει αναλογίες μεταξύ 7,0 και 9,5 τ.μ. κατά κάτοικο. Οι χαμηλότερες τιμές αναφέρονται σε μικρούς οικισμούς (μέχρι 3.000 κατοίκους), ενώ όσο

ανεβαίνει η κλίμακα της πόλης αυξάνει και το πρότυπο. “Έτσι για πόλεις πάνω από 300.000 κατοίκους καθορίζεται σε 9,5 τ.μ.\κάτοικο.

Θα πρέπει στα παραπάνω να παρατηρηθούν τα ακόλουθα:

Στις κατηγορίες των μικρών οικισμών (μέχρι 3.000 κατοίκους) ή μικρών πόλεων δεν νοούνται τόσο οι αυτοτελείς οικισμοί, όσο οι πολεοδομικές ενότητες που μπορεί να είναι επεκτάσεις σε μεγαλύτερες πόλεις. Αυτό σημαίνει ότι αν ήδη στα υφιστάμενα τμήματα μιας πόλης υπάρχει ανεπάρκεια ελεύθερων χώρων, οι τόσο μειωμένες απαιτήσεις σε ελεύθερους χώρους στις επεκτάσεις αναπαράγουν το πρόβλημα, ενώ φυσικά δεν βοηθούν σε βελτιώσεις της κατάστασης στα υφιστάμενα τμήματα. Αντίθετα, στα τελευταία η κατάσταση επιδεινώνεται, αφού το όριο της πόλης απομακρύνεται, που σημαίνει ότι η ύπαιθρος (γεωργική γη, περιαστικό πράσινο) γίνεται λιγότερο προσιτή.

Θεωρητικά, λοιπόν, θα έπρεπε τα πρότυπα για τις επεκτάσεις να προέκυπταν σαν συνάρτηση όχι μόνο του μεγέθους της πολεοδομικής ενότητας, αλλά του μεγέθους της πόλης στην οποία τούτη υπάγεται και σε σχέση με τις ήδη διαμορφωμένες ανάγκες δηλαδή τα ελλείμματα που υφίστανται. Αν βέβαια το τελευταίο λαμβανόταν σχολαστικά υπ’ όψιν θα έπρεπε όλη η περιοχή της νέας πολεοδομικής ενότητας να διατίθεται για ελεύθερους χώρους στις περιπτώσεις πόλεων που παρουσιάζουν έλλειμμα. Επειδή κάτι τέτοιο είναι για κοινωνικούς λόγους ανέφικτο θα έπρεπε τουλάχιστο οι επεκτάσεις να είχαν τους αναλογικά αναγκαίους ελεύθερους χώρους και όχι να παρουσιάζουν και αυτές έλλειμμα διογκώνοντας το έλλειμμα της όλης πόλης.

* ΑΘ. ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ, Καθηγητής ΕΜΠ., Π. ΚΟΣΜΑΚΗ, Λέκτορας Ε.Μ.Π. «ΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ, Θέματα ανάλυσης και πολεοδομικής Οργάνωσης αστικών ελεύθερων χώρων και πρασίνου»-ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ-ΤΟΜΕΑΣ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΣΥΜΕΩΝ-ΑΘΗΝΑ 1988

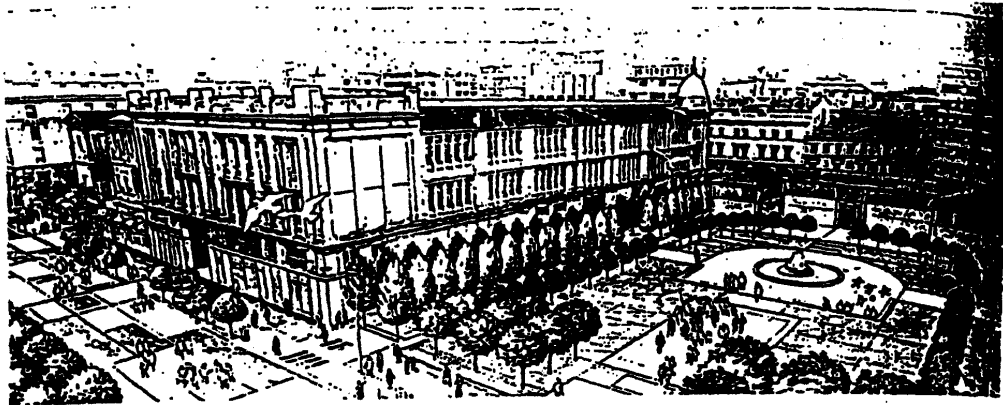
Δυστυχώς, με τις διατάξεις περί πυκνοδομημένων περιοχών «κατορθώθηκε» να ελαχιστοποιηθούν οι εισφορές σε γη στο μεγαλύτερο μέρος των επεκτάσεων με αποτέλεσμα οι δημιουργημένοι ελεύθεροι χώροι να είναι ανεπαρκέστατοι. Απομένουν, λοιπόν, στην πολιτεία, στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και στους φορείς κοινωνικής πολιτικής οι παρακάτω διέξοδοι:

(α) Με δικούς της πόρους επαύξηση των ελεύθερων κοινόχρηστων, όπως φυσικά και των κοινωφελών χώρων, τόσο στις περιοχές που τώρα εντάσσονται στο Σχέδιο, όσο και γενικότερα στις πόλεις γύρω απ' αυτές.

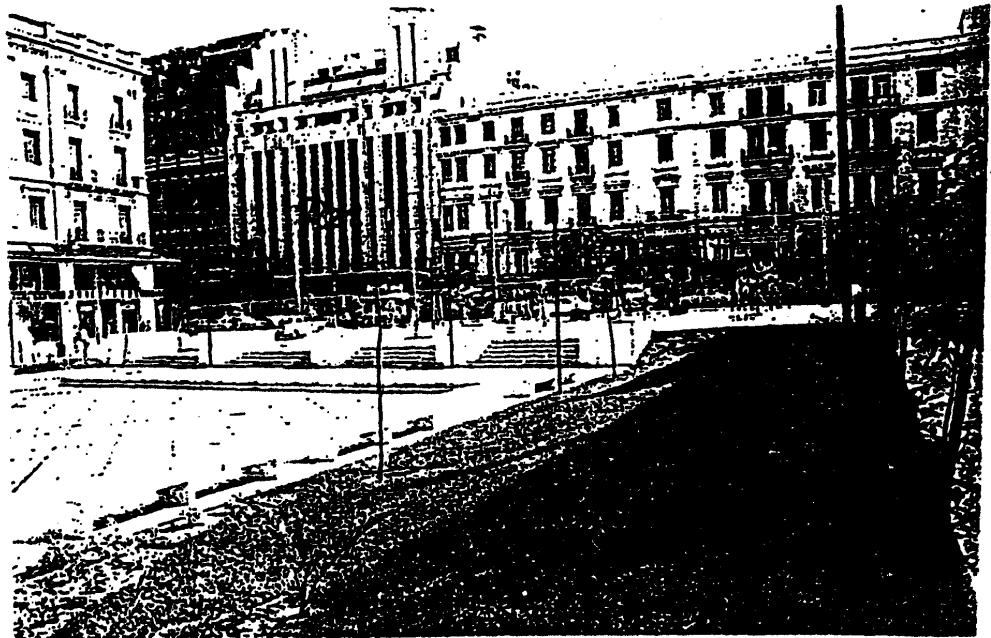
(β) Καλύτερη αξιοποίηση του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου με το οποίο χωρίς πόρους του δημοσίου εξασφαλίζονται ελεύθεροι χώροι. Θυμίζουμε τις διατάξεις περί μεταφοράς Συντελεστού Δόμησης, τις πράξεις αναλογισμού με αυτοαποζημίωση προς δημιουργία κοινόχρηστων χώρων κ.λπ.. Παράλληλα όμως με κατάλληλες ρυθμίσεις και επεμβάσεις στις πολύ φορτισμένες περιοχές είναι δυνατό να μειωθούν οι πιέσεις που ακόμα επαυξάνουν τον οικοδομικό όγκο, την πυκνότητα άρα και τις ανάγκες σε ελεύθερους χώρους.

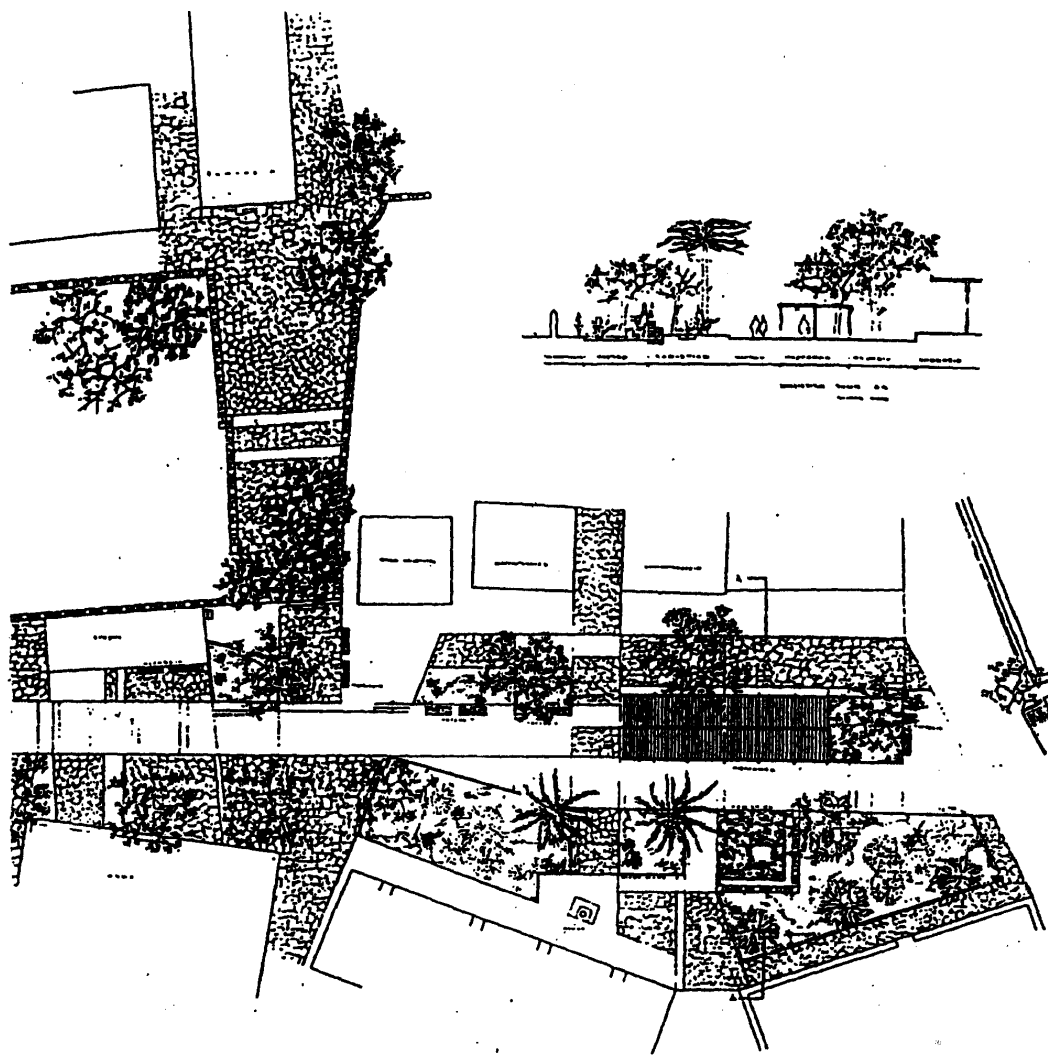
10) ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΠΛΑΤΕΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Πιο κάτω παρατίθενται φωτογραφίες από διαμορφώσεις ελεύθερων χώρων που έχουν ήδη γίνει σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας, που σκοπό έχουν να δώσουν πληροφορίες και ιδέες στον αναγνώστη, για τον τρόπο που μπορούν να διαμορφωθούν οι πλατείες και γενικά οι ελεύθεροι χώροι, όχι μόνο στις μεγάλες πόλεις αλλά και στις μικρότερες. Αυτές οι διαμορφώσεις ελεύθερων χώρων, έγιναν στη δεκαετία 1980-'90, όπου παρατηρούμε μία άνθιση σε τέτοιου είδους πρωτοβουλίες, ειδικά εκ μέρους των δημάρχων.

Διαμόρφωση πλατείας Τερσαήτη - Πολυζωϊδη του δήμου Α-
θηνών.

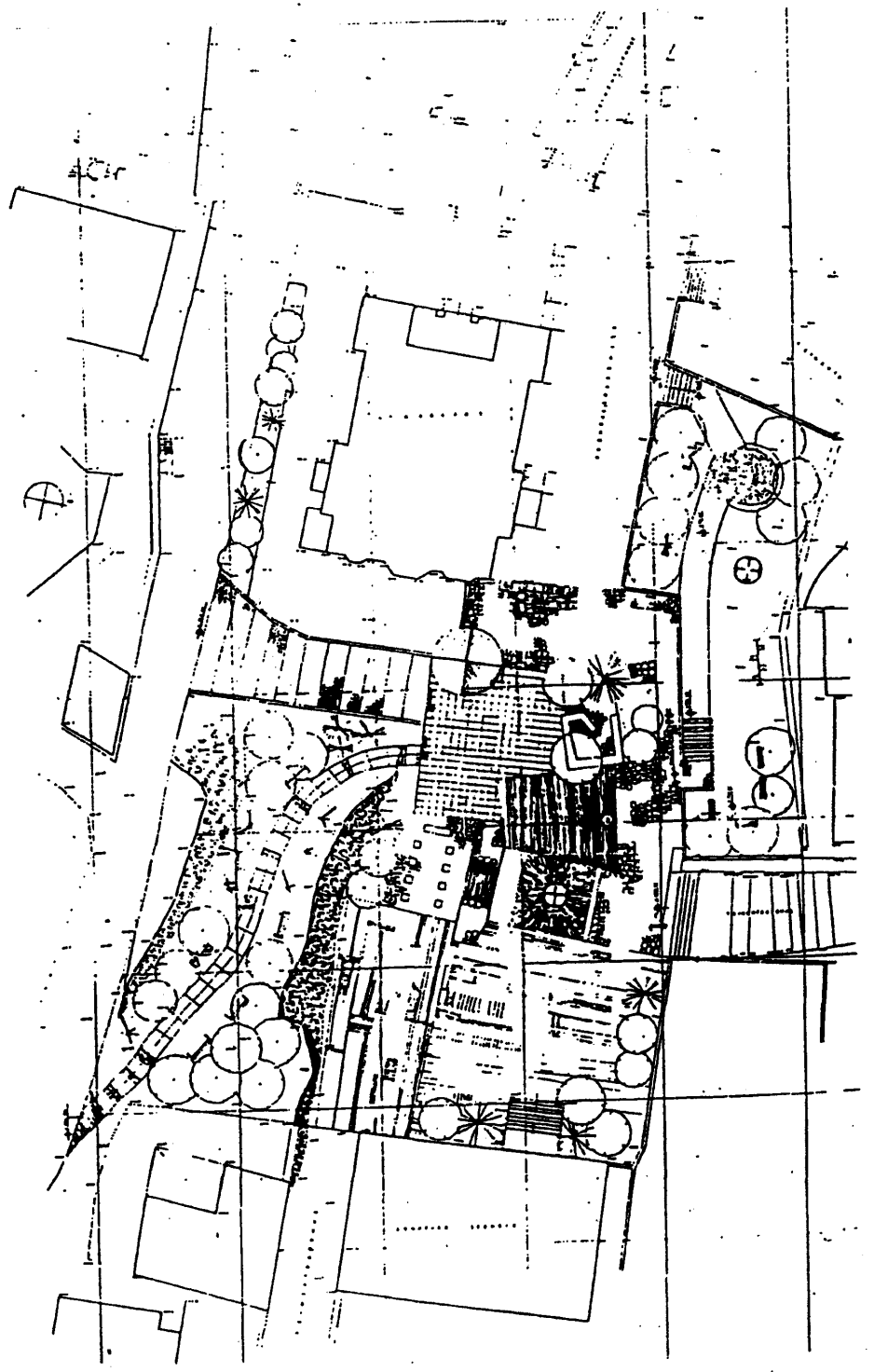

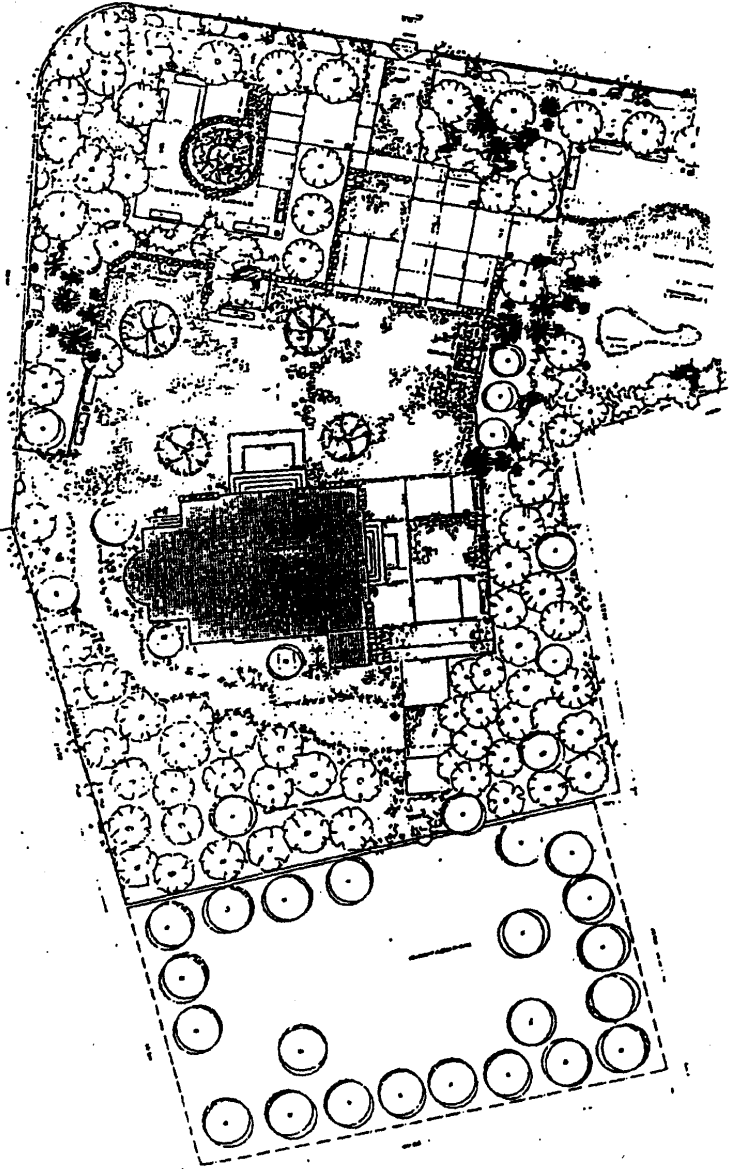
Διαμόρφωση πλατείας στη κοινότητα Άσος της Κεφαλονιάς.

Διαγράμμιση κτιρίου κ. Νικολάου στην Ξύφη

Αρχιτεκτονική μελέτη του "σπίτου" Ακαδημίας στην Εγνατία.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ

1) Η ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

Η Κόρινθος κρατά, κάτω από την αρχαία γη της, μύθους και παραδόσεις, που μοιάζουν με αρχαίες ρίζες, με πλοκάμια αιώνιου δέντρου, που δένουν το παρόν με το παρελθόν και διαγράφουν το μέλλον.

Στην πρόιμη αρχαιότητα ονομαζόταν *Εφύρα*, πρωτοκατοικήθηκε από το *Σίσυφο*, ο οποίος καταγράφεται στη μυθολογία μας ως ο μοναδικός άνθρωπος που κατάφερε δύο φορές να ξεγελάσει το θάνατο. Γι' αυτή του την ύβρη, τιμωρήθηκε στον Άδη να κυλά διαρκώς μία πέτρα προς την κορυφή ενός λόφου, που έμοιαζε με τον Ακροκόρινθο, μα πάντα λίγο πριν φτάσει στην κορυφή, ο βράχος να φεύγει από τα χέρια του και να καταλήγει πάλι στους πρόποδες. Ο μύθος θέλει το Σίσυφο να λύνει, τρόπον τινά, το πρόβλημα λειψυδρίας της περιοχής της Κορίνθου χάρη σε μία συμφωνία που σύνηψε με τον ποταμό Ασωπό. Ο πονηρός βασιλιάς της Εφύρας αποκάλυψε στον ποτάμιο θεό τον κλέφτη της κόρης του Αίγινας, που δεν ήταν άλλος από το Δία, και ως αντάλλαγμα πήρε μια πηγή πάνω στο βράχο του Ακροκορίνθου.

Εγγονός του Σισύφου είναι ο περίφημος Βελλερεφόντης, ο οποίος κατάφερε να δαμάσει το φτερωτό άλογο Πήγασο και να σκοτώσει με τη βοήθεια των θεών τη Χίμαιρα, το αλλόκοτο πλάσμα με κεφάλι λιονταριού, κορμί κατσίκας και ουρά φιδιού. Ο Βελλερεφόντης, όμως, τιμωρήθηκε από τους θεούς με τραγικό θάνατο όταν, φτάνοντας στην ύβρη, όπως ακριβώς ο παππούς του, θέλησε με τον Πήγασο ν' ανέβει στον Όλυμπο και να συμβιώσει με τους θεούς.

Στην Κόρινθο, σύμφωνα πάντα με τους μύθους, έφτασε κυνηγημένο το βασιλικό ζευγάρι Ιάσων και Μήδεια, εκεί λέει η μία εκδοχή του μύθου, συντελέστηκε το στυγερό έγκλημα της παιδοκτονίας από την πριγκίπισσα της Κολχίδας. Δηλαδή, όταν ο Ιάσων με προτροπή του βασιλιά της Κορίνθου, Κρέοντα, αποφάσισε να παντρευτεί την κόρη του Γλαύκη, η απατημένη και προδομένη Μήδεια, εκδικούμενη τον άνδρα της, έσφαξε τα δύο ανήλικα παιδιά της με τα ίδια της τα χέρια.

Κατόπιν, η παιδοκτόνος, κατέφυγε στο Ηραίο της Περαχώρας για να κρυφτεί.

Στην Κόρινθο, επίσης, κυνηγημένος κατά μία έννοια κι από την ίδια του την τραγική μοίρα έφτασε μωρό ακόμη ο Οιδίποδας, ο οποίος υιοθετήθηκε από τη βασιλική οικογένεια της πόλης και ανατράφηκε ως βασιλόπουλο στην Τενέα. Μεγαλώνοντας ο Οιδίποδας, προκειμένου να διασκεδάσει τις αμφιβολίες του για το αν είναι πραγματικός γόνος του Πολύβου και της Μερόπης, ζήτησε χρησμό από το μαντείο των Δελφών. Η Πυθία του επεσήμανε ότι μία μέρα θα σκοτώσει τον πατέρα του και θα παντρευτεί τη μητέρα του, χωρίς να του αποκαλύψει την αλήθεια για την καταγωγή του. Πικραμένος εκείνος αποφάσισε να μη γυρίσει στην Κόρινθο, να πορευτεί προς τη Θήβα, όπου και συνάντησε τον αληθινό του πατέρα Λάιο, τον οποίο σκότωσε, ενώ στην είσοδο της πόλης έλυσε το περίφημο αίνιγμα της Σφίγγας και παντρεύτηκε τη μητέρα του, Ιοκάστη.

Σύμφωνα με το μύθο, το όνομά της η πόλη της Κορίνθου, το οφείλει στον ομώνυμο ήρωα Κόρινθο, ο οποίος ήταν γιος του Μαραθώνα και μακρινός απόγονος του θεού Ερμή.

2) ΙΔΡΥΣΗ ΝΕΑΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

Η Κόρινθος ιδρύθηκε στη σημερινή της θέση το 1858, όταν καταστράφηκε ολοκληρωτικά από σεισμό και εγκαταλείφθηκε η παλαιά της θέση (στη σημερινή Αρχαία Κόρινθο, όπου μέχρι το 1951 ονομαζόταν Παλαιά Κόρινθος).

3) ΟΙ ΣΕΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ ΤΟ 1858

Από το 1850 είχαν αρχίσει οι σεισμικές δονήσεις, οι οποίες συνεχίστηκαν αραιά και που, με επίκεντρο τον Ισθμό και το Καλαμάκι κι άλλοτε την Κόρινθο. Ο μεγάλος, ο αφανιστικός σεισμός, συνέβη το 1858.

Λίγες ημέρες πριν απ' αυτόν, στην Κόρινθο και στη γύρω περιοχή επικρατούσαν βόρειοι άνεμοι, ο καιρός ήταν σχεδόν νεφελώδης και τα βουνά χιονισμένα, γι' αυτό και το κρύο δυνατό. Οι κάτοικοι της Κορίνθου, του Καλαμακίου και των γύρω χωριών, στις 9 Φεβρουαρίου 1858, από το πρωί άκουγαν συνεχείς βόμβους, που τους νόμιζαν σαν ήχους τηλεβόλων, άλλοι από τον Πειραιά, άλλοι από την Αίγινα, προερχόμενους.

Λίγο πριν από την ενδεκάτη πρωινή, ακούστηκε πάρα πολύ ισχυρός βόμβος, τον οποίο ακολούθησε αμέσως κλονισμός τρομερός του εδάφους. Όσοι στέκονταν όρθιοι ή περπατούσαν, χάνοντας την ισορροπία τους, έπεφταν στο έδαφος, το ίδιο πάθαιναν και όσοι από τους καθισμένους ήθελαν να σηκωθούν, ενώ τα ζώα έκαναν αλλόκοτες κινήσεις από τρόμο. Συγχρόνως, μεγάλος κρότος ακουγόταν από τις κατακρημνιζόμενες οικοδομές και πάρα πολύ μεγάλο σύννεφο σκόνης σηκώθηκε από τα σπίτια που κατέρρεαν, το οποίο σκέπασε τον ουρανό. Όταν συνήλθαν οι κάτοικοι από το φόβο και την ταραχή τους, ενώ τα

σύννεφα σκόνης διαλύθηκαν, αντίκρισαν με απελπισία και φρίκη τα σπίτια τους κατεδαφισμένα, και πολλούς από τους δικούς τους ανθρώπους καταπλακωμένους. Απ' αυτούς μερικοί ήσαν νεκροί, πολλοί όμως τραυματίες...

... Οι νεκροί ήσαν οκτώ, καταπλακωμένοι στα ερείπια της Κορίνθου, τέσσερις στο Καλαμάκι, τρεις σ' ένα σπήλαιο των Εξαμιλίων, τρεις στο Περιγιάλι και ένας στο Αζίζι.

Τραυματίες επτά με κατάγματα, τριάντα δύο με ελαφρά τραύματα, είκοσι πέντε με θλάσεις στο σώμα και πολλοί με διάφορες βλάβες, χωρίς ανάγκη ιατρικής βοήθειας.

Κατά τους σεισμούς τραυματίστηκε και ο διοικητής Κορινθίας Ποθητός Κολποδίνος, ο οποίος «μη δυνάμενος ως εκ των τραυμάτων α υπέστη εκ του εν Κορίνθω συμβάντος σεισμού, να ενεργή τα καθήκοντά του», αντικαταστάθηκε, προσωρινώς, από τον έπαρχο Οιτύλου Ηλ. Αθηνάδη (ΦΕΚ 26/1858). Παρέμεινε μέχρι τις αρχές του 1859 αντικατασταθείς από το νέο διοικητή Γ. Λαχανά.

Η κυβέρνηση, ευθύς αμέσως, απέστειλε στην Κόρινθο ικανό αριθμό σκηνών, 30 περίπου εργάτες για την κατασκευή παραπηγμάτων, ιατρούς, φάρμακα, «παξιμάδιον και χρηματική τινά συνδρομήν. Προς συντήρησιν δε της τάξεως και ασφάλειαν των περισωθέντων, εστάλη και στρατιωτική δύναμις».

Για την αντιμετώπιση των ζημιών και των αναγκών των σεισμοπλήκτων, με Β.Δ. της 12.2.1858 συνεστήθησαν στη χώρα και στο εξωτερικό επιτροπές συλλογής χρηματικών εισφορών. Πρώτο μέτρο προστασίας των σεισμοπλήκτων υπήρξε η ψήφιση του νόμου ΥΜΣΤ της 6 (18) Μαρτίου 1858 «περί χορηγήσεως χρηματικής βοήθειας 50.000 δραχμών εις τους υπό του σεισμού παθόντας Κορινθίους», η οποία βοήθεια ενισχύθηκε με έκτακτες πιστώσεις δραχμών 10.000 το Δεκέμβριο 1861 και δραχμών 20.000 τον Ιανουάριο 1862 (νόμοι ΨΘ' και ΨΙΕ' 1862).

Η κυβέρνηση απέστειλε Έλληνες μηχανικούς, τους οποίους συνόδευε και ο Γάλλος μηχανικός Π.Ε. Ντανιέλ, για να επιλέξουν την τοποθεσία της νέας πόλεως. Η τεχνική επιτροπή, μαζί με τις αρχές της Κορίνθου, εξέτασαν διάφορες θέσεις, για την ανοικοδόμηση της νέας πόλεως. Μεταξύ των θέσεων αυτών ήσαν και οι τοποθεσίες «Πουρνερί» και «Διαβατίκι» Αρχαίας Κορίνθου. Όμως επελέγη η θέση «Σχοινιάς» Ισθμού. Το σχέδιο και τη νέα θέση δέχθηκαν και οι Αρχές της Κορίνθου, «συμμορφούμενοι προς την κοινώς εκφραζόμενη ιδέα». Ο χώρος αυτός κρίθηκε καταλληλότερος από κάθε άλλον «ως προς την υγείαν και τη μέλλουσαν εμπορικήν και βιομηχανικήν των κατοίκων πρόοδον».

Την πρόταση αυτή υιοθέτησε και η κυβέρνηση με το ακόλουθο βασιλικό διάταγμα: «Διάταγμα περί την νέας των Κορινθίων πόλεως ΟΘΩΝ κλπ.

Επί τη προτάσει του Ημέτερου επί των Εσωτερικών υπουργού, ιδόντες το από 3 Απριλίου 1853 Ημέτερον διάταγμα περί την υγιεινής των πόλεων και κώμων, υπ' όψιν έχοντες την αίτησιν των κατοίκων Κορίνθου περί συνοικισμού των, και περί προσδιορισμού της καταλλήλου θέσεως προς ανέγερσιν της νέας πόλεώς των, απεφασίσαμεν και διατάττομεν·

Άρθρον 1. Εγκρίνομεν όπως η νέα των Κορινθίων πόλις ανεγέρθη επί της εν τη παραλία του Κορινθιακού κόλπου κειμένης θέσεως «Σχοινιά», ήτις κατά τας ενεργηθείσας εξετάσεις παρά των επί τούτων απεσταλμένων της Κυβερνήσεως απεδείχθη η καταλληλοτέρα ως προς την υγείαν και την μέλλουσαν εμπορικήν και βιομηχανικήν των κατοίκων πρόοδον.

Άρθρον 2. Παραγγέλεται ο Ημέτερος επί των Εσωτερικών Υπουργός να διαφροντίση όσον τάχιστα τα περί συντάξεως των ανηκόντων σχεδίων της εγερθησομένης νέας πόλεως, του

κατασκευασθησομένου εκεί λιμένος, και των αναγκαιούντων δημοσίων καταστημάτων ως και τας λοιπάς προπαρασκευαστικής εργασίας προς

πραγματοποίησιν του ειρημένου συνοικισμού, μετά την δημοσίευσιν του περί τούτου εκδοθησομένου νόμου.

Άρθρον 3. Ο Ημέτερος επί των Εσωτερικών υπουργός θέλει εκτελέσει το παρόν διάταγμα.

Αθήνησι τη 19 Μαρτίου 1858

ΟΘΩΝ

Κ. Προβελέγγιος»

Η επιτροπή για την εξακρίβωση της αξίας των ιδιοκτητών οικοπέδων στην Παλαιά Κόρινθο και στα Εξαμίλια, συγκροτήθηκε από το νομάρχη Αργολιδοκορινθίας Γ. Ροντόπουλο, τον ταγματάρχη μηχανικού Δημ. Γεωργίου και τον έφορο Κορινθίας Ν.Γ. Νικολόπουλο (ΦΕΚ, 15/1858). Η ίδια επιτροπή μερίμνησε για την εφαρμογή των νόμων «Περί Συνοικισμού των Κορινθίων», ενώ η επιτροπή για την εκτίμηση των ζημιών εκ του σεισμού, συγκροτήθηκε από τον Γ. Ροντόπουλο, Δ. Γεωργίου και Φ. Δούπνιτς, γεωμέτρη Α΄ τάξεως.

(Από το Β΄ τόμο «Ιστορία της Κορινθίας» Ματθαίου Χ. Ανδρεάδη
– αποσπάσματα)

Η Κόρινθος δοκιμάστηκε και από ένα δεύτερο μεγάλο σεισμό το 1928.

Η πόλη μας προσπαθεί να συνέλθει από το σεισμό του 1928. Διακρίνεται ο Ξηριάς που η κοίτη του είχε 120 μέτρα πλάτος καλύπτοντας και το τέρμα της οδού Τιμολέοντος (Κύπρου). Διακρίνεται ο Απόστολος Παύλος με πράσινο γύρω του. Αριστερά στον Ξηριά τα «Καλάμια» με... καλαμιές! Το σχέδιο πόλης όπως φωτογραφίζεται από τ' αεροπλάνο εξαιρετικό. Οι κατοικίες δεν ξεπερνούσαν τους δύο ορόφους. Κι όπως αναφέρουν άρθρα της εποχής εκείνης, χαιρόσουν τη βόλτα, τον καθαρό αέρα και τις όμορφες στιγμές την εποχής εκείνης. Πώς άλλαξε η πόλη μας!

Αρχείο Γεωργίου Μήτρου

4) ΟΙ ΠΛΑΤΕΙΕΣ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

Οι πλατείες αποτελούν στολίδια της πόλης. Τόποι χαλάρωσης, ηρεμίας, ξεκούρασης, παιχνιδιού για μεγάλους και μικρούς. Τόποι με πράσινο, με παγκάκια, με παιδικές χαρές, καφετέριες μοιάζουν με «οάσεις» ανάμεσα στο κυκλοφοριακό χάος των δρόμων.

Η Κόρινθος παλιά υστερούσε σε πλατείες. Κάποιες προσπάθειες ανάπλασης και ανάπτυξης πλατειών έγιναν με τους δημάρχους Νίκο Κουίνη και Παναγιώτη Δαλακλείδη, αλλά την τελευταία δεκαετία άρχισε να υλοποιείται η αξία της δημιουργίας τους επί Δήμαρχίας Θωμά Θωμαΐδη, ενώ στη συνέχεια εκείνος που άλλαξε τη μορφή της πόλης δημιουργώντας τις πιο πολλές πλατείες είναι ο Δήμαρχος Αλέξανδρος Πνευματικός, (πλατεία Ιωάννου Ανδρέου, Αγιαννιώτικα, τέρμα οδού Γ. Παπανδρέου, στην είσοδο της Καλλιθέας, μπαζώματα του Αγ. Νικολάου. Η ολοκλήρωση της πλατείας Ελευθερίου Βενιζέλου και τα εγκαίνια 17/12/2008 έγιναν από τον ίδιο.)

5) ΚΟΡΙΝΘΟΣ – Η ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΛΑΤΕΙΑ

Η κεντρική πλατεία της Κορίνθου δημιουργήθηκε με το σχέδιο πόλης του 1858 και αρχικά σε έκταση ήταν μέχρι την οδό Κολοκοτρώνη (περιελάμβανε και το δικαστικό μέγαρο). Αργότερα, δε γνωρίζουμε για ποιους λόγους, χωρίστηκε και έμεινε η σημερινή πλατεία. Αρχικά την ονόμαζαν «Πευκακίων» από τα πολλά πεύκα που είχε, ενώ η ονομασία της ήταν πλατεία Όθωνος, προς τιμήν του βασιλέως που υπέγραψε το σχέδιο πόλης της Νέας Κορίνθου το 1858. σήμερα συνηθίζουμε να τη

λέμε «Περιβολάκια», ενώ η ονομασία της από 1938 είναι Παν. Τσαλδάρη, προς τιμήν του πρωθυπουργού της χώρας από το Καμάρι

Κορινθίας. Περιβάλλεται από τέσσερεις οδούς: Εθνικής Αντίστασης, Ερμού, Αδειμάντου και Κύπρου και διχοτομεί την οδό Κολιάτσου.

6) ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΔΡΟΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΖΟΔΡΟΜΗΣΕΙΣ

Η ρυμοτόμηση της Κορίνθου βάσει του σχεδίου του 1858 υπήρξε για πολλά χρόνια η καλύτερη της Ελλάδας. Είχε ωραίους, πλατείς και ευθείς δρόμους, που όλοι οδηγούσαν στη θάλασσα. Το σχέδιο πόλης θεωρήθηκε το μοναδικό στην Ελλάδα. Από τη δεκαετία του '90, άρχισε να δημιουργείται κυκλοφοριακό πρόβλημα λόγω πληθώρας αυτοκινήτων και πυκνοκατοίκησης της πόλης. Ωστόσο γίνονται προσπάθειες από τη Δημοτική αρχή με τις πεζοδρομήσεις να αποσυμφορείται το κέντρο της πόλης. Επίσης ο Δήμος Κορινθίων από το 2010 διαθέτει αρκετά ποδήλατα για την εξυπηρέτηση πολιτών, ενώ στην πόλη ξεκίνησαν, χωρίς να έχουν ολοκληρωθεί ακόμα, ποδηλατόδρομοι.

7) ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΔΡΟΜΩΝ

ΟΔΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ : Πρώτη ονομασία «ΣΩΤΗΡΟΣ» μέχρι το 1906. «ΙΩΑΝΝΟΥ ΝΟΤΑΡΑ» μέχρι το 1929 (Ιωάννης Νοταράς : Τρίκαλα Κορινθίας 1805 – Φάληρο 1827. Οπλαρχηγός της Επαρχίας Κορίνθου, διακρίθηκε στις μάχες της Ακράτας, των Τρικόρφων του Μυστρά κ.α. εναντίον του Κιουταχή και σκοτώθηκε στη μάχη του Ανάλατου [Απρίλιος 1827]. Αντιστράτηγος της Επανάστασης με απόφαση της Εθν. Συνέλευσης 1823). «ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ» μέχρι το 1986. Τότε υπήρχαν παντού πεύκα. Η πλατεία Παν. Τσαλδάρη (Περιβολάκια) είχε πολλά πεύκα κι ενώ η αρχική της ονομασία ήταν Βασιλέως Όθωνος, την έλεγαν «Πευκακίων». Μπροστά στο 1^ο Δημοτικό Σχολείο Κορίνθου και μέχρι την οδό Κύπρου (Τιμολέοντος τότε, Ήντεν αργότερα), ήταν τόσα τα πεύκα, που δεν μπορούσε να περάσει αυτοκίνητο προς την οδό Κολιάτσου, αλλά πήγαινε από Κύπρου, αριστερά στην Κολοκοτρώνη και δεξιά στην Κολιάτσου. Κάποια πεύκα στα «Περιβολάκια» έκοψε ο τότε δήμαρχος Γιώργος Λίλης (1959-1961), ενώ στην Κολιάτσου τα έκοψε ο Σταύρος Ηλιόπουλος στην πρώτη θητεία σα Δήμαρχος Κορινθίων (1962-1963). Στη συνέχεια η οδός ονομάστηκε ΕΘΝ. ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ (τότε εφαρμόστηκε η απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Κορίνθου το 1982).

ΟΔΟΣ ΚΟΛΙΑΤΣΟΥ : Πρώτη ονομασία «ΤΡΙΩΝ ΣΥΜΜΑΧΩΝ» και από το 1906 η σημερινή της ονομασία. (Κακώς αναφέρεται από τη νυν Δημοτική αρχή Μητροπολίτου Κολιάτσου. Εκείνη την εποχή η Κόρινθος ήταν Επισκοπή και ως εκ τούτου το σωστό είναι Αρχιεπισκόπου Κολιάτσου). Σημ.: Ο Σωκράτης Κολιάτσος ήταν Αρχιεπίσκοπος Κορίνθου από το 1884 – 1899. (Αρχικά Λεωφόρος Κολιάτσου).

ΟΔΟΣ ΚΥΠΡΟΥ : Πρώτη ονομασία «ΤΙΜΟΛΕΟΝΤΟΣ». (Ο Τιμολέων ήταν πολιτικός και στρατιωτικός, Κόρινθος 400/395 π.Χ. – Συρακούσες 337 π.Χ. Κατηγορήθηκε ως υπεύθυνος για το φόνο του αδελφού του και τυράννου της Κορίνθου Τιμοφάνους το 364 π.Χ., ελέγετο δε ότι μετανοών αυτοεξορίσθη επί μια 20ετία. Αναγνωρίσθη υφ' όλων των Ελλήνων ως προασπιστής των ελευθεριών των). Δεύτερη ονομασία ΗΝΤΕΝ.

ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ : Πήρε την ονομασία της από τον Ερμή, γιο του Δία και της Μαίας. Με τα φτερωτά του πέδιλα και το μαγικό του ραβδί πετούσε πάνω από στεριές και θάλασσες, μεταφέροντας μηνύματα σε θεούς και ανθρώπους. Ο Ερμής προστάτευε τους εμπόρους, τους αθλητές και τους οδοιπόρους.

ΟΔΟΣ ΑΔΕΙΜΑΝΤΟΥ : Πήρε την ονομασία της από τον Αδείμαντο, γιο του Ωκύτου, ο οποίος υπήρξε ο στρατηγός των Κορινθίων κατά την διάρκεια της εισβολής του Ξέρξη στην Ελλάδα, την περίοδο των Περσικών πολέμων.

8) ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΠΑΝΑΓΗ
ΤΣΑΛΛΑΡΗ ΣΤΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

Κόρινθος - Δικαστικό Μέγαρο 1934

Η όψη μιας μακρινής εποχής, που δε θυμίζει τίποτα από την όψη του δικαστικού μεγάρου σήμερα.

Οδός Τιμολέοντος (αργότερα Ήντεν, σήμερα Κύπρου). Τα ταξί της εποχής εκείνης στη σειρά. Το περίπτερο εξακολουθεί μέχρι σήμερα να βρίσκεται στο ίδιο σημείο. Επίσης διακρίνουμε αριστερά την γωνία από τα Περιβολάκια (τότε πλατεία Όθωνος) και ο κεντρικός δρόμος Γ. Νοταρά, σήμερα Εθνικής Αντίστασης. Αριστερά μέχρι την οδό Αδειμάντου τα πεύκα... περίσσευαν.

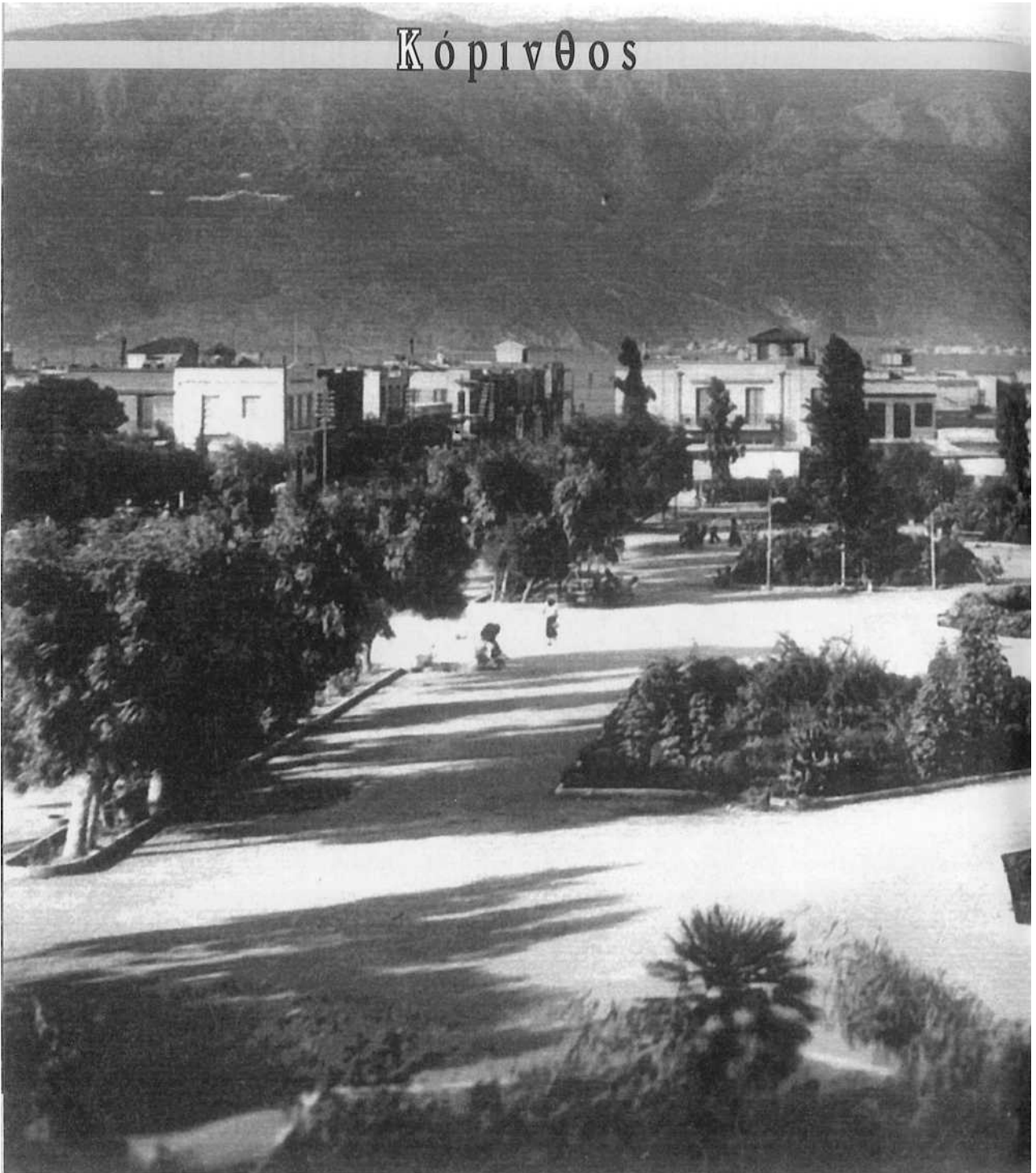
Πλατεία Παναγή Τσαλδάρη (Περιβολάκια) φωτογραφία από την οδό Κύπρου - 1950

Δίπλα στεγαζόταν η Νομαρχία Κορινθίας, το καφενείο Τούντα και το Πρακτορείο Λεωφορείων προς Σολυγεία. Δεξιά στη γωνία υπήρχε το βενζινάδικο του Γ. Παύλου και δίπλα το βενζινάδικο Σαργέδου, το βουλκανιζατέρ Νίκου και Αργύρη Μακαρούτσου, το εμποροραφείο Οικονόμου και στη στοά το συνεργείο αυτοκινήτων Τσιμπουκάκη

Αρχείο Χαράλαμπου Πρεδάρη

Κόρινθος

Πλατεία Παναγή Τσαλδάρη (Περιβολάκια)
Φωτογραφία από την οδό Αδειμάντου – 1953

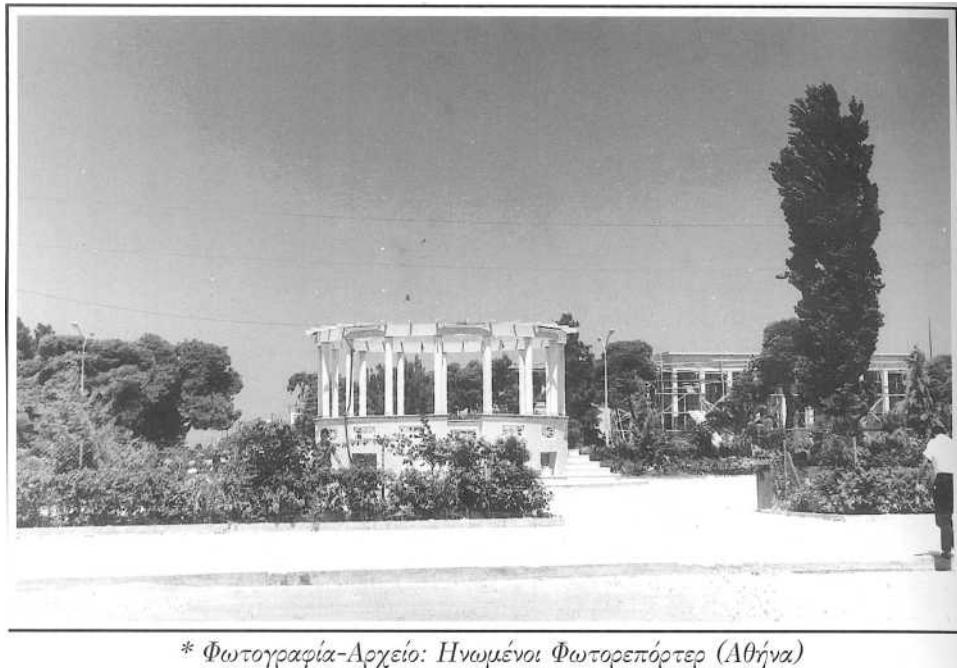
Κόρινθος

* Τέσσερις φωτογραφίες από το αρχείο της Εστίας “Λέων Σγουρός”

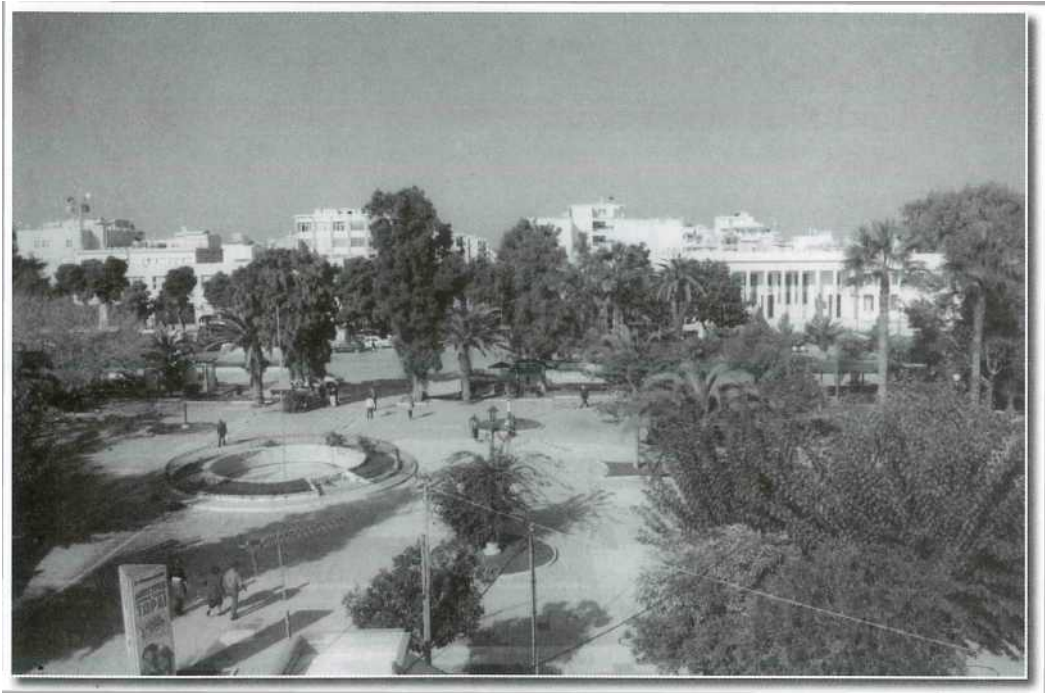

* Φωτογραφία-Αρχείο: Ηνωμένοι Φωτορεπόρτερ (Αθήνα)

Το περίπτερο της Φιλαρμονικής κτίσθηκε επί Δημαρχείας Κωνσταντίνου Τσέλιου (1952-1959). Φιλοξενούσε μουσικούς, της φιλαρμονικής κυρίως που κρατούσαν συντροφιά στους Κορινθίους. Πρέπει να κτίσθηκε στην πλατεία Π. Τσαλδάρη το 1954 και να το γκρέμισε ο Σταύρος Ηλιόπουλος το 1976, για να γίνει σιντριβάνι.

Εκεί, πριν κατασκευασθεί, μαζευόντουσαν τα σχολεία πριν τις παρελάσεις και γίνονταν ομιλίες ανάλογα με την εορτή. Σήμερα υπάρχει σιντριβάνι στη θέση αυτή που δε λειτουργεί κανονικά.

Νοέμβριος 2009

Η φωτογραφία απέναντι από το Δημαρχείο. Διακρίνεται το Δικαστικό Μέγαρο.

9) ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ ΕΤΩΝ

1931- 1932 – 1991- 2002

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Εν Αθήναις τῆ 15 Μαΐου 1931

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ἀριθμὸς φύλλου 132

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νόμοι

Νόμος 4984. Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 5)20 Μαΐου 1926 περὶ δικηγόρων, ὡς ἐ τροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 13ης Νοεμβρίου 1927, κηρυχθέντος ὑπὸ τοῦ νόμου 4627.

Διατάγματα

- Περὶ προσωρινῆς παραχωρήσεως τῆς οἰκίας τοῦ μᾶλλον ἐνοικουμένου Κράτους εἰς τὴν Τουρκίαν. 2
- Περὶ προσωρινῆς παραχωρήσεως τῆς οἰκίας τοῦ μᾶλλον ἐνοικουμένου Κράτους εἰς τὴν Ρουμανίαν. 3
- Περὶ ἀναγωγῆς συνοικισμοῦ Κόστα εἰς τὴν δικαιοδοσίαν Εὐρωπαϊκοῦ Σπυτιῶν. 4
- Περὶ μεταβάσεως Εὐρωπαϊκῶν Ἀτυλάντης εἰς ἕδραν κοινότητος Ἀγ. Κωνσταντίνου πρὸς ἐκδόκασιν ποινικῶν ὑποθέσεων. 5
- Περὶ ἐκποίησεως ἀνανήτου κοινότητος Ἀμίνης. 6
- Περὶ ἀναγκαστικῆς κοινότητος Ἄνω Σταυροῦ ἐν τῷ Νομῷ Καλαμνῆς. 7
- Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἰσχύος τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 277 στοιχ. β' τοῦ κώδικος τῆς δημοτικῆς καὶ κοινοτικῆς νομοθεσίας δημοτικῶν φόρου εἰς τὴν κοινότητα Σακῶν. 8
- Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 277 ἐδάφ. α' στοιχ. β' τοῦ κώδικος τῆς δημοτικῆς καὶ κοινοτικῆς νομοθεσίας δημοτικῶν φόρου εἰς τὴν κοινότητα Τυρνάβου. 9
- Περὶ ἰσοδότησεως κατωτέρου Γεωργικοῦ Σχολείου. 10

- Περὶ συγχώνευσος τῶν Ἱερῶν Μονῶν Σάμου Ἐγίας Ζούνης καὶ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς. 11
- Περὶ τροποποιήσεως συμπληρώσεως τοῦ κανονιστικοῦ Διατάγματος τῆς 3 Φεβρουαρίου 1923 περὶ δικαιοφῶς τοῦ Μιχαήλου κληροδοτήματος. (Ἀναδημοσίευσος). 12
- Περὶ αὔξησεως τοῦ ὅρου προσημείως γραμματοσημῶν καὶ ταχυδρομικῶν καὶ λοιπῶν ἐγγημῶν. 13
- Περὶ παραχωρήσεως ἐν ἀμοιβαιότητι εἰς τὰς Καναδικὰς Ἀνομήνους ἐταιρίας τοῦ ἐν τῷ ἔΚΑ νόμου τοῦ 1881 ὀριζόμενου πλεονεκτηματος. 14
- Περὶ καθορισμοῦ τοῦ ποσοῦ ἐτησίου συμβολῆς τῶν μελῶν τοῦ Χ.Ε.Π. ὑπὲρ αὐτοῦ κατὰ τὴν οὐλονομικὴν χορὴν 1931-32. 15
- Περὶ χορηγήσεως ἀπλῆς ἀδείας ἡλεκτρικῆς ἐγκαταστάσεως ἐν τῇ κοινότητι Ἀλθρηῶν. 16
- Περὶ τροποποιήσεως τοῦ σχεδίου πόλεως Καβάλλας. 17
- Περὶ ἐγκρίσεως τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Κορίνθου. 18
- Περὶ τροποποιήσεως καὶ ἐπεκτάσεως τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Κατερίνης. 19
- Περὶ δημοσιεύσεως καὶ ἐπιτέλεσεως ἀποφάσεων Τ.Π.Ι.Α.Α. 20
- Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 16)1)29 Π. Διατάγματος περὶ ἀναγκαστικῆς ἐπαλλοτριώσεως γῆρου ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἐκτάσεως 45 στρεμμάτων δαπάνης τοῦ Δήμου Χίου, ἐκποιήσεως τοῦ ἴσου στρατωνισμοῦ Τάγματος Χίου ἐν' εὐθείᾳ τῷ Δήμῳ Χίου ἀντὶ 1.000.000 κλ.κ. καὶ ἐγκρίσεως καταβολῆς τοῦ ποσοῦ τούτου παρὰ τοῦ Δήμου Χίου ὑπὲρ τοῦ Τ.Ε.Α. εἰς τῶσδε ἐτησίου δόσεις ἐκ 250.000 δραχ. ἐκάστης καὶ ἐπὶ ὑποθήκῃ τῶν παραδοθησομένων αὐτῷ καλῶν Στρατωνίων Τάγματος Χίου μέχρως ἀποπληρωμῆς τῶν ἀνωτέρω δόσεων. 21

ΝΟΜΟΙ

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 5)20 Μαΐου 1926 περὶ δικηγόρων ὡς ἐ τροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 13ης Νοεμβρίου 1927, κηρυχθέντος ὑπὸ τοῦ νόμου 4627.

Νόμος 4984

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἐχόντες ἐν' ὄψει τοῦ ἄρθρου 75 τοῦ Συντάγματος, ἐκδίδομεν τὸν ἑπόμενον Νόμον, κηρυχθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας.
Ἄρθρον 1.
Εἰς τὸ ἄρθρον 83 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 5)20

Μαΐου 1926 περὶ δικηγόρων, ὡς ἐ τροποποιήθη ὑπὸ τοῦ νόμου 4627, μετὰ τὴν δευτέραν παράγραφον προστίθεται ὁ ἔχουσα ὡς ἑξῆς:
«Ὁ ἀριθμὸς Προέδρου ἢ τοῦ Δικαστηρίου ἔχει ἐπίσης τὸ δικαίωμα νὰ μειώσῃ τὴν συμφωνηθεῖσαν διὰ τὴν ὄλην διάρκειαν τῆς δίκης ἀμοιβήν, ἐὰν κατὰ τὴν κρίσιν των συντρέξωσι προφανῶς ἰδιαιτέροι λόγοι πρὸς τοῦτο καὶ ἰδίᾳ ἢ συγκρίτης τοῦ ἐπιδικασθέντος γρημ. ποσοῦ ἢ ἀντικειμένου ἢ ἢ σημαντικῆς μείωσις αὐτῶ ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἀρχικῶς ἐπιβιωχθέν, ἔσο εἶδος, ἐπ' ὅφει ἐὶ συμβαλλόμενοι κατὰ τὴν καθορισμὸν τῆς ἀμοιβῆς, ἢ ἑλλειψῆς σοβαρῆς ἐπιστημονικῆς ἐργασίας, ἢ οἰκονομικῆ κατάστασος τοῦ ἐπιτελοῦς, ὡς καὶ ἢ ἀβεβαιότης τῆς ἐπιπράξεως τῆς ἀπαιτήσεως. Ἡ διατάξις αὕτη δὲν ἔχει ἐφαρμογήν εἰς τὴν περίπτωσην, καθ' ἣν συμφωνηθῆ ὡς ἀμοιβή ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ εἰσπραχθησομένου ποσοῦ ἢ τοῦ ἐπιδικασθησομένου ἀντικειμένου τῆς δίκης. Συμφωνία περὶ ἀμοιβῆς εἰς ποσοστὸν, ἀνώτερον τοῦ δεκάτου τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης τεκμιαίρονται ὡς ἀφασῶσαι τὸ εἰσπραχθησομένον ποσὸν ἢ ἐπιδικασθησομένον ἀντικείμενον. Ἐν εὐδαμῆ περιπτώσει τὸ ποσοστὸν τοῦτο δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ 20 ο) ἐκ τοῦ εἰσπραχθησομένου ποσοῦ ἢ τοῦ ἐπιπρά-

καθησθεμένου αντικειμένου. Ἐπί τοιαύτης συμφωνίας ἡ ἀμοιβὴ εἰσπράττεται μόνον ἐκ αὐτοῦ τοῦ προϊόντος τῆς δίκης, δι' ἣν συνεφωνήθη, οὐχὶ δὲ ἐκ τῆς λοιπῆς περιουσίας τοῦ ἐντολέως ἀπολαμβάνοντος ὅμως πρὸς τοῦτο προνόμιον τοῦ πληρεξουσίου δικηγόρου καὶ ἀπαγορευομένης πάσης ἐκχωρήσεως ἢ οἰασθῆ- ποτε ἄλλης μεταβιβάσεως ἐν ζωῇ ἢ αἰτίᾳ θανάτου ἢ κατασχέ- σεως μέχρι τοῦ ποσοῦ τῆς συμφωνηθείσης ἀμοιβῆς.

Ἡ παράγραφος 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ἀριθμεῖται ὡς 4.

*Ἄρθρον 2.

Ἡ παράγραφος 2 τοῦ ἄρθρου 84 τοῦ αὐτοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

«Κατὰ τὸν προδριζομένον τῶν ἡ ἀποτίμησις ἐκάστης πρά- ξεως καὶ ἐνεργείας δὲν δύναται νὰ ὁρισθῇ ὑπὸ τῶν Δικαστηρίων καὶ τῶν δικαστικῶν ἀρχῶν κατωτέρα τῆς ἐν τοῖς ἐπομένοις ἄρθροις.

Ἄλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ σύνολον τῶν ἀμοιβῶν διὰ τὰς ἐπιγειοθηθείσας μερικὰς ἐνεργείας ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως (ἐλλοιπίει ὁρητῆς συμφωνίας) δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ 25)00 τοῦ ἐπιδικασθέντος ἀντικειμένου τῆς δίκης.

*Ἄρθρον 3.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 86 τοῦ αὐτοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγ- ματος προστίθεται ἡ ἑξῆς :

«Ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς παραγράφου 4 τοῦ ἄρθρου 99 ὡς αἰεὶ τὸ αὐτὸ δικήγραφον αἰ- τήσεως στρέφεται κατὰ πλείονον ἰδιοκτητῶν ἀπαιτησθέντων ἀμνηστῶν».

*Ἄρθρον 4.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 152 προστίθεται τὸ ἑξῆς ἐδάφιον :

«Ἐὰν τὴν πληρωμὴν τῶν τριούτων ἀμοιβῶν δι' ἐξωδίκους ἐνεργείας, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι συναφεῖς πρὸς τὴν ἀσκίαν τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ δικηγόρου, ἀποκλείεται ἡ διὰ πῖνακος ἐκ- καθάρσεως κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἄρθρων 167 καὶ ἐπ. τοῦ Κώδικος, ἐφαρμοζομένης τῆς καινῆς διαδικασίας.

*Ἄρθρον 5.

Τὰ ἄρθρα 36 καὶ 161 τοῦ αὐτοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος καταργουνται.

*Ἄρθρον 6.

Τὴν θέσιν τοῦ καταργουμένου ἄρθρου 161 λαμβάνει τὸ ἑξῆς :

«Ὁ ἀμόδιος Πρόεδρος ἢ τὸ Δικαστήριον ἔχουσι τὸ δικαίω- μα ν' ἀπορρίψωσι πᾶσαν ἀμοιβὴν διὰ πράξεις καὶ ἐνεργείας, αἰτίνας προφανῶς ἦσαν ἀσκαπὶ καὶ περὶ τὰς διὰ τὴν ὑπερά- σπειν τῶν δικαίων τοῦ ἐντολέως, πλὴν ἂν περὶ τούτου ὑπῆρξῃ ρητὴ συμφωνία ἢ εἰδικὴ ἐντολὴ ἐγγράφως ἀποδεικνυμένη.

*Ἄρθρον 7.

Εἰς τὸ ἄρθρον 171 τοῦ αὐτοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος, ὡς συμπληρώθη ὑπὸ τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 13 Νοεμ- βρίου 1927, κρωθέντος ὑπὸ τοῦ νόμου 4627, προστίθεται τρίτη παράγραφος ἔχουσα οὕτω :

«Τὸ αὐτὸ δικαίωμα παρέχεται καὶ εἰς τοὺς ἀμόδιους Πρόε- δρους τῶν Πρωτοδικῶν δυνάμενος νὰ διατάξωσιν ἄλλως ὑπὸ ὅρους ἢ μὴ.

*Ἄρθρον 8.

Αἱ περὶ ἀμοιβῆς διατάξεις τοῦ αὐτοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγμα- τος δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν μικροδικησθέντων, δι' ἃς

δὲν δύναται ν' ἀπαιτηθῇ παρὰ τοῦ ὀφειλέτου ἢ ἀπότησις τῶν εἰς τὸν πληρεξούσιον κεντηθέντων τυγῶν παρὰ τοῦ δανειστοῦ δικαιομάτων διὰ τὴν ἐνέργειαν δικαστικῶν πράξεων.

Δικηγόρος ἀναγράφας ἐν ἐπιταγῇ ἢ ἄλλῃ δικαστικῇ πράξει δικαίωμα αὐτοῦ ὡς κατεβλητέον παρὰ τοῦ ὀφειλέτου ἴμι- ρεῖται πειθαρχικῶς διὰ προσωρινῆς παύσεως.

*Ἄρθρον 9.

Εἰς τὸ ἄρθρον 23 τοῦ αὐτοῦ Νομοθ. Διατάγματος προστί- θεται ἑτέρα παράγραφος ἔχουσα οὕτω :

«Οἱ τακτικοὶ Κἀθηγηταὶ τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανε- πιστημίου ἐχούσιν ἄδειαν τοῦ δικηγορεῖν δικαιοῦνται νὰ διμ- ρισθῶσι δικηγόροι, παρὰ τῷ Ἄρειῳ Πάτρῳ ἀπ' ἐθελείας».

*Ἄρθρον 10.

Εἰς τὸ ἄρθρον 179 τοῦ αὐτοῦ Νομοθ. Διατάγματος προστί- θεται δευτέρα παράγραφος ἔχουσα οὕτω :

«Δικηγόροι, κατοικοῦντες ἐν Πειραιεὶ ἢ διατηροῦντες δι- κηγορικὴν Γραφεῖον μόνον ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς, καὶ ἂν ὡς διωρισμένοι παρὰ τῷ Πρωτοδικεῖῳ Ἀθηνῶν, εἶναι ὑπερρωτικῶς μέλη τοῦ Δικηγορικῶν Συλλόγου Πειραιῶς, ὅστις αὐτεπαγγέλτως ἐγγράφει, τοῦτους εἰς τὸ Μη- τρώον αὐτοῦ.

*Ἄρθρον 11.

Ἐπιτρέπεται ἡ διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος κωδικοποίη- σις τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων περὶ δικηγόρων εἰς ἓν ἐνιαῖον σύνολον, ἐπιτροποιημένης καὶ τῆς ἀλλαγῆς τῶν ἄρθρων.

*Ἄρθρον 12.

Τὸ ἄρθρον 79 § 3 τοῦ Κώδικος «περὶ δικηγόρων» τροπο- ποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Μὴ ὑπαρχόντων οὐτε 6 τοῦλάχιστον δικολάβων διωρισμένων παρὰ τινι εἰρηοδικεῖῳ, ἐπιτρέπεται ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ τῶν εἰδικῶν Πταιματοδικείων ἢ ἐκπροσώπων καὶ ὑπεράσπεις τῶν διαδίκων ὑπὸ πολιτοῦ Ἑλλήτης.

*Ἄρθρον 13.

Ἐπαναφέρεται ἐν ἰσχύϊ ἐπὶ τρεῖς μῆνας ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἢ διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 3253 τῆς 31 Δε- κμβρίου 1924, ἀλλὰ μόνον διὰ τοὺς διατελέσαντας βουλευτὰς γερουσιαστὰς ἢ ἐπὶ βαθμῶ διευθυντοῦ ἢ ἐπιμετάρχου δημοσίου ἐπαλλήλους.

Ὁ παρὸν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερου- σίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον ἐκδοθεὶς, δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 12 Μαΐου 1931.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸς
Ν. Ἀβραάμ.

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 13 Μαΐου 1931.

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης
Ν. Ἀβραάμ.

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

(2)
Περί προσωρινής παραχώρησης της ρήτρας του μάλλον εθνομένου Κράτους εις την Τουρκίαν.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Έχοντες υπ' όψει τον νόμον 3364 περί προσωρινής παραχώρησης της ρήτρας του μάλλον εθνομένου Κράτους ως και τον νόμον 3407 περί τροποποιήσεως και επεκτάσεως της ισχύος του νόμου 3364, προτάσει του επί των Έξωτερικών Υπουργού και κατόπιν δημοφώνου αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου, αποφασίσταμεν και διατάσσομεν Χρησιμοποιησθην την ρήτραν του μάλλον εθνομένου Κράτους, υπό τον όρον της αμοιβαιότητος, εις την Τουρκίαν από της 11 'Απριλίου 1931 μέχρι της 10 'Ιουλίου 1931.
Είς τον επί των Έξωτερικών Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος Διατάγματος.

Έν 'Αθήναις τῆ 9 Μαΐου 1931.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΓΜΗΣ

Ὁ ἐπί τῶν Ἐξωτερικῶν Υπουργός
Α. Μιχαλακόπουλος

(3)
Περί προσωρινής παραχώρησης της ρήτρας του μάλλον εθνομένου Κράτους εις την Ρουμανίαν.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Έχοντες υπ' όψει τον νόμον 3364 περί προσωρινής παραχώρησης της ρήτρας του μάλλον εθνομένου Κράτους ως και τον νόμον 3407 περί τροποποιήσεως και επεκτάσεως της ισχύος του νόμου 3364, προτάσει του επί των Έξωτερικών Υπουργού και κατόπιν δημοφώνου αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου, αποφασίσταμεν και διατάσσομεν :

Χρησιμοποιησθην από της 1 Μαρτίου 1931 μέχρι της 20 Μαΐου 1931 την ρήτραν του μάλλον εθνομένου Κράτους, υπό τον όρον της αμοιβαιότητος, εις την Ρουμανίαν ὡσον ἀφορᾷ τοῖς τελωνειακοῖς δασικοῖς, τῷ ἐμπορίῳ καὶ τῆν ναυτιλίαν, τῆν ἐλευθερίαν τῆς ἐγκαταστάσεως ἀτόμων καὶ εταιρειῶν, τῆν ἐπὶ δικαστηρίῳ πράξεσιν αὐτῶν, τῆν ἐλευθερίαν ἐξαγωγῆς ἐπιβατημάτων ὡς καὶ τῆν καταβολὴν τῶν ἐμμέσων, ἀμέσων καὶ ἄλλων φόρων.

Είς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Υπουργόν ανατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Έν 'Αθήναις τῆ 9 Μαΐου 1931.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΓΜΗΣ

Ὁ ἐπί τῶν Ἐξωτερικῶν Υπουργός
Α. Μιχαλακόπουλος

(4)
Περί υπαγωγῆς τοῦ οὐνοκτισμοῦ Κόστα εις τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Εἰρηνοδικείου Σπαισῶν.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Έχοντες υπ' όψει τῆς α') τῶ ἀρθροῦ 3 τοῦ νόμου 296 καὶ β') τὴν ἐπ' ἀριθ. 7 ἑ. ἑ. γνωμοδότησιν τῆς ὀλομελείας τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Ναυπλίῳ Πρωτοδικίων, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Υπουργοῦ, ἀποφασίσαμεν τὸν

ουνοκτισμὸν «Κόστα» τῆς κοινοῦτος Πετροσελίου ἐκ τῆς δικαιοδοσίας τοῦ εἰρηνοδικείου Μάσσοτος καὶ ὑπάγομεν τοῦτον ἐφεξῆς εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ εἰρηνοδικείου Σπαισῶν.
Ὁ αὐτὸς Υπουργὸς δημοσιεύσει καὶ ἐκτελέσει τὸ Διάταγμα τοῦτο.

Έν 'Αθήναις τῆ 11 Μαΐου 1931.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΓΜΗΣ

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Υπουργός
Ν. Ἀβραάμ

(5)
Περί μειωβάσεως Εἰρηνοδίκου Ἀναλήτης εἰς ἔδραν κοινότητος Ἀγ. Κωνσταντίνου πρὸς ἐνδίκασιν ποινικῶν ὑποθέσεων.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Έχοντες υπ' όψει τὸ ἀρθρον 6 τοῦ νόμου ΓΦΕΒ' ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ νόμου ΓΧΕΒ' καὶ ἀρθρον 12 τοῦ νόμου 137, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Υπουργοῦ, τροποποιήσας τὸ ἀπο 8 Ὀκτωβρίου 1913 Διάταγμα περὶ μεταβάσεως τοῦ εἰρηνοδίκου Ἀναλήτης εἰς Λιβανάτος πρὸς ἐνδίκασιν πταισματικῶν υποθέσεων ὀρίσασθαι ὡς εἰς τὴν Εἰρηνοδικὴν Ἀναλήτην μεταβαίη ἐκαστὴν ἑπὶ τὴν τῆς πρώτης ἐβδομάδος εἰς τὴν ἔδραν τῆς κοινοῦτος Ἀγίου Κωνσταντίνου πρὸς ἐνδίκασιν τῶν ποινικῶν ὑποθέσεων τῶν κατοίκων αὐτῆς καὶ τῆς πλησιχώρου κοινότητος Λαγῆς ὡς καὶ παντὸς οὐνοκτισμοῦ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν κοινοτήτων τούτων περιλαμβανομένου.

Ὁ αὐτὸς Υπουργὸς δημοσιεύσει καὶ ἐκτελέσει τὸ Διάταγμα τοῦτο.

Έν 'Αθήναις τῆ 11 Μαΐου 1931.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΓΜΗΣ

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Υπουργός
Ν. Ἀβραάμ

(6)
Περί ἐκποίσεως ἀκινήτου κοινότητος Ἀμυγῆς.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Έχοντες υπ' όψει τὰ ἀρθρα 71 καὶ 72 τοῦ κώδικος τῆς ἁρμοθεσίας περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Υπουργοῦ, ἀφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἐγκρίνεται ἡ ἐπ' ἀριθ. 26 ἑ. ἑ. πράξις τοῦ Κοινοτικού Συμβουλίου Ἀμυγῆς τοῦ Νομοῦ Εὐβοίας περὶ ἐκποίσεως τοῦ εἰς θέσιν «Κουρμυλῶν» κειμένου Κοινοτικού γηπέδου ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἐπὶ δημοπρασίᾳ ἀναδειχθέντος τελευταίου πλειοκότου Ρωμαγγέλου Ἀντων. Εὐαγγελίνου καὶ ἀντὶ τιμῆματος χιλίων εἴκοσι πέντε (1025) δραμῶν.

Ὁ αὐτὸς Υπουργὸς θέλει δημοσιεύσει καὶ ἐκτελέσει τὸ Διάταγμα τοῦτο.

Έν 'Αθήναις τῆ 9 Μαΐου 1931.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΓΜΗΣ

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Υπουργός
Β. Καραπαναγιώτης

Περί αναγνωρίσεως κοινότητας Άνω Σταυρού
έν τῷ Νομῷ Χαλκιδικῆς.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἐχόντες ἐν' ὄψει τῶν ἀρθρῶν 2 § 2, 3 § 2, 5 § 1, 7 § 2 τοῦ κώδικος τῆς νομοθεσίας περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων καὶ 55 τοῦ νόμου 4108 τοῦ 1929 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν τῆς νομοθεσίας περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων, ὡς ἐτροποποιήθη, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργῶν, εἰς σύμφωνον ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ὄψις ἀρθρου 55 τοῦ νόμου 4108 στηρίζομένη, ἀπεφασίσαντες καὶ διατάσσομεν:

Ἀναγνωρίζεται εἰς ἰδίαν Κοινότητα ὁ ἐν τῷ Νομῷ Χαλκιδικῆς Ἐπαρχία Ἀρναίας συνοικισμὸς Ἄνω Σταυροῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα Κοινότης Ἄνω Σταυροῦ καὶ μετ' ἐξουσίαν τὸν ὁρισμὸν συνοικισμῶν ἀποσπώμενος τῆς Κοινότητος Σταυροῦ τοῦ αὐτοῦ Νομοῦ καὶ Ἐπαρχίας.

Τῷ αὐτῷ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργῶν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθῆναις τῆ 9 Μαΐου 1931

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργῶν
Β. Καραπαναγιώτης

Περί ἐπεκτιθέσεως τῆς ἰσχύος τῆς κατὰ τὸ ἀρθρον 277 στοιχ. β' τοῦ κώδικος τῆς δημοτικῆς καὶ κοινοτικῆς νομοθεσίας δημοτικῶν ἑθρῶν εἰς τὴν κοινότητα Σαπῶν.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἐχόντες ἐν' ὄψει τῶν ἀρθρῶν 13 τοῦ νόμου 4759 περὶ μεταρρυθμίσεως εἰς τὴν νομοθεσίαν περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργῶν μετ' ἀπόφασιν τοῦ Κοινοτικῆς Συμβουλίου Σαπῶν, ἀπεφασίσαντες καὶ διατάσσομεν:

Ἐπεκτείνεται εἰς τὴν Κοινότητα Σαπῶν τοῦ Νομοῦ Φοδράκης ἡ ἰσχύς τοῦ κατὰ τὸ ἀρθρον 277 ἐδαφ. α' στοιχ. β' τοῦ κώδικος τῆς δημοτικῆς καὶ κοινοτικῆς νομοθεσίας δημοτικῶν ἑθρῶν ἐπὶ τῶν ἐγχωρίων προϊόντων, τῶν μεταφερομένων εἰς τὴν κοινότητα ταύτην πρὸς κατανώλους.

Ὁ αὐτὸς Ὑπουργὸς θέλει δημοσιεύσει καὶ ἐκτελέσει τὸ Διάταγμα τοῦτο.

Ἐν Ἀθῆναις τῆ 9 Μαΐου 1931

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργῶν
Β. Καραπαναγιώτης

Περί ἐπεκτιθέσεως τῆς ἰσχύος τοῦ κατὰ τὸ ἀρθρον 277 ἐδαφ. α' στοιχ. β' τοῦ κώδικος τῆς δημοτικῆς καὶ κοινοτικῆς νομοθεσίας δημοτικῶν ἑθρῶν εἰς τὴν κοινότητα Τυγαδίου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἐχόντες ἐν' ὄψει τῶν ἀρθρῶν 13 τοῦ νόμου 4759 περὶ μεταρρυθμίσεως εἰς τὴν νομοθεσίαν περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργῶν, ἀπεφασίσαντες καὶ διατάσσομεν:

Ἐγκρίνεται ἡ ἐν' ἀριθ. 76 τοῦ ἔτους 1930 περὶ τῆς Κοι-

νοτικῆ Συμβουλίου Τυγαδίου τοῦ Νομοῦ Λαρίσης περὶ ἐπεκτιθέσεως εἰς τὴν Κοινότητα ταύτην τῆς κατὰ τὸ ἀρθρον 277 ἐδαφ. α' στοιχ. β' τοῦ κώδικος τῆς Δημοτικῆς καὶ Κοινοτικῆς νομοθεσίας Δημοτικῆς φορολογίας ἐπὶ τῶν ἐγχωρίων ἐν γένει προϊόντων τῶν μεταφερομένων εἰς τὴν Κοινότητα πρὸς κατανώλους συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν διὰ ταχυδρομικῶν δεμάτων.

Ὁ αὐτὸς Ὑπουργὸς θέλει δημοσιεύσει καὶ ἐκτελέσει τὸ Διάταγμα τοῦτο.

Ἐν Ἀθῆναις τῆ 9 Μαΐου 1931

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργῶν
Β. Καραπαναγιώτης

Περί ἰδρύσεως κατωτέρου Γεωργικῶν Σχολείων.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἐχόντες ἐν' ὄψει τῶν ἀρθρῶν 25 καὶ 34 τοῦ νόμου 4397 περὶ στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως, προτάσει τῶν ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ Θερησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν, στηρίζομένη εἰς τὴν ἐν' ἀριθ. 113 πράξιν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Διοικ. Συμβουλίου Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, ἀπεφασίσαντες καὶ διατάσσομεν:

Ἰδρύσεται ἐν Δεσφίῃ κατώτερον Γεωργικὸν σχολεῖον ὁμογενὲς ἡ λειτουργία θ' ἀρχίσῃ ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ σχολικοῦ ἔτους 1931—32 ὑπὸ τὸν ὄρον ὅπως ἡ Κοινότης παύσῃ κατ' ἄλλῃ ἄρθρῳ ἐκ 10 στρεμμάτων καὶ οἰκίαν διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ σχολείου.

Εἰς τὸν αὐτὸν Ὑπουργῶν τῆς Παιδείας καὶ Θερησκευμάτων ἀνατίθεται τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθῆναις τῆ 9 Μαΐου 1931.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Ὁ Ὑπουργοί

Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ἐπὶ τῆς Παιδείας κλπ.
Β. Δεληγιάννης Γ. Παπανδρέου

Περί συγχωνεύσεως τῶν Ἱερῶν Μονῶν Σάμου Ἀγίας Ζώνης καὶ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θερησκευμάτων Ὑπουργοῦ στηρίζομένη εἰς τὴν ἐν' ἀριθ. 76 τοῦ ἔτους 1930 πράξιν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑλλάδος ἀπεφασίσαντες καὶ διατάσσομεν:

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ τῆς Ἀγίας Ζώνης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σάμου καὶ Ἱερᾶς, συγχωνεύεται εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Ζωοδόχου Πηγῆς τῆς αὐτῆς Μητροπόλεως.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θερησκευμάτων Ὑπουργῶν ἀνατίθεται τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθῆναις τῆ 9 Μαΐου 1931.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Ὁ ἐπὶ τῆς Παιδείας κλπ. Ὑπουργὸς
Γ. Παπανδρέου

(12)
* Περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως τοῦ κανονιστικοῦ Διατάγματος τῆς 3 Φεβρουαρίου 1923 περὶ διοικήσεως τοῦ Μακεδονίου κληροδοτήματος.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἐχόντες ὑπ' ὄψιν τὸν νόμον 3268 τὰς ἐπ' ἀριθ. 92, 93 καὶ 94 τῆς προάφσεως τῆς διαχειριστικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ κληροδοτήματος Π. Μαρξίδου τὴν τούτου διαθήκην, τὴν κωδικοῦσαν καὶ τὸ κανονιστικὸν Διάταγμα τῆς 3 Φεβρουαρίου 1923 περὶ διοικήσεως κλπ. τῆς Μακεδονίας περιουσίας, πρῶτότατος τοῦ ἐπι τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργοῦ διατάσσουσαν τάδε :

«Συμπληρωθεὶς καὶ τροποποιεῖται τὸ μνημονυθὲν Κανονιστικὸν Διάταγμα περὶ διοικήσεως, ἐκτελέσεως καὶ διαχειρίσεως τοῦ κληροδοτήματος Π. Μαρξίδου ὡς ἑπείτα.

Ἄρθρον 1.

Τὰ ἐδάφια γ' καὶ δ' τοῦ άρθρου 24 ἀντικαθίστανται ὅτω.
«Τῶν ἐνεργουμένων διαγωνισμῶν μετέχουσι ἀρχικῶς ἐκ τῶν ἀποφοίτων τῆς τετάρτης τάξεως δημοτικοῦ σχολείου, ἢ ἐκ τῶν ἐγγεγραμμένων καὶ φοιτῶντων ἐν τῇ πέμπτῃ τάξει τοῦ αὐτοῦ σχολείου.

Ὁ διαγωνιστὴς προκηρυσσόμενος διὰ πρόφασιν τῆς διαχειριστικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ κληροδοτήματος, τὸ πρῶτον δεκάμηρον τοῦ Μαΐου ἐκάστου ἔτους, ἐνεργεῖται τὸ πρῶτον δεκάμηρον τοῦ μηνὸς Οκτωβρίου, ἐνώπιον ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ συλλόγου τῶν δημοδιδασκάλων, ἐνὸς τῶν ἐν Ἀμφίσσῃ δημοτικῶν σχολείων, ὀριζομένου ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς.

Τῆς ἐπιτροπῆς προεδρεῖ ὁ ἐκάστοτε Πρόεδρος τῶν ἐν Ἀμφίσσῃ Πρωτοδικῶν ἢ ὁ κατὰ νόμον ἀναπληρωτὴς του, ἀνευ δικαιώματος βαθμολογίας.

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἄρθρον 28 ἀντικαθίσταται ὅτω :

Ἐκ τῶν προσερχομένων εἰς τοὺς διαγωνισμοὺς, οἱ μὲν ἀπόφοιτοι τῆς τετάρτης τάξεως δημοτικοῦ σχολείου ἢ οἱ ἐν τῇ πέμπτῃ τοῦ αὐτοῦ σχολείου ἐγγεγραμμένοι καὶ φοιτῶντες, θὰ ἐξετασθῶσιν εἰς ἅπασαν τὴν ἐν τῇ τετάρτῃ τάξει διδασκόμεναι ἕλην, οἱ δὲ ἀπόφοιτοι τῆς δευτέρας τάξεως ἢ μαθηματικοῦ ἢ ἐπιπέδου Γυμνασίου, εἰς ἅπασαν τὴν ἐν τῇ δευτέρῃ τάξει διδασκόμεναι ἕλην.

Οἱ διακριόμενοι ἀπόφοιτοι οἱ ἦδη ἐν τῇ Γ' τάξει Γυμνασίου φοιτῶντες καὶ μὴ διαγωνισθέντες ἄνευ τῆ ἐκ τῆς Γ' τάξεως ἕλην, σχολεῖου ἀποφοιτῆσαι τῶν, ὑποβάλλονται εἰς διαγωνισμὸν ἐντὸς τοῦ μηνὸς Μαΐου τρέχ. ἔτους, μὴ ὅτι οἱ ἐπιτυχόντες λαμβάνουσιν ὑποτροφίαν ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου, 1930.

Αἱ τὸ πρῶτον εἰς τοὺς ἀποφοίτους τῆς τετάρτης τάξεως δημοτ. σχολείου χορηγηθεῖσαι ὑποτροφίαι παύονται μέχρι πέρας τῶν ἐν τῇ δευτέρῃ τάξει ἡμιγυμνασίου ἢ ἐπιπέδου Γυμνασίου σπουδῶν των, μὴ ὅτι ὑφίστανται κατὰ τ' ἀνωτέρω νέον διαγωνισμὸν πρὸς κατάληψιν πεσοῦρων θέσεων. Εἰς

τοὺς ἐπιτυχόντας ἐκ τούτων ἡ ὑποτροφία παρέχεται μέχρι πέρας τῶν ἐν τῷ Γυμνασίῳ σπουδῶν των. Ὁ διαγωνισμὸς τῶν ἀποφοίτων τοῦ γυμνασίου ὑποτροφῶν δι' ὑποτροφίαν πρὸς σπουδὴν ἐν ἀνωτέρῃ ἀνωτέρῃ σχολῇ, ἐνεργεῖται ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης κατὰ τὴν διαθήκην ἐκ τῆς Συγκλήτου τοῦ Πανεπιστημίου ὑπὸ τῆς Προεδρείου τοῦ Πρυτάνεως. Οἱ διαγωνιστοὶ οὗτοι ἐνεργοῦνται κατὰ μῆνα Νοέμβριον ἐκάστου ἔτους, ἐξαιεῖται τοῦ διὰ τὸ τρέχον ἔτος τοιοῦτου, ὅστις ἐνεργηθῆσεται ἐντὸς τοῦ μηνὸς Μαΐου.

Ἡ ἡμέρα τοῦ διαγωνισμοῦ, τὰ ἐξεταστέα μαθήματα καὶ τὰ ὑποβλητέα ὑπὸ τῶν διαγωνισθησομένων δικαιολογητικά, καθορισθήσονται διὰ πρόφασιν τοῦ ἐπι τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργοῦ.

Ἡ ἀμοιβὴ τῶν μελῶν τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς, ζυμώματα τὸ κληροδοτήμα, ἔρχεται δι' ἑαυτοῦ ἐν δακτύλῳ διακρίσεως.

Ἐκ τῶν αὐτῶν ἐπι τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θρησκευμάτων Ὑπουργῶν ἀνατίθεται τὴν δημοσίωσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 25 Ἀπριλίου 1931.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Ὁ ἐπι τῆς Παιδείας κλπ. Ὑπουργός.
Γ. Παπανδρέου

(13)

Περὶ ἀδείσεως τοῦ ὀρίου προτιμώσεως γραμματισμῶν καὶ ταχυδρομικῶν καὶ λοιπῶν ἐνοσίων.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἐχόντες ὑπ' ὄψιν τὸν νόμον 2 καὶ τὸν Νόμον 4536 τῆς 12 Ἀπριλίου 1930 καὶ τὴν ἀπὸ 25 Ἀπριλίου ἐ. ἔ. σύμφωνον γνωμοδότησιν τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου τούτου ὀριζομένης Ἐπιτροπῆς, πρῶτότατος τῶν Ἡμετέρων ἐπι τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν, ἀπεφασίσαντες καὶ διατάσσουμεν.

Ἄρθρον μόνον.

Τὸ κατὰ τὸν ἐν ἐπιπελάδι νόμον δοτὸν προτιμώσεως διὰ τὰς ἐκ μέσους τοῦ Δημοσίου καὶ λοιπῶν ἐν αὐτῷ νομικῶν προσώπων προσμηθείας γραμματισμῶν καὶ ἐν γένει ταχυδρομικῶν καὶ λοιπῶν ἐνοσίων δοτὸν προτιμώσεως ἀφ' ἑαυτοῦ μέχρι 30 ρ/ο. Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς δημοσίευσός του εἰς τὴν Ἐφημερίδα Κυβερνησεως.

Εἰς τοὺς ἀποταξ Ὑπουργοὺς ἀνατίθεται ἡ τοῦ παρόντος δημοσίευσίς καὶ ἐκτέλεσις.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 14 Μαΐου 1931.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Οἱ Ὑπουργοί
Ἐπι τῶν Οἰκονομικῶν Ἡὸν τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας
B. Δελγηγιάννης Π. Βουρλούμης

* Ἀναδημοσιεύεται ὡς δημοσιευθὲν ἐσφαλμένως ἐξ ἐσφαλμένου χειρογράφου εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 123 (τεῦχος Α') τῆς 6 Μαΐου ἐ. ἔ. φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνησεως.

(14)

Περί παραγωγής εἰς ἀμοιβαίῃτι εἰς τὰς Καναδικὰς Ἀνομίους Ἐταιρείας τοῦ ἐν τῷ 2ΚΑ' νόμου τοῦ 1881 ὁριζομένου πλεονεκτήματος.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἐχόντες ἐπ' ὄψει τὸ άρθρον 2 τοῦ ὑπὸ στοιχεῖα ΧΙΙΑ' νόμου τῆς 10 Ἀυγούστου 1861, τὸ άρθρον 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ὑπὸ στοιχεῖα 2ΚΑ' νόμου τῆς 13 Μαρτίου 1881 καὶ τὴν ἀπὸ 6 Ἀπριλίου ἐ. ἔ. γνωμοδότησιν τοῦ Ἡμετέρου Ἰπουργικοῦ Συμβουλίου, προτάσει τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ἰπουργῶν, παραχωροῦμεν εἰς τὰς Ἀνομίους Καναδικὰς Ἐταιρείας, τὰς τε Ἐμπορικὰς καὶ Βιομηχανικὰς Γεωργικὰς καὶ παντὸς εἶδους χρηματιστηριακὰς τὸ ἐν τῷ ὑπὸ στοιχεῖον 2ΚΑ' νόμου ὁριζομένου πλεονέκτημα ἐπ' ἀμοιβαίῃτι αὐτοῦ παραχωρηθησομένη ἐν Καναδᾷ εἰς τὰς ἑοίας φύσεως Ἑλληνικὰς Ἐταιρείας.

Εἰς τὴν Ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ἰπουργὸν ἀνατ.θεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεισιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 11 Μαΐου 1931

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΛΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Οἱ Ἰπουργοί

Ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ἐπὶ τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας
Α. Μιχαλακόπουλος Π. Βουρλούμης

(15)

Περί καθορισμοῦ τοῦ ποσοῦ εἰρηκτικῆς συνδρομῆς τῶν μελῶν τοῦ Χ. Ε. Π. ὑπὲρ αὐτοῦ κατὰ τὴν οἰκονομικὴν χρῆσιν 1931—1932.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἐχόντες ἐπ' ὄψει τὸ άρθρον 1 τοῦ Διατάγματος τῆς 27ης Ἰουνίου 1927 περὶ τροποποιήσεως τοῦ άρθρου 35 τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Χρηματιστηρίου Ἐμπορευμάτων Πειραιῶς, δημοσιευθέντος εἰς τὸ ἐπ' ἀριθ. 140 (Τεύχος Α') ἔτους 1927 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ἰπουργοῦ, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Ἐμπορικῆ καὶ Βιομηχανικῆ Ἐπιμελητηρίου Πειραιῶς καὶ τοῦ Χρηματιστηρίου Ἐμπορευμάτων Πειραιῶς καθὼς καὶ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.

Τὸ ποσὸν τῆς εἰρηκτικῆς συνδρομῆς τῶν μελῶν τοῦ Χρηματιστηρίου Ἐμπορευμάτων Πειραιῶς ὑπὲρ αὐτοῦ κατὰ τὴν οἰκονομικὴν χρῆσιν αὐτοῦ 1931—1932 ὁρίζεται ὡς ἑξῆς:

α') Τῶν ἐν Πειραιεῖ Κεντρικῶν Καταστημάτων, ὑποκαταστημάτων, Πρακτορείων κλπ. Ἀνομίμων Ἐταιρειῶν Ἑλληνικῶν καὶ ξένων

1) Τῶν ἀσχολουμένων μετὰ χρηματιστηριακὰ πρᾶγματα εἰς δαράμιας χιλιάδας.

2) Τῶν μὴ ἀσχολουμένων μετὰ χρηματιστηριακὰ πρᾶγματα εἰς δαράμιας πεντακοσίας πενήκοντα.

β') Τῶν ἐν Πειραιεῖ ὁμορρόθμων καὶ ἑτερορρόθμων Ἐταιρειῶν εἰς δαράμιας πεντακοσίας, τῶν ἐμπόρων ἐν γένει εἰς τριακοσίας.

Αἱ συνδρομαὶ τοῦ ἀνωτέρου ἔδαφίου β' προαξάνονται κατὰ τὸ ποσὸν τῶ ὁριζομένου εἰς μίαν τῶν ἐπομένων τριῶν κατηγοριῶν ἤτοι:

1) Τῶν ὁμορρόθμων καὶ ἑτερορρόθμων Ἐταιρειῶν τῶν ἀσχολουμένων μετὰ χρηματιστηριακὰ πρᾶγματα: οἷον, ἄλευρον, ἄραβιδαιον, βούμηγ, ξηρὸς καπνός, ἄλλιαστα καὶ Ξυλείαν κατὰ δαράμιας τριακοσίας, τῶν ἐμπόρων ἐν γένει κατὰ διακοσίας.

2) Τῶν αὐτῶν Ἐταιρειῶν τῶν ἀσχολουμένων μετὰ λοιπὰ χρηματιστηριακὰ πρᾶγματα, κατὰ δαράμιας διακοσίας, τῶν ἐμπόρων ἐν γένει κατὰ ἑκατόν.

γ') Τῶν ἐν τῇ λοιπῇ περιφερείᾳ τοῦ Χρηματιστηρίου, 1) Κεντρικῶν Καταστημάτων, Ἰπογαταστημάτων, Πρακτορείων κλπ. Ἀνομίμων Ἐταιρειῶν Ἑλληνικῶν καὶ ξένων, εἰς δαράμιας πεντακοσίας.

2) Ὁμορρόθμων καὶ ἑτερορρόθμων Ἐταιρειῶν τῶν ἀσχολουμένων μετὰ χρηματιστηριακὰ πρᾶγματα, εἰς δαράμιας ἑκατόν πενήκοντα.

3) Ἐμπόρων ἐν γένει, τῶν ἀσχολουμένων μετὰ χρηματιστηριακὰ πρᾶγματα, εἰς δαράμιας ἑβδομηκοντα πέντε.

Αἱ διὰ τοῦ παρόντος ὁριζομένη συνδρομαὶ εἰσπράττονται ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ Χρηματιστηρίου Ἐμπορευμάτων Πειραιῶν.

Εἰς τὴν αὐτὸν Ἰπουργὸν ἀνατ.θεταὶ ἡ δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεισιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 9 Μαΐου 1931

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΛΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Ὁ ἐπὶ τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας Ἰπουργός
Π. Βουρλούμης

(16)

Περί χορηγήσεως ἀπλήρης ἀδείας ἡλεκτρικῆς ἐγκαταστάσεως ἐν τῇ κοινότητι Αἰδηψοῦ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἐχόντες ἐπ' ὄψει τὸ άρθρον 6 τοῦ νόμου 2979 τῆς 5 Ἀυγούστου 1922 περὶ ἡλεκτρικῶν ἐγκαταστάσεων τὴν ἀπὸ 26 Μαρτίου ἐ. ἔ. καὶ ἐπ' ἀριθ. 90 παρῆν τοῦ ἐν τῷ Ἰπουργεῖῳ τῆς Συγκοινωνίας Συμβουλίου τῶν Σιδῶν) μὴν ὡς καὶ τὰ ἐπ' ἀρ. 246 καὶ 247 τῆς 2 Μαΐου ἐ. ἔ. γραμμάτια τοῦ ἐν Ἀθήναις Τμήσου Παρακαταθετῶν καὶ Δανείων συνολικοῦ ποσοῦ δραχμῶν εἴκοσι χιλιάδων ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου λόγῳ ἐγγυήσεως, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ἰπουργοῦ, ἀπεφασίσμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.

Χορηγοῦμεν εἰς τὴν Δημ.τὴν Διαμνητὴν ἀπλήρη ἀδειαν ἡλεκτρικῆς ἐγκαταστάσεως παραγωγῆς καὶ διανομῆς οὐδέματος ἐν τῇ κοινότητι Αἰδηψοῦ ὑπὸ τοὺς ὅρους τοὺς συννημένους

εις τὸ ὑπ' ἀριθ. 16043 τῆς 7 Ἀπριλίου ἐ. ἔ. ἔργαρον τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας πρὸς τὸν Δήμ. Διαμαντῆν.
Εἰς τὸν αὐτὸν Ὑπουργὸν ἀνατίθεται τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐπιτέλειαν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 14 Μαΐου 1931.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΓΜΗΣ

Ὁ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργὸς
Δ. Δίγκας

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Καβάλλας. (17)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 17 Ἰουλίου 1923 Ν. Δ. περὶ σχεδίων πόλεων κλπ. ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθησαν καὶ ἰδόντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 505 ἐ. ἔ. γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐκπαιδεύσεως ἔργων προτίθει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργοῦ, ἀνεχώρησαν τὴν τροποποίησιν τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Καβάλλας ὡς ἐμφαίνεται ἐν τῷ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ τεθεωρημένῳ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 23569 ἐ. ἔ. πράξεώς αὐτοῦ σχετικῶς διαγράμματι.

Εἰς τὸν αὐτὸν Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσιν καὶ ἐπιτέλειαν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 12 Μαΐου 1931.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΓΜΗΣ

Ὁ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργὸς
Δ. Δίγκας

Περὶ ἐγκρίσεως τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Κορίνθου. (18)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 17 Ἰουλίου 1923 Νομοθετικοῦ Διατάγματος περὶ σχεδίων πόλεων κλπ. ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθησαν καὶ ἰδόντες τὰς ὑπ' ἀριθ. 1743 κ. ἔ. καὶ 279 ἐ. ἔ. γνωμοδοτήσεις τοῦ Συμβουλίου Ἐκπαιδεύσεως ἔργων, ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1822 κ. ἔ. πράξιν τοῦ Ἀπὸνύμου Ὄργανισμοῦ Σεισμηολογικῆς Κριτικῆς, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργοῦ, ἐγκρίνομεν τὸ νέον σχέδιον τῆς πόλεως Κορίνθου, ὡς ἐμφαίνεται ἐν τῷ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ τεθεωρημένῳ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27389 ἐ. ἔ. πράξεώς αὐτοῦ σχετικῶς διαγράμματι.

Ὁ αὐτὸς Ὑπουργὸς δημοσιεύσει καὶ ἐπιτέλει τὸ παρὸν Διατάγμα.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 12 Μαΐου 1931.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΓΜΗΣ

Ὁ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργὸς
Δ. Δίγκας

(19)
Περὶ τροποποιήσεως καὶ ἐπεκρίσεως τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Κατερίνης.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 17 Ἰουλίου 1923 Ν. Δ. περὶ σχεδίων πόλεων κλπ. ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθησαν καὶ ἰδόντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 463 ἐ. ἔ. γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐκπαιδεύσεως ἔργων ὡς καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 91 καὶ 148 κ. ἔ. πράξεις τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Κατερίνης, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργοῦ, ἐγκρίνομεν τὴν τροποποίησιν καὶ ἐπεκρίσιν τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Κατερίνης ὡς ἐμφαίνεται ἐν τοῖς ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ τεθεωρημένοις διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 17691 ἐ. ἔ. πράξεώς αὐτοῦ σχετικῶς διὰ διαγράμματι.

Ὁ αὐτὸς Ὑπουργὸς δημοσιεύσει καὶ ἐπιτέλει τὸ παρὸν Διατάγμα.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 12 Μαΐου 1931.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΓΜΗΣ

Ὁ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργὸς
Δ. Δίγκας

Περὶ δημοσιεύσεως καὶ ἐπιτέλειαν ἀποφάσεων Τ.Π.Α.Α. (20)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀρθρὸν 25 τοῦ διὰ τοῦ νόμου 3464 κερθέντος Ν. Διατάγματος τῆς 13ης Νοεμβρίου 1927 περὶ συστάσεως Ταμείου Παιδείας ἰδιοκτητῶν αὐτοκινήτων λεωφορείων καὶ τὴν γνώμην τοῦ Συμβουλίου Ἐκπαιδεύσεως, διευκρινιστῶν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 315)1931 πρακτικῶ τῆς 7ης Μαΐου ἐ. ἔ. προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργοῦ, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.

Πᾶσα ἐπὶ ζητήματι ἀποζημιώσεως αὐτοκινήτου λεωφορείου κυκλοφοροῦντος ἐντός τῆς περιουχῆς ἀέτις εἰκοσι χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις Πλατείας Ὀμονοίας ἀπόφαισι τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ κατὰ τὸν Νόμον 3464 Ταμείου Παιδείας ἰδιοκτητῶν αὐτοκινήτων λεωφορείων, ἡπογράφεται παρὰ τοῦ Προέδρου, τῶν μετὰσχόντων εἰς τὴν ἐκδίκασιν μελῶν καὶ τοῦ γραμματέως, κηρύσσεται ἐπιτελεσθῆ ὑπὸ τοῦ Προέδρου ἐντός δεκαπέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς τῆς διὰ τῆς λέξεως «Ἐπιτελεσθῆτω» καὶ δημοσιεύεται διὰ πινακίου, ἔπειθ ἐκδίδεται καὶ ὑπογράφεται ἀπὸ τοῦ Γραμματέως, ἐπικολλᾶται δὲ εἰς τὴν πινακίδα δημοσιεύσεων καὶ ἀνακοινώσεων τοῦ Ταμείου.

Ἐπὶ τῆ βᾶσει τοῦ ὡς ἀνω πινακίου δημοσιεύσεως τυγχάνεται ὑπὸ τοῦ Γραμματέως εἰς διπλοῦν κατάστασι τῶν ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων, ὑπογραφομένη παρὰ τε τοῦ Προέδρου, καὶ τοῦ Γραμματέως καὶ περιέχουσα τὸν ἀξίοντα φερθὲν ἐκδόσεως ἀποφάσεως, τὴν χρονολογίαν τῆς ἐκδόσεώς τῆς, τὸ ὄνομα τῶν μελῶν τοῦ δικαίου, τὸν ἀξίοντα κυκλοφορίας τοῦ λεωφορείου καὶ τὸ ποσὸν τῆς ἐπιδικασθείσης ἀποζημιώσεως. Τὸ ἐν τῶν προτετιπῶν τῆς κατάστασεως ταύ-

της φυλάσσεται εις την γραμματείαν του Ταμείου το δ' έ-
τερον αποστέλλεται εις τον εντεταλμένον την ύπνομι και
διὰ λογαριασμών του Ταμείου πληρωμή των αποζημιώσεων.

Άρθρον 2.

Διὰ την πληρωμήν αποζημιώσεως εις τον δικαιούμενον
τοιούτης, δυνάμει αποφάσεως, δι' ην έτηρήθησαν αι εν τω
προηγούμενω άρθρω όριζόμεναι διατυπώσεις, χορηγείται άν-
πίγραφον κεκρωμένον και υπογεγραμμένον υπό του Γραμ-
ματέως, όστις όφείλει συγχρόνως να πασάλλη παρά του δι-
καιούχου την άδειαν κυκλοφορίας του δι' δ ή αποζημίωσης
λεωφορείου, ήτις και θεωρείται άκυρος διὰ την εν άρθρω 1
του παρόντος άναφερομένην περιοχήν. Διὰ το αυτοκίνητον
λεωφορείον τούτο δημοσιεύεται αυθημερόν, συμφώνως πρός
τά εν άρθρω 3 όριζόμενα ειδικών πινάκων άπομακρόνσεως.

Άρθρον 3.

Διὰ την συμφώνως πρός τάς διατάξεις του νόμου 3464, ώς
όστος έτροποποιήθη διὰ του νόμου 4616 άπομακρόντιν ει
της κυκλοφορίας αυτοκινήτων λεωφορείου κυκλοφορούντος
έντός της εν άρθρω 1 του παρόντος άναφερομένης περιοχής
δημοσιεύεται διὰ της πινάκιδος άνακρινώσεων και δημοσιεύ-
σεων του Ταμείου ειδικών πινάκων περιέχον την αριθμών
κυκλοφορίας του λεωφορείου, την λεωφορειανήν γραμμήν εις ην
όστος κυκλοφορεί, ώς και πάσαν άλλην λεπτομέρειαν, ην το
Συμβούλιον του Ταμείου ήθελε κρίνει άναγκαίαν. Έντός
πέντε ήμερών από της χρονολογίας της δημοσιεύσεως του πι-
νακίου τούτου, οι ιδιοκτήται των εν αυτώ άναφερομένων λε-
ωφορείων όφείλουσι να παραδώσωσι εις την γραμματείαν
του Ταμείου την άδειαν κυκλοφορίας του λεωφορείου των.
Το πινάκων άπομακρόνσεως υπογράφεται υπό το του Προέ-
δρου και του Γραμματέως, άντίγραφον δε αυτού μετά σχε-
τικής ειδοποιήσεως αποστέλλεται εις τάς άρμοδίας άπονο-
μικάς άρχάς, αι όποσαι έντός δέκα ήμερών από της δημοσι-
εύσεως του πινάκιδος όφείλουσι να προδώσωσι εις την άφαιρέ-
σιν της άδειας κυκλοφορίας του λεωφορείου και την αντί-
πάγγελτον δίωξιν του κατόχου αυτού, εάν συντρέχη περίπτω-
σις έφαρμογής της δευτέρας παραγράφου του άρθρου 17 ή
της δευτέρας παραγράφου του άρθρου 18 του νόμου 3464.

Κατά τά λοιπά ισχύουσιν αι διατάξεις του από 17 Δεκεμ-
βρίου 1927 έτελεστικου του νόμου 3464 Διατάγματα περί
τρόπου υποβολής, καταχωρήσεως και έκδικάσεως καταχω-
ρίσεως και έκδικάσεων αιτήσεων αποζημιώσεως ιδιοκτητών
αυτοκινήτων λεωφορείων, οι καταργούνται τά άρθρα 8, 9,
10 και 11, ώς και πάσα διάταξις άντικειμένη εις το παρόν
Διάταγμα.

Εις τον αυτών Υπουργόν άντιτίθεται ή δημοσίευσις και
έκτέλεσις του παρόντος.

Έν Αθήναις τή 14 Μαΐου 1931.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΓΜΗΣ

Ο επί της Συγκωνιάς Υπουργός
Χ. Λαδάς

Εν τω Έθνικώ Τυπογραφείω.

(21)

Περί τροποποιήσεως του από 16)1)1929 Πρ. Ανάταγματός
περι άναγκαστικής άπαιλοποιήσεως χόδων ύπερ του
Δημοσίου έκτάσεως 45 στρεμμάτων δαπάναις του Δή-
μου Χίου, έκποιήσεως του ήδη στρατιωτικού του Τάγ-
ματος Χίου επί εύθείας τω Δήμω Χίου αντί 1.000.000
κλπ. και έγκρισθως καταβολής του ποσού τούτου παρά
του Δήμου Χίου ύπερ του Τ. Ε. Α. εις τέσσαρας έτη-
σας όσοις εν 250.000 δραχμών έκδοσις και επί υπο-
θήκη των παραδοθησώντων αυτώ παλαιών Στρατιώ-
των Τάγματος Χίου μέχρις άποπληρωμής των άνω-
τέρω όδων.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Προσ. 1ου του Κιτίσου επί των Στρατιωτικών Υπουρ-
γού έγκρισθη διὰ της υπ' αριθ. 20 πράξεως της Σ' συ-
νεδριάσεως της 18ης Φεβρουαρίου 1931 του Υπουργικού
Συμβουλίου άναρτισσόμεν και διατάσσων :

Τροποποιήσων το από 16)1)1929 Ημέτερον Διάταγμα
περι άναγκαστικής άπαιλοποιήσεως χόδων ύπερ του Δε-
μοσίου κλπ. όσον άφορῃ την παρά του Δήμου Χίου κατα-
βολήν έντός έξαμήνου από της υπογραφής της συμβάσεως
μεταξύ Δήμου Χίου και Δημοσίου του ποσού των 1.000.000
δραχ. και την χρησιμοποίησιν τούτου άποκλειστικώς επί
Κεφ. 21)1 του έκτάκτου προϋπολογισμού του Υπουργείου
Στρατιωτικών γρ. 1929-30 διὰ την έπίφορτον του Νέου
Στρατωνικού Χίου μετά των ύπολοίπων εξασθησώντων
πιστώσεων ως άκολουθώς.

Β') Έγκρίνομεν κατόπιν του νόμου 4407 περί συστάσεως
Τ.Ε.Α. άρθρον 4 την επί εύθείας έκποίησιν τω Δήμω
Χίου των παρά την Ηλατείαν Βουνακίου γηπέδων μετά των
ύφισταμένων κτησίων παλαιού Στρατωνικού Τάγματος Χίου,
έκτάσεως 8.000 τετρ. μέτρων περίου, ώς εν ταις διατάξει-
μασι της Στρατιωτικής Υπηρεσίας εμφανίζονται, του Δή-
μου καταβάλλοντος εις το Ταμειών Έθδικής Αμόνης τό-
ποσόν των δραχμών του ενδίο έκτομυρίου (1.000.000) ή
εις τέσσαρας (4) έτησας όσοις εν δραχμ διακοσίω πενή-
κοντα χιλιάδων 250.000 καθ' έκαστον έτος της πρώτης
καταβάλλομένης άνα τή υπογραφή του μεταξύ Δήμου και
Δημοσίου Συμβολαίου των δ' έτέρων ως άκολουθώς. Της
β' όσεως την 1ην Απριλίου 1932, της γ' όσεως την
1ην Απριλίου 1933 και της δ' όσεως την 1ην Απριλίου
1934, επί υποθήκη των παραδοθησώντων τω Δήμω, άνα
τῷ πέραιτι των άνεγειρομένων νέων Στρατώνων εν Χίω,
παλαιών Στρατώνων Τάγματος Χίου, μέχρις πλήρους έ-
ξοφλήσεως των ως άνω καθορισθέντων χρηματικών όδων.
Κατά τάς λοιπάς διατάξεις ισχύει το από 16)1)1929
Ημέτερον Διάταγμα.

Εις τον Ημέτερον επί των Στρατιωτικών Υπουργόν ανα-
τίθεται την δημοσίευσιν και έκτέλεσιν του παρόντος Διά-
τάγματος.

Έν Αθήναις τή 12 Μαΐου 1931.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΓΜΗΣ

Οι Υπουργοί

Επί των Στρατιωτικών Επὶ των Οικονομικών
Γ. Κατεχάκης Β. Δεληγιάννης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Ἐν Ἀθήναις τῆ 12 Νομβρίου 1932

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ἀριθμὸς φύλλου 397

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Διατάγματα

Περὶ παραστάσεως τῶν παρὰ τῷ Εἰρηνοδικεῖῳ Πενταλόφου διορισμένων δικολάβων κατὰ τὴν ἐκδίκασιν πλημμελημάτων τινῶν ὑφ' ἐνὸς δικαστοῦ.	1
Περὶ ἀναλήσεως τοῦ ἀπὸ 14 Ἀγούστου ἐ. ἔ. Διατάγματος περὶ ὄρισμοῦ ἔδρας συμβολαιογράφου Μαστιχοχωρίων Κ. Γ. Τριανταφύλλου.	2
Περὶ ἐφαρμογῆς τῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν εἰς τὰ ἱερουπόλεια τῆς πόλεως Ἀθηνῶν καὶ κατὰ τὴν χειμερινὴν περιόδον.	3
Περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Κορίνθου.	4
Περὶ τροποποιήσεως τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Ἀθηνῶν.	5
Περὶ χορηγήσεως ἀδείας ἤλεκτρο. ἐγκαταστάσεως εἰς τὸν συνοικισμὸν Ν. Βιζάντιον.	6
Περὶ μειώσεως ἑμβαδῶν καὶ προσόπου οικοπέδων τινῶν ἐν Πάτραις.	7

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

(1)

Περὶ παραστάσεως τῶν παρὰ τῷ Εἰρηνοδικεῖῳ Πενταλόφου διορισμένων δικολάβων κατὰ τὴν ἐκδίκασιν πλημμελημάτων τινῶν ὑφ' ἐνὸς δικαστοῦ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει α') τὸ ἄρθρον 2 ἀριθ. 3 τοῦ νόμου 5220 ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ νόμου 5338 καὶ β') τὴν ὑπ' ἀριθ. 11 ἐ.ἔ. γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν Γρεβενοῖς Πρωτοδικῶν, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ἰ. Μπουρνιάς, ἐπιτρέπομεν τὴν παράστασιν τῶν παρὰ τῷ Εἰρηνοδικεῖῳ Πενταλόφου διορισμένων δικολάβων κατὰ τὴν ἐκδίκασιν πλημμελημάτων τινῶν ἐκδικαζομένων ὑφ' ἐνὸς δικαστοῦ ἐν τῇ ἔδρᾳ τοῦ Εἰρηνοδικεῖῳ Πενταλόφου ὑπὸ τοῦς ὄρους τοῦ ἀρθροῦ 79 ἀριθ. 1 τοῦ Κώδικος τῶν δικηγόρων.

Ὁ αὐτὸς Ἰ. Μπουρνιάς δημοσιεύει καὶ ἐκτελεῖσι τὸ Διάταγμα τοῦτο.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 28 Ὀκτωβρίου 1932.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Ὁ ἐπί τῆς Δικαιοσύνης Ἰ. Μπουρνιάς

(2)

Περὶ ἀναλήσεως τοῦ ἀπὸ 14 Ἀγούστου ἐ. ἔ. Διατάγματος περὶ ὄρισμοῦ ἔδρας συμβολαιογράφου Μαστιχοχωρίων Κ. Γ. Τριανταφύλλου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ἰ. Μπουρνιάς, ἀνακαλούμεν τὸ ἀπὸ 14 Ἀγούστου ἐ. ἔ. Διάταγμα ἀπερὶ ὄρισμοῦ ἔδρας συμβολαιογράφου Μαστιχοχωρίων Κ. Γ. Τριανταφύλλου.

ταφύλλου», δημοσιευθὲν ἐν ὑπ' ἀριθ. 279 (Α') ἐ. ἔ. φύλλῳ Ἐφημερίδος Κυβερνήσεως, ὡς μὴ ἐκτελεσθέν.

Ὁ αὐτὸς Ἰ. Μπουρνιάς δημοσιεύει καὶ ἐκτελεῖσι τὸ Διάταγμα τοῦτο.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 28 Ὀκτωβρίου 1932.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Ὁ ἐπί τῆς Δικαιοσύνης Ἰ. Μπουρνιάς

(3)

Περὶ ἐφαρμογῆς τῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν εἰς τὰ ἱερουπόλεια τῆς πόλεως Ἀθηνῶν καὶ κατὰ τὴν χειμερινὴν περιόδον.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 6 παρ. 2 καὶ 8 παρ. 8 τοῦ Διατάγματος τῆς 8 Μαρτίου 1930 ἀπερὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως, αἰτησὶν τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματιῶν καὶ σέμνων γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ἰ. Μπουρνιάς, μετὰ σέμνων γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Τὰ ἱερουπόλεια τῆς πόλεως Ἀθηνῶν μένουσι κλειστὰ ὀλοκληρωτικῶς κατὰ τὰς Κυριακὰς τῆς χειμερινῆς περιόδου.

Εἰς τοὶ Ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ἰ. Μπουρνιάς ἀνατίθεται τὴν δημοσιεύσιν καὶ ἐκτελεσὶν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 11 Νομβρίου 1932.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Ὁ ἐπί τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ἰ. Μπουρνιάς
ΣΤ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

(4)

Περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Κορίνθου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 17 Ἰουλίου 1923 Ν. Διατάγματος ἀπερὶ σχεδίου πόλεως κ.π.α. ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθησαν καὶ ἰδόντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 1777 ἐ. ἔ. γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Δημ. Ἐργων ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 12 ἐ. ἔ. πρᾶξιν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Κορίνθου, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ἰ. Μπουρνιάς, ἐπιτρέπομεν τὴν ἐπέκτασιν τοῦ σχεδίου πόλεως Κορίνθου ὡς ἐμριζύεται ἐν τῷ ὑπ' αὐτοῦ Ἰ. Μπουρνιάς τελευτημένῳ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 79766 ἐ. ἔ. πράξεως αὐτοῦ σχετικῶς διαγράμματι.

Εἰς τὸν αὐτὸν Ἰ. Μπουρνιάς ἀνατίθεται ἡ δημοσιεύσιν καὶ ἐκτελεσὶν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 31 Ὀκτωβρίου 1932.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Ὁ ἐπί τῆς Συγκοινωνίας Ἰ. Μπουρνιάς
Α. ΚΟΥΤΣΟΒΕΤΑΛΟΣ

(5)
Περὶ τροποποιήσεως τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Ἀθηνῶν.
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 17 Ἰουλίου 1923 Ν. Διατάγματος ἀπερὶ σχεδίων πόλεων κλπ.» ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθησαν καὶ ἰδόντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 1782 ἐ. ἑ. γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Δημ. Ἔργων ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1705 ἐ. ἑ. πράξιν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Ἀθηναίων, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ἰπουργοῦ ἐγκρίνομεν τὴν τροποποίησιν τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Ἀθηνῶν ὡς ἐμφαίνεται ἐν τῷ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ἰπουργοῦ τεθεωρημένῳ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 78530, ἐ. ἑ. πράξεως αὐτοῦ σχετικῶ διατάσσεται.

Εἰς τὸν αὐτὸν Ἰπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσίς καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 31 Ὀκτωβρίου 1932.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Ὁ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ἰπουργὸς
Α. ΚΟΥΤΣΟΠΕΤΑΛΟΣ

(6)
Περὶ χορηγίσεως ἀπλῆς ἀδείας ἠλεκτρικῆς ἐγκαταστάσεως εἰς τὸν συνοικισμὸν Ν. Βυζάντιον.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 6 τοῦ νόμου 2979 ἀπερὶ ἡλεκτρικῶν ἐγκαταστάσεων τὸ ἄρθρον 3 παρ. 3 τοῦ ἀπὸ 17(10)25 Ν. Δ. ἀπερὶ παροχῆς ἠλεκτρισμοῦ καὶ περὶ μεταφορῶν τὴν ὑπ' ἀριθ. 214 ἐ. ἑ. πράξιν τοῦ ἐν τῷ Ἰπουργεῖῳ Συγκοινωνίας Συμβουλίου τῶν Σιδηροδρόμων ὡς καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 75821 καὶ 75822 ἐ. ἑ. ἐγκυρητικὰς ἐπιστολάς τῆς Ἐθν. Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος διὰ ποσὸν 20.000 δραχμῶν ὡς ἐγγύησιν διὰ τὴν χορηγίαν ἀπλῆς ἀδείας ἠλεκτρικῆς ἐγκαταστάσεως εἰς τὸν συνοικισμὸν «Ν. Βυζάντιον» (Καλογρέζα), προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ἰπουργοῦ ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Χορηγοῦμέν εἰς τὴν Α. Ε. Ἀ' Ἑλληνικὴ Ἐπιχειρήσις ἀπλῆν ἄδειαν ἠλεκτρικῆς ἐγκαταστάσεως παραγωγῆς καὶ διανομῆς

ἠλεκτρικοῦ ρεύματος εἰς τὸν συνοικισμὸν Ν. Βυζάντιον ὑπὸ τούτων ὁρῶν τούδε ἀνημμένους εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 78439 ἐ. ἑ. ἔγγραφον Ἰπουργεῖου Συγκοινωνίας πρὸς τὴν Α. Ε. Ἀ' Ἑλληνικὴ Ἐπιχειρήσις.

Ὁ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ἰπουργὸς δημοσιεύει καὶ ἐκτελεῖαι τὸ παρὸν Διατάγμα.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 31 Ὀκτωβρίου 1932.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Ὁ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ἰπουργὸς
Α. ΚΟΥΤΣΟΠΕΤΑΛΟΣ

(7)
Περὶ μειώσεως ἐμβαδοῦ καὶ προσώπου οἰκαπέδων τινῶν ἐν Πάτραις.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 9 παρ. 2 τοῦ ἀπὸ 17 Ἰουλίου 1923 Ν. Διατάγματος, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ Νόμου 4343 καὶ ἰδόντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 1807 ἐ. ἑ. γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Δημοσίων Ἔργων, ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 539 ἐ. ἑ. πράξιν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Πατρῶν, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ἰπουργοῦ, ἐγκρίνομεν τὴν μείωσιν τῶν ἐλαχίστων ὁρίων ἐπιφανείας καὶ προσώπου τῶν οἰκαπέδων τοῦ ἐν Πάτραις οἰκοδομικοῦ τετραγώνου τοῦ περικλειομένου ὑπὸ τῶν ὁδῶν Κορίνθου, Πατρέως, Μαϊζῶνας καὶ Παντανάσσης, ἅτε συντρεχουσῶν τῶν νομίμων προσηθέσεων καὶ ὀρίζομεν διὰ τὰ οἰκόπεδα ταῦτα ἐλάχιστον μὲν ἐμβαδὸν πενήκοντα (50) τετρ. μέτρα, ἐλάχιστον δὲ πρῶσωπον (4) μέτρα, ὡς ἐλάχιστου βῆθους παρεκκλινομένου τοῦ γενικῶς διὰ τὰ οἰκόπεδα τῆς πόλεως Πατρῶν ἰσχύοντος τῶν 7,50 μέτρων.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ἰπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσίς καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 31 Ὀκτωβρίου 1932.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Ὁ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ἰπουργὸς
Α. ΚΟΥΤΣΟΠΕΤΑΛΟΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
17 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1991

ΤΕΥΧΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
10

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Ειδοποίηση για παρακατάθεση οριστικής αποζημίωσης ιδιοκτητών έκτασης που βρίσκεται στην περιοχή «Κάτω Πατησίων» Αθηνών και που απαλλοτριώθηκε υπέρ και με δαπάνη του Ο.Σ.Κ., με σκοπό την ανέγερση διδακτηρίου του «79ου Δημ. Σχολ. Αθηνών» 1

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

Έγκριση πραγματοποίησης μεταφοράς συντελεστή δόμησης σε ακίνητο που βρίσκεται εντός του ρυμοτομικού σχεδίου Δήμου Γλυφάδας (Ν. Αττικής) 2

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αναθεώρηση του ρυμοτομικού σχεδίου Κορινθίου (Ν. Κορινθίας) και καθορισμός όρων και περιορισμών δόμησης αυτού 3

Κατηγοριοποίηση και καθορισμός ορίων, όρων και περιορισμών δόμησης στους οικισμούς Βλάτος και Ρογδιάς της Κοιν. Βλάτους της επαρχίας Κισάμου του Ν. Χανίων 4

ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Αριθ. Γ1/Φ53078/18684

(1)

Ειδοποίηση για παρακατάθεση οριστικής αποζημίωσης ιδιοκτητών έκτασης που βρίσκεται στην περιοχή «Κάτω Πατησίων» Αθηνών και που απαλλοτριώθηκε υπέρ και με δαπάνη του Ο.Σ.Κ., με σκοπό την ανέγερση διδακτηρίου του «79ου Δημ. Σχολ. Αθηνών».

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ

Το Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ» που εδρεύει στην Αθήνα και επί της οδού Φαβιέρου 30, ειδοποιεί ότι σύμφωνα με την Π7405/2141/17.11.86 (ΦΕΚ 1212/Δ/30.12.86) κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών, για την κήρυξη αναγκαστικής απαλλοτρίωσης, υπέρ και με δαπάνη του Ο.Σ.Κ. έκτασης εμβαδού 2161 μ² (και σύμφωνα με το οριστικό διάγραμμα του κτηματογράφου 2161,20 μ²) που βρίσκεται στην περιοχή «Κάτω Πατησίων» Αθηνών και μεταξύ των δρόμων Πάτμου και Καραβία και προορίζεται για την ανέγερση διδακτηρίου του 79ου Δημ. Σχολείου Αθηνών κατέθεσε στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων υπέρ των δικαιούχων ιδιοκτητών την οριστική αποζημίωση που καθορίστηκε σύμφωνα με την 4355/17.4.89 απόφαση του Εφετείου Αθηνών και εκδόθηκε το 942/3.12.90 γραμμάτιο σύστασης παρακαταθήκης για ποσό 15.137.000 δρχ.

Αθήνα, 11 Δεκεμβρίου 1990

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.
ΚΟΡΝΗΛΙΟΣ ΚΑΡΑΜΗΤΣΑΝΗΣ

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

(2)
Έγκριση πραγματοποίησης μεταφοράς συντελεστή δόμησης σε ακίνητο που βρίσκεται εντός του ρυμοτομικού σχεδίου Δήμου Γλυφάδας (Ν. Αττικής).

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν. 880/1979 «Περί καθορισμού ανωτάτου ορίου συντελεστού δόμησης κ.λπ.» (Α' 58).
2. Τις διατάξεις του Π. Δ/τος 470/1979 «Περί μετασηματισμού των συντελεστών δόμησης εις εμβαδά κατά την εφαρμογή του Ν. 880/1979» (Α' 138), όπως τροποποιήθηκε με το από 19.6.1987 Π. Δ/γμα (Α' 592).
3. Τις διατάξεις του Π. Δ/τος 510/1979 «Περί ρυθμίσεως θεμάτων μεταφοράς συντελεστού δόμησης κατά το Ν. 880/1979» (Α' 154) όπως τροποποιήθηκε με το υπ' αριθ. 367/1987 Π. Δ/γμα (Α' 163).
4. Τις διατάξεις των άρθρων 2, 3 και 7 του Ν. 1032/1980 «Περί συστάσεως Υπουργείου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος» (Α' 57).
5. Τις διατάξεις του άρθρου 23 παρ. 1 (εδ. ιδ) του Ν. 1558/1985 «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» (Α' 137).
6. Τις αρ. πρωτ. 19065/3.4.1989 και 19083/21.3.1990 αιτήσεις της Χαρίκλειας Κουτσούμπη.
7. Την 277/1990 γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος.
8. Την 70345/1990 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων για προέγκριση της σχετικής τεχνικής μελέτης, με πρότασή του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

1. Εγκρίνεται η πραγματοποίηση της μεταφοράς του συντελεστή δόμησης που εγκρίθηκε με το από 25.4.1989 Π. Δ/γμα (Α' 287) από βαρυνόμενο (ρυμοτομούμενο) ακίνητο που βρίσκεται εντός του ρυμοτομικού σχεδίου Δήμου Χαλανδρίου (Ν. Αττικής) και ειδικότερα στα υπ' αριθ. 647 και 648 οικοδομικά τετράγωνα, για το οποίο έχει εκδοθεί ο 1118/1990 σχετικός τίτλος δικαιώματος μεταφοράς συντελεστή δόμησης στο όνομα Χαρίκλειας Κουτσούμπη, σε άλλο ακίνητο (ωφελούμενο), που βρίσκεται εντός του ρυμοτομικού σχεδίου Δήμου Γλυφάδας

(Ν. Αττικής) και ειδικότερα επί των οδών Ζέππου και Μπότσαρη (οικοδομικό τετράγωνο 39), φερόμενο ως ιδιοκτησία Χαρίκλειας συζ. Γ. Κουτσούμπη, όπως το ωφελούμενο ακίνητο φαίνεται με στοιχεία ΑΒΓΔΑ στο σχετικό πρωτότυπο διάγραμμα σε κλίμακα 1:500, που θεωρήθηκε από τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Τοπογραφικών Εφαρμογών με την 77798/1990 πράξη του και που αντίτυπό του σε φωτομίκρυνση δημοσιεύεται με το παρόν διάταγμα.

2. Τα ειδικότερα στοιχεία πραγματοποίησης της μεταφοράς συντελεστή δόμησης είναι τα εξής:

Συνολική δομήσιμη επιφάνεια, η οποία δύναται να δομηθεί στο ωφελούμενο ακίνητο επιπλέον της επιτρεπομένης βάσει των ισχυόντων στην περιοχή όρων δόμησης 273,95 τ.μ. που αντιστοιχεί σε 264,95 τ.μ. του βαρυνόμενου ακινήτου.

3. Τα ειδικότερα στοιχεία του ωφελούμενου ακινήτου μετά τη μεταφορά είναι τα εξής:

- α. Εμβαδόν ακινήτου: 700,00 τ.μ.
- β. Ποσοστό κάλυψης: 28,2%.
- γ. Συντελεστής δόμησης: 1,191.
- δ. Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος του ανεγερθησικού κτιρίου: δέκα οκτώ (18,00) μέτρα.
- ε. Το κτίριο πρέπει να ανεγερθεί εντός του ωφελούμενου ακινήτου σύμφωνα με το διάγραμμα κάλυψης σε κλίμακα 1:100 που θεωρήθηκε από τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Τοπογραφικών Εφαρμογών με την 77798/1990 πράξη του και που αντίτυπό του σε φωτομίκρυνση δημοσιεύεται με το παρόν διάταγμα.

Άρθρο 2

Ακυρώνεται ο 1118/1990 ονομαστικός τίτλος δικαιώματος μεταφοράς συντελεστή δόμησης.

Άρθρο 3

Η ισχύς του παρόντος διατάγματος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων αναθέτουμε την δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

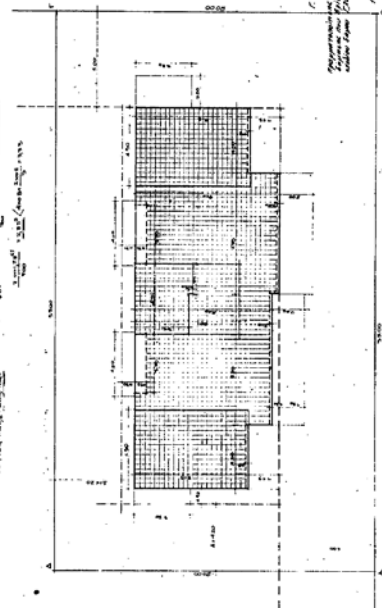
Αθήνα, 8 Δεκεμβρίου 1990

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ
Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΝΟΣ

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Αριθμός Πρωτοκόλλου: 11/1987
 Ημερομηνία: 28/12/87
 Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

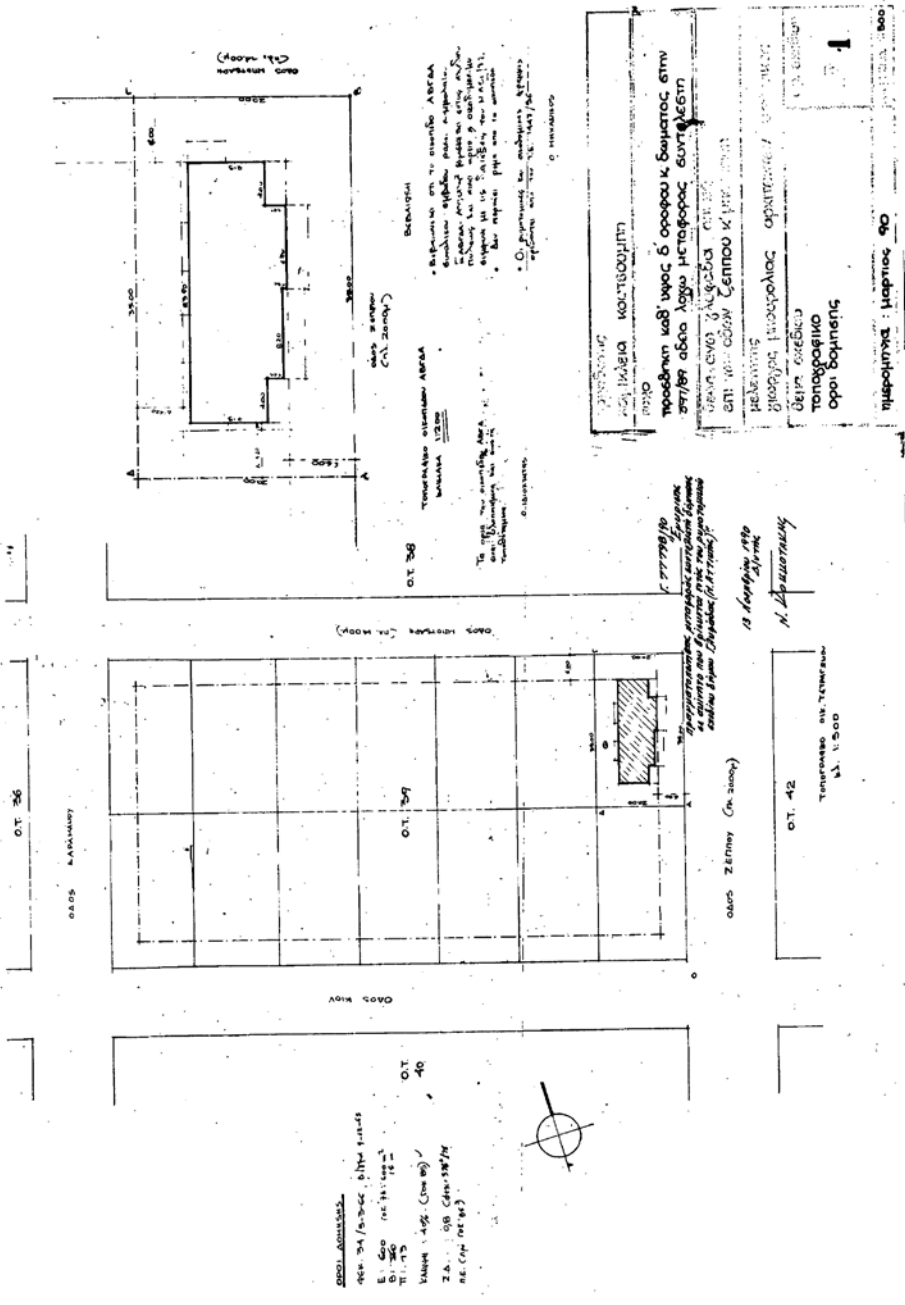
Αριθμός Πρωτοκόλλου: 11/1987
 Ημερομηνία: 28/12/87
 Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Αριθμός Πρωτοκόλλου: 11/1987
 Ημερομηνία: 28/12/87
 Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ Αριθμός Πρωτοκόλλου: 11/1987 Ημερομηνία: 28/12/87 Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	Αρ. Έγκρισης Α 9 Ημερομηνία Έγκρισης: 28/12/87
---	---

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αρθ. ΟΙΚ. 8796

(3)

Αναθεώρηση του ρυμοτομικού σχεδίου Κορινθίου (Ν. Κορινθίας) και καθορισμός όρων και περιορισμών δόμησης αυτού.

Ο ΝΟΜΑΡΧΗΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Ν. Δ/γματος της 17.7.1923 «περί σχεδίων πόλεων κ.λπ.» όπως μεταγενέστερα τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν και ειδικότερα τα άρθρα 3, 9, 11, 29 και 70.
2. Τις διατάξεις του Ν. 1577/1985 «Γενικός Οικοδομικός Κανονισμός» (ΦΕΚ 210/Α) και ειδικότερα τα άρθρα 6, 7, 8 και 9.
3. Τις διατάξεις του Α.Ν. 314/1968 (ΦΕΚ 47/Α) όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν με το υπ' αριθμ. 1018/1971 Ν. Δ/γμα (ΦΕΚ 220/Α) και με την παράγραφο 3 του άρθρου 34 του Ν. 1577/1985 (ΦΕΚ 210/Α).
4. Τις διατάξεις του Π. Δ/γματος 183/1986 «έγκριση τροποποιήσεων σχεδίων πόλεων και καθορισμός όρων και περιορισμών δόμησης από τους Νομάρχες» (ΦΕΚ 70/Α) και ειδικότερα το άρθρο 1.
5. Τις υπ' αριθμ. 190/1989 και 18/1990 γνωμοδοτήσεις του Δημοτικού Συμβουλίου Κορινθίου.
6. Την υπ' αριθμ. 6/1990 γνωμοδότηση του Συμβουλίου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος του Ν. Κορινθίας, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Εγκρίνεται η αναθεώρηση του ρυμοτομικού σχεδίου Κορινθίας (Ν. Κορινθίας) και καθορίζονται οικοδομήσιμοι χώροι, οδοί, πεζόδρομοι, κοινόχρηστοι χώροι και χώροι πρασίνου, χώροι πρόνοιας, χώροι εκκλησίας, χώροι Δημοτικών Σχολείων, χώρος Πνευματικού Κέντρου, χώροι κτιρίων στάθμευσης, χώρος αναψυκτηρίου, χώρος Λιμενικού Ταμείου, χώρος Εργατικών κατοικιών, χώρος αποθηκών, χώρος Λογαριασμού Μουσείου, χώρος Λέσχης Αξιωματικών Κορινθίου, χώρος Δημαρχείου και χώρος Δικαστικού Μεγάρου, όπως φαίνεται στα δέκα (10) σχετικά πρωτότυπα διαγράμματα σε κλίμακα 1:1000, που θεωρήθηκαν από τον προϊστάμενο του Τμήματος Πολεοδομίας και Πολεοδομικών Εφαρμογών με την υπ' αριθμ. 8796/1990 πράξη του και των οποίων ακριβή αντίγραφα θα αναρτηθούν για δέκα πέντε (15) ημέρες στον πίνακα ανακοινώσεων του Τμήματος Πολεοδομίας και Πολεοδομικών Εφαρμογών Ν. Κορινθίας από τη δημοσίευσή της απόφασης αυτής στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως για να λάβουν γνώση οι ενδιαφερόμενοι.

Άρθρο 2

Στο πρόσωπο των οικοπέδων, οικοδομημένων ή μη, που βρίσκονται στο χώρο των εργατικών κατοικιών, επιβάλλεται προκήπιο πλάτους τεσσάρων (4), πέντε (5), έξι (6) μέτρων και μεταβλητού πλάτους τριών (3) έως επτά (7) μέτρων, τεσσάρων (4) έως πέντε (5) μέτρων, επτά (7) έως εννέα (9) μέτρων και έντεκα (11) έως δέκα πέντε (15) μέτρων, όπως φαίνονται σε ένα (1) διάγραμμα από δέκα (10) που μνημονεύονται στο άρθρο 1 της παρούσης.

Άρθρο 3

Τα ελάχιστα όρια εμβαδού και πρόσωπο καθώς και οι λοιποί όροι και περιορισμοί δόμησης των οικοπέδων των κειμένων εντός του ως άνω αναθεωρημένου σχεδίου καθορίζονται κατά τομείς Ι, ΙΙ και ΙΙΙ, όπως φαίνονται στα ίδια διαγράμματα, ως κάτωθι:

1) Τομέας Ι

Ο τομέας αυτός περιλαμβάνει από τις οδούς Δαμασκηνού, Εθνικής Ανεξαρτησίας, Νοταρά, Εθνικής Αντιστάσεως, Γεωργίου Παπανδρέου, Στεφάνου, Θεοτόκη και Δαμασκηνού, όπως φαίνεται σε πέντε (5) από τα παραπάνω διαγράμματα.

Τα οικόπεδα που έχουν πρόσωπο στις παραπάνω οδούς και βρίσκονται στον τομέα ΙΙ έχουν τους όρους δόμησης του τομεία Ι.

α) Ελάχιστο πρόσωπο δέκα (10) μέτρα.

Ελάχιστο εμβαδόν διακόσια (200) τετρ. μέτρα.

β) Κατά παρέκκλιση από το προηγούμενο εδάφιο θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα οικόπεδα υφιστάμενα:

α) προς της 13.10.1929 ημέρα δημοσίευσής του από 9.10.1930 Β. Διατάγματος «όροι δόμησης Κορινθίου» (ΦΕΚ 349/Α/1930) σε συνδυασμό με τον Γ.Ο.Κ./1929 που δεν έχουν τα ανωτέρω ελάχιστα όρια πλην όμως έχουν:

Ελάχιστο πρόσωπο τέσσερα (4) μέτρα.

Ελάχιστο εμβαδόν τριάντα (30) τετρ. μέτρα.

β) προς της 9.6.1973 ημέρα δημοσίευσής του Ν. Δ/γματος 8/1973 «Περί Γ.Ο.Κ.» (ΦΕΚ 124/Α/1973) που δεν έχουν τα ανωτέρω ελάχιστα όρια πλην όμως έχουν:

Ελάχιστο πρόσωπο έξι (6) μέτρα

Ελάχιστο εμβαδόν εκατό (100) τετρ. μέτρα και

γ) προ της 18.12.1985 ημέρα δημοσίευσής του Ν. 1577/1985 «Περί Γ.Ο.Κ.» (ΦΕΚ 210/Α) που δεν έχουν τα ανωτέρω ελάχιστα όρια, αλλά εγγράφεται μέσα σ' αυτά τα οικόπεδα κάτοχη κτιρίου με ελάχιστη επιφάνεια πενήντα (50) τετρ. μέτρα και ελάχιστη διάσταση πέντε (5) μέτρα.

γ) Μέγιστο ποσοστό κάλυψης των οικοπέδων εβδομήντα (70%) επί της εκατό της επιφανείας τους.

δ) Συντελεστής δόμησης δύο και τέσσερα (2,4).

ε) Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος των κτιρίων δώδεκα (12) μέτρα, το οποίο προσαυξάνεται κατά ένα (1) μέτρο σε περίπτωση καταστημάτων.

2) Τομέας ΙΙ.

α) Ελάχιστο πρόσωπο δέκα (10) μέτρα.

Ελάχιστο εμβαδόν διακόσια (200) τετρ. μέτρα.

β) Κατά παρέκκλιση από το προηγούμενο εδάφιο θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα οικόπεδα υφιστάμενα προ της 9.6.1973 ημέρα δημοσίευσής του Ν. Δ/γματος 8/1973 «Περί Γ.Ο.Κ.» (ΦΕΚ 124/Α) που δεν έχουν τα ανωτέρω όρια πλην όμως έχουν:

Ελάχιστο πρόσωπο οκτώ (8) μέτρα

Ελάχιστο εμβαδόν εκατόν πενήντα (150) τετρ. μέτρα και

γ) Μέγιστο ποσοστό κάλυψης των οικοπέδων εβδομήντα (70%) επί της εκατό της επιφανείας τους.

δ) Συντελεστής δόμησης δύο και ένα (2,1).

ε) Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος των κτιρίων έντεκα (11) μέτρα, το οποίο προσαυξάνεται ένα (1) μέτρο σε περίπτωση καταστημάτων.

3) Τομέας ΙΙΙ (εργατικές κατοικίες).

α) Αρτιότητα οικοπέδων: Αυτή καθορίζεται από το Π. Διάταγμα της 10.3.1973 με θέμα «Επέκταση σχεδίου δια του καθορισμού χώρου για την ανέγερση εργατικών κατοικιών κ.λπ.» (ΦΕΚ 91/Δ/2.4.1973).

β) Συντελεστής δόμησης ένα (1).

γ) Μέγιστο ποσοστό κάλυψης των οικοπέδων εξήντα (60%) επί της εκατό της επιφανείας τους.

δ) Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος των κτιρίων οκτώ (8) μέτρα.

4. Οι όροι δόμησης των χώρων πρόνοιας καθορίζονται ως κάτωθι:

α) Αρτιότητα

Ελάχιστο πρόσωπο δέκα (10) μέτρα

Ελάχιστο εμβαδόν διακόσια (200) τετρ. μέτρα.

β) Μέγιστο ποσοστό κάλυψης οαράντα (40%) επί της εκατό.

γ) Συντελεστής δόμησης 0,40.

δ) Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος των κτιρίων οκτώ και ήμισυ (8,50) μέτρα.

5. Οι όροι δόμησης των χώρων στάθμευσης καθορίζονται ως κάτωθι:

α) Αρτιότητα

Ελάχιστο πρόσωπο δέκα (10) μέτρα

Ελάχιστο εμβαδόν διακόσια (200) τετρ. μέτρα.

β) Μέγιστο ποσοστό κάλυψης εβδομήντα (70%) επί της εκατό.

γ) Συντελεστής δόμησης 2,8.

δ) Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος των κτιρίων έντεκα (11) μέτρα.

6. Οι όροι δόμησης του χώρου Πνευματικού Κέντρου καθορίζονται ως κάτωθι:

α) Αρτιότητα

Ελάχιστο πρόσωπο δέκα (10) μέτρα

Ελάχιστο εμβαδόν διακόσια (200) τετρ. μέτρα.

β) Μέγιστο ποσοστό κάλυψης εβδομήντα (70%) επί της εκατό.

γ) Συντελεστής δόμησης δύο και ένα (2,1).

δ) Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος του κτιρίου δεκαπέντε (15) μέτρα.

7. Οι όροι δόμησης του χώρου Τελωνείου καθορίζονται ως κάτωθι:

α) Αρτιότητα

Ελάχιστο πρόσωπο δέκα (10) μέτρα

Ελάχιστο εμβαδόν διακόσια (200) τετρ. μέτρα.

β) Μέγιστο ποσοστό κάλυψης εξήντα (60%) επί της εκατό.

γ) Συντελεστής δόμησης ένα (1).

δ) Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος του κτιρίου οκτώ (8) μέτρα.

ε) Το αναγενηρόμενο κτίριο πρέπει να απέχει δύο (2) μέτρα από τις

ρμιοτομικές γραμμές.

8. Οι όροι δομήσεως κατασκευών σε κοινόχρηστους χώρους για χρήση του Δήμου καθορίζονται ως κάτωθι:

- α) Αρτιότητα
Ελάχιστο πρόσωπο δέκα (10) μέτρα
Ελάχιστο εμβαδόν διακόσια (200) τετρ. μέτρα.
- β) Μέγιστο ποσοστό κάλυψης εικόσι (20%) επί τοις εκατό.
- γ) Συντελεστής δομήσεως 0,2.
- δ) Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος των κτιρίων τέσσερα (4) μέτρα, το οποίο προσαυξάνεται σε περίπτωση κατασκευής στέγης κατά ένα και ήμισυ (1,50) μέτρα.

Άρθρο 4

Εγκρίνεται ο Πολεοδομικός Κανονισμός του ως άνω αναθεωρούμενου με το άρθρο 1 της παρούσης ρμιοτομικού σχεδίου Κορίνθου (Ν. Κορινθίας) και ορίζονται οι επιτρεπόμενες χρήσεις κατά τομείς Ι, ΙΙ και ΙΙΙ ως κάτωθι:

1. Στα οικοδομικά τετράγωνα του τομέα Ι επιτρέπονται οι παρακάτω χρήσεις:

- α) κατοικία,
  - β) ξενοδοχεία μέχρι εκατό (100) κλίνες και ξενώνες,
  - γ) εμπορικά καταστήματα
  - δ) γραφεία, τράπεζες, ασφαλείες, κοινωφελείς οργανισμοί,
  - ε) κτίρια εκπαίδευσης
- στ) εστιατόρια
- ζ) αναψυκτήρια
  - η) θρησκευτικοί χώροι
  - θ) κτίρια κοινωνικής πρόνοιας
  - ι) επαγγελματικά εργαστήρια χαμηλής όχλησης
  - κ) πρατήρια βενζίνης
  - λ) αθλητικές εγκαταστάσεις
  - μ) κτίρια - γήπεδα στάθμευσης
  - ν) πολιτιστικά κτίρια και εν γένει πολιτιστικές εγκαταστάσεις
- ο) κέντρα διασκέδασης - αναψυχής
- α) χώροι συνάθροισης κοινού
  - π) εγκαταστάσεις εμπορικών εκθέσεων
  - ρ) εγκαταστάσεις μέσων μαζικών μεταφορών
  - σ) Διοίκηση.

2. Στα οικοδομικά τετράγωνα του τομέα ΙΙ επιτρέπονται οι παρακάτω χρήσεις:

- α) κατοικία,
- β) ξενοδοχεία μέχρι εκατό (100) κλίνες και ξενώνες,
- γ) εμπορικά καταστήματα εκτός από υπεραγορές και πολυκαταστήματα,

- δ) γραφεία, τράπεζες, ασφαλείες, κοινωφελείς οργανισμοί,
- ε) κτίρια εκπαίδευσης

- στ) εστιατόριο
- ζ) αναψυκτήρια
  - η) θρησκευτικοί χώροι
  - θ) κτίρια κοινωνικής πρόνοιας
  - ι) επαγγελματικά εργαστήρια χαμηλής όχλησης
  - κ) πρατήρια βενζίνης
  - λ) αθλητικές εγκαταστάσεις
  - μ) κτίρια - γήπεδα στάθμευσης
  - ν) πολιτιστικά κτίρια και εν γένει πολιτιστικές εγκαταστάσεις.

3. Στα οικοδομικά τετράγωνα του τομέα ΙΙΙ που περιλαμβάνει την περιοχή των Εργατικών Κατοικιών, επιτρέπεται μόνο η χρήση κατοικίας.

Άρθρο 5

Η ισχύς της παρούσης απόφασης αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Κόρινθος, 27 Δεκεμβρίου 1990

Ο Νομάρχης
ΗΛΙΑΣ ΑΝΔΡΑΚΑΚΟΣ

Αριθ. 5596/3483

(4)

Κατηγοριοποίηση και καθορισμός ορίων, όρων και περιορισμών δόμησης στους οικισμούς Βλάτος και Ρογιάς της Κοιν. Βλάτους της επαρχίας Κισσίου του Ν. Χανίων.

Ο ΝΟΜΑΡΧΗΣ ΧΑΝΙΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του από 24.4.85 Π.Δ. (ΦΕΚ 181 Δ/3.5.85) περί τρόπου καθορισμού ορίων οικισμών της χώρας, κατηγορίας και καθορισμού όρων και περιορισμών δόμησης και του από 14.2.87 Π.Δ. (ΦΕΚ 133 Δ/23.2.87) και από 29.4.89 (ΦΕΚ 293 Δ/16.5.89) με το οποίο τροποποιείται το προηγούμενο Π.Δ.

2. Τις προτάσεις των μελετητών Μηχανικών του Τ.Π. και Π.Ε. της Νομαρχίας Χανίων που αφορούν στον προσδιορισμό των ορίων των υπόψη οικισμών.

3. Τα δελτία κατηγοριοποίησης και Αρχ/κή αναγνώριση των οικισμών που συμπληρώθηκαν από τους προαναφερόμενους μελετητές κατά τις υποδείξεις των σχετικών προδιαγραφών του Υπ.Π.Ε.-Χ.Ω.Δ.Ε.

4. Τα πληθυσμιακά στοιχεία της τελευταίας απογραφής του κράτους της ΕΣΥΕ.

5. Την υπ' αρ. 30/90 (θέμα 1ο) γνωμοδότηση του Συμβουλίου ΧΟΠ του Νομού.

6. Την υπ' αρ. 26/90 απόφαση του Κοιν/κού Συμβουλίου, αποφασίζουμε:

1.1. Κατατάσσουμε τους οικισμούς Βλάτους και Ρογιάς ως ακολούθως:

ΒΛΑΤΟΣ - ΡΟΓΑΙΑ: Ούτε περιστατικοί, ούτε παραλιακοί τουριστικοί, αδιάφοροι, διάσπαρτοι, μικροί.

2. Καθορίζουμε τα όρια των παραπάνω οικισμών με τα στοιχεία:

ΒΛΑΤΟΣ: Τμήμα Α: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 1.

Τμήμα Β: 9, 10, 11, 12, 13, 14, 9.

Τμήμα Γ: 15, 16, 17, 18, 19, 20, 15.

Τμήμα Δ: 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 21.

Τμήμα Ε: 28, 29, 30, 31, 28.

ΡΟΓΑΙΑ: Τμήμα Α: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 1.

Τμήμα Β: 10, 11, 12, 13, 14, 15, 10.

Τα παραπάνω όρια αντιστοιχούν:

ΟΡΙΑ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΒΛΑΤΟΥΣ:

Τμήμα Α:

1. Οικία Φουντουλάκη Μιχ.

2. Οικία Μαθιουδάκη Αντ.

3. Οικία Δερουκάκη Μαν.

4. Οικία Βασιδάκη Π.

5. Οικία Δερουκάκη Μ.

6. Οικία Δερουκάκη Ευάγγ.

7. Οικία Καταγιάρακη Θεοφ.

8. Ναός Αγίου Αντωνίου.

Τέλος επιστρέφουμε στο αρχικό σημείο 1.

Τμήμα Β:

9. Οικία Μοτάκη Κωστ.

10. Οικία Παπαδημητράκη Γεωργ.

11. Σημείο διασταύρωσης κεντρικού δρόμου με δρόμο που οδηγεί στο Νεκροταφείο.

12. Σημείο επί του δρόμου που οδηγεί στο Νεκροταφείο και σε απόσταση 50 μ. από τη συνάντησή του με τον κεντρικό δρόμο.

13. Ναός Αγ. Ιωάννη.

14. Οικία Φραντζεσκάκη Ροδ.

Τέλος επιστρέφουμε στο αρχικό σημείο 9.

Τμήμα Γ:

15. Οικία Κονταξάκη Γεωργ.

16. Η προβολή του σημείου 15 στον δρόμο.

17. Η προβολή του σημείου 16 Νότια του δρόμου και σε βάθος 50 μ. απ' αυτόν.

18. Οικία Μακράκη Στ.

19. Οικία Μετζιδάκη Γεωργ.

20. Οικία Μετζιδάκη Ελπ.

Τέλος επιστρέφουμε στο αρχικό σημείο 15.

Τμήμα Δ:

Γειτονιά ΚΟΠΑΚΙΑΝΑ:

21. Οικία Κορακάκη Γ.
22. Οικία Κορακάκη Ιωάν.
23. Οικία Κυριακωνιάνη Ευθ.
24. Οικία Παπουτσάκη Ανδρ.
25. Οικία Μετζιδάκη Γεωργ.
26. Οικία Παρτσουλάκη Αργ.
27. Οικία Τσουρουλιάκη Ιάκ.

Τέλος επιστρέφουμε στο αρχικό σημείο 21.

Τμήμα Ε:

28. Δημοτικό Σχολείο.
29. Οικία Λιτσαρδάκη Μαρ.
30. Οικία Φουντουλάκη Κωστ.
31. Σημείο συνάντησης κεντρικού δρόμου με μονοπάτι.

Τέλος επιστρέφουμε στο αρχικό σημείο 28.

ΟΡΙΑ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΡΟΓΔΙΑΣ:

Τμήμα Α:

1. Οικία Πενταράκη Γεωργ.
2. Ναός Αγ. Γεωργίου.
3. Οικία Χατζάκη Γαρ.
4. Οικία Τσακίρη Αλεξ.
5. Οικία Τσιμπλάκη Ιωάν.
6. Οικία Παπαδάκη Ιωάν.
7. Οικία Παπουτσάκη Μιχ.
8. Δημοτικό Σχολείο.
9. Αποθήκη Παπαδάκη Μιχ.

Τέλος επιστρέφουμε στο αρχικό σημείο 1.

Τμήμα Β:

10. Ναός Αγ. Μάμα.
11. Αποθήκη Χαλκιαδάκη Ιωάν.
12. Οικία Μπαντουράκη Μιχ.
13. Οικία Σαφάκη Νικ.
14. Οικία Μπαντουράκη Αρτ.
15. Οικία Παντελάκη Εμμ.

Τέλος επιστρέφουμε στο αρχικό σημείο 10.

Τα παραπάνω όρια φαίνονται στα συνοδευτικά της παρούσας σχεδιαγράμματα σε κλ. 1:5.000 που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της από-

φασής αυτής και συντάχθηκαν βάσει στοιχείων χαρτών και επί τόπου ελέγχου.

Η παρούσα απόφαση με τα σχεδιαγράμματα οριοθέτησης των οικισμών που τη συνοδεύουν θα αναρτηθεί για 15 ημέρες στο Τ.Π. και Π.Ε. Νομαρχίας Χανίων.

II. Καθορίζουμε τους ακόλουθους Γενικούς και Ειδικούς όρους και περιορισμούς δόμησης:

A. ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΔΟΜΗΣΗΣ:

1. Εντός των ορίων των οικισμών ισχύουν οι Γενικοί όροι δόμησης που προβλέπονται από το Π.Δ. ΦΕΚ 181 Δ/3.5.85 όπως τροποποιήθηκε με τα Π.Δ. 133 Δ/23.2.87 και ΦΕΚ 293 Δ/16.5.89.

Για τους οικισμούς Βλάτος και Ρογδιά ορίζεται αρτιότητα γηπέδου 500 τ.μ.

2. Κατά παρέκκλιση εντός των ορίων των οικισμών θεωρούνται άρτια τα οικοπέδα με όποιο εμβαδόν είχαν στις 3.5.85 ημέρα δημοσίευσης του από 24.4.85 Π. Δ/τος.

B. ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΔΟΜΗΣΗΣ:

Για τους οικισμούς Βλάτους και Ρογδιάς ορίζονται ειδικοί όροι δόμησης που αναγράφονται στην καρτέλλα που συνοδεύει την παρούσα.

III.α. Πριν από οποιαδήποτε κατάτμηση οικοπέδων εντός των ορίων του οικισμού θα πρέπει να θεωρείται το σχετικό Τοπογραφικό διάγραμμα από το Τμήμα Πολεοδομίας και Πολ/κών Εφαρμογών της Νομαρχίας ώστε να εξασφαλίζεται η συνέχεια των υπαρχόντων Κοινοχρήστων χώρων και η δημιουργία νέων Κοινοχρήστων χώρων σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 6 του από 24.4.85 Δ/τος όπως τροποποιήθηκε με το 25.4.89 (ΦΕΚ 293 Δ') Δ/γμα.

β. Να εξασφαλίζεται οπωσδήποτε η συνέχεια των υφισταμένων ή εγκακρημένων δρόμων του οικισμού.

Κατά τα λοιπά ισχύουν τα οριζόμενα στο Δ/γμα της 24.4.85 (ΦΕΚ 181 Δ/3.5.85) και της 14.2.87 (ΦΕΚ 133 Δ/23.2.87) και στο Δ/γμα της 25.4.89 (ΦΕΚ 293 Δ/16.5.89).

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Χανιά, 3 Δεκεμβρίου 1990

Ο Νομάρχης
ΑΝΤ. ΝΑΤΣΙΚΑΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ

ΕΠΙΣΤΑΣΗ	Α' ΟΡΟΣΟΣ	Β' ΟΡΟΣΟΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΥΠΕΡΔΟΧΟΣ ΤΥΠΟΣ	ΥΛΙΚ. ΧΡΩΜ. ΥΠΟΜ. ΥΠΟΜ. ΥΠΟΜ.	ΥΠΟΜ. ΥΠΟΜ. ΥΠΟΜ.	ΠΕΡΙΟΧΕΡΕΙΕΣ
1. υψος			
2. κορυφή			
3. παραθύρα			
4. φουρούλια			
5. ασφάλια			
6. καικάδες			οκίτω

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

1. μονόδοχος θηλάς	
2. μονόδοχος καινήλος	
3. άλλος τούπος	

οκίτω

ΥΠΟΜΗΝΗΜΑ - ΚΩΔΙΚΑΣ ΣΥΜΒΟΛΙΚΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ

1 ΠΕΤΡΑ	5 ΠΛΑΚΕΣ ΠΕΤΡΙΝΕΣ	9 ΣΤΙΛΩΣ
2 ΣΟΒΑΣ-ΚΟΝΙΛΙΑ	6 ΚΕΡΑΜΙΔΑ ΕΥΣΤΑΤΙΑ	10 ΥΦΙΑ
3 ΞΥΛΟ	7 ΚΕΡΑΜΙΔΑ ΓΛΑΥΚΙΑ	11 ΓΥΦΟΣ
4 ΤΟΥΒΛΟ	8 ΛΙΜΑΡΤΙΑ	12 ΣΚΕΤΟΝ Α

ΧΡΩΜΑ

α ΛΕΥΚΟ	ε ΟΜΙΤΡΑ
β ΜΑΥΡΟ	ζ ΚΟΚΚΙΝΟ
γ ΓΡΑΙΖΟ	η ΜΠΛΕ
δ ΟΥΡΑ	θ ΚΙΤΡΙΝΟ

ΦΩΤ. ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΜΕΛΕΤΗΤΗ

23

ΠΡΩΤΟ Α.2.1.

ΒΕΛΤΙΟ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΔΙΕΚΡΙΣΗ: ΠΛΑΝΟ-ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΚΟΙΜ. ΒΑΛΤΟΥΣ

ΑΡ. ΕΣΥ: 942/1000/1/12

ΝΟΜΟΣ: ΣΑΛΩΝΑ

α/α	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ	ΙΣΤΟΡΙΟ	Α' ΟΡΟΣΟΣ	Β' ΟΡΟΣΟΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΚΥΡΙΑΡΧΟΣ ΤΥΠΟΣ	ΥΛΙΚ. ΧΡΩΜ. ΥΠΟΜ. ΥΠΟΜ. ΥΠΟΜ.	ΥΛΙΚ. ΧΡΩΜ. ΥΠΟΜ. ΥΠΟΜ. ΥΠΟΜ.	ΥΠΟΜ. ΥΠΟΜ. ΥΠΟΜ.	ΥΠΟΜ. ΥΠΟΜ. ΥΠΟΜ.	ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ
A	1. στεγνή μονόδοχος	6-3	6-3	6-3	1. ΗΛΙΑΣ
	2. στεγνή τετραόδοχος	6-3	6-3	6-3	2. ΚΑΤΙΝΙ
	3. στεγνή τετραόδοχος	6-3	6-3	6-3	3. ΚΑΤΙΝΙ
	4. δάσος	12	12	12	
	5. δάσος	12	12	12	
B	1. κύρια όψη	1-2	1-2	1-2	
	2. λοιπές όψεις	1-2	1-2	1-2	
	3. κάλυψος	12	12	12	
	1. ανοιχτός αερισμός	12	12	12	
	2. ανοιχτός καλυμμένος				
	3. κάλυψος				
	4. σπόο-σανίδες				
	5. οκίτω				
Γ	1. εδαφών	12	12	12	
	2. εδαφολογική ανάλυση				
	3. δάσος				
Δ	1. ανοιχτός αερισμός	1	1	1	
	2. ανοιχτός καλυμμένος				
	3. κάλυψος				
	4. οκίτω				
Ε	1. οριζόντιο πλάκ	3-12	3-12	3-12	
	2. μισκυκλικό πλάκ				
	3. τοξοτό πλάκ				
	4. οκίτω				
Ζ	1. κορυμνοκωνία	3	3	3	
	2. κορυμνοκωνία	3	3	3	
	3. περιστοιχισμένη				
	4. με οκίτω				
	5. με οκίτω				
	6. οκίτω				

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

Αρ. Φύλλου 17

17 Ιανουαρίου 2002

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθ. 2915

Επανεγκριση της αναθεώρησης του Ρ.Σ. Κορινθίου.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Έχοντας υπόψη :

1. Τον Ν.2503/97 (Φ.Ε.Κ. 107 Α) "Διοίκηση, οργάνωση, στελέχωση Περιφέρειας..."
2. Τον Ν. 2647/22-10-98 (Φ.Ε.Κ. 237 Α)
3. Την υπ' αριθμ. 75724/1151/30-12-83 Υ.Α. (Φ.Ε.Κ. 767Β) όπως τροποποιήθηκε με την 81960/2578/89 Υ.Α. (Φ.Ε.Κ. 897Β).
4. Τον Ν. 2831/00 άρθρο 29 (Φ.Ε.Κ. 140Α) "Τροποποίηση των διατάξεων του Ν1577/ 85 και άλλες πολεοδομικές διατάξεις".
5. Τις υπ' αριθμ. 2489/ΠΕ/25-1-00 & 547/7-3-01 αποφάσεις Γ.Γ. Περιφέρειας Πελοποννήσου για συγκρότηση Περιφερειακού Σ.Χ.Ο.Π. στη Δ/ση ΠΕ.ΧΩ. Πελοποννήσου.
6. Το ΝΔ/17-7-23 (Φ.Ε.Κ. 228Α) "περί σχεδίων πόλεων κλπ."
7. Τον Ν. 1337/83 (Φ.Ε.Κ. 33Α)
8. Τον Ν.2508/97 (Φ.Ε.Κ. 124Α)
9. Την υπ' αριθμ. 190/89 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Κορινθίων για την αναθεώρηση του Σ.Π. Κορινθίου των ετών 1930 και 1953.
10. Την υπ' αριθμ. 18/90 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Κορινθίων για την εξέταση των υποβληθεισών ενστάσεων κατά της προηγούμενης απόφασης.
11. Την υπ' αριθμ. 8796/27-12-90 (Φ.Ε.Κ. 10Δ/17-1-91) απόφαση του Νομάρχη Κορινθίας για την αναθεώρηση του Ρ.Σ. Κορινθίου και τον καθορισμό των όρων και των περιορισμών δόμησης.
12. Την υπ' αριθμ. 2458/97 απόφαση του Σ.Τ.Ε. για την ακύρωση της προηγούμενης απόφασης.
13. Την υπ' αριθμ. 127/01 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Κορινθίων για την επικαιροποίηση των υπ' αριθμ. 190/89 και 18/90 όμοιων αποφάσεων.
14. Την υπ' αριθμ. 17292/2-10-01 βεβαίωση του Δήμου Κορινθίων ότι δεν υπάρχουν άλλες τροποποιήσεις του Σ.Π. Κορινθίου μετά το 1990 που να περιλαμβάνονται στην υπό έγκριση αναθεώρηση.

15. Την ομόφωνη απόφαση του Περιφερειακού Σ.Χ.Ο.Π. (Πρακτικό 8/2-10-01 θέμα 2^ο) για, την επανεγκριση της αναθεώρησης του Ρ. Σ. Κορινθίου που αρχικά εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 8796/27-12-90 απόφαση του Νομάρχη Κορινθίας (Φ.Ε.Κ. 10Δ/17-1-91) ως προς τις ισχύουσες Ρ.Γ και Ο.Γ. των λοιπών όρων και περιορισμών δόμησης παραμενόντων ως αναφέρονται στην προηγούμενη απόφαση, αποφασίζουμε:

1. Εγκρίνουμε την αναθεώρηση του Ρ.Σ. Κορινθίου που αρχικά εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 8796/27-12-90 απόφαση του Νομάρχη Κορινθίας (Φ.Ε.Κ. 10Δ/17-1-91) ως προς τις ισχύουσες ρυμοτομικές και οικοδομικές γραμμές όπως αυτές απεικονίζονται στα θεωρημένα από την Δ/ση ΧΩΡ. ΠΟΛ. & ΠΕΡ. της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Κορινθίας σχετικά διαγράμματα σε κλίμακα 1: 1000 και τα οποία συνοδεύουν αναπόσπαστα την παρούσα, των λοιπών όρων και περιορισμών δόμησης παραμενόντων ως εις στην προηγούμενη υπ' αριθμ. 8796/27-12-90 απόφαση και η οποία αναλυτικά αναφέρεται κατ' άρθρο κατωτέρω :

Άρθρο 1

Εγκρίνεται η αναθεώρηση του ρυμοτομικού σχεδίου Κορινθίου (Ν. Κορινθίας) και καθορίζονται οικοδομήσιμοι χώροι, οδοί, πεζόδρομοι, κοινόχρηστοι χώροι και χώροι πρασίνου, χώροι πρόνοιας, χώροι εκκλησίας, χώροι Δημοτικών Σχολείων, χώρος Πνευματικού Κέντρου, χώροι κτιρίων στάθμευσης, χώρος Αναψυκτηρίου, χώρος Λιμενικού Ταμείου, χώρος Εργατικών Κατοικιών, χώρος αποθηκών, χώρος Λαογραφικού Μουσείου, χώρος Λέσχης Αξιωματικών Κορινθίου, χώρος Δημαρχείου και χώρος Δικαστικού Μεγάρου όπως φαίνεται στα δέκα (10) σχετικά πρωτότυπα διαγράμματα σε κλίμακα 1: 1000 που θεωρήθηκαν από τον Προϊστάμενο του Τμήματος Πολεοδομίας και Πολεοδομικών Εφαρμογών με την υπ' αριθμ. 8796/1990 πράξη του και των οποίων ακριβή αντίγραφα θα αναρτηθούν για δέκα πέντε (15) ημέρες στον πίνακα ανακοινώσεων του Τμήματος Πολεοδομίας και Πολεοδομικών Εφαρμογών Ν. Κορινθίας από τη δημοσίευση της απόφασης αυτής στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως για να λάβουν γνώση οι ενδιαφερόμενοι.

Άρθρο 2

Στο πρόσωπο των οικοπέδων, οικοδομημένων ή μη, που βρίσκονται στον χώρο των εργατικών κατοικιών επιβάλλεται προκήπιο πλάτους τεσσάρων (4), πέντε (5), έξη (6)

μέτρων και μεταβλητού πλάτους τριών (3) έως επτά (7) μέτρων, τεσσάρων (4) έως πέντε (5) μέτρων, επτά (7) έως εννέα (9) μέτρων και έντεκα (11) έως δέκα πέντε (15) μέτρων, όπως φαίνονται σε ένα (1) διάγραμμα από δέκα (10) που μνημονεύονται στο άρθρο 1 της παρούσης.

Άρθρο 3

Τα ελάχιστα όρια εμβαδού και προσώπου καθώς και οι λοιποί όροι και περιορισμοί δόμησης των οικοπέδων των κειμένων εντός του ως άνω αναθεωρούμενου σχεδίου καθορίζονται κατά τομείς Ι, ΙΙ και ΙΙΙ όπως φαίνονται στα ίδια διαγράμματα, ως κάτωθι :

1) Τομέας Ι

Ο τομέας αυτός περικλείεται από τις οδούς Δαμασκηνού, Εθνικής Ανεξαρτησίας, Νοταρά, Εθνικής Αντίστασης, Γεωργίου Παπανδρέου, Στεφάνου, Θεοτόκη και Δαμασκηνού, όπως φαίνεται σε πέντε (5) από τα παραπάνω διαγράμματα. Τα οικοπέδα που έχουν πρόσωπο στις παραπάνω οδούς και βρίσκονται στον τομέα ΙΙ έχουν τους όρους δόμησης του τομέα Ι.

α) ελάχιστο πρόσωπο δέκα (10) μέτρα.

ελάχιστο εμβαδόν διακόσια (200) τετρ. μέτρα

β) Κατά παρέκκλιση από το προηγούμενο εδάφιο θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα οικοπέδα υφιστάμενα :

α) προ της 13.10.1929 ημέρα δημοσίευσης του από 9.10.1930 Β. Διατάγματος "όροι δόμησης Κορήνθου" (ΦΕΚ 349/Α/1930) σε συνδυασμό με τον ΓΟΚ/1929 που δεν έχουν τα ανωτέρω ελάχιστα όρια πλην όμως έχουν :

Ελάχιστο πρόσωπο τέσσερα (4) μέτρα.

Ελάχιστο εμβαδόν τριάντα (30) τετρ. μέτρα.

β) προ της 9.6.1973 ημέρα δημοσίευσης του Ν. Δ/γματος 8/1973 "Περί Γ.Ο.Κ." (ΦΕΚ 124/Α/1973) που δεν έχουν τα ανωτέρω ελάχιστα όρια πλην όμως έχουν :

Ελάχιστο πρόσωπο έξη (6) μέτρα

Ελάχιστο εμβαδόν εκατό (100) τετρ. μέτρα και

γ) προ της 18.12.85 ημέρα δημοσίευσης του Ν. 1577/1985 "Περί Γ.Ο.Κ." (ΦΕΚ 210/Α) που δεν έχουν τα ανωτέρω ελάχιστα όρια, αλλά εγγράφεται μέσα σ' αυτά τα οικοπέδα κάποια κτίριου με ελάχιστη επιφάνεια πενήντα (50) τετρ. μέτρα και ελάχιστη διάσταση πέντε (5) μέτρα.

γ) Μέγιστο ποσοστό κάλυψης των οικοπέδων εβδομήντα (70%) επί τοις εκατό της επιφάνειάς τους.

δ) Συντελεστής δόμησης δύο και τέσσερα (2,4)

ε) Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος των κτιρίων δώδεκα (12) μέτρα, το οποίο προσαυξάνεται κατά ένα (1) μέτρο σε περίπτωση καταστημάτων.

2) Τομέας ΙΙ

α) ελάχιστο πρόσωπο δέκα (10) μέτρα ελάχιστο εμβαδόν διακόσια (200) τετρ. μέτρα.

β) Κατά παρέκκλιση από το προηγούμενο εδάφιο θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα οικοπέδα υφιστάμενα προ της 9.6.1973 ημέρα δημοσίευσης του Ν. Δ/γματος 8/1973 "Περί Γ.Ο.Κ." (ΦΕΚ 124/Α) που δεν έχουν τα ανωτέρω όρια πλην όμως έχουν :

Ελάχιστο πρόσωπο οκτώ (8) μέτρα.

Ελάχιστο εμβαδόν εκατόν πενήντα (150) τετρ. μέτρα και

γ) Μέγιστο ποσοστό κάλυψης των οικοπέδων εβδομήντα (70%) επί τοις εκατό της επιφάνειάς τους.

δ) Συντελεστής δόμησης δύο και ένα (2,1)

ε) Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος των κτιρίων έντεκα (11) μέτρα το οποίο προσαυξάνεται ένα (1) μέτρο σε περίπτωση καταστημάτων.

3) Τομέας ΙΙΙ Εργατικές κατοικίες.

α) Αρτιότητα οικοπέδων. Αυτή καθορίζεται από το Π. Διάταγμα της 10.3.1973 με θέμα

"Επέκταση σχεδίου δια του καθορισμού χώρου για την ανέγερση εργατικών κατοικιών κλπ." (ΦΕΚ 91/Δ/2.4.1973)

β) Συντελεστής δόμησης ένα (1)

γ) Μέγιστο ποσοστό κάλυψης των οικοπέδων εξήντα (60%) επί τοις εκατό της επιφάνειάς τους.

δ) Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος των κτιρίων οκτώ (8) μέτρα.

4. Οι όροι δόμησης των χώρων πρόνοιας καθορίζονται ως κάτωθι :

α) Αρτιότητα

Ελάχιστο πρόσωπο δέκα (10) μέτρα.

Ελάχιστο εμβαδόν διακόσια (200) τετρ. μέτρα.

β) Μέγιστο ποσοστό κάλυψης σαράντα (40%) επί τοις εκατό.

γ) Συντελεστής δόμησης 0,40.

δ) Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος των κτιρίων οκτώ και ήμισυ (8,50) μέτρα.

5) Οι όροι δόμησης των χώρων στάθμευσης καθορίζονται ως κάτωθι :

α) Αρτιότητα Ελάχιστο πρόσωπο δέκα (10) μέτρα

Ελάχιστο εμβαδόν διακόσια (200) τετρ. μέτρα.

β) Μέγιστο ποσοστό κάλυψης εβδομήντα (70%) επί τοις εκατό.

γ) Συντελεστής δόμησης 2,8

δ) Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος των κτιρίων έντεκα (11) μέτρα.

6) Οι όροι δόμησης του χώρου Πνευματικού Κέντρου καθορίζονται ως κάτωθι :

α) Αρτιότητα

Ελάχιστο πρόσωπο δέκα (10) μέτρα.

Ελάχιστο εμβαδόν διακόσια (200) τετρ. μέτρα.

β) Μέγιστο ποσοστό κάλυψης εβδομήντα (70%) επί τοις εκατό

γ) Συντελεστής δόμησης δύο και ένα (2,1).

δ) Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος του κτιρίου δεκαπέντε (15) μέτρα.

7) Οι όροι δόμησης του χώρου Τελωνείου καθορίζονται ως κάτωθι :

α) Αρτιότητα

Ελάχιστο πρόσωπο δέκα (10) μέτρα.

Ελάχιστο εμβαδόν διακόσια (200) τετρ. μέτρα.

β) Μέγιστο ποσοστό κάλυψης εξήντα (60%) επί τοις εκατό.

γ) Συντελεστής δόμησης ένα (1).

δ) Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος του κτιρίου οκτώ (8) μέτρα.

ε) Το ανεγερθησόμενο κτίριο πρέπει να απέχει δύο (2) μέτρα από τις ρυμοτομικές γραμμές.

8) Οι όροι δόμησης κατασκευών σε κοινόχρηστους χώρους για χρήση του Δήμου καθορίζονται ως κάτωθι :

α) Αρτιότητα

Ελάχιστο πρόσωπο δέκα (10) μέτρα.

Ελάχιστο εμβαδόν διακόσια (200) τετρ. μέτρα.

β) Μέγιστο ποσοστό κάλυψης είκοσι (20%) επί τοις εκατό.

γ) Συντελεστής δόμησης 0,2.

δ) Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος των κτιρίων τέσσερα (4) μέτρα το οποίο προσαυξάνεται σε περίπτωση κατασκευής στέγης κατά ένα και ήμισυ (1,50) μέτρα.

Άρθρο 4

Εγκρίνεται ο Πολεοδομικός Κανονισμός του ως άνω αναθεωρούμενου με το άρθρο 1 της παρούσης ρυμοτομικού σχεδίου Κορίνθου (Ν. Κορινθίας) και ορίζονται οι επιτρεπόμενες χρήσεις κατά τομείς Ι, ΙΙ και ΙΙΙ ως κάτωθι :

1. Στα οικοδομικά τετράγωνα του τομέα Ι επιτρέπονται οι παρακάτω χρήσεις :

- α) κατοικία
  - β) Ξενοδοχεία μέχρι εκατό (100) κλίνες και Ξενώνες.
  - γ) εμπορικά καταστήματα
  - δ) γραφεία, τράπεζες, ασφάλειες, κοινωφελείς οργανισμοί.
  - ε) κτίρια εκπαίδευσης
  - στ) εστιατόρια
  - ζ) αναψυκτήρια
  - η) θρησκευτικοί χώροι
  - θ) κτίρια κοινωνικής πρόνοιας
  - ι) επαγγελματικά εργαστήρια χαμηλής όχλησης
  - κ) πρατήρια βενζίνης
  - λ) αθλητικές εγκαταστάσεις
  - μ) κτίρια - γήπεδα στάθμευσης
  - ν) πολιτιστικά κτίρια και εν γένει πολιτιστικές εγκαταστάσεις
  - ξ) κέντρα διασκέδασης - αναψυχής
  - ο) χώροι συνάθροισης κοινού
  - π) εγκαταστάσεις εμπορικών εκθέσεων
  - ρ) εγκαταστάσεις μέσων μαζικών μεταφορών
  - σ) Διοίκηση
2. Στα Οικοδομικά Τετράγωνα του τομέα ΙΙ επιτρέπονται οι παρακάτω χρήσεις :
- α) κατοικία
  - β) Ξενοδοχεία μέχρι εκατό (100) κλίνες και Ξενώνες
  - γ) εμπορικά καταστήματα εκτός από υπεραγορές και πολυκαταστήματα

δ) γραφεία, τράπεζες, ασφάλειες, κοινωφελείς οργανισμοί.

- ε) κτίρια εκπαίδευσης
  - στ) εστιατόρια
  - ζ) αναψυκτήρια
  - η) θρησκευτικοί χώροι
  - θ) κτίρια κοινωνικής πρόνοιας
  - ι) επαγγελματικά εργαστήρια χαμηλής όχλησης
  - κ) πρατήρια βενζίνης
  - λ) αθλητικές εγκαταστάσεις
  - μ) κτίρια - γήπεδα στάθμευσης
  - ν) πολιτιστικά κτίρια και εν γένει πολιτιστικές εγκαταστάσεις
3. Στα οικοδομικά τετράγωνα του τομέα ΙΙΙ που περιλαμβάνει την περιοχή των Εργατικών Κατοικιών επιτρέπεται μόνο η χρήση κατοικίας.

Άρθρο

Η ισχύς της παρούσης απόφασης αρχίζει από την δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

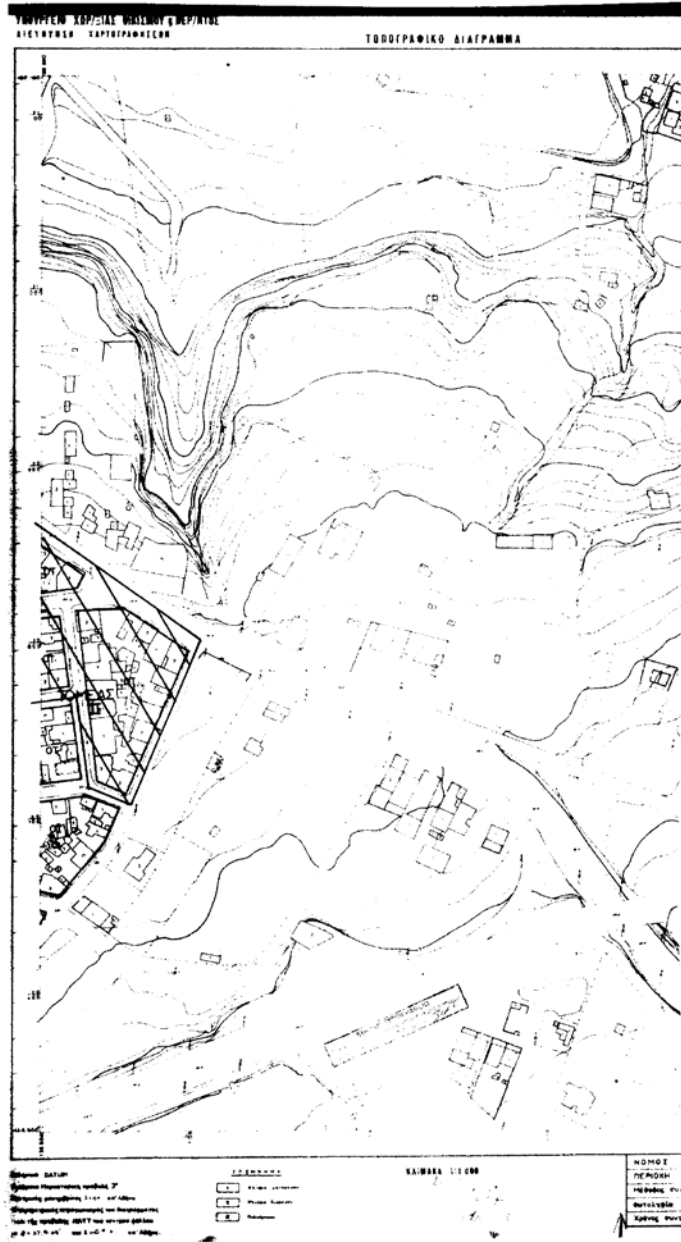
Η απόφαση αυτή να δημοσιευτεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Με την παρούσα δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού ή του προϋπολογισμού του οικείου Ο.Τ.Α.

Η απόφαση αυτή μαζί με τα συνημμένα διαγράμματα του σχεδίου πόλης της Κορίνθου να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Τρίπολη, 9 Οκτωβρίου 2001

Ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας
ΑΝΤΩΝΗΣ ΜΑΤΣΙΓΚΟΣ

Υ.Χ.Ο.Π Ε.Π.Α 82-84

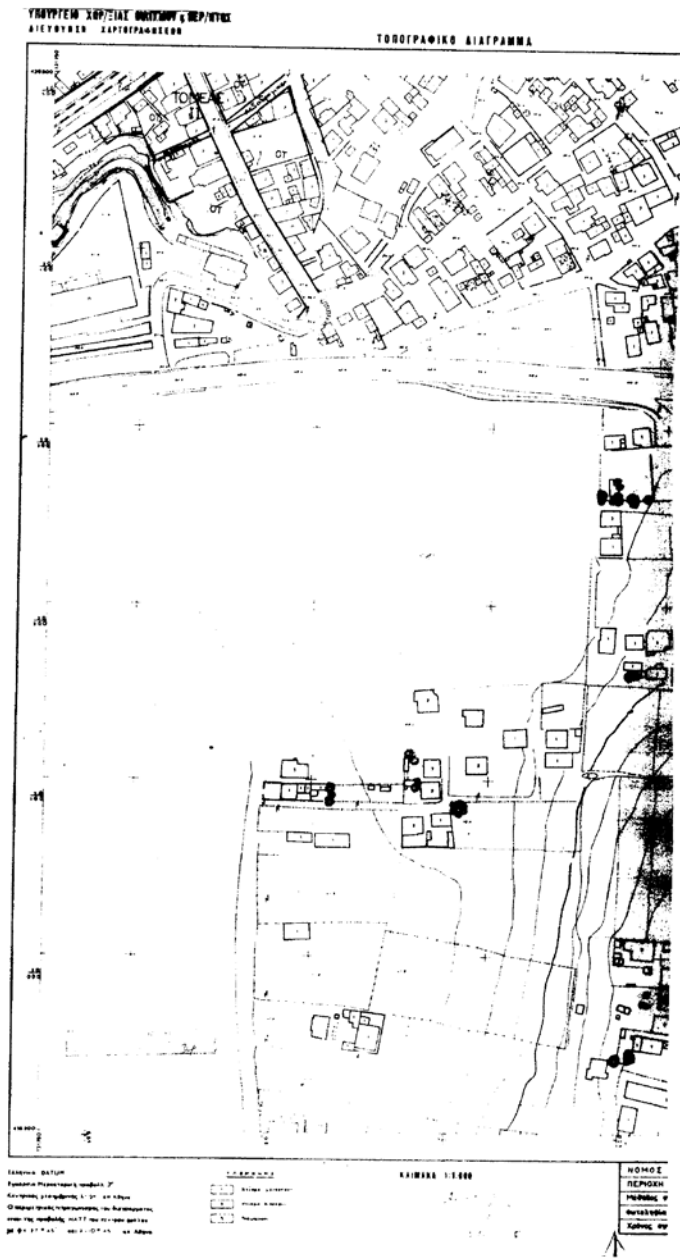
ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ - ΑΝΑΘΕΣΗ - ΕΓΚΕΚΛΗ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ...

Α. ΟΜΟΣ	Α. ΟΜΟΣ
ΠΑΡΑΘΕΣΣΗ	ΠΑΡΑΘΕΣΣΗ
ΓΡΕΙΦΟ	ΓΡΕΙΦΟ
ΑΝΕΞΙΣΤΗ	ΑΝΕΞΙΣΤΗ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΤΑ	ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΤΑ
ΜΑΝΔΙ	ΜΑΝΔΙ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΤΑ	ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΤΑ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΤΑ	ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΤΑ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΤΑ	ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΤΑ

21. ΒΡΑ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

ΜΕΤΡΩΝ...

1:10000
1970
1:10000
1970
1:10000
1970

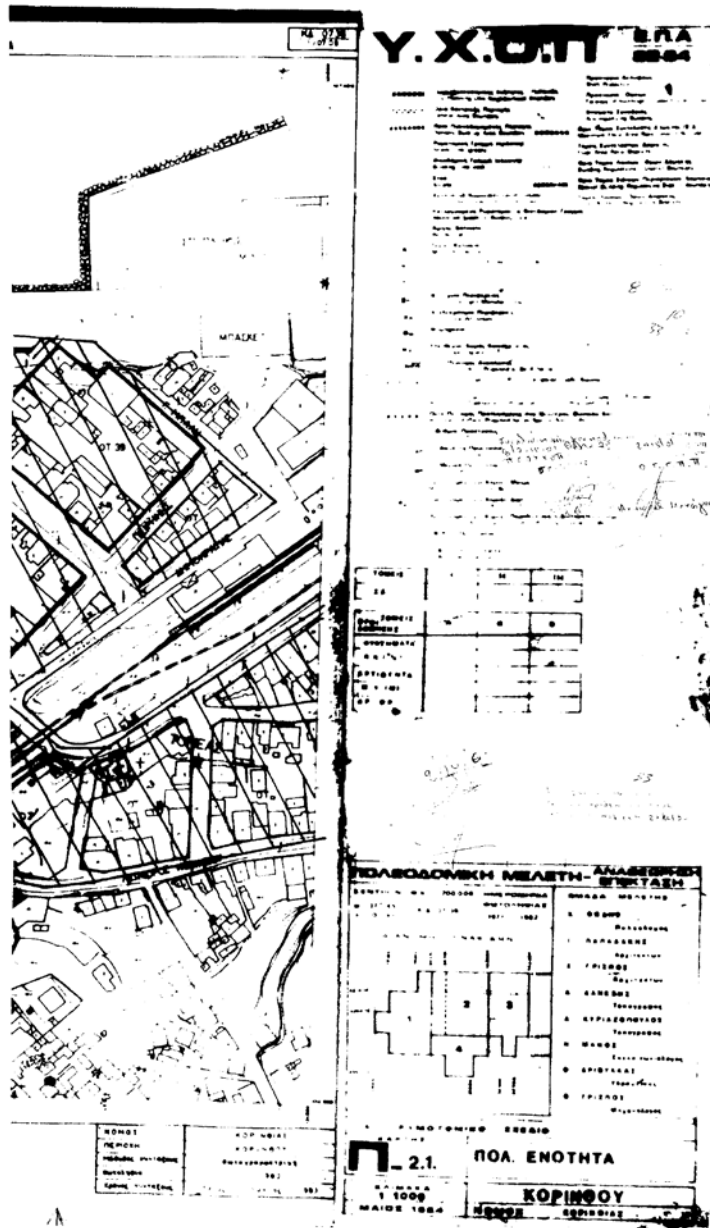
A

Σημειώσεις:
- Οριοθέτηση κτιρίων
- Οριοθέτηση αυτών των κτιρίων
- Οριοθέτηση αυτών των κτιρίων
- Οριοθέτηση αυτών των κτιρίων

A

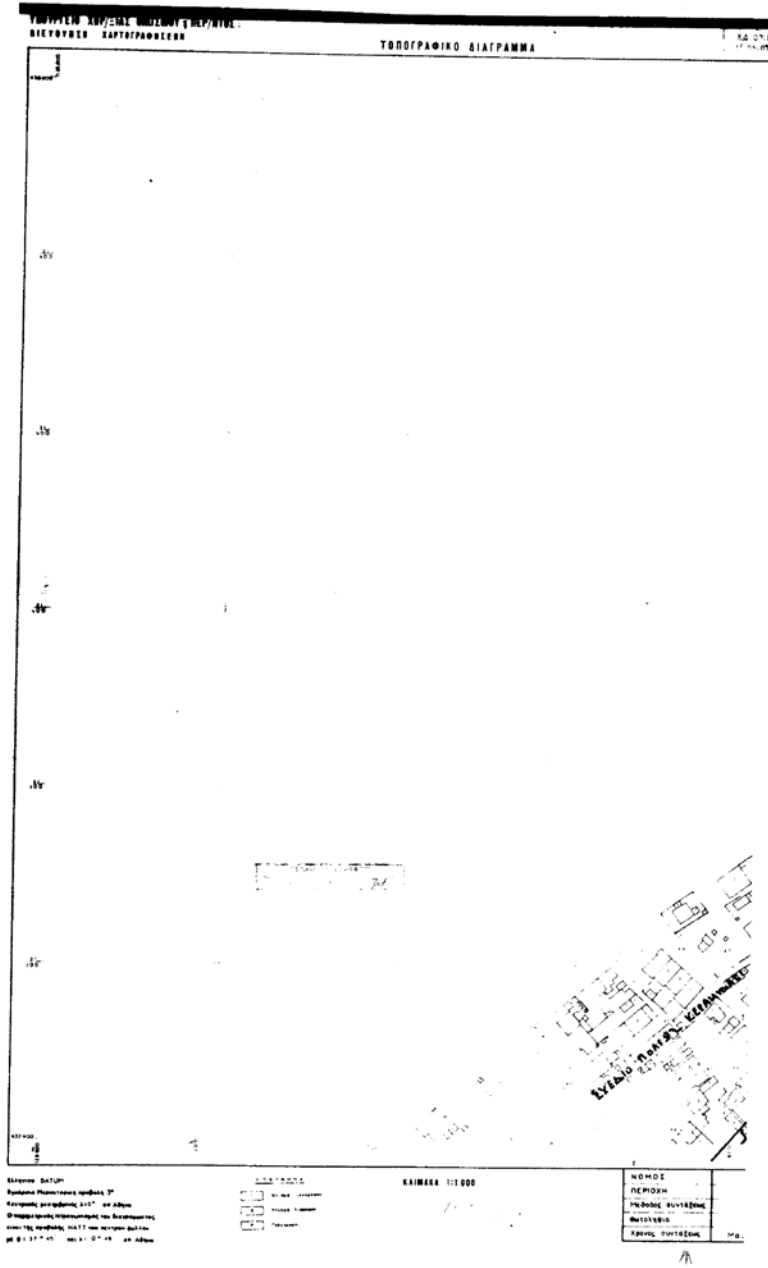

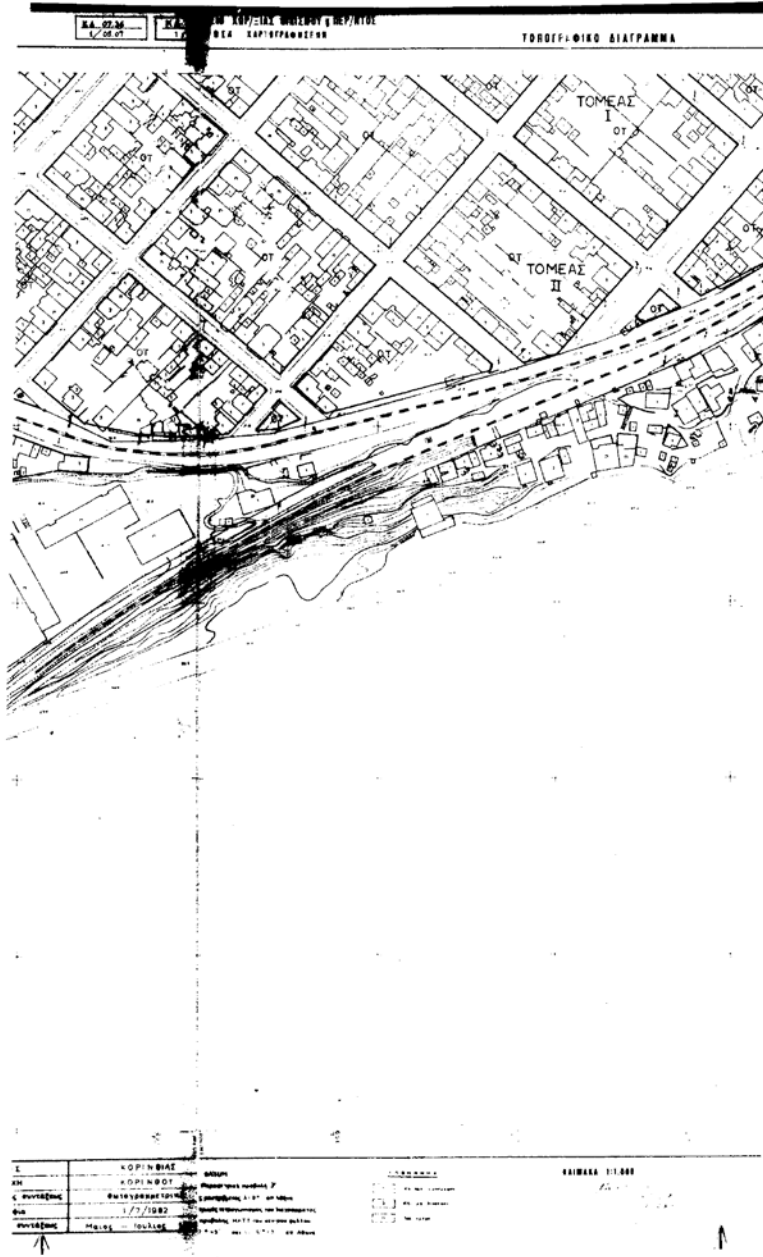

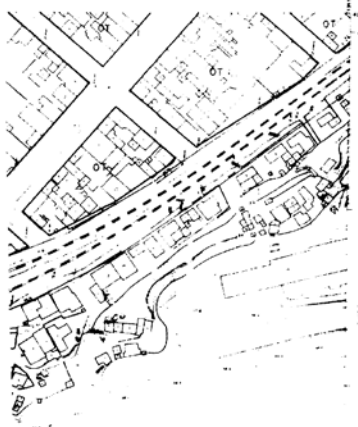

ΚΑ. 0738
17/08/77

Υ.Χ.Π.Π.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

Α. ΟΡΟΛΟΓΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
Β. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗΣ
Γ. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗΣ

ΤΟΜΕΙΣ	1	2	3	4	5
ΖΑ					
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΑ					
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΑ					
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΑ					
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΑ					

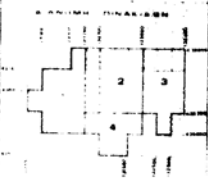
*Το παρόν σχέδιο
δεν αποτελεί
απόδειξη*

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΑΝΑΒΕΒΗΣ ΕΠΕΚΤΑΣΗ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

ΣΥΜΒΟΛΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

2.1. ΠΟΛ. ΕΝΟΤΗΤΑ

ΚΟΡΙΝΘΟΥ

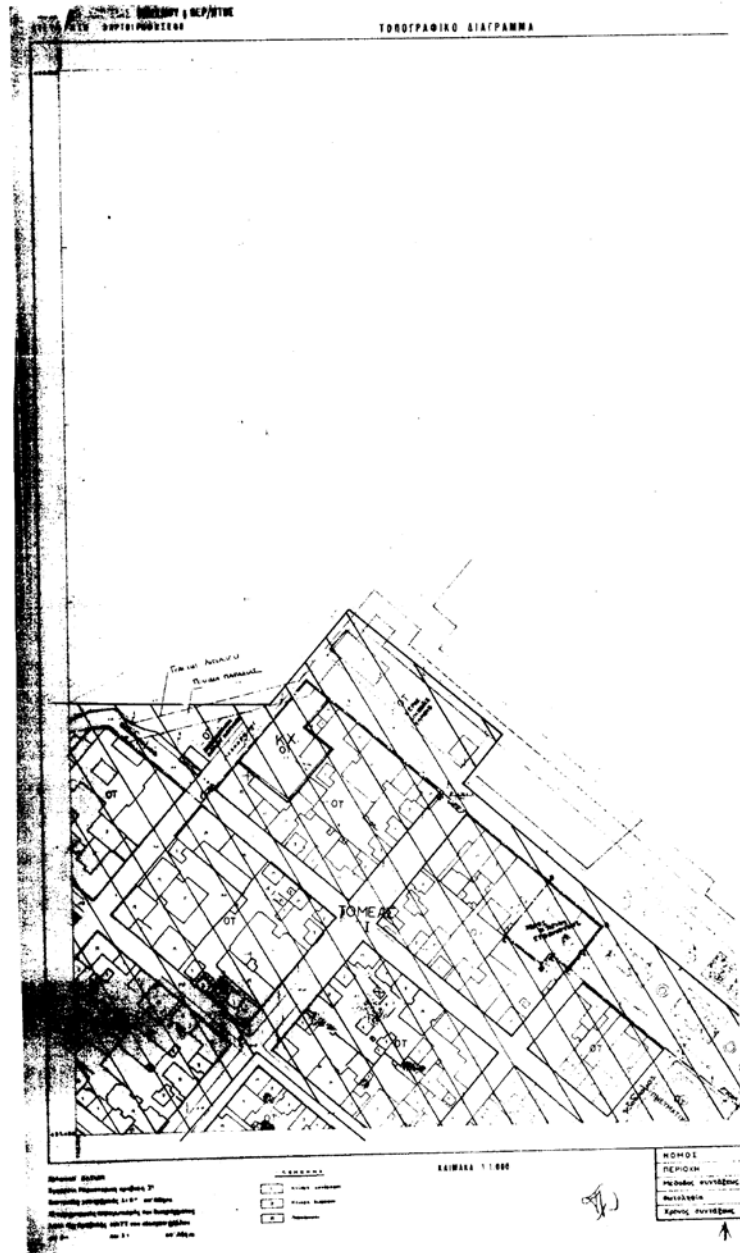
ΜΑΙΟΣ 1984

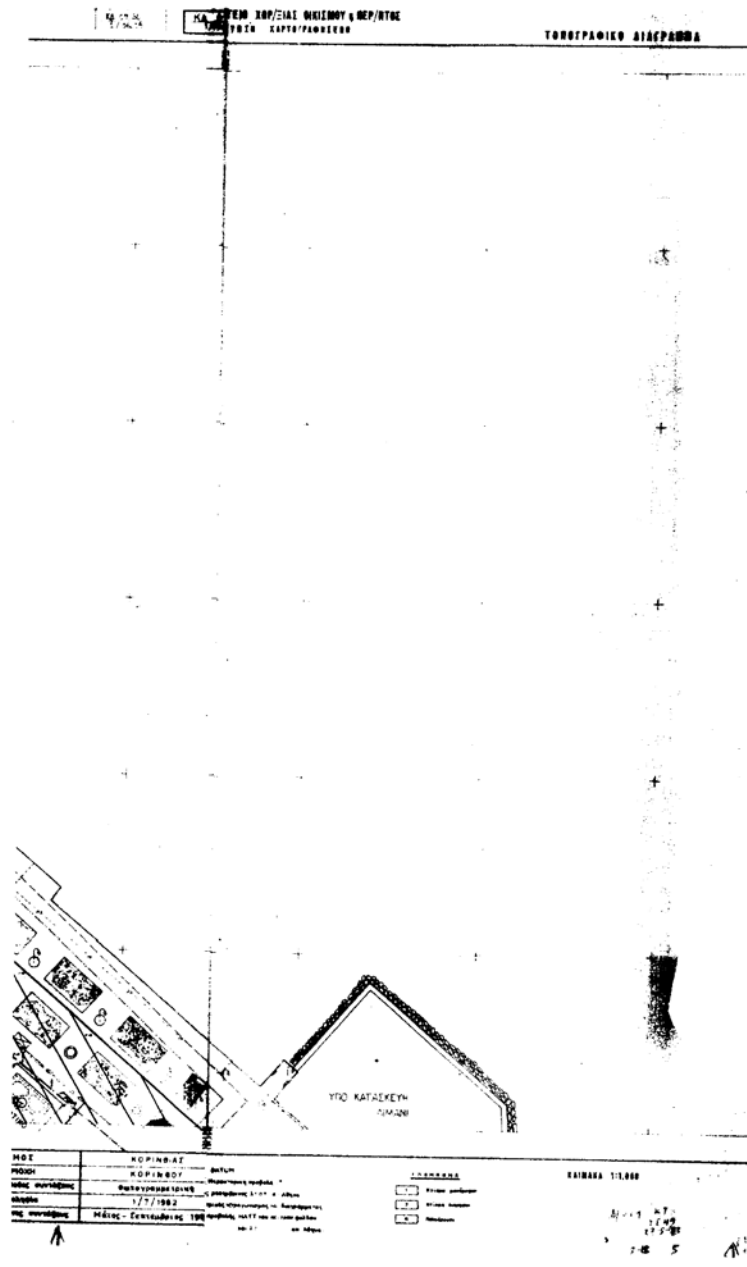

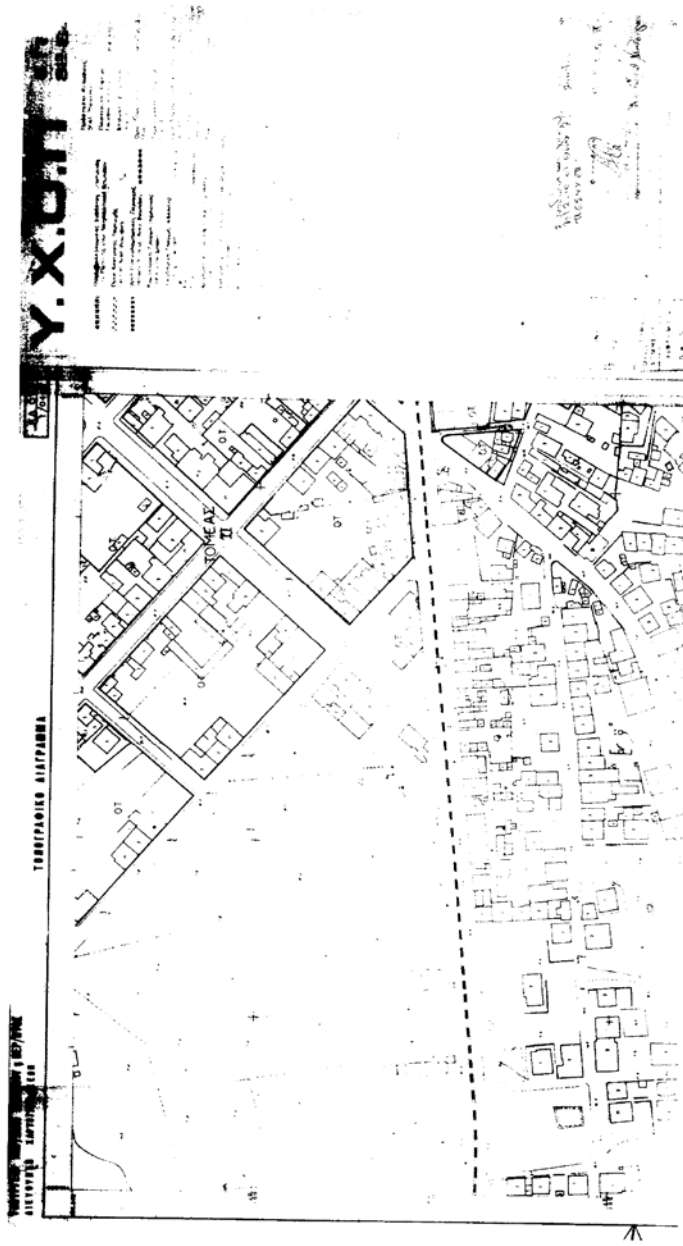

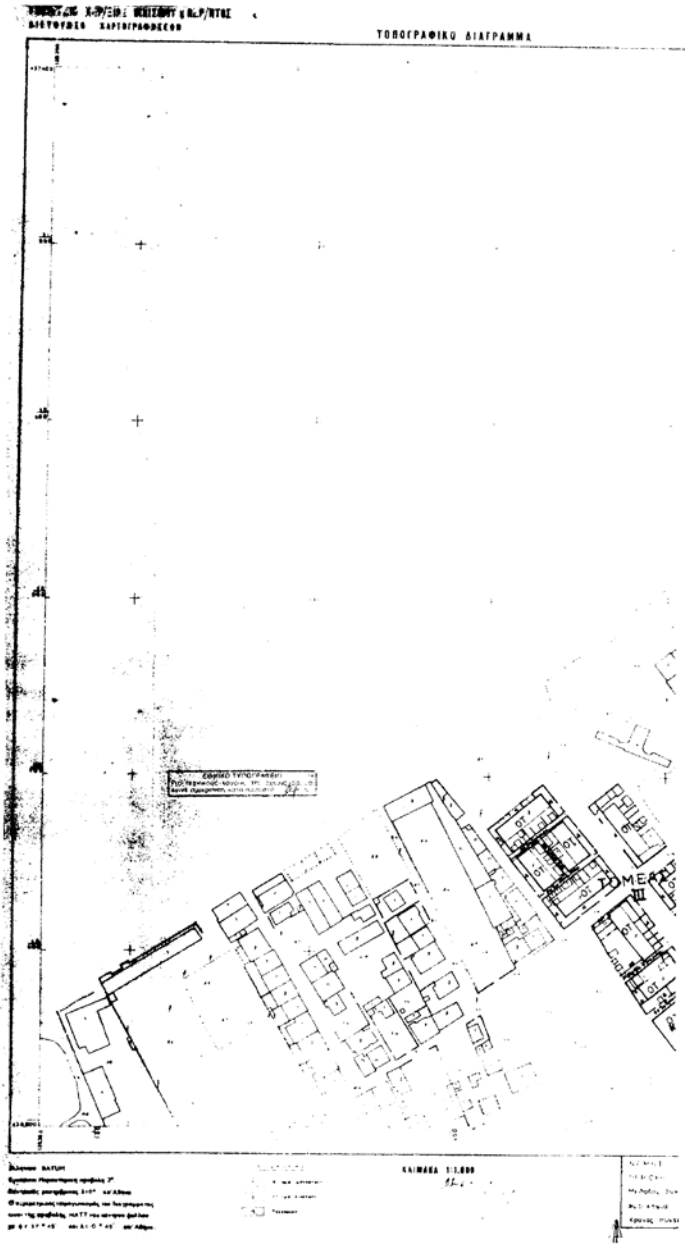

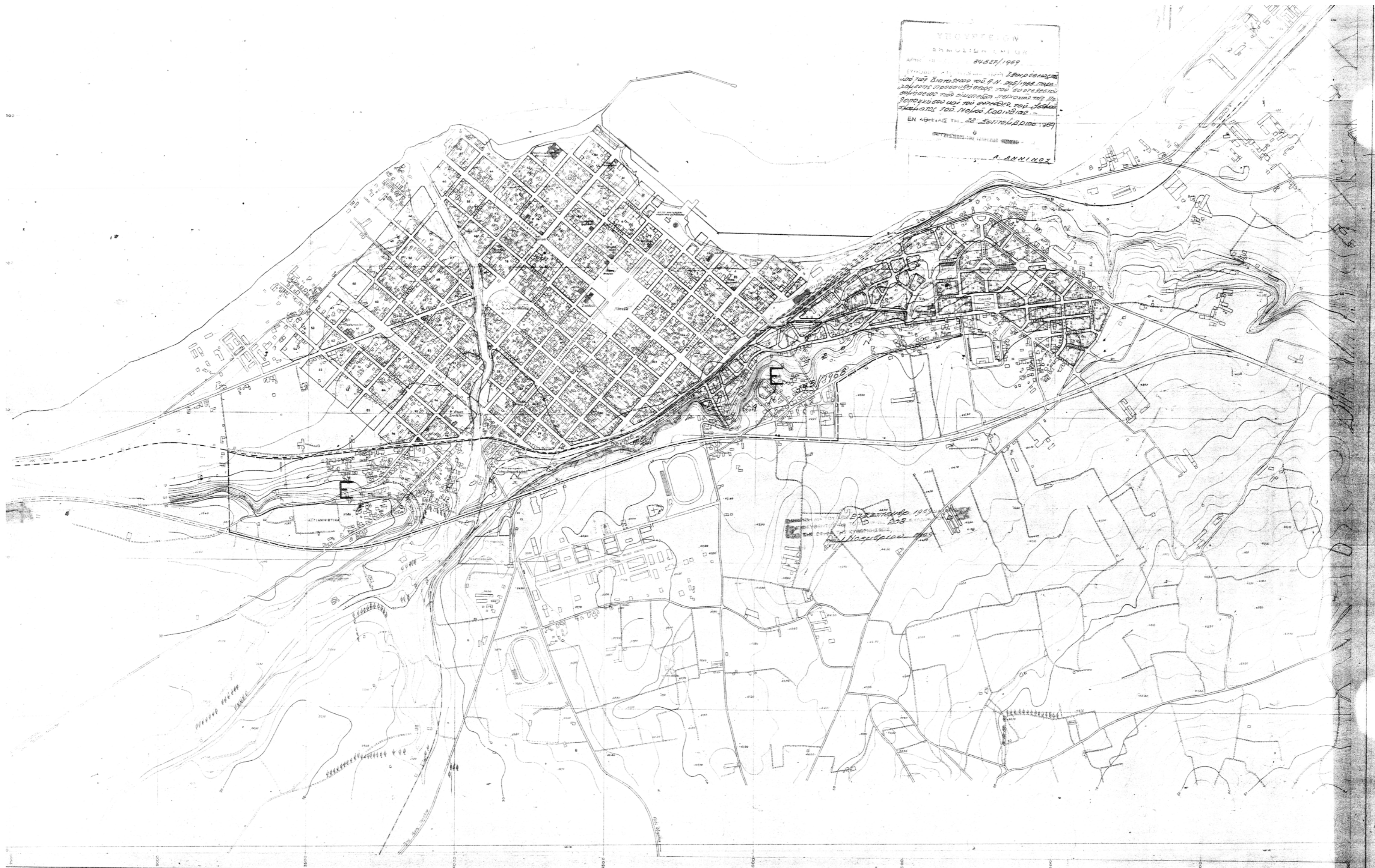

10) ΧΑΡΤΕΣ ΠΑΛΑΙΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΠΟΛΗΣ

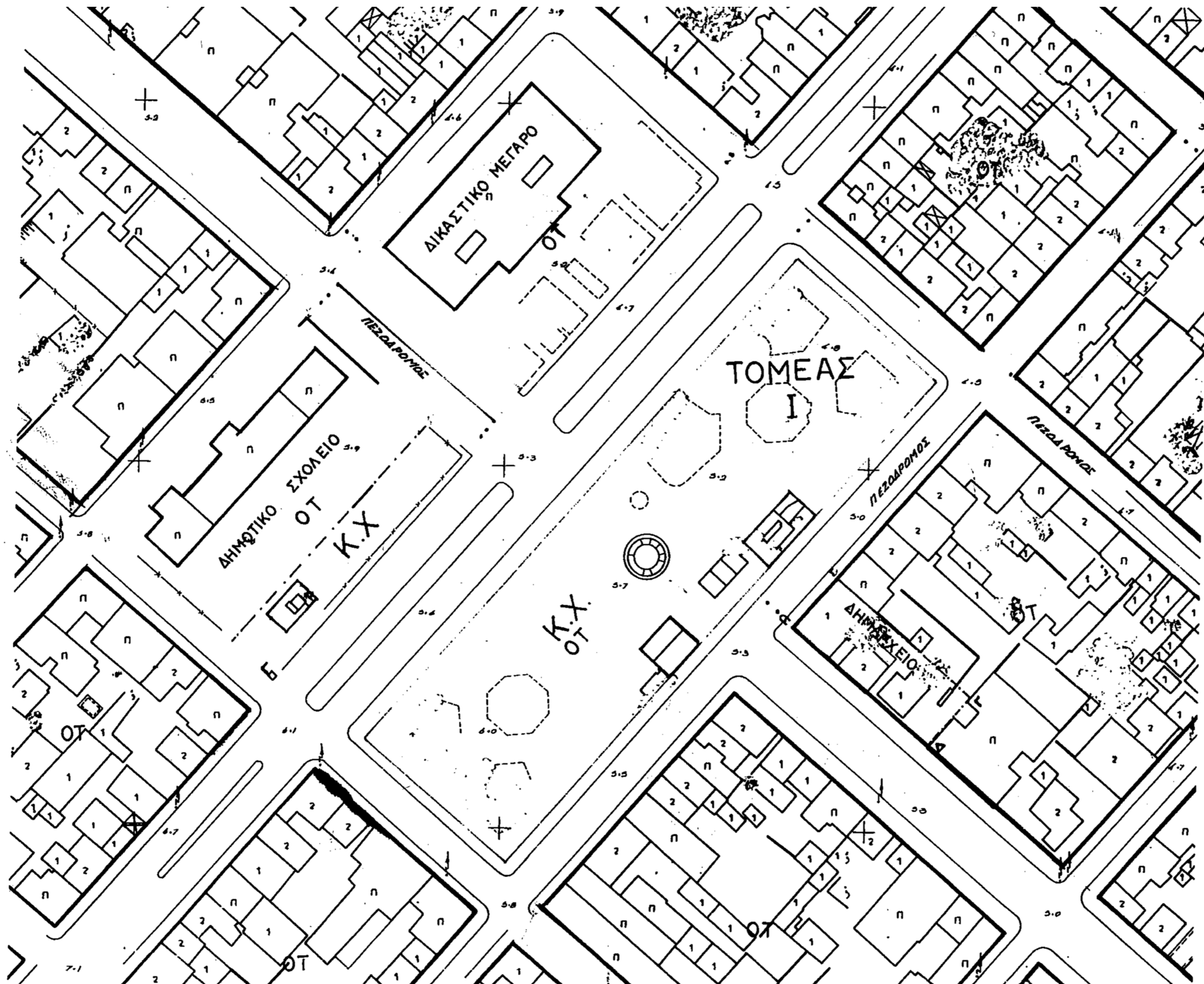

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ
24827/1969
ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ ΤΟΥ Π.Ν. 205/1968 ΠΡΟΣ
ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΕΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ
ΔΕΛΦΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ ΤΗΣ ΔΕΛΦΩΝ ΜΕΤΕΤΕΡΗΣ
ΤΕΡΑΠΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΤΗΣ ΣΤΑΘΕΡΗΣ
ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΔΕΛΦΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗ 22 Σεπτεμβρίου 1969
Α. ΑΝΝΙΝΟΣ

ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ ΤΟΥ Π.Ν. 205/1968
ΠΡΟΣ ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΕΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ
ΔΕΛΦΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ ΤΗΣ ΔΕΛΦΩΝ ΜΕΤΕΤΕΡΗΣ
ΤΕΡΑΠΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΤΗΣ ΣΤΑΘΕΡΗΣ
ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΔΕΛΦΩΝ

B) ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

- 1) Ανάπλαση κεντρικής πλατείας Κορίνθου**
- 2) Τα χαρακτηριστικά του έργου**
- 3) Η περιοχή παρέμβασης**
- 4) Η θέση της περιοχής μελέτης**
- 5) Η επιλογή της περιοχής παρέμβασης**
- 6) Θεσμικό καθεστώς**
- 7) Χαρακτηριστικά της περιοχής παρέμβασης**
- 8) Κυκλοφορία οχημάτων και πεζών στην περιοχή παρέμβασης**
- 9) Συμβατότητα προτεινόμενης παρέμβασης με άλλες μελέτες**

1) ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

Στόχος της παρούσας τεχνικής έκθεσης είναι η αναλυτική περιγραφή του φυσικού αντικείμενου ως προς τα βασικά τεχνικά αισθητικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά

2) Τα χαρακτηριστικά του έργου

Το έργο ανταποκρίνεται στους βασικούς στόχους της ανάπλασης και αναβάθμισης της περιοχής παρέμβασης, ήτοι συμβάλλει

- στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής στο αστικό περιβάλλον
- στην βελτίωση της ποιότητας της ζωής του πληθυσμού
- στη μείωση της ρύπανσης του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος

Επίσης ανταποκρίνεται και στους ειδικότερους στόχους :

Στην εξοικονόμηση της ενέργειας στο δημόσιο χώρο, στη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης και τη μείωση του ηλεκτρικού φορτίου αιχμής της χώρας γενικότερα

Στη βελτίωση των επιπέδων θερμικής άνεσης του αστικού πληθυσμού

Στην προστασία του πληθυσμού και ειδικότερα του ευπαθούς κατά την περίοδο των ακραίων θερμοκρασιών του καλοκαιριού (θερμά επεισόδια)

Στη μείωση των εκπομπών των αερίων που προκαλούν την κλιματική αλλαγή,

Στον επιδεικτικό χαρακτήρα χρήσης των ΑΠΕ, η οποία ενθαρρύνεται

3) Η περιοχή παρέμβασης

Η περιοχή μελέτης αφορά

- στην πλατεία Παναγή Τσαλδάρη («Περιβολάκια»),
- στον περιβάλλοντα χώρο του Δικαστικού Μεγάρου

- στον Κοινόχρηστο χώρο όπως ορίζεται ανατολικά του 1^{ου} Δημοτικού Σχολείου στα δυτικά της πλατείας
- στους περιβάλλοντες δρόμους και πεζόδρομους, ήτοι τις οδούς Εθν. Αντιστάσεως, την Κολοκοτρώνη, την Κύπρου, , την Κολιάτσου, την Αδειμάντου και την Ερμού η οποία μετά την οδό Κύπρου είναι πεζόδρομος μέχρι την παραλία.

Πρόκειται για μια περιοχή παρέμβασης, η οποία συγκροτεί εν δυνάμει μια ενότητα, καθώς δύναται να επιτευχθεί η λειτουργική και αισθητική ενοποίηση των δύο χώρων της πλατείας και των απέναντι αυτής χώρων, σε συνδυασμό με την Ερμού η οποία από κοινού με την ήδη διαμορφωμένη Εθν. Αντιστάσεως συνδέουν την περιοχή παρέμβασης με την παραλία της πόλης.

4) Η θέση της περιοχής μελέτης

Η περιοχή παρέμβασης βρίσκεται στο κοινωνικό, οικονομικό - εμπορικό και πολιτικό κέντρο της πόλης και μάλιστα αποτελεί την «καρδιά» του κέντρου, με πρόσωπο επί της Εθν. Αντιστάσεως η οποία είναι η είσοδος της πόλης από τον ΠΑΘΕ και σε μικρή απόσταση από την παραλία. Οι δύο δρόμοι που περιβάλλουν την πλατεία κατά τη φορά Βορρά - Νότου καταλήγουν μετά την πλατεία στην παραλία με πεζόδρομους - οδός Ερμού και Εθν. Αντιστάσεως σε μήκος περίπου 200.00μ. Οι δύο κάθετοι προς αυτούς δρόμοι, οι οποίοι επίσης περιβάλλουν κατά την άλλη φορά την πλατεία επίσης καταλήγουν στην παραλία προς δυσμάς, η οποία όμως βρίσκεται σε υπερτριπλάσια απόσταση, ήτοι 700.00μ.

5) Η επιλογή της περιοχής παρέμβασης

Η θέση της περιοχής παρέμβασης στο κέντρο της πόλης και μάλιστα στην «καρδιά» του, αλλά και επί του βασικότερου άξονα - εισόδου στην πόλη στην οδό Έθν. Αντιστάσεως, η ύπαρξη δημόσιων κτιρίων τόσο στην ίδια την περιοχή όσο και στην ευρύτερη, και το παράλληλο και καταλυτικής σημασίας καθεστώς σημαντικής περιβαλλοντικής και λειτουργικής υποβάθμισης της περιοχής παρέμβασης αποτέλεσαν τις βασικές αιτίες για τη λήψη απόφασης ανάπλασης της περιοχής αυτής

Η περιοχή έχει υψηλή επισκεψιμότητα εξυπηρετούμενων πολιτών προς τα παρακείμενα δημόσια κτίρια, προς το κέντρο γενικότερα - ελάχιστη στην πλατεία, λόγω της περιορισμένης πλέον ικανότητάς της να λειτουργεί ως ευχάριστος κοινόχρηστος δημόσιος χώρος με παροχή άνετων συνθηκών στάσης και παραμονής. Η κατάσταση στην οποία βρίσκεται έχει έκδηλα τα χαρακτηριστικά της υποβάθμισης, και οι χρήστες της είναι οι πεζοί που την διασχίζουν κυρίως τη μέρα λόγω του μειωμένου φωτισμού κατά τη διάρκεια της νύχτας, και οι συνοδοί των παιδιών που παίζουν στην παιδική χαρά. Και αν δεν ήταν το κτίριο της Αστυνομικής Δ/σης με πρόσωπο επί του δρόμου της Ερμού, η πλατεία πιθανότατα θα είχε συγκεντρώσει αντικοινωνικά στοιχεία.

Ωστόσο η θέση της περιοχής παρέμβασης είναι υπερτοπικής εμβέλειας, και μετά την αναβάθμισή της, πέραν των κατοίκων της πόλης, εν δυνάμει, θα την επισκέπτονται και ξένοι – τουρίστες, καθώς ευρέως υλοποιείται η ενοποίηση της περιοχής παρέμβασης με την παραλία μέσω των δύο πεζοδρόμων στο πλαίσιο της αξιοποίησης της παραλίας και της στροφής της πόλης προς το παραλιακό μέτωπο. Με βάση πρόγραμμα του Δήμου Κορινθίων η διαμόρφωση της παραλίας σταδιακά έχει σχεδόν ολοκληρωθεί κατά ένα τμήμα της, οπότε η

προτεινόμενη παρέμβαση είναι σε συμβατότητα με το έργο της ανάπλασης της παραλίας, η οποία έχει γίνει στο πλαίσιο της αειφόρου ανάπτυξης, ενώ η αντίστοιχη μελέτη κατά το υπόλοιπο τμήμα θα υλοποιηθεί οπότε η παρέμβαση θα είναι σε πλήρη πλέον συμβατότητα.

Γενικά με την παρέμβαση η αναβάθμιση θα συμβάλλει πέραν της περιβαλλοντικής και στην οικονομική αναβάθμιση, καθώς περιλαμβάνει την περιοχή γύρω από την σημερινή κεντρική πλατεία και τα 2 Ο.Τ. (δικαστικό μέγαρο και δημ. Σχολείο) που περιλαμβάνεται στο οικονομικό – εμπορικό κέντρο της πόλης, καθώς και τον πεζόδρομο της Ερμού, που είναι ο εμπορικός δρόμος της πόλης.

Η περιβαλλοντική αναβάθμιση είναι επομένως απολύτως απαραίτητη, προκειμένου να αποκατασταθεί η «εικόνα» και να αναβαθμιστεί περιβαλλοντικά το αστικό περιβάλλον γενικότερα.

Η πλατεία εξάλλου, αλλά και το απέναντι Ο.Τ. του Δικαστικού Μεγάρου, χαρακτηρίζονται, όπως τεκμαίρεται από τις διαχρονικές φωτογραφίες για την ιστορικότητά τους. Επομένως η στόχευση είναι η επίτευξη του συνδυασμού της ανάδειξης του ιστορικού χαρακτήρα του τόπου και η απόδοση μιας σύγχρονης ταυτότητας και ποιότητας. Επομένως, προστίθεται μια ακόμα παράμετρος που συμβάλλει στην σύνθεση - πρόταση και την καθιστά υπό αυτήν την έννοια καινοτόμα με έντονα πιλοτικό χαρακτήρα.

6) Θεσμικό καθεστώς

Η περιοχή παρέμβασης, σύμφωνα με το ισχύον ΓΠΣ, βρίσκεται στο Πολεοδομικό Κέντρο της πόλης, και έχει συμβατότητα με τα αναφερόμενα σ' αυτό. Η συγκεκριμένη παρέμβαση θα συμβάλλει περαιτέρω στην αναβάθμιση του Πολεοδομικού κέντρου μιας και η περιοχή αποτελεί την «καρδιά» του κέντρου. Σύμφωνα με το

εγκεκριμένο ΓΠΣ, στο Πολεοδομικό κέντρο ισχύουν οι χρήσεις γης, σύμφωνα με το Π.Δ. 23/2/87, ήτοι αυτές που, όπως αναφέρεται στην συνέχεια, ισχύουν στο εγκεκριμένο Ρυμοτομικό Σχέδιο μετά την αναθεώρησή του. (βλ. απόσπασμα).

Το ισχύον ΓΠΣ είναι υπό αναθεώρηση στο τελικό στάδιο της έγκρισής του.

Στο πρώτο Ρυμοτομικό Σχέδιο, που η πόλη της Κορίνθου απέκτησε μετά από πρόταση του Αυτόνομου Οργανισμού Σεισμοπαθών Κορινθίας, με το από 12/5/1931 Π.Δ. (Φ.Ε.Κ. Α'/15-5-1931), παρουσιάζεται η θέση της πλατείας, όπου αναγράφεται **«Πλατεία, εφ'ής επιτρέπεται η ανέγερση δημόσιων κτιρίων και του Μητροπολιτικού ναού»**. (ΦΕΚ / 1931). Απόσπασμα υποβάλλεται συνημμένο.

Με το από 9/10/1930 Π.Δ., (Φ.Ε.Κ. Α'/349/13-10-1930), μετά από έγγραφο του Αυτόνομου Οργανισμού Σεισμοπαθών Κορινθίας, είχαν εγκριθεί τα όρια αρτιότητας των οικοπέδων τόσο του εμπορικού τμήματος της πόλης όσο και του υπόλοιπου.

Με τη με αρ. Οικ. 8796/27-12-1990 απόφαση Νομάρχη Κορινθίας (Φ.Ε.Κ. Δ'/10/17-1-1991), εγκρίθηκε η αναθεώρηση του Ρυμοτομικού Σχεδίου Κορίνθου και καθορίστηκαν οι όροι και περιορισμοί δόμησης αυτού καθώς επίσης και ο πολεοδομικός κανονισμός και οι επιτρεπόμενες χρήσεις κατά Τομείς I, II, III που συμπεριλαμβάνουν την πλατεία.

Με τη με αρ. 2915/9-10-2001 απόφαση Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Πελοποννήσου, (Φ.Ε.Κ Δ/17-1-2002), επανεγκρίθηκε η αναθεώρηση του Ρυμοτομικού Σχεδίου Κορίνθου γιατί με την με αρ. 2458/97 απόφαση του Σ.τ.Ε. ακυρώθηκε η πιο πάνω απόφαση Νομάρχη Κορινθίας. Με την αναθεώρηση του Ρ.Σ., μεταξύ άλλων, καθορίζονται οι Ρυμοτομικές Γραμμές των Ο.Τ., σημειώνοντας ότι δεν προβλέπονται

πρασιές, πεζόδρομοι, κοινόχρηστοι χώροι, χώροι Δημοτικών Σχολείων, χώρος Δημαρχείου και χώρος Δικαστικού Μεγάρου. Επίσης καθορίζονται με την απόφαση αυτή όρια αρτιότητας των οικοπέδων και λοιποί όροι και περιορισμοί δόμησής τους, εγκρίνεται ο Πολεοδομικός Κανονισμός του αναθεωρούμενου σχεδίου και ορίζονται οι επιτρεπόμενες χρήσεις κατά Τομείς I, II, III.

Στον Τομέα I που αφορά στο κέντρο της πόλης για το οποίο συντάσσεται η μελέτη ανάπλασης της πλατείας, επιτρέπονται οι παρακάτω χρήσεις:

- α) κατοικία
- β) ξενοδοχεία μέχρι εκατό (100) κλίνες και ξενώνες
- γ) εμπορικά καταστήματα
- δ) γραφεία, τράπεζες, ασφάλειες, κοινωφελείς οργανισμοί
- ε) κτίρια εκπαίδευσης
- στ) εστιατόρια
- ζ) αναψυκτήρια
- η) θρησκευτικοί χώροι
- θ) κτίρια κοινωνικής πρόνοιας
- ι) επαγγελματικά εργαστήρια χαμηλής όχλησης
- κ) πρατήρια βενζίνης
- λ) αθλητικές εγκαταστάσεις
- μ) κτίρια – γήπεδα στάθμευσης
- ν) πολιτιστικά κτίρια και εν γένει πολιτιστικές εγκαταστάσεις
- ξ) κέντρα διασκέδασης – αναψυχής
- ο) χώροι συνάθροισης κοινού
- π) εγκαταστάσεις εμπορικών εκθέσεων
- ρ) εγκαταστάσεις μέσων μαζικών μεταφορών
- σ) Διοίκηση.

Απόσπασμα του χάρτη κλίμακας 1/1000 του Αναθεωρημένου με την πιο πάνω απόφαση Ρυμοτομικού Σχεδίου υποβάλλεται συνημμένο.

Στο χάρτη σημειώνεται ο Τομέας I, με ερυθρό χρώμα, που αφορά την περιοχή στην οποία προτείνεται η ανάπλαση.

Όσον αφορά την πλατεία, στην τελευταία αναθεώρηση του Ρυμοτομικού Σχεδίου την περιγράφει με πράσινη γραμμή και την χαρακτηρίζει Κοινόχρηστο Χώρο (Κ.Χ.) και με κόκκινη γραμμή υποδεικνύει τις θέσεις του αναψυκτηρίου.

Με πράσινη γραμμή προσδιορίζονται τα Ο.Τ. όπου βρίσκονται το Δικαστικό Μέγαρο και το Δημοτικό Σχολείο και με ερυθρά γραμμή περιγράφονται οι θέσεις των κτιρίων.

Στο Ο.Τ. με το Δημοτικό Σχολείο προβλέπεται ΚΧ σε ολόκληρο το πρόσωπο του Ο.Τ. αυτού έναντι της κεντρικής πλατείας επί της οδού Εθνικής Αντιστάσεως. Σ' αυτόν τον ΚΧ προσδιορίζεται με ερυθρά γραμμή χώρος Δημόσιων W.C.

Επίσης, στο ανατολικώς κείμενο της κεντρικής πλατείας Ο.Τ., στη γωνία των οδών Κολιάτσου και Ερμού, με ερυθρά γράμματα και περίγραμμα οικοπέδου προσδιορίζεται η θέση του Δημαρχείου,

7) Χαρακτηριστικά της περιοχής παρέμβασης

Η πλατεία Παν. Τσαλδάρη (γνωστή ως «**περιβολάκια**») είναι ορθογωνικής κάτοψης (180.00μ. X 55.00μ.) με παρτέρια τα οποία έχουν σχηματιστεί από τον αρχικό σχεδιασμό της πλατείας, κατά μαρτυρίες προ εκατονταετίας (βλ. Φωτο 1950, ΚΑΙ ΦΩΤΟ ΓΥΣ), συνιστώντας έτσι μια παράμετρο ιστορικότητας του τόπου, η οποία επιτείνεται από το ύψος του σχεδιασμού, το οποίο προσεγγίζει τη γαλλική αρχιτεκτονική κήπων. Οι φυτεύσεις, διαχρονικά, ήταν χαμηλές με λίγα δένδρα. Σήμερα παρά τις διάφορες παραβιάσεις που έχει υποστεί ο αρχικός

σχεδιασμός, τόσο σε επίπεδο χάραξης των παρτεριών, όσο και σε επίπεδο φύτευσης, αναγνώνεται και δύναται να αποκατασταθεί, βελτιωνόμενος όσον αφορά τον εμπλουτισμό του πρασίνου και της λειτουργικότητας του χώρου.

Σε μια επόμενη περίοδο διαμορφώθηκε ο περιβάλλον χώρος του κτιρίου των Δικαστηρίων που στην πρόσοψη – επί της Εθν. Αντιστάσεως, ο χώρος διαμορφώθηκε με επίσης ιστορικές χαράξεις, που συνάδουν στην επίσημη αρχιτεκτονική του κτιρίου.

Ο υπόλοιπος περιβάλλον χώρος δεν παρουσιάζει κάποιο ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Υπάρχουν πεζοδρόμια εύλογου πλάτους.

Οι περιβάλλοντες δρόμοι έχουν πλάτος 12.00μ. εκτός των οδών Κολιάτσου και Εθν. Αντίστασης που έχουν πλάτη 24.00μ και 32.00μ αντίστοιχα. Έτσι ο μεν δυτικός πεζόδρομος προς την παραλία – προέκταση της Εθν. Αντιστάσεως, είναι πλάτους 32.00μ. ο δε ανατολικός πεζόδρομος – προέκταση της Ερμού προς την παραλία είναι πλάτους 12.00μ., όπως όλοι οι υπόλοιποι. Τα πεζοδρόμια είναι μικρού γενικά πλάτους και μόνον τα πεζοδρόμια επί της Εθν. Αντιστάσεως είναι μεγαλύτερου πλάτους.

Ο πεζόδρομος της Ερμού έχει τον τυπικό εξοπλισμό και λάκκους φύτευσης σε γραμμική διάταξη, με πεζούλια που τους διαχωρίζουν από την επίστρωση.

8) Κυκλοφορία οχημάτων και πεζών στην περιοχή παρέμβασης

Υφιστάμενη κατάσταση

Όπως ήδη αναφέρθηκε, η περιοχή παρέμβασης βρίσκεται στο εμπορικό κέντρο της πόλης, του οποίου ορισμένοι δρόμοι έχουν

πεζοδρομηθεί, ενώ άλλοι έχουν παραμείνει στην κυκλοφορία των οχημάτων.

Η δυτική πλευρά της πλατείας έχει πρόσωπο επί της οδού Εθν. Αντίστασης, η οποία αποτελεί την είσοδο της πόλης από τον ΠΑΘΕ και παρουσιάζει τους μεγαλύτερους κυκλοφοριακούς φόρτους. Όπως φαίνεται στον χάρτη, οι πεζοδρομημένοι δρόμοι βρίσκονται στο βόρειο - βορειοδυτικό τμήμα της περιοχής παρέμβασης και με αυτόν τον τρόπο την ενοποιούν με την παραλία. Συγκεκριμένα, δύο Πεζόδρομοι, η Εθν. Αντιστάσεως και η Ερμού, ενοποιούν την πλατεία – διαμορφωνόμενο Άλσος με την παραλία.

Επί της Έθν. Αντιστάσεως κατά μήκος της πλατείας υπάρχει στάση ταξί, όπου, ορισμένες ώρες, συγκεντρώνεται μεγάλος αριθμός στην αναμονή.

Η πλατεία περιβάλλεται από δρόμους, οι οποίοι είναι μονοδρομημένοι πλήν της Εθν. Αντιστάσεως, της οποίας το πλάτος της επιτρέπει να είναι διπλής κατεύθυνσης με κεντρική νησίδα.

Σύμφωνα με την κυκλοφοριακή μελέτη η οποία συντάχθηκε για λογαριασμό του Δήμου, (Μαγγιώρος – 2002), προβλέφθηκαν οι ανωτέρω μονοδρομήσεις και πεζοδρομήσεις.

Από το Ρυμοτομικό Σχέδιο δεν είχαν προβλεφθεί πεζόδρομοι η Εθν. Αντιστάσεως, η Περιάνδρου και η Πυλαρινού, οι οποίοι υλοποιήθηκαν με βάση την εν λόγω μελέτη, ενώ, επίσης από το Ρυμοτομικό έχουν προβλεφθεί πεζόδρομοι οι οποίοι ακόμα δεν έχουν υλοποιηθεί, όπως τα τμήματα της Κύπρου, της Ερμού και της Κολοκοτρώνη τα οποία αντιστοιχούν στην περιοχή παρέμβασης.

Από το βόρειο και δυτικό τμήμα της πλατείας – διαμορφωνόμενο Άλσος, διέρχεται λεωφορειακή γραμμή – και μάλιστα από την πλευρά του Ο.Τ. του Δικαστικού Μεγάρου, του οποίου ο ελεύθερος χώρος περιλαμβάνεται στην περιοχή παρέμβασης. Η γραμμή αυτή συνεχίζει στην οδό Κολιάτσου, από την οποία διέρχεται επίσης δεύτερη λεωφορειακή γραμμή η οποία συνεχίζει νότια στην Εθν. Αντιστάσεως, περνώντας από το Ο.Τ. του Δημ. Σχολείου, εμπροσθεν του οποίου υπάρχει Παιδική Χαρά, η οποία επίσης περιλαμβάνεται στην περιοχή παρέμβασης

Τέλος, σύμφωνα με την εγκεκριμένη Κυκλοφοριακή Μελέτη, η παρόδια στάθμευση στην περιοχή της παρέμβασης επιτρέπεται στη δυτική παρειά του Ο.Τ. όπου του κτίριο του Δημαρχείου στη νότια πλευρά του Ο.Τ. του βόρειου της πλατείας επί της οδού Κύπρου, της βόρειας πλευράς του Ο.Τ. όπου το Δημοτικό Σχολείο. Βέβαια οι κανόνες παραβιάζονται και έτσι καταγράφεται στάθμευση σχεδόν σε όλες τις απαγορευμένες ζώνες.

Προτάσεις

Η κυκλοφοριακή πρόταση πρέπει να είναι συμβατή με την εγκεκριμένη κυκλοφοριακή μελέτη και με τους χαρακτηρισμούς των δρόμων και πεζοδρόμων που παρουσιάζονται στο εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο.

Αν και προτιμότερο θα ήταν οι περιβάλλοντες δρόμοι να μετατρέπονταν σε πεζόδρομους, προκειμένου να επιτευχθεί λειτουργική ενοποίηση, τελικά η εγκεκριμένη κυκλοφοριακή μελέτη προβλέπει την διατήρηση των δρόμων και των πεζοδρόμων, οπότε οι δρόμοι προτείνονται ως ήπιας κυκλοφορίας. Πιο συγκεκριμένα

Η Εθν. Αντιστάσεως η οποία μέχρι σήμερα δέχεται την κίνηση μέχρι την οδό Κύπρου και στην συνέχεια την διοχετεύει στον αριστερό κλάδο θα διατηρήσει το ίδιο στόχο λειτουργίας, ενώ τα ταξί θα σταθμεύουν μόνον από τη πλευρά της πλατείας και θα κινούνται με κυκλική κίνηση προς την αντίθετη κατεύθυνση της Εθν. Αντιστάσεως – προς νότο, ή με στροφή προς την οδό Κύπρου.

Η Ερμού, κατά το τμήμα της που αντιστοιχεί στην πλατεία, θα διαφοροποιηθεί εν μέρει. Δεν θα επιτρέπεται η στάθμευση στην παρειά της πλατείας, και το πλάτος του οδοστρώματος το οποίο κατελάμβανε θα παραχωρηθεί στο διαμορφούμενο άλσος και πιο συγκεκριμένα στον προστιθέμενο ποδηλατόδρομο. Η στάθμευση θα επιτρέπεται μόνον στην απέναντι παρειά και θα τηρηθεί η μονοδρόμηση της Ερμού. Η Ερμού κυκλοφορείται από οχήματα μέχρι την Κύπρου και στην συνέχεια η κίνηση διοχετεύεται στο αριστερό κλάδο της Κύπρου.

Κατά μήκος της πλατείας - Άλσους, και μόνον από τις τρεις πλευρές προβλέπεται ποδηλατόδρομος, ο οποίος συνδέεται με το υπόλοιπο δίκτυο της πόλης, το οποίο σύμφωνα με την σχετική μελέτη που έχει εκπονήσει ο Δήμος, διασχίζει την Εθν. Αντιστάσεως από την πλευρά του Δικαστικού Μεγάρου και του Δημοτικού Σχολείου και με αυτόν τον κλάδο θα συνδεθεί ο θύλακας του ποδηλατόδρομου του Άλσους που από την παρούσα μελέτη προβλέπεται. Η σύνδεση αυτή βρίσκεται σε απόσταση από τις διαβάσεις των πεζών.

Γενικά η σύνδεση της πλατείας με τα όμορα Ο.Τ., συμπεριλαμβανομένου των Ο.Τ. του Δικαστικού Μεγάρου και του Δημ. Σχολείου, προτείνεται με διαβάσεις σε συγκεκριμένες θέσεις, που μόνον από αυτές καθοδηγείται ο πεζός για να διασχίζει τους δρόμους στους οποίους κυκλοφορούν οχήματα. Η λύση αυτή επιτυγχάνεται με πυκνή φύτευση υψηλών θάμνων. Η τοποθέτηση των διαβάσεων συμπίπτει με αυτή των

διόδων – προσβάσεων στο Άλσος και η επιλογή τους έγινε σε κοινή απόφαση της αρχιτεκτονικής και κυκλοφοριακής μελέτης ώστε οι πεζοί να οδηγούνται στις διαμορφωμένες από την αρχιτεκτονική μελέτη διαδρομές.

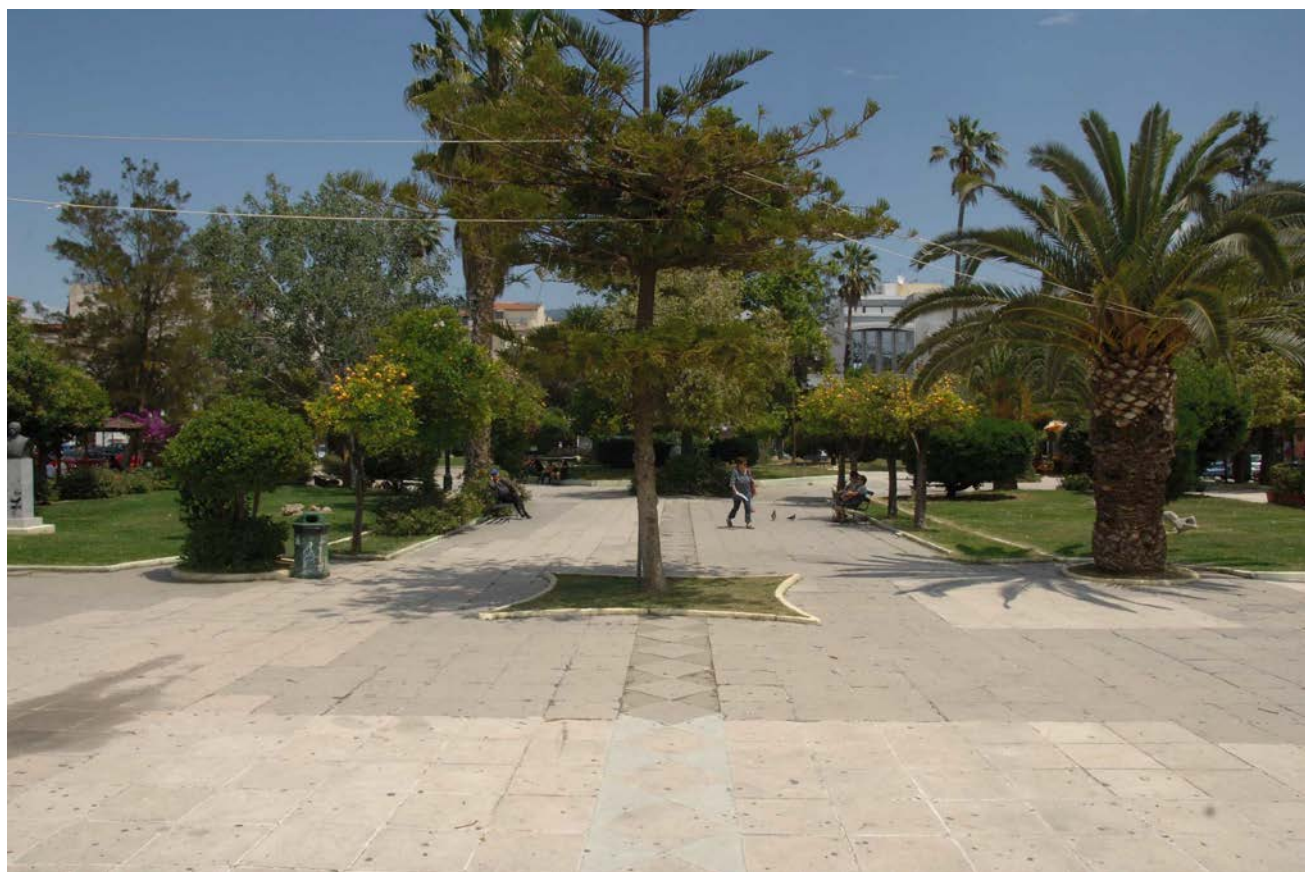
9) Συμβατότητα προτεινόμενης παρέμβασης με άλλες μελέτες

Η αρχιτεκτονική μελέτη είναι συμβατή με

- Τη μελέτη αναθεώρησης του Ρυμοτομικού σχεδίου της Κορίνθου, όπως θεσμοθετήθηκε με το Διάταγμα Ρυμοτομίας (???), εκτός από τη θέση του αναψυκτηρίου. Στο σημείο αυτό κατατίθεται μια διαφορετική άποψη ώστε η θέση να ανταποκρίνεται στα κριτήρια του βιοκλιματικού σχεδιασμού.
- Την κατασκευή τμήματος της ανάπλασης της παραλίας και με τη μελέτη του υπολοίπου τμήματος.
- την κυκλοφοριακή μελέτη που εκπονήθηκε από το δήμο (Μαγγιώρος 2002), η οποία δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα συγκριτικά δε και με το Ρυμοτομικό Σχέδιο, το οποίο προτείνει περισσότερους πεζόδρομους – θέμα για το οποίο έγινε αναφορά στην κυκλοφοριακή μελέτη .
- Τη μελέτη του ποδηλατόδρομου, η οποία βρίσκεται υπό κατασκευή κατά την παρούσα περίοδο. Μάλιστα ο ποδηλατόδρομος επιμηκύνεται καθώς από την παρούσα μελέτη προτείνεται προσθήκη νέων τμημάτων κατά μήκος της πλατείας.

Λήψη από το κέντρο της πλατείας προς την οδό Αδειμάντου.

Λήψη από το κέντρο της πλατείας προς την οδό Κύπρου.

Λήψη από το κέντρο της πλατείας προς τη συμβολή των οδών Εθνικής Αντίστασης και Αδειμάντου.

Λήψη από το κέντρο της πλατείας προς τη συμβολή των οδών Κύπρου και Εθνικής Αντιστάσεως.

Λήψη από το κέντρο της πλατείας προς την οδό Ερμού (δεξιά φαίνεται το Δημαρχείο του Δήμου Κορινθίων).

Αναψυκτήριο επί της πλατείας.

Λήψη από την οδό Κολιάτσου προς το κέντρο της πλατείας.

Λήψη της πλατείας από τη συμβολή των οδών Ερμού και Κύπρου.

Λήψη από τη συμβολή των οδών Κολιάτσου και Εθνικής Αντίστασης προς την πλατεία.

Λήψη από την οδό Αδειμάντου προς το κέντρο της πλατείας

Λήψη της πλατείας από τη συμβολή των οδών Αδειμάντου και Ερμού

Λήψη από τη συμβολή των οδών Κολιάτσου και Ερμού προς την πλατεία (αναφυκτήριο).

Λήψη της πλατείας από τη συμβολή των οδών Εθνικής Αντίστασης και Κύπρου.

Λήψη από τη συμβολή των οδών Κολιάτσου και Εθνικής Αντίστασης προς την πλατεία.

Πανοραμική λήψη της πλατείας από το Δημαρχείο Κορίνθου προς την οδό Κύπρου.

Πανοραμική λήψη της πλατείας από το Δημαρχείο Κορίνθου προς την οδό Αδειμάντου.

10) Παρουσίαση και ανάλυση ερωτηματολογίων

Όπως αναφέρθηκε και στην εισαγωγή, στην προσπάθειά μας για μία πρόταση ανάπλασης του χώρου της πλατείας Παναγή Τσαλδάρη, κάναμε μία έρευνα με την βοήθεια κατάλληλα διαμορφωμένων ερωτηματολογίων που βασικά είχε δύο στόχους.

Ο πρώτος ήταν να εξακριβώσουμε αν είναι επιθυμητή και αρεστή η συγκεκριμένη παρέμβαση σ' αυτό το χώρο από τους ίδιους τους καθημερινούς χρήστες της πλατείας καθώς και από τους κατοίκους που διαμένουν εκεί τριγύρω.

Το δεύτερο που θέλαμε να γνωρίσουμε και μας ενδιέφερε περισσότερο από το πρώτο, ήταν μέσα από κατάλληλες ερωτήσεις που δόθηκαν σε διαφορετικές ομάδες ανθρώπων και ως προς την ηλικία και ως προς το επάγγελμα, αν μπορούσαμε να εντοπίσουμε τη μορφή που ήθελαν να πάρει αυτή η προσπάθεια καθώς και τι είδους λειτουργίες θα ευνοούσαν για να λαβαίνουν χώρα στην πλατεία και στα τριγύρω καταστήματα.

Εκτός απ' αυτά τα δύο συγκεκριμένα προβλήματα μας ενδιέφεραν οπωσδήποτε και οι αντιδράσεις θετικές και αρνητικές που θα είχαμε στην πρόταση που τους κάναμε μέσω των ερωτήσεων μας για πεζοδρόμηση των δρόμων, ανατολικά και δυτικά της πλατείας, δηλαδή ουσιαστικά επέκταση της πλατείας.

Ως προς την οργάνωση των ερωτηματολογίων αυτά χωρίστηκαν σε τρεις κατηγορίες που αντιστοιχούν στις τρεις κυριότερες κατηγορίες πληθυσμού που χρησιμοποιούν το χώρο της πλατείας Παναγή Τσαλδάρη.

Έτσι η πρώτη κατηγορία ερωτήσεων απευθύνεται στους ηλικιωμένους ανθρώπους που είναι ένα μεγάλο ποσοστό από τους καθημερινούς χρήστες της πλατείας.

Κυρίως μας ενδιέφερε η γνώμη τους για τη μορφή που πήρε η πλατεία μετά την παρέμβαση γιατί αυτοί οι άνθρωποι αποτελούν θαμώνες της συγκεκριμένης πλατείας αρκετές δεκαετίες και οπωσδήποτε έχουν ζήσει τις αλλοιώσεις που η ανάπτυξη της δεκαετίας του '70 επέφερε στο χώρο αυτό.

Το δεύτερο ερωτηματολόγιο που απευθύνεται σε άτομα νεαρής ηλικίας δεν διαφέρει σημαντικά από το πρώτο, απλά συμπληρώνεται με ερώτηση του αν κάποιος θα ήθελε να μένει στην πλατεία και αν αυτή η περιοχή αποτελεί στέκι για τις νεανικές παρέες ή χρησιμοποιείται απ' αυτές για κάποιες δραστηριότητες.

Η προσθήκη αυτών των ερωτήσεων έγινε γιατί είναι σημαντικό να ξέρουμε αν και σήμερα όπως και παλιότερα η συγκεκριμένη πλατεία αποτελεί στέκι για τους νέους καθώς και ένας χώρος όπου ομάδες νέων προβάλλουν ή και πραγματοποιούν κάποιες δραστηριότητες τους.

Φυσικά από την έρευνά μας δε θα μπορούσε να λείπει και η γνώμη των καταστηματάρχων της περιοχής, γιατί και παρέμβαση που δε θα ικανοποιεί και τους επαγγελματίες που αξιοποιούν το χώρο το πιο πιθανό είναι να μείνει απραγματοποίητη.

Ήταν απαραίτητο να ξέρουμε από πότε λειτουργεί το κάθε μαγαζί και ειδικά τα παραδοσιακά καφενεία που υπάρχουν καθώς επίσης και τη διαδοχή των χρήσεων του καθενός μαγαζιού ξεχωριστά.

Στο ίδιο ερωτηματολόγιο μαθαίνουμε αν το κοινό έχει αλλάξει και φυσικά επικεντρώνεται το ενδιαφέρον στην ερώτηση για το αν είναι επιθυμητή η ανάπλαση και επέκταση της πλατείας καθώς επίσης και η δυνατότητα να απαντήσει κάποιος αν θεωρεί ότι απ' την επέκταση θα έχει θετικά ή αρνητικά αποτελέσματα ως προς τον επαγγελματικό τομέα.

Η προσπάθεια αυτής της έρευνας έγινε για να έχουμε μία γενικότερη άποψη για το αν ο κόσμος θέλει την επέκταση, για να μάθουμε ποια αρνητικά αποτελέσματα πιστεύει ότι θα δει ή έχει ήδη δει, έτσι ώστε να εξετάσουμε όλο και περισσότερους παράγοντες που ίσως αν δεν ξέραμε την άποψη του κοινού, να μη τους λαμβάναμε υπ' όψη.

Ερωτήθηκαν οι επαγγελματίες γύρω από την πλατεία αν και μερικοί δεν προθυμοποιήθηκαν να μας απαντήσουν.

Οι απαντήσεις από τα ηλικιωμένα άτομα είχαν, μπορούμε να πούμε, εκατό τοις εκατό ταύτιση και ήταν καταφατικές ως προς την επέκταση. Μερικοί μόνο, έθεσαν το πρόβλημα του παρκαρίσματος αλλά όλοι απάντησαν ότι πρέπει κάποιος που αφήνει το αυτοκίνητό του στην πλατεία, ενώ μένει κάπου αλλού, να προσπαθεί να το παρκάρει μακριά από τους δρόμους της πλατείας. Η καλαισθησία για τους ηλικιωμένους αυτούς ανθρώπους παίζει σημαντικό ρόλο και ειδικά για δύο κυρίους (90 ετών) που θυμούνται την πλατεία στην πρώτη της μορφή πριν 70 χρόνια.

Η απάντησή τους ήταν ότι τα παρκαρισμένα αυτοκίνητα και μηχανάκια κλείνουν το χώρο και «αναστατώνουν» την ομορφιά της πλατείας και του γύρω χώρου.

Την ίδια απάντηση πήραμε και από τους καταστηματάρχες. Συγκεκριμένα από τους ιδιοκτήτες των παλιών καφενείων είχαμε ομόφωνη απάντηση, θετική, για την επέκταση της πλατείας, αλλά και να φύγουν τα παρκαρισμένα οχήματα, τόσο για την καλαισθητική ανάδειξη του χώρου, όσο και για την καλύτερη λειτουργικότητα των μαγαζιών.

Τα νεαρά άτομα βρήκαν σωστή τη νέα λειτουργία της πλατείας, όπου τώρα μπορούν να μαζεύονται εκεί όλες τις ώρες και εκτός από τόπος συνάντησης και στέκι μπορούν να γίνονται και άλλες δραστηριότητες (πολιτικές, μουσικές, πολιτιστικές).

Συναντήσαμε και φοιτητές που θα ήθελαν να επισκέπτονται πιο συχνά το χώρο, γιατί όπως μας είπαν είναι μεγάλη και ανοιχτή πλατεία.

Κανένας δεν έχει πρόβλημα με την σημερινή μορφή της πλατείας, εκτός βέβαια απ' το πρόβλημα του παρκαρίσματος.

Βέβαια κάποιοι άνθρωποι μας απάντησαν ότι δεν έπρεπε να πεζοδρομηθεί κανένας δρόμος γύρω από την πλατεία γιατί αφενός θέλουν να έρχονται από μακριά με το αυτοκίνητό τους κι αφετέρου θέλουν να βρίσκουν να παρκάρουν γύρω από την πλατεία.

Στην ερώτησή μας ότι αν υπήρχε κάποιος τρόπος να εξασφαλιστεί το παρκάρισμα κοντά στην πλατεία, ίσως σε κάποιο γκαράζ του δήμου (που υποθετικά τονίζουμε, μπορούσε να φτιαχτεί), μας απάντησαν ότι υπό αυτές τις προϋποθέσεις βλέπουν την ανάπλαση της πλατείας με θετική άποψη.

Τα ερωτηματολόγια συμπληρώθηκαν από μερικά άτομα αλλά οι πιο πολλοί απάντησαν προφορικά στις ερωτήσεις μας γιατί έτσι ήταν πιο εξυπηρετικό γι' αυτούς και γιατί άλλοι ήταν διερχόμενοι.

Συμπερασματικά θα μπορούσαμε να πούμε ότι τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τις απαντήσεις που πήραμε ήταν ενθαρρυντικά προς την πρόταση που καταθέτουμε. Όλοι όσοι συμμετείχαν στην έρευνά μας συμφώνησαν ότι ήταν αναγκαίο να γίνει μια προσπάθεια αναβάθμισης του ρόλου της πλατείας Παναγή Τσαλδάρη, ο χώρος να αποκτήσει ξανά μία ταυτότητα και αρκετές εκδηλώσεις πολιτισμικού χαρακτήρα να ξαναβρούν εκεί χώρο στέγασης και δημιουργίας.

1^ο ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1. Έρχεστε καθημερινά εδώ;
  - α) Καθημερινά
  - β) Συχνά
  - γ) Σπάνια
  - δ) Καθόλου

2. Γιατί προτιμάτε την πλατεία;

3. Ερχόσασταν και παλιά;

4. Τι σας έλκει στην πλατεία;

5. Τι σας ενοχλεί;

6. Θα προτιμούσατε η πλατεία να είχε παραμείνει όπως ήταν, ναι, όχι και γιατί;

7. Η ανάπλαση του χώρου σας βρίσκει σύμφωνους και γιατί;

8. Πώς έρχεστε στην πλατεία και από πού (σε σχέση με την κατοικία σας); Στη μετακίνησή σας χρησιμοποιείτε:
  - α) Ι.Χ.
  - β) Λεωφορείο
  - γ) Μοτοποδήλατο
  - δ) Ταξί
  - ε) Ποδήλατο
  - στ) Με τα πόδια

2^ο ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1. Έρχεστε καθημερινά εδώ;

α) Καθημερινά

β) Συχνά

γ) Σπάνια

δ) Καθόλου

2. Γιατί προτιμάτε αυτήν την πλατεία;

3. Θα σας άρεσε να κατοικείτε εδώ;

4. Έχετε υπ' όψη σας από φωτογραφίες, κάρτες κ.λ.π. την παλιά μορφή της πλατείας;

5. Από πού έρχεστε σε σχέση με την κατοικία σας;

6. Για να έρθετε στην πλατεία χρησιμοποιείτε:

α) Ι.Χ.

β) Λεωφορείο

γ) Μοτοποδήλατο

δ) Ταξί

ε) Ποδήλατο

στ) Με τα πόδια

7. Τι σας ενοχλεί στην πλατεία;

8. Τι σας έλκει στην πλατεία;

9. Έρχεστε εδώ επειδή είναι το στέκι σας;

10. Η ανάπλαση του χώρου σας βρίσκει σύμφωνους και γιατί;

11. Αν όχι, ποια μορφή θα θέλατε να πάρει αυτή η ανάπλαση και ποιες δραστηριότητες θα θέλατε να μπορούσατε να αναπτύξετε εδώ;

3^ο ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1. Πόσο καιρό λειτουργεί το κατάστημα;

2. Ποια η διαδοχή των χρήσεών του;

3. Το κοινό άλλαξε;

4. Η πεζοδρόμηση ανατολικά και δυτικά της πλατείας σας βρίσκει σύμφωνους; Ναι, όχι και γιατί;

5. Η πεζοδρόμηση, πιστεύετε ότι δημιουργεί προβλήματα ως προς την τροφοδοσία των καταστημάτων;

6. Η αλλαγή των χρήσεων της πλατείας, έχει επιφέρει ως προς τον επαγγελματικό τομέα, θετικά ή αρνητικά αποτελέσματα για εσάς;

Γ) ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ
ΠΡΟΤΑΣΗΣ

1) Ο υφιστάμενος σχεδιασμός - Μορφολογία της πλατείας

Ο αρχικός σχεδιασμός της πλατείας στηρίχθηκε στις μεγάλες επιφάνειες επιστρωμένες με σκληρά υλικά και ελάχιστες φυτεύσεις και σταδιακά σχεδιάστηκαν τα παρτέρια την δεκαετία του 30, που έκτοτε χαρακτηρίζουν τον σχεδιασμό της, τα οποία καταλαμβάνουν σχετικά μεγαλύτερο ποσοστό συγκριτικά με τον προηγούμενο σχεδιασμό .

Το βασικό σχέδιο συνίσταται στην συμμετρική χάραξη κατά τον άξονα χ και ψ, δύο ενοτήτων παρτεριών πεντάπλευρου σχήματος. Σε κάθε μία από τις δύο ενότητες υπάρχουν 4 περιμετρικά παρτέρια που ορίζουν το χώρο και ένα εξάγωνο, στο κέντρο της κάθε ενότητας. Οι δύο ενότητες είναι συμμετρικές μεταξύ τους και ανάμεσά τους έχει προβλεφθεί ένας ανοικτός χώρος. Στο κέντρο αυτού του χώρου, το οποίο συμπίπτει και με το κέντρο της πλατείας, πριν μερικές δεκαετίες έχει τοποθετηθεί σιντριβάνι.

Το πεντάπλευρο σχήμα των παρτεριών συνίσταται στην χάραξη 2 παράλληλων προς την Ρυμοτομική γραμμή πλευρών (ε.ε. προς την επιμήκη πλευρά της πλατείας – φορά βορά νότου), ενώ οι άλλες τρεις μικρές πλευρές ορίζουν, η μεν μία τον κεντρικό ελεύθερο χώρο στο κέντρο της πλατείας και είναι κάθετη προς τον επιμήκη άξονα, οι δε δύο άλλες, δημιουργώντας μια οξεία γωνία, περιγράφουν το χώρο γύρω από το εξάγωνο κεντρικό παρτέρι και το χώρο εισόδου. Κατά τη διάρκεια των συνεχών παρεμβάσεων, μεταξύ των άλλων, στα παρτέρια παρατηρήθηκε απότμηση των ορθών γωνιών ημικυκλικού σχήματος – οιονεί λάκκου φύτευσης - όπου φυτεύτηκαν υψηλά δένδρα.

Σε απόσταση από τα πεντάπλευρα παρτέρια έχει τοποθετηθεί γραμμικό παρτέρι, το οποίο διαχώριζε την κίνηση των πεζών σε μία εξωτερική, στα πεζοδρόμια, και μια εσωτερική περιμετρική. Με την πάροδο του χρόνου πρέπει να επισημανθεί ότι η εσωτερική διαδρομή καταλήφθηκε από διάφορες κατασκευές με αποτέλεσμα να μην είναι

ανεμπόδιστη η ροή της κίνησης κατά μήκος της. Από βορά προς νότο αίθουσα που έχει δημιουργήσει το ιδιωτικό αναψυκτήριο, τα περίπτερα στις γωνίες της πλατείας, οι εγκαταστάσεις της ΔΕΗ, το δημοτικό αναψυκτήριο, η παιδική χαρά, και τέλος οι πέργκολες – σκιάδες / στέκι των συνταξιούχων. Σε μετέπειτα παρεμβάσεις, αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι το γραμμικό αυτό παρτέρι στις εισόδους της πλατείας επεκτείνεται και σχηματίζει μικρού πλάτους διόδους εν εσοχή. Στις δευτερεύουσας σημασίας μάλιστα οι είσοδοι γίνονται πολύ μικρού πλάτους.

2) Υφιστάμενος σχεδιασμός στην Παιδική Χαρά της πλατείας

A) Ποιοτικά χαρακτηριστικά

Η υποβάθμιση της πλατείας, των Δημόσιων χώρων των δυτικών Ο.Τ. (Δημ. Σχολείο και Δικαστικό Μέγαρο), των περιβαλλόντων δρόμων και του Πεζόδρομου της Ερμού είναι το βασικό και προβαλλόμενο χαρακτηριστικό της περιοχής παρέμβασης. Οι επιστρώσεις, τα παρτέρια, η φύτευση, ο εξοπλισμός, σε όλη την περιοχή και ειδικότερα στην πλατεία το σιντριβάνι, και το δημοτικό αναψυκτήριο, έχουν εγκαταλειφθεί, ενώ δεν φαίνεται να υπάρχει συνειρμός στην φύτευση, ούτε όσον αφορά την τοποθέτηση των διάφορων ειδών, ούτε και όσον αφορά την επιλογή των φυτών και των δένδρων. Κανένας συνδυασμός, καμία δυνατότητα ερμηνείας, πέραν του τυχαίου. Δεν υπάρχει καμία κεντρική ιδέα.

Ειδικότερα στην πλατεία, στα περιμετρικά πεζοδρόμια έχουν τοποθετηθεί 3 περίπτερα, τα οποία προκαλούν εμπόδια στους πεζούς οι οποίοι αναγκάζονται να κατέλθουν στο οδόστρωμα, προκειμένου να

περάσουν. Εξάλλου στις δύο γωνίες της πλατείας ΒΑ και ΝΑ έχουν τοποθετηθεί δύο εγκαταστάσεις της ΔΕΗ – ένας μετασχηματιστής και ένας υποσταθμός, που σε συνδυασμό με τα παρακείμενα περίπτερα, προκαλούν εμπόδια στην περιμετρική κίνηση των πεζών, που αναγκάζονται να κατέλθουν από τα πεζοδρόμια για να κινηθούν προς την επιθυμητή κατεύθυνση.

Σε μια μετέπειτα παρέμβαση, και με αλλοίωση του αρχικού σχεδίου στην συγκεκριμένη θέση, οργανώθηκε μια Παιδική Χαρά στην γωνία Ερμού και Αδειμάντου, η οποία είναι περιφραγμένη δικαιολογημένα, καθώς τοποθετήθηκε δίπλα στην κίνηση των αυτοκινήτων. Τα όργανα δε τα οποία υπάρχουν είναι πλαστικά και αρκετά πεπαλαιωμένα.

Τέλος, στο κέντρο της πλατείας το σιντριβάνι που είχε προβλεφθεί (καταστρέφοντας ένα αισθητικά άρτιο κυκλικό αρχιτεκτόνημα της δεκαετίας του 1950) δεν λειτουργεί πλέον, καθώς απαιτεί επισκευή και συντήρηση.

Όσον αφορά τους περιβάλλοντες δρόμους, εκείνο που διαπιστώνεται είναι η φθορά των επιστρώσεων του ασφαλτοτάπητα και των πεζοδρομίων, καθώς και η ελλιπής και προβληματική φύτευση. Στα δε πεζοδρόμια παρατηρείται μεγάλος αριθμός κολονών, πολλές από τις οποίες δεν είναι λειτουργικές, χωρίς όμως να απομακρύνονται.

Έτσι η περιοχή προκαλεί σημαντική οπτική ρύπανση, και κατατάσσεται στα συνήθη αστικά τοπία. Προς τούτο χρήζει ανάπλασης και αναβάθμισης.

Λειτουργίες της πλατείας

Η υποβάθμιση της πλατείας έχει προκαλέσει την απομάκρυνση των χρηστών της, που με την σειρά της, η απομάκρυνση δημιουργεί τη βάση της περαιτέρω υποβάθμισης. Ελάχιστοι χρήστες χρησιμοποιούν την πλατεία.

Πρόκειται για τους συνταξιούχους κυρίως οι οποίοι συγκεντρώνονται σε ορισμένες θέσεις κάτω από σκιάδες – πέργκολες στην δυτική πλευρά της πλατείας και συζητούν. Σ' αυτές τις θέσεις έχουν δημιουργήσει το στέκι τους και οι οδηγοί των ταξί της παρακείμενης πιάτσας.

Επίσης πρόκειται για τους πελάτες του δημοτικού αναψυκτηρίου που είναι ελάχιστοι και του ιδιωτικού αναψυκτηρίου, οι οποίοι όμως δεν νοείται ότι χρησιμοποιούν την πλατεία μιας και η αίθουσα του αναψυκτηρίου έχει στραμμένα τα νότια της προς την πλατεία και η είσοδός της είναι από την οδό Ερμού.

Τέλος στους χρήστες προστίθενται τα παιδιά που συγκεντρώνονται στην παιδική χαρά με τους συνοδούς τους, οι οποίοι ενίοτε χρησιμοποιούν τα παγκάκια στα όμορα παρτέρια.

Η μόνη βασική λειτουργία είναι η κίνηση. Οι πεζοί την διασχίζουν προς όλες τις κατευθύνσεις και φυσικά περιμετρικά, κατά μήκος των πεζοδρομίων, και χωρίς κανένα μέτρο ασφαλείας τους – περνούν στα απέναντι πεζοδρόμια από τους περιβάλλοντες δρόμους χωρίς κανένα περιορισμό.

Λειτουργίες του περιβάλλοντος χώρου

Οι λειτουργίες του περιβάλλοντος χώρου του Δικαστικού Μεγάρου περιορίζονται αποκλειστικά στην κίνηση των χρηστών που διέρχονται από την περιοχή, κυρίως από τα πεζοδρόμια και των εξυπηρετούμενων από το Δικαστήριο, οι οποίοι χρησιμοποιούν τις διαδρομές που είναι

κάθετες προς την Εθν. Αντιστάσεως. Στο χώρο έχουν τοποθετηθεί 3 μνημεία - γλυπτά, στα τρία κεντρικά παρτέρια.

Οι λειτουργίες της Παιδικής Χαράς

Στην παιδική χαρά η μοναδική λειτουργία είναι το παιχνίδι και η παραμονή των συνοδών των παιδιών, με ελάχιστη φύτευση.

Η αποκλειστική λειτουργία του πεζόδρομου της Ερμού είναι επίσης η κίνηση των διερχομένων, αλλά και η ολιγόλεπτη στάση μπροστά στα εμπορικά καταστήματα, μιας και είναι απ' τους πιο εμπορικούς δρόμους της πόλης.

Υλικά

Τα χρησιμοποιούμενα υλικά στην περιοχή παρέμβασης είναι τα τυπικά. Επιστρώσεις : Πλάκες πεζοδρομίου στα πεζοδρόμια, στην πλατεία, στον πεζόδρομο της Ερμού, ασφαλτος τους δρόμους

Φυτικό χώμα στα παρτέρια της πλατείας και του περιβάλλοντος χώρου του Δικαστικού Μεγάρου.

Στην Παιδική Χαρά έχουν χρησιμοποιηθεί ειδικά ελαστικά υλικά για την προστασία των παιδιών.

3) ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΙΔΕΑ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ

Η κεντρική ιδέα της σύνθεσης συνίσταται βασικά στην αναζωογόνηση της περιοχής παρέμβασης δεδομένου ότι έχει περιέλθει σε ένα καθεστώς μεγάλης υποβάθμισης. Η περιοχή δια του σχεδιασμού ενοποιείται και ιδιαίτερη ταυτότητα αποδίδεται στην πλατεία, με την διατήρηση των ιστορικών χαράξεων, με νέες χαράξεις και ορθολογικά αναπτυσσόμενες λειτουργίες και πράξεις γενικότερα, συμβάλλοντας έτσι στην ανάδειξη της ιστορικότητας – της φυσιογνωμίας με τα ανάλογα πολιτιστικά της χαρακτηριστικά και στην αναζωογόνηση –, λειτουργική, αισθητική. Οι περιβάλλοντες δρόμοι θα δεχθούν αποκλειστικά και μόνον παρεμβάσεις που αφορούν την επίστρωση, την φύτευση, και τον φωτισμό τους με βάση βιοκλιματικά κριτήρια. Από κοινού όμως θα συμβάλλουν στην περιβαλλοντική αναβάθμιση και την γενικότερη λειτουργική και αισθητική αναζωογόνηση.

Η πλατεία Παν. Τσαλδάρη («Περιβολάκια») μετεξελίσσεται σε άλσος – το κεντρικό Άλσος της πόλης, διατηρώντας ταυτόχρονα τον ιστορικό χαρακτήρα των χαράξεων της παλιάς πλατείας και περνώντας επί αυτών, νέες χαράξεις που απαιτεί ο βιοκλιματικός σχεδιασμός και παράλληλα με τον σχεδιασμό που έχει κοινό αρχιτεκτονικό λεξιλόγιο, το Άλσος ενοποιείται με τον απέναντι κοινόχρηστο χώρο έμπροσθεν του Σχολείου και τον περιβάλλοντα χώρο του Δικαστικού Μεγάρου.

Η αναβάθμιση συνίσταται στον εμπλουτισμό της φύτευσης και την μετεξέλιξη της πλατείας σε άλσος

- με διαφορετικές διαδρομές που είναι κατάλληλες για περίπατο το χειμώνα με αξιοποίηση του ήλιου και το καλοκαίρι σε διαδρομές σκιασμένες από την φύτευση του άλσους, καθώς προβλέπεται η

κατάλληλη χωροθέτησή τους και η κατάλληλη φύτευση, με διαφορετικά καθιστικά μέσα στο πράσινο που είναι κατάλληλα για στάση και ξεκούραση το χειμώνα με αξιοποίηση του ήλιου και αντίστοιχα το καλοκαίρι, με αξιοποίηση των σκιών των δένδρων και των σκιάδων – κιόσκια και πέργκολες.

- στην πρόβλεψη αναψυκτηρίου στην κατάλληλη θέση ώστε να λειτουργεί το χειμώνα και το καλοκαίρι με τον κατάλληλο ηλιασμό,
- στην πρόβλεψη υδάτινων επιφανειών και υδάτινων στοιχείων με ανακύκλωση του νερού, δεδομένου μάλιστα ότι ο δήμος εξασφάλισε πλέον την παροχή νερού από την Στυμφαλία, ώστε ειδικά το καλοκαίρι να επιτυγχάνεται η παράμετρος του δροσισμού, αλλά και γενικότερα, όπως σε όλες τις ανάλογες διαμορφώσεις τα υδάτινα στοιχεία να λειτουργήσουν ως το κέντρο του ενδιαφέροντος και πόλος έλξης των επισκεπτών και να συμβάλλουν στην υψηλή αισθητική συνολικά του χώρου,
- στη διαχείριση των όμβριων υδάτων με τέτοιο τρόπο ώστε η άρδευση να είναι επαρκής από αποθηκευόμενα ύδατα σε δεξαμενή
- στον ορθό φωτισμό του άλσους χωρίς κατανάλωση ενέργειας με πρόβλεψη επαρκών φωτοβολταϊκών, ορθώς προσανατολισμένων, καθώς και φωτιστικών με λαμπτήρες χαμηλής κατανάλωσης,
- στην κατάλληλη σήμανση για την οικολογική ευαισθητοποίηση των επισκεπτών του χώρου, ώστε να κατανοούν ποιες παρεμβάσεις έγιναν και ποια ήταν τα αναμενόμενα αποτελέσματα στο μικροκλίμα και το περιβάλλον γενικότερα και ποια ήταν τα τελικά μετά την ολοκλήρωσή του και θα τονίζει την συμβολή του χώρου στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και επομένως τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής των κατοίκων της περιοχής μελέτης και της ευρύτερης περιοχής – της πόλης γενικότερα και των επισκεπτών της

- στη δημιουργία ενός δημόσιου χώρου ο οποίος πλέον θ' αποτελεί πόλο έλξης και στάσης για τους δημότες και επισκέπτες της πόλης.

3Α) Περιγραφή της πρότασης- Λειτουργίες

Η πλατεία

Όπως αναφέρεται στην Κεντρική ιδέα, η αρχιτεκτονική σύνθεση οφείλει να υλοποιήσει την μετεξέλιξη της πλατείας σε Άλσος, με τη διατήρηση των ιστορικών χαράξεων με τα πεντάγωνα παρτέρια, τους διαδρόμους και τους ελεύθερους χώρους, όπου υπάρχουν εξάγωνα παρτέρια, αλλά και με τον πυκνό εμπλουτισμό του πρασίνου, τόσο στα υφιστάμενα παρτέρια, όσο και στην διαπλάτυνσή τους, η οποία καθώς γίνεται εκατέρωθεν, μειώνει τα πλάτη των ελεύθερων χώρων και των διαδρομών. Έτσι η πύκνωση των φυτεύσεων και η μείωση του πλάτους των διαδρομών, παραπέμπει στην εικόνα ενός άλσους, το οποίο αντικαθιστά την πλατεία.

Το Άλσος χαράσσεται σύμφωνα με το ισχύον Ρυμοτομικό Σχέδιο και στην συνέχεια χαράσσεται το πλάτος των πεζοδρομίων, τα οποία όμως δεν υλοποιούνται με συμβατική τους μορφή. Περιμετρικά του νέου χώρου, και σε επαφή με το οδόστρωμα, προβλέπεται γραμμικό πράσινο – θάμνοι, οι οποίοι λειτουργούν ως φυτοπέτασμα, εμποδίζοντας τους πεζούς να διασχίζουν σε οποιοδήποτε σημείο τους δρόμους από και προς την πλατεία. Εν επαφή με το γραμμικό αυτό πράσινο τοποθετείται ο ποδηλατόδρομος, οπότε οι ποδηλάτες που τον χρησιμοποιούν έχουν μεγαλύτερη ασφάλεια από τα κυκλοφορούντα οχήματα, ενώ ταυτόχρονα, υπάρχουν σημαντικές θετικές επιπτώσεις για το περιβάλλον οι οποίες τους επηρεάζουν.

Έτσι τα πεζοδρόμια «εσωτερικεύονται», στο Άλσος, και το διασχίζουν ανάμεσα σε αλέες, οι οποίες ανάλογα με τη θέση τους σε σχέση με τον προσανατολισμό, αποτελούνται από φυλλοβόλα ή αιθαλή δένδρα . (

Με τον τρόπο αυτό, ο πεζός που διασχίζει το Άλσος, διακόπτει για λίγο την εικόνα του αστικού τοπίου της πόλης και διασχίζει ένα χώρο πρασίνου με όλες τις θετικές επιπτώσεις που αυτό μπορεί να έχει σ' αυτόν ως άνθρωπος της πόλης και φυσικά έχει σημαντικές θετικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και στην ατμόσφαιρα και επομένως στον πεζό που το διασχίζει ή επιλέγει να περάσει λίγο από τον χρόνο του.

Οι προσβάσεις στην πλατεία είναι αρκετές από όλες τις απέναντι πλευρές της και η κίνηση διοχετεύεται από τις διαβάσεις, η θέση των οποίων επιλέχθηκε σε συνάρτηση με την κυκλοφοριακή μελέτη, στα «εσωτερικευμένα» πεζοδρόμια και μέσω αυτών σε μια εναλλακτική διαδρομή. Η διαδρομή αυτή βρίσκεται στο εσωτερικό του άλσους, σε μια ακόμα περισσότερο προστατευμένη διαδρομή, η οποία χαράσσεται μέσα από την υφιστάμενη και την προτεινόμενη βλάστηση, . διασχίζει όλους τους χώρους του άλσους, δίνοντας έτσι τη δυνατότητα στους περιπατητές να εναλλάσσουν τις διαδρομές , τα «εσωτερικευμένα» πεζοδρόμια και την εσωτερική διαδρομή, τόσο για λόγους λειτουργικούς – συντόμευση χρόνου προκειμένου κάποιος να φθάσει συντομότερα στο επιθυμητό σημείο, όσο και για λόγους κίνησης σε ένα «προστατευμένο» περιβάλλον, με ανοχή στις ακραίες θερμοκρασίες.

Οι δύο αυτές διαδρομές συνιστούν συνδυαστικά κατά ορισμένα τμήματά τους ολοκληρωμένες διαδρομές κατά τους θερινούς μήνες και κατ' αντιστοιχία κατά τους χειμερινούς μήνες. Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημανθεί ότι η εσωτερική διαδρομή, μελλοντικά, θα πρέπει αξιοποιηθεί παράλληλα ως ένας θεματικός περίπατος αφιερωμένος στη Ναυτική Παράδοση της πόλης. Έτσι οι επισκέπτες κατά μήκος του θα ενημερώνονται με εικαστικές παραστάσεις, αλλά και με ψηφιακές εγκαταστάσεις τύπου info kiosque σχετικά με την πλούσια ναυτική ιστορία της αρχαίας πόλης και την Τριήρη που γεννήθηκε στην Κόρινθο. Παράλληλα θα υπάρχει

ενημέρωση για τους πλησιέστερους αρχαιολογικούς χώρους (Αρχαία Κόρινθος, Λέχαιο, Δίορκος, κλπ).

Κατ' αντιστοιχία του περίπατου στις δύο βασικές εποχές με τις ακραίες θερμοκρασίες, στις ανάλογες ζώνες τοποθετούνται τα καθιστικά - παγκάκια που αναλόγως θα προτιμώνται το καλοκαίρι και το χειμώνα. Τα καθιστικά αυτού του τύπου είναι σε άλλες θέσεις ομαδικά τοποθετημένα, ενώ σε άλλες μεμονωμένα. Στον κεντρικό χώρο του Άλσους, όπου αναφέρθηκε ότι από τον αρχικό του σχεδιασμό ήταν πάντα ελεύθερος από φυτεύσεις και επιστρωμένο με σκληρές επιφάνειες, όπου επίσης το σιντριβάνι, προτείνονται περιμετρικά σκιάδες σε σχήμα Γ, επί των οποίων θα τοποθετηθούν φωτοβολταϊκά στοιχεία, επιφάνειας ανάλογης των αναγκών σε ηλεκτρικό ρεύμα που πρέπει να καταναλώνεται στο διαμορφωμένο Άλσος.

Στην περιοχή αυτή επίσης προτείνεται να κατασκευαστεί μελλοντικά το αναψυκτήριο. Το υφιστάμενο θα κατεδαφιστεί διότι τελεί σε πολύ κακή κατάσταση και αφ' ετέρου βρίσκεται σε μια θέση η οποία παραβιάζει το σχεδιασμό ή καλύτερα τον ανασχεδιασμό των ιστορικών χαράξεων του άλσους.

Αυτό που θα σχεδιαστεί θα καταλαμβάνει τη βορειοδυτική και νοτιοδυτική γωνία, σχήματος Γ και ως συνέχεια του κτιρίου θα προβλέπονται σκιάδες. Στη νότια και νοτιοανατολική γωνία.

Στην «πίσω» πλευρά του αναψυκτηρίου και των σκιάδων, ως ένας συνδετήριος ιμάντας μεταξύ των ιστορικών χαράξεων και του κεντρικού ελεύθερου χώρου, προτείνονται πέργκολες με αναρριχώμενα φυτά και συγκεκριμένα βουκαμβίλιες, οι οποίες με τα χρώματά τους θα δίνουν ένα χαρούμενο ύφος στις διαδρομές, αλλά και αρωματικά αναρριχώμενα, π.χ. αγιόκλιμα, νυχτολούλουδα, κλπ, ενώ ταυτόχρονα οι χώροι αυτοί θα

αξιοποιούνται για τοποθέτηση γραμμικών καθιστικών αξιοποιώντας τον αντίθετο προσανατολισμό των καθιστικών που είναι στραμμένα προς τον κεντρικό ελεύθερο χώρο – χειμώνα / καλοκαίρι.

Η υφιστάμενη Παιδική Χαρά του Άλσους μεταφέρεται σε δύο θέσεις, που σύμφωνα με αρχιτεκτονικά κριτήρια είναι επίσης κατάλληλες διότι αφ' ενός είναι πλέον ασφαλείς – απομακρύνονται από το δρόμο, και αφ' ετέρου δεν αλλοιώνονται οι ιστορικές χαράξεις της πλατείας. Συγκεκριμένα προτείνονται δύο παρτέρια, στο σχήμα των υφισταμένων, που περιβάλλονται από την πράσινη ζώνη της διαπλάτυνσης, και τα οποία υποβαθμίζονται από την μέση στάθμη του Άλσους, ώστε τα παιδιά να βρίσκουν δυσκολία στην έξοδό τους από τον χώρο της παιδικής Χαράς και επομένως να εξασφαλίζεται το ασφαλές από αυτήν την άποψη παιχνίδι. Οι χώροι αυτοί είναι εξάλλου ιδανικοί για την παρακολούθηση των παιδιών από τους συνοδούς τους διότι βρίσκονται πλησίον σε οργανωμένα καθιστικά, για τα οποία έχει ήδη γίνει αναφορά.

Στο κέντρο των δύο ενοτήτων του Άλσους, προτείνεται η διατήρηση των υφισταμένων παρτεριών εξαγωνικού σχήματος. Στην πρόταση αναδιαμορφώνονται, με μεγαλύτερο και μικρότερο χώρο καθιστικού στο κέντρο τους, ενώ αντίστοιχα η φύτευση μειώνεται ή αυξάνεται περιμετρικά του καταστρώματος του καθιστικού. Τη «νησίδα» αυτή περιβάλλει μια μικρού πλάτους υδάτινη επιφάνεια, την οποία διασχίζει ο επισκέπτης μέσω μικρής «γέφυρας» ώστε να περάσει στη «νησίδα».

Στο κέντρο του άλσους που είναι και κέντρο του ελεύθερου χώρου ανάμεσα στις δύο ενότητές του, μπροστά στις σκιάδες, προτείνεται μια συστάδα με πίδακες – εκτινασσόμενο νερό, οι οποίοι όπως φαίνεται και στο σχέδιο της Γενικής Διάταξης είναι ενσωματωμένοι μέσα στην επίστρωση του χώρου χωρίς να υπάρχει δεξαμενή – οπή εκτίναξης και εσχάρα για την

συγκέντρωση του νερού και την ανακύκλωσή του . Με αυτόν τον τρόπο επιλέγεται τότε θα λειτουργούν, χωρίς δεσμεύσεις εποχής, δεδομένου μάλιστα ότι από την ανάλυση των βιοκλιματικών παραμέτρων αποδείχθηκε ότι δεν χρειάζεται μια τέτοιου τύπου δεξαμενή. Εξάλλου οι δεξαμενές αυτές κατά τη διάρκεια του χειμώνα εκκενώνονται, εγκαταλείπονται και δεν λειτουργούν διότι χρειάζονται μεγάλη συντήρηση. Μια τέτοια όμως κατασκευή, μπορεί να λειτουργήσει άμεσα, αν απαιτηθεί και μέρες του χειμώνα, χωρίς ιδιαίτερη προετοιμασία, και όλες τις εποχές, διευκολύνει λειτουργικά το χώρο διότι δεν καταλαμβάνει χώρο σε μια συγκέντρωση οποιασδήποτε μορφής – πολιτική, ή πολιτιστική, ενώ όταν δεν λειτουργεί δεν θα αποτελεί εμπόδιο στις διαμπερείς κινήσεις. Η σύνθεση του εκτινασσόμενου νερού παραπέμπει στο «χορό» του κινούμενου νερού, οι μικρού πλάτους υδάτινες επιφάνειες στο κέντρο των δύο Ενοτήτων δίδουν την εικόνα του στάσιμου νερού που εναλλάσσεται και εκεί με το κινούμενο νερό.

Τα περίπτερα που έχουν εγκατασταθεί σε λανθασμένες θέσεις, όπως αναφέρθηκε στο κεφάλαιο της Υφιστάμενης Κατάστασης, προτείνεται να εγκατασταθούν σε νέες θέσεις με πρόσωπο επί των οδών, εξασφαλίζοντας έτσι αυξημένη εμπορικότητα, την ασφάλεια των πεζών, και τη μη αλλοίωση των ιστορικών χαράξεων της πλατείας και του περιβάλλοντος χώρου του Δικαστικού Μεγάρου.

Ο περιβάλλον χώρος του Δικαστικού Μεγάρου

Ο χώρος αυτός διατηρεί την ιστορικότητα των χαράξεών του, και τη λειτουργία του ως περιβάλλον χώρος ενός ιστορικού δημόσιου κτιρίου, διατηρείται η οργάνωση των κινήσεων των πεζών και των εξυπηρετούμενων πολιτών από το κτίριο, αλλά σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση επιτείνεται η λειτουργία του ως κοινόχρηστος

χώρος, ο οποίος συν-λειτουργεί με την ανατολικώς κείμενη πλατεία, που μετεξελιίσσεται σε Άλσος. Προς τούτο προβλέπεται η σχετική ενιαία αντιμετώπιση του σχεδιασμού, στο ύψος, τον εξοπλισμό και κυρίως στις λειτουργίες. Προτείνονται καθιστικά, και ενδιαφέροντα στοιχεία νερού, που πέραν της βιοκλιματικής τους ιδιότητας – αναλυτική περιγραφή στο ανάλογο κεφάλαιο, αποτελούν πόλους έλξης των επισκεπτών και συμβάλλουν στην μετεξέλιξή του χώρου σε χώρο που «χρησιμοποιείται» και δεν διασχίζεται απλά, που «φιλοξενεί» στάση και παραμονή.

Δεδομένης της κατασκευής του ποδηλατόδρομου εν επαφή με το νυν πεζοδρόμιο, επί της Εθν. Αντιστάσεως, προτείνεται η φύτευση γραμμικής ζώνης με μεσαίου ύψους θάμνους ανάμεσα στον ποδηλατόδρομο και το πεζοδρόμιο, το οποίο, όπως και στην πλατεία, είναι «εσωτερικευμένο» και επιτρέπει την διάβαση των δρόμων σε ελεγχόμενες θέσεις. σε αλέα – ανάμεσα σε δύο δενδροστοιχίες. Η εξωτερική δενδροστοιχία αποτελείται από νέες φυτεύσεις και η εσωτερική από αρκετά υφιστάμενα δένδρα μεγάλης ηλικίας και με μεγάλη κόμη, που δεν επιτρέπουν τη φύτευση νέων δένδρων, τα οποία θα επιτύγχαναν μια συμμετρική αλέα. Έτσι, δεν θα επιτρέπεται, όπως και απέναντι στην πλατεία, η ανεξέλεγκτη διάβαση των πεζών από το ένα στο άλλο Ο.Τ., διασχίζοντας τόσο τον ποδηλατόδρομο, όσο και τον δρόμο.

Με την φύτευση στα παρτέρια με θάμνους, αναδεικνύονται οι ιστορικές χαράξεις που δημιουργούν τα παρτέρια δημιουργώντας όγκους και ταυτόχρονα αφήνουν τη θέαση δύο υδάτινων στοιχείων η σύνθεση των οποίων στηρίζεται στο κλασικό υλικό – το μάρμαρο σε πλάκες που συνδυάζεται με το νερό που αναβλύζει ανάμεσα στις πλάκες του μάρμαρου, εκτοξεύεται και καταλήγει πάλι σ' αυτό. Στη μία θέση τα μάρμαρα είναι κάθετα τοποθετημένα στο έδαφος και στην άλλη θέση είναι οριζόντια.

3B) Ο Κοινόχρηστος χώρος ανατολικά του Δημοτικού Σχολείου

Ο Κ.Χ. που βρίσκεται ανατολικά του Δημοτικού Σχολείου με πρόσωπο επί της Εθν. Αντιστάσεως με χρήση Παιδική Χαρά διατηρεί στην προτεινόμενη παρέμβαση την χρήση αυτή.

Διατηρείται η περιβάλλουσα τον χώρο περίφραξη, η οποία όμως καλύπτεται από αναρριχώμενα φυτά, και στην συνέχεια φυτεύονται θάμνοι και δένδρα που συγκροτούν φυτοπέτασμα και ανάλογα με τον προσανατολισμό, παρέχουν το καλοκαίρι σκίαση στα καθιστικά που τοποθετούνται σε γραμμική διάταξη και το χειμώνα προστασία από τους βόρειους – βορειοδυτικούς ανέμους.

Η φύτευση κατά μήκος του ποδηλατόδρομου όπως περιγράφηκε στον περιβάλλοντα χώρο του Δικαστικού μεγάρου συνεχίζει και στο Ο.Τ. του Δ. Σχολείου, ώστε, όπως και στο Ο.Τ. του Δικαστικού Μεγάρου και του άλσους, να μην είναι ανεξέλεγκτη η διάβαση. Ειδικά δε στην συγκεκριμένη περίπτωση, επιβάλλεται όσο πουθενά αλλού, λόγω της χρήσης του χώρου κυρίως από παιδιά.

3Γ) Ο πεζόδρομος της Ερμού

Η διαμόρφωση της Ερμού συνίσταται στις ίδιες λειτουργίες, οι οποίες θα αναπτύσσονται σε ευνοϊκότερες συνθήκες από άποψη κλιματικών συνθηκών.

Συγκεκριμένα, στο τμήμα του πεζοδρόμου που βρίσκεται πλησίον της πλατείας, προτείνεται η διατήρηση της γραμμικής φύτευσης στο κέντρο του και επί αυτής της γραμμικής διάταξης που αυτή σχηματίζει προτείνεται, επί μιας ξύλινης επίστρωσης, η τοποθέτηση των καθιστικών και των φωτιστικών, και όλου του απαραίτητου εξοπλισμού, αφήνοντας ενδιάμεσα «περάσματα» για την ελεύθερη κίνηση ανάμεσα στα δύο τμήματα.

3Δ) Μορφολογία

Στόχος της μελέτης είναι η απόδοση μιας ταυτότητας στην περιοχή με τη διατήρηση των ιστορικών χαράξεων όπου αυτές υπάρχουν, με ανάδειξη της φυσιογνωμίας και των πολιτιστικών χαρακτηριστικών της περιοχής.

Η μορφολογία της πλατείας όπως διαχρονικά επεκράτησε στο χώρο συνίσταται στην χρήση των πενταγώνων σχημάτων στα παρτέρια που σχηματίζουν τις δύο ενότητες, των εξαγώνων στο κέντρο της κάθε ενότητας και του ορθογωνικής κάτοψης ελεύθερου χώρου στον ενδιάμεσο χώρο των δύο ενοτήτων στο κέντρο της πλατείας.

Η πρόταση διατηρεί την υφιστάμενη μορφολογία και την αναπαραγάγει ως σχήματα.

Διατηρεί την υφιστάμενη μορφολογία και μάλιστα την αναδεικνύει, καθώς προτείνεται η πυκνωση του πρασίνου στα υφιστάμενα παρτέρια με σχετικά υψηλούς θάμνους, ώστε να αποκτήσουν οντότητα και να είναι αναγνώσιμο σχήμα και όγκος. Στα παρτέρια αυτά διατηρούνται επίσης τα λιγοστά υφιστάμενα δένδρα και προτείνεται η φύτευση νέων σε κάνναβο, ώστε να διακρίνεται η νέα παρέμβαση από την παρούσα μελέτη. Οι προτεινόμενες διαπλατύνσεις του πρασίνου που δηλώνουν τη νέα παρέμβαση, αναδεικνύουν και αυτές με την σειρά τους το πενταγωνικό σχήμα με τους χαμηλότερους θάμνους που από κοινού με τα αναφερθέντα στα υφιστάμενα παρτέρια δίδουν νέες ογκοπλαστικές μορφές και νέες εικόνες στις διατηρούμενες ιστορικές χαράξεις.

Αναπαράγει την υφιστάμενη μορφολογία, καθώς στις προτεινόμενες σκιάδες, με τα καθιστικά και μελλοντικά το αναψυκτήριο στον ελεύθερο κεντρικό χώρο αναπαράγεται το πεντάγωνο σχήμα των παρτεριών σε μια διαφορετική χρήση και σε άλλη θέση και με στροφή του σχήματος κατά 90° και στις νέες εσωτερικές διαδρομές που διασχίζουν τα πενταγωνικά παρτέρια των δύο Ενοτήτων του άλσους, αναπαράγεται το ορθογωνικό

σχήμα του κεντρικού ελεύθερου χώρου με μία άλλη χρήση και με στροφή του σχήματος ομοίως 90°.

Τέλος η νέα μορφολογική πρόταση είναι η μετεξέλιξη της πλατείας σε άλσος, στην οποία συμβάλλει η πυκνώση και η διαπλάτυνση του πρασίνου η οποία μειώνει επαγωγικά το πλάτος των διαδρομών και των ελεύθερων χώρων γενικότερα, με αποτέλεσμα η δημιουργούμενη εικόνα να παραπέμπει σε Άλσος.

3Ε) Ο περιβάλλον χώρος του Δικαστικού Μεγάρου

Ο προτεινόμενος σχεδιασμός του περιβάλλοντος χώρου δεν διαφοροποιεί αισθητά τις υφιστάμενες ιστορικές χαράξεις. Προκειμένου να επιτευχθεί η συμμετρία τους, στοιχείο που θα αναδείξει περαιτέρω τον ιστορικό χαρακτήρα της μορφολογίας του στην πρόσοψη του κτιρίου επί της Εθν. Αντιστάσεως, προτείνεται το βόρειο παρτέρι να διασπαστεί σε δύο. Το ένα ίσο με το νότιο και στον υπόλοιπο χώρο δημιουργείται ένα ακόμα παρτέρι ίσο με το δυτικό που βρίσκεται στη βόρεια πλευρά του κτιρίου. Ανάμεσά τους δημιουργείται μια ακόμα διαδρομή.

3Στ) Ο Κοινόχρηστος χώρος ανατολικά του Δημοτικού Σχολείου και ο πεζόδρομος

Οι χώροι αυτοί δεν έχουν ιδιαίτερη ανάγκη για μορφολογικούς σχεδιασμούς. Είναι σύγχρονες κατασκευές και ο σχεδιασμός τους ανταποκρίνεται αποκλειστικά στις αρχές του βιοκλιματικού σχεδιασμού και της αισθητικής γενικότερα

3Ζ) Ο εξοπλισμός

Ο προτεινόμενος εξοπλισμός είναι μορφολογικά ενιαίος σε όλους τους διαμορφωνόμενους χώρους και συναφής μεταξύ των διαφορετικών

κατηγοριών του, ώστε να συγκροτείται κοινό ύφος ανάλογο του συνολικού σχεδιασμού, που συμβάλλει στην ενοποίηση του χώρου.

Πρόκειται για :

Τα φωτιστικά σώματα, τα παγκάκια, οι κάλαθοι των απορριμμάτων σε όλους του χώρους,

Επιπλέον τα όργανα της Παιδικής Χαράς, στις δύο παιδικές χαρές του Άλσους και του Δημοτικού σχολείου,

Επιπροσθέτως οι κρήνες στο Άλσος και στην Παιδική Χαρά του Δημ. Σχολείου,

Οι σκιάδες με τα καθιστικά, οι πέργκολες με τα αναρριχητικά φυτά, η σήμανση για τον βιοκλιματικό σχεδιασμό του, που επιπλέον προβλέπονται στο Άλσος.

Τέλος, η τοποθέτηση ειδικών χώρων στάθμευσης ποδηλάτων στις κατάλληλες θέσεις περιμετρικά του Άλσους .

Ειδικότερα, η σήμανση συνίσταται σε ξύλινες πινακίδες, επί των οποίων γράφεται η πληροφορία κατ' αρχήν για την βιοκλιματική αναβάθμιση συνολικά του αστικού χώρου της περιοχής παρέμβασης και ποιοι είναι οι στόχοι και οι επιδιώξεις της.

Για το λόγο αυτό εκτίθεται σε πινακίδα πως ήταν η πλατεία και πως μετεξελίχθηκε σε Άλσος χωρίς να χάσει τον ιστορικό της χαρακτήρα, καθώς συμβιώνει με την πόλη – είναι η καρδιά της πόλης με αυτές τις χαράξεις από την εποχή του μεσοπολέμου.

Για κάθε επιμέρους παρέμβαση που γίνεται στην περιοχή στο πλαίσιο του βιοκλιματικού σχεδιασμού τοποθετείται στο κατάλληλο σημείο η ξύλινη πινακίδα με την αντίστοιχη επεξήγηση. Για παράδειγμα, επιδεικνύεται η επίστρωση με συγκεκριμένο υλικό και επεξηγούνται οι λόγοι της χρήσης του, επιδεικνύονται τα φυλλοβόλα δένδρα και επεξηγείται ο λόγος της φύτευσής τους στην συγκεκριμένη θέση, όπως επίσης το αντίστοιχο γίνεται για τα αειθαλή δένδρα, κλπ. Έτσι επιτυγχάνεται ο επιδεικτικός λόγος της

υλοποίησης του έργου και ειδικότερα της καινοτομικής του σύνθεσης – βιοκλιματικός σχεδιασμός με τη διατήρηση του ιστορικού χαρακτήρα του Άλσους.

3Η) Σχεδιασμός σύμφωνα με τις προδιαγραφές για την κίνηση των ΑΜΕΑ

Η περιοχή παρέμβασης είναι επίπεδη και έτσι δεν απαιτείται να καταβληθεί ιδιαίτερη προσπάθεια προσαρμογής σε ανάγλυφο του εδάφους.

Στα πεζοδρόμια και τον πεζόδρομο θα τοποθετηθούν οι ειδικές πλάκες για την πορεία των τυφλών και στις διαβάσεις ράμπες με την υιοθέτηση των απαραίτητων λεπτομερειών στην κατασκευή της κλίσης για την πρόσβαση των ΑΜΕΑ εν γένει.

Στο εσωτερικό χώρο του άλσους, της παιδικής χαράς και του περιβάλλοντος χώρου του Δικαστικού Μεγάρου δεν απαιτείται η επίστρωση με την ειδική πορεία.

Στα πλαίσια της ανάπλασης, θα πρέπει, όπως ήδη ειπώθηκε, να υπάρξει εξέλιξη και αύξηση της φύτευσης των δένδρων, των θάμνων και των λουλουδιών με άλλα λόγια την εξορθολογιστική φύτευση, ώστε σε κάθε περίπτωση να επιτυγχάνονται με βάση όλα τα ανωτέρω οι βέλτιστες κλιματικές συνθήκες - μείωση θερμοκρασίας επίτευξη της απαραίτητης υγρασίας και του δροσισμού το καλοκαίρι, προστασία από τους επικρατούντες ανέμους το χειμώνα, κλπ, σύμφωνα με τα δεδομένα του προσανατολισμού.

Έτσι στην αρχιτεκτονική σύνθεση έχουν ενσωματωθεί οι παράμετροι του βιοκλιματικού σχεδιασμού ως μια βασική συνιστώσα στο πλαίσιο του πολυπαραμετρικού σχεδιασμού της περιοχής παρέμβασης και έτσι επιλέγονται οι κατάλληλες χωροθετήσεις, τα υλικά και η φύτευση

3Θ) Η πρόταση

Περιμετρικά του Άλσους προς βορρά και βορειοδυτικά σχεδιάζεται ένα φυτοπέτασμα από αειθαλή, ώστε

- να προστατεύεται ο χώρος από τους επικρατούντες ανέμους το χειμώνα
- να μειώνεται η θερμοκρασία το καλοκαίρι, σε συνδυασμό βέβαια και με τις υπόλοιπες παραμέτρους
- να απορροφώνται ποσότητες καυσαερίων από τα αυτοκίνητα που κυκλοφορούν στους όμορους από τα πράσινα τμήματα των φυτών και των δένδρων και έτσι να εισπνέουν λιγότερα καυσαέρια τόσο οι πεζοί, όσο και οι ποδηλάτες.
- να προστατεύουν το χώρο από τον θόρυβο που προκαλεί η κυκλοφορία των οχημάτων στους όμορους δρόμους, τους χρήστες από την ηχορρύπανση
- να κάμπτουν σε συνδυασμό βέβαια με την υπόλοιπη φύτευση, την αύξηση της θερμοκρασίας, που πέραν της κανονικής αύξησης τις ημέρες των ακραίων φαινομένων, προέρχεται από την αντανάκλαση της θερμότητας από τα παρακείμενα κτίρια τα οποία λειτουργούν ως θερμικά σώματα – διότι δεν είναι βιοκλιματικά σχεδιασμένα και από τα αυτοκίνητα που κυκλοφορούν και κυρίως σταθμεύουν – και επιπλέον τα ταξί, αντανακλώντας μεγάλες ποσότητες θερμότητας.

Ομοίως, για τους ίδιους περίπου λόγους, προβλέπονται φυτοπετάσματα με αιθαλή προς βορρά και βορειοδυτικά στην Παιδική Χαρά και στον περιβάλλοντα χώρο του Δικαστικού Μεγάρου

Κατ' αντιστοιχία, προτείνονται, νότια και νοτιοανατολικά, αλέες με νέες και υφιστάμενες φυτεύσεις από φυλλοβόλα δένδρα στους προαναφερθέντες χώρους, ώστε

- Να επιτυγχάνεται ηλιασμός και επομένως αύξηση της θερμοκρασίας το χειμώνα και δροσισμός το καλοκαίρι με περαιτέρω προστασία από τα απέναντι κτίρια και τα κυκλοφορούντα και σταθμεύοντα οχήματα και ταξί στους όμορους δρόμους που εκπέμπουν μεγάλες ποσότητες θερμοκρασίας.
- Ειδικότερα το καλοκαίρι όταν θα έχουν την κόμη τους θα συμβάλλουν ώστε
- να απορροφώνται ποσότητες καυσαερίων από τα αυτοκίνητα που κυκλοφορούν στους όμορους δρόμους
- να συγκροτούνται φυτοπετάσματα, και επομένως μείωση της ηχορρύπανσης και

Έτσι τα «εσωτερικευμένα» πεζοδρόμια, που τοποθετούνται στην συνέχεια του φυτοπετάσματος, περιμετρικά του Άλσους και εμπροσθεν του Δικαστικού Μεγάρου, παρέχουν στους πεζούς που διασχίζουν το χώρο, προστατευμένο περιβάλλον τόσο το χειμώνα, όσο και το καλοκαίρι,

Με βάση τα ίδια κριτήρια δημιουργούνται ζώνες παραμονής – καθιστικών που παρέχουν

- άνετη παραμονή κατά το χειμώνα – ζώνες που είναι στραμμένες νότια και νοτιοανατολικά και δέχονται με τις φυτεύσεις των φυλλοβόλων τον μέγιστο ηλιασμό, άρα και τις καλύτερες θερμοκρασίες, και
- άνετη παραμονή κατά το καλοκαίρι - ζώνες είναι στραμμένες βόρεια και βορειοδυτικά με τις φυτεύσεις των αειθαλών και δέχονται τη μέγιστη προστασία από τους επικρατούντες ανέμους με αποτέλεσμα να επιτυγχάνονται μεγαλύτερες θερμοκρασίες.

Κατ' αντιστοιχία, στις ανάλογες ζώνες τοποθετούνται τα παγκάκια και τα οργανωμένα καθιστικά, που αναλόγως θα προτιμώνται το καλοκαίρι και το χειμώνα, ή τις διαφορετικές ώρες των εποχών που προαναφέρθηκαν.

Τα οργανωμένα καθιστικά στον κεντρικό χώρο έχουν αυτή τη λογική και επιπλέον λειτουργούν κάτω από τις σκιάδες πενταγωνικού σχήματος όπως προαναφέρθηκε, οι οποίες δύνανται να προσαρμόζονται στις ειδικές κλιματικές συνθήκες με περιστρεφόμενες περσίδες. Στην συνέχεια οι σκιάδες αυτές συνδυάζονται με πέργκολες με αναρριχώμενα φυτά και πιο συγκεκριμένα βουκαμβίλιες, που με τα χρώματά τους θα δίνουν ένα χαρούμενο ύφος στις διαδρομές. Οι πέργκολες αυτές, που προτείνεται να επιτρέπουν εκτός από την κίνηση, και την παραμονή, θα παρέχουν σε επίσης προστατευμένες συνθήκες τις συγκεκριμένες λειτουργίες, καθώς τον μεν χειμώνα τα αναρριχώμενα φυτά – κυρίως φυλλοβόλα θα επιτρέπουν τον ηλιασμό, το δε καλοκαίρι θα παρέχουν πλούσια σκιά από την πλούσια ανάπτυξή τους. Ειδικότερα τα καθιστικά τα τοποθετημένα σε γραμμική διάταξη κατά μήκος της κάθε πέργκολας θα αξιοποιούν τον αντίθετο προσανατολισμό των καθιστικών κάτω από τις πενταγωνικές σκιάδες, εξασφαλίζοντας σε κάθε περιοχή του χώρου αυτού τις βέλτιστες συνθήκες για την χρήση του χώρου.

Στο κέντρο της κάθε μιας από τις δύο ενότητες του Άλσους, προτείνεται η διατήρηση του υφισταμένου παρτεριού εξαγωνικού σχήματος. Στην πρόταση, τα δύο αυτά παρτέρια αναδιαμορφώνονται, με μεγαλύτερο και μικρότερο χώρο καθιστικού στο κέντρο τους, ενώ αντίστοιχα η φύτευση μειώνεται ή αυξάνεται περιμετρικά του καταστρώματος του καθιστικού, ανάλογα με τον προσανατολισμό του κάθε καθιστικού και τον προορισμό του ως θερινό ή χειμερινό. Το βόρειο καθιστικό, όπως και η βόρεια και βορειοδυτική διαδρομή, η οποία προαναφέρθηκε ότι προορίζεται για θερινή χρήση κυρίως, διαθέτει πιο πυκνή φύτευση και μικρότερο deck και το νότιο καθιστικό, όπως και η αντίστοιχη νότια και νοτιοανατολική διαδρομή, προορίζεται για χειμερινό καθιστικό κυρίως και προς τούτο προτείνεται να έχει μικρότερη φύτευση από φυλλοβόλα, μεγαλύτερο deck, εξασφαλίζοντας έτσι μεγαλύτερο ηλιασμό. Το κάθε καθιστικό περιβάλλεται από μια μικρού πλάτους υδάτινη επιφάνεια, την οποία διασχίζει ο επισκέπτης μέσω μικρής «γέφυρας» ώστε να περάσει στη «νησίδα» - καθιστικό.

Στο κέντρο επίσης της κεντρικής ενότητας του Άλσους, όπου το υφιστάμενο σιντριβάνι, προτείνεται ένας σχηματισμός από πίδακες νερού, και ένα «νέφος».

Επίσης στον έμπροσθεν του δικαστικού μεγάρου χώρο προβλέπονται δύο υδάτινα στοιχεία σε συνδυασμό, για αισθητικούς λόγους, με πλάκες μαρμάρου, που δημιουργούν εικαστικές συνθέσεις.

Οι υδάτινες αυτές επιφάνειες του Άλσους, εκτός από την αισθητική παρουσίαση συμβάλλουν στην ολοκληρωμένη βιοκλιματική λειτουργία του, διότι θα συμβάλλουν στον δροσισμό του χώρου και την αύξηση της υγρασίας, η οποία χρειάζεται παρ' όλο που η Κόρινθος είναι παραλιακή πόλη και μάλιστα η περιοχή παρέμβασης βρίσκεται σε μικρή απόσταση από την θάλασσα.

Η υφιστάμενη Παιδική Χαρά του Άλσους μεταφέρεται σε δύο θέσεις, που σύμφωνα με τον βιοκλιματικό σχεδιασμό είναι πλέον κατάλληλες, διότι δίνουν δυνατότητες χρήσης τους εναλλακτικά χειμώνα – καλοκαίρι και διαφορετικές ώρες τις συγκεκριμένες εποχές, όπως επίσης είναι κατάλληλες σύμφωνα με αρχιτεκτονικά κριτήρια, που αναφέρονται στην ανάλογη Τεχνική Περιγραφή.

Τέλος, για τη νέα χωροθέτηση του αναψυκτηρίου, πρυτάνευσαν βιοκλιματικά κριτήρια, καθώς οι προαναφερθέντες χώροι είναι προσανατολισμένοι κατά το ένα τμήμα στο βορρά και κατά το άλλο του τμήμα προς το νότο, ώστε τόσο ο εσωτερικός τους χώρος, όσο και ο στεγασμένος και ο υπαίθριος να λειτουργούν εναλλακτικά τις διαφορετικές εποχές και τις διαφορετικές ώρες ανάλογα με τον ηλιασμό και τις θερμοκρασίες. Προς αυτήν την κατεύθυνση θα συμβάλλουν περιστρεφόμενες περσίδες που θα τοποθετηθούν σύμφωνα με τη μελέτη στις κατάλληλες θέσεις. Βέβαια για τη νέα θέση θα απαιτηθεί τροποποίηση του ισχύοντος ρυμοτομικού Σχεδίου, το οποίο προβλέπει να δύο θέσεις αντίστοιχα αλλά σε αντίθετες προς τον ορθό προσανατολισμό. Οι νέες θέσεις θα είναι περίπου ισόποσου εμβαδού και με βάση την παρούσα ολοκληρωμένη μελέτη και τεκμηρίωση, θεωρούμε ότι δεν θα υπάρξει κανένα πρόβλημα

Συμπεράσματα

Σκοπιμότητα της πράξης σε σχέση με τους στόχους της πρότασης.

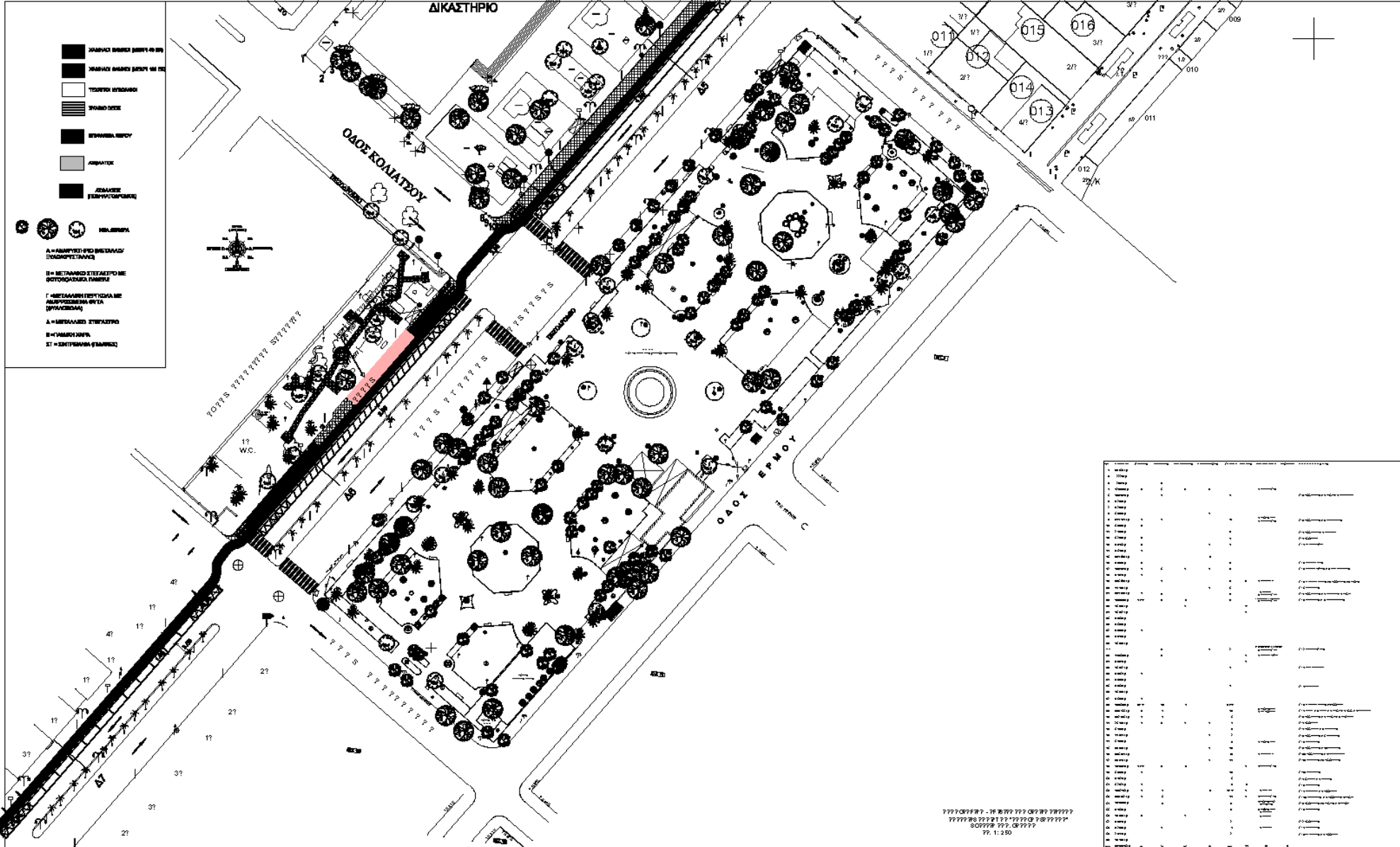
Όπως φαίνεται από τις προτάσεις της μελέτης για την περιοχή παρέμβασης η προτεινόμενη προς ένταξη πράξη είναι συμβατή με τους στόχους του προγράμματος, καθώς βελτιώνει

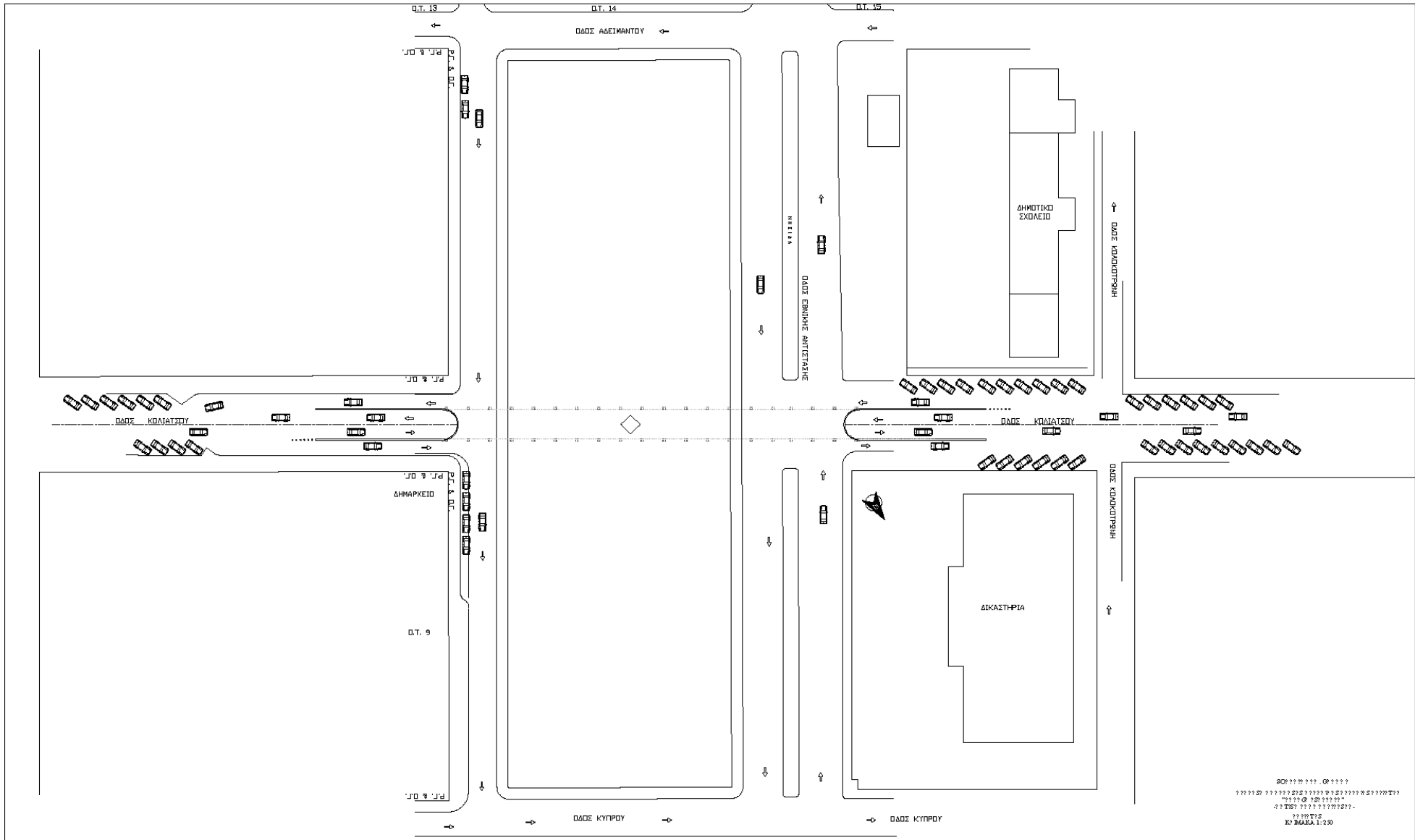
- το θερμικό ισοζύγιο της περιοχής κατά τη θερινή περίοδο

- τα τοπικά κλιματικά χαρακτηριστικά
- τη ροή του ανέμου μέσα στην περιοχή παρέμβασης
- το ρόλο της φύτευσης (επιλογή ορθών ειδών και της χωροθέτησής τους)
- τη διαχείριση της ενέργειας στο δημοτικό φωτισμό

με τις κατάλληλες παρεμβάσεις, όπως

- η αύξηση των μαλακών υδατοπερατών επιφανειών και η μείωση των σκληρών
- η αντικατάσταση των σκληρών συμβατικών υλικών με ψυχρά και φωτοκαταλυτικά υλικά που συμβάλλουν στη βελτίωση του μικροκλίματος
- η αύξηση των ηλιαζομένων επιφανειών κατά την θερινή περίοδο
- η αύξηση των σκιαζομένων επιφανειών κατά την χειμερινή περίοδο
- η αύξηση της έκτασης του πρασίνου
- η χρήση θερμικών καταβοθρών γενικότερα,
- η χρήση φωτοβολταϊκών σε πεζοδρόμια, πέργκολες και σκιάδες

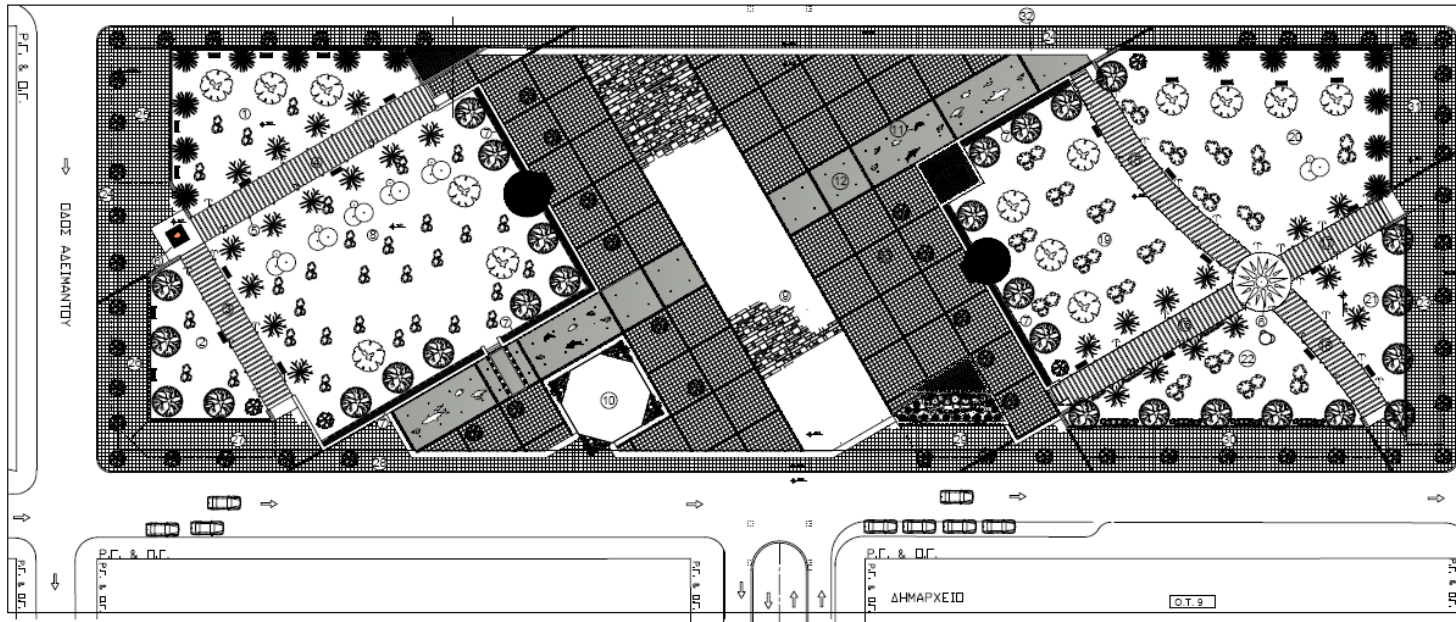

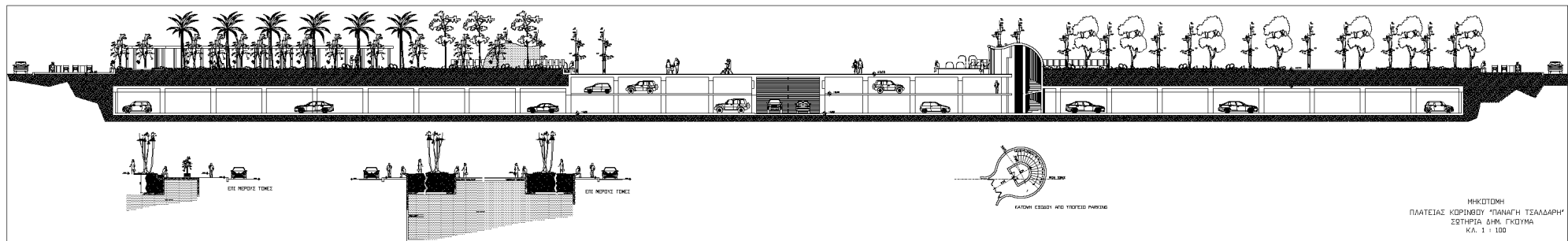
SOU??M???.GR????
 ?????? ??????SUS??????W??S??????S??????T??
 "????? ?????"
 ??T?? ????????????.
 ?????TIS
 KYMAKA 1/20

- P.C. & O.C. ΔΑΔΕ ΚΥΡΠΟΥ
- ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ P.C. & O.C.
- ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ ΚΑΤΩΓΗ
  - ΟΙΚΟΔΟΜΑ ΠΑΡΑΧΩΡΙΣ ΚΑΤΩΓΗ - ΕΛΑΦΙΩΤΗ
  - ↑ ΣΤΙΒΑΚΕΣ ΚΑΤΩΓΗ
  - ▬ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΛΟΙΠΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ ΣΥΓΧΡΟΝΩΣ
  - ΑΣΦΑΛΤΟΣΤΡΩΣΗ ΣΤΙΒΑΚΩΝ
  - ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΟΔΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΚΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΟΤΕΡΩΣΗ ΠΥΛΩΝ
- 1 ΛΙΑ ΚΑΤΩΓΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΤΩΓΗΣ Ε = 475,76 Μ²
  - 2 ΚΕΝΤΡΟ ΟΔΩΝ ΚΑΤΩΓΗΣ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΤΩΓΗΣ Ε = 95,16 Μ²
  - 3 ΚΕΝΤΡΟ ΟΔΩΝ ΚΑΤΩΓΗΣ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΤΩΓΗΣ Ε = 95,16 Μ²
  - 4 ΚΕΝΤΡΟ ΟΔΩΝ ΚΑΤΩΓΗΣ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΤΩΓΗΣ Ε = 135,00 Μ²
  - 5 ΑΣΦΑΛΤΟΣΤΡΩΣΗ ΣΤΙΒΑΚΩΝ ΚΑΤΩΓΗΣ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΤΩΓΗΣ Ε = 135,00 Μ²
  - 6 ΠΑΡΚΩΣΕΩΣ ΚΑΤΩΓΗΣ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΤΩΓΗΣ Ε = 135,00 Μ²
  - 7 ΚΑΤΩΓΗ ΚΑΤΩΓΗΣ
  - 8 ΛΙΑ ΚΑΤΩΓΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΤΩΓΗΣ Ε = 135,00 Μ²
  - 9 ΑΝΑΠΟΤΕΡΩΣΗ ΑΣΦΑΛΤΟΣΤΡΩΣΗΣ ΚΑΤΩΓΗΣ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΤΩΓΗΣ Ε = 135,00 Μ²
  - 10 ΚΑΤΩΓΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΤΩΓΗΣ
  - 11 ΠΑΡΚΩΣΕΩΣ ΚΑΤΩΓΗΣ
  - 12 ΚΑΤΩΓΗ ΚΑΤΩΓΗΣ
  - 13 ΚΑΤΩΓΗ ΚΑΤΩΓΗΣ
  - 14 ΚΑΤΩΓΗ ΚΑΤΩΓΗΣ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΤΩΓΗΣ Ε = 135,00 Μ²
  - 15 ΚΕΝΤΡΟ ΟΔΩΝ ΚΑΤΩΓΗΣ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΤΩΓΗΣ Ε = 135,00 Μ²
  - 16 ΚΕΝΤΡΟ ΟΔΩΝ ΚΑΤΩΓΗΣ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΤΩΓΗΣ Ε = 135,00 Μ²
  - 17 ΚΕΝΤΡΟ ΟΔΩΝ ΚΑΤΩΓΗΣ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΤΩΓΗΣ Ε = 135,00 Μ²
  - 18 ΚΕΝΤΡΟ ΟΔΩΝ ΚΑΤΩΓΗΣ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΤΩΓΗΣ Ε = 135,00 Μ²
  - 19 ΛΙΑ ΚΑΤΩΓΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΤΩΓΗΣ Ε = 135,00 Μ²
  - 20 ΛΙΑ ΚΑΤΩΓΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΤΩΓΗΣ Ε = 135,00 Μ²
  - 21 ΛΙΑ ΚΑΤΩΓΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΤΩΓΗΣ Ε = 135,00 Μ²
  - 22 ΛΙΑ ΚΑΤΩΓΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΤΩΓΗΣ Ε = 135,00 Μ²
  - 23 ΚΑΤΩΓΗ ΚΑΤΩΓΗΣ
  - 24 ΚΑΤΩΓΗ ΚΑΤΩΓΗΣ
  - 25 ΚΑΤΩΓΗ ΚΑΤΩΓΗΣ
  - 26 ΚΑΤΩΓΗ ΚΑΤΩΓΗΣ
  - 27 ΚΑΤΩΓΗ ΚΑΤΩΓΗΣ
  - 28 ΚΑΤΩΓΗ ΚΑΤΩΓΗΣ
  - 29 ΚΑΤΩΓΗ ΚΑΤΩΓΗΣ
  - 30 ΚΑΤΩΓΗ ΚΑΤΩΓΗΣ
  - 31 ΚΑΤΩΓΗ ΚΑΤΩΓΗΣ
  - 32 ΚΑΤΩΓΗ ΚΑΤΩΓΗΣ
  - 33 ΚΑΤΩΓΗ ΚΑΤΩΓΗΣ
  - 34 ΚΑΤΩΓΗ ΚΑΤΩΓΗΣ
  - 35 ΚΑΤΩΓΗ ΚΑΤΩΓΗΣ
  - 36 ΛΙΑ ΚΑΤΩΓΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΤΩΓΗΣ Ε = 135,00 Μ²

Δ) ΜΕΛΕΤΗ ΦΩΤΙΣΜΟΥ

Υπεύθυνος επεξεργασίας
Τηλέφωνο
Φαξ
e-Mail

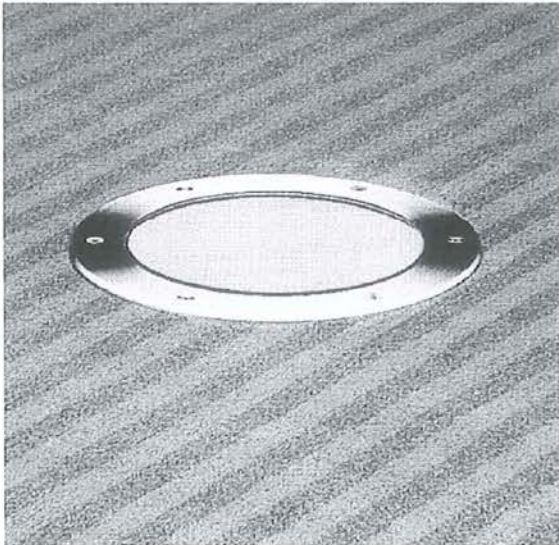

Περιεχόμενα

Μελέτη 1	
Εξώφυλλο μελέτης	1
Περιεχόμενα	2
DIAL 17 1 HIT 35W	
Δελτίο στοιχείων φωτιστικού	3
DIAL 29 Mastaufsatzleuchte, 1 HME 80W, KVG	
Δελτίο στοιχείων φωτιστικού	4
Mastaufsatzleuchte, 1 HME 80W, KVG	
Διάγραμμα πυκνότητας φωτεινότητας	5
Πίνακας έντασης φωτός	6
2DCOLLECTION QS203-3-100-E Q Series	
Δελτίο στοιχείων φωτιστικού	12
E&ξωτερική σκηνή 1	
Κατάλογος φωτιστικών	13
Φωτιστικά (σχέδιο θέσεων)	14

Υπεύθυνος επεξεργασίας
Τηλέφωνο
Φαξ
e-Mail

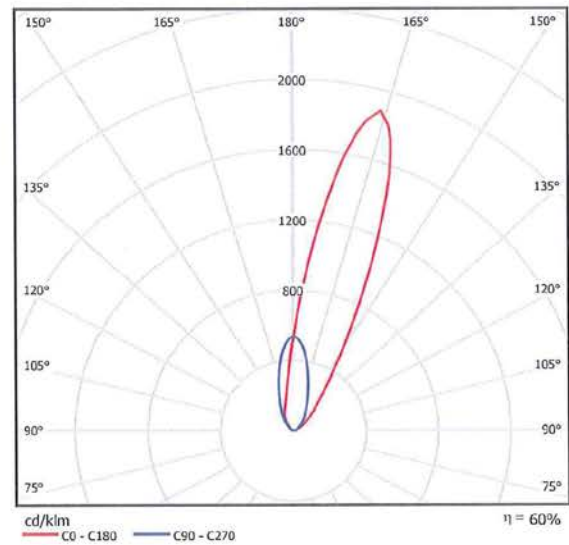
DIAL 17 1 HIT 35W / Δελτίο στοιχείων φωτιστικού

Ταξινόμηση φωτιστικών σύμφωνα προς CIE: 0
Κωδικός ροής CIE: 00 00 00 00 60

Bodeneinbauleuchte Nr. 8039 - asymmetrische Optik -
begeh- und überrollbar, bis 3.000 kg Druckbelastung.
Für 1 Halogen-Metaldampflampe HIT 35 Watt,
Sockel G12, 3.000 Lumen, Schutzart IP 67.
Der Scheinwerfer besteht aus Aluminiumguß und
Edelstahl. Mit rutschhemmendem Sicherheitsglas und Reflektor
aus eloxiertem Reinst-Aluminium.
Die Leuchte erreicht im optischen Zentrum der
Glasoberfläche eine Betriebstemperatur von 100°C

Εκπομπή φωτός 1:

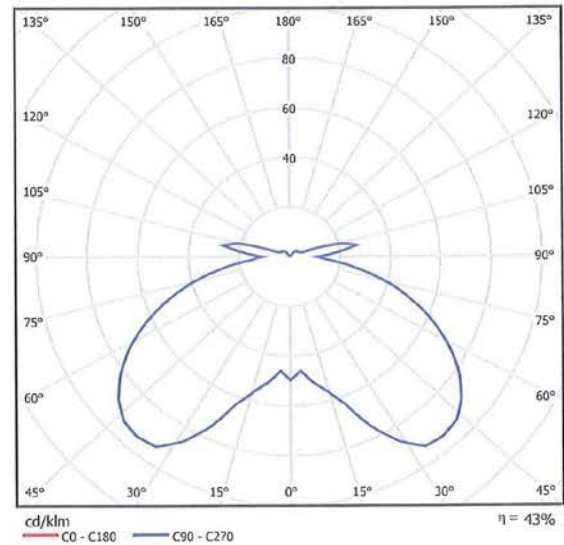
Εξ αιτίας της έλλειψης συμμετρίας, για αυτό το φωτιστικό δεν μπορεί να γίνει παρουσίαση του πίνακα UGR.

Υπεύθυνος επεξεργασίας
Τηλέφωνο
Φαξ
e-Mail

DIAL 29 Mastaufsatzleuchte, 1 HME 80W, KVG / Δελτίο στοιχείων φωτιστικού

Εκπομπή φωτός 1:

Ταξινόμηση φωτιστικών σύμφωνα προς CIE: 88
Κωδικός ροής CIE: 32 68 91 88 43

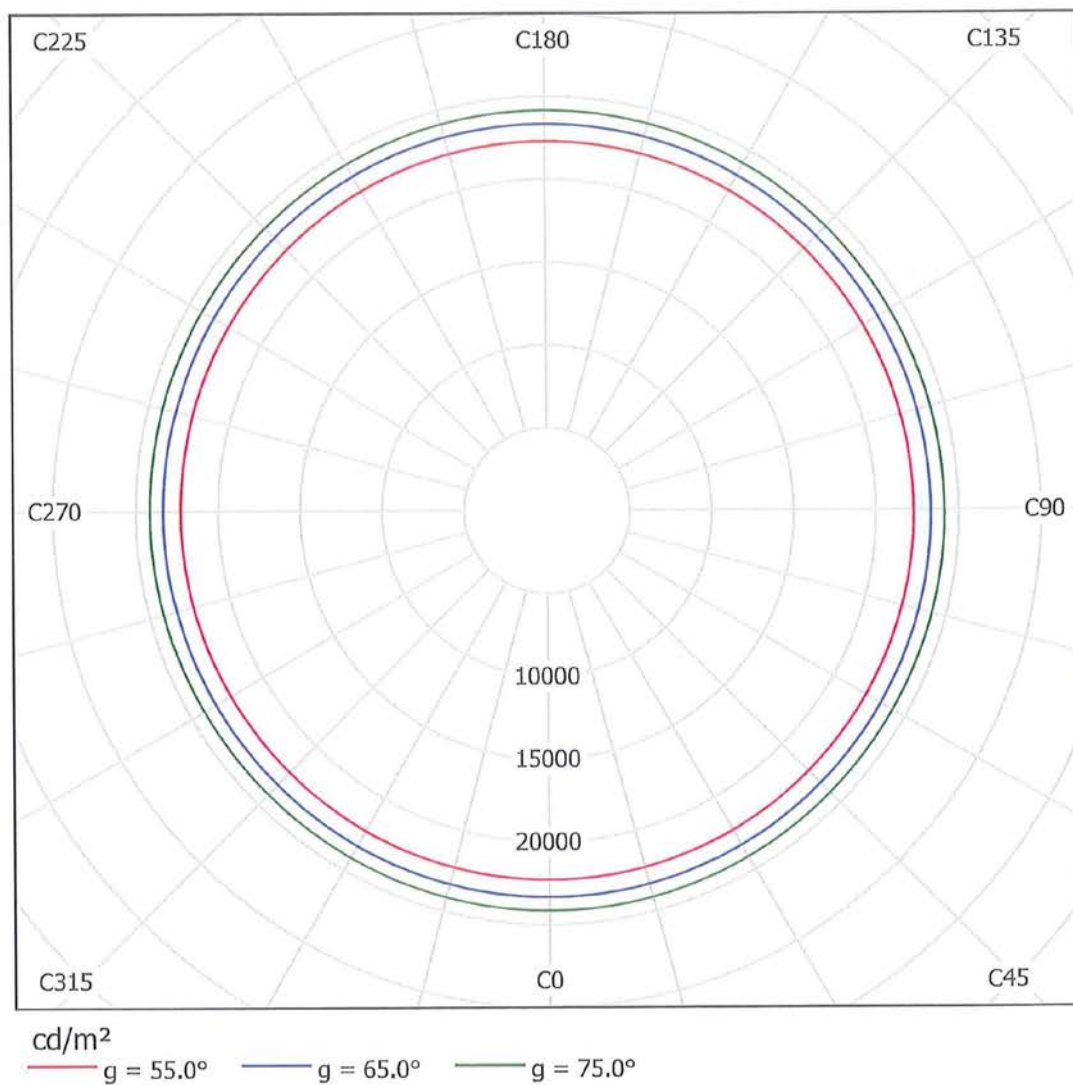
Mastaufsatzleuchte, mit Blendring, HME 80/125W, Vorschaltgerät eingebaut, kompensiert, IP 44, Schutzklasse I, Gehäuse aus Aluminium, D 600 / H 510

Εξ αιτίας της έλλειψης συμμετρίας, για αυτό το φωτιστικό δεν μπορεί να γίνει παρουσίαση του πίνακα UGR.

Υπεύθυνος επεξεργασίας
Τηλέφωνο
Φαξ
e-Mail

DIAL 29 Mastaufsatzleuchte, 1 HME 80W, KVG / Διάγραμμα πυκνότητας φωτεινότητας

Φωτιστικό: DIAL 29 Mastaufsatzleuchte, 1 HME 80W, KVG
Λάμπες: 1 x HME 80W

Υπεύθυνος επεξεργασίας
Τηλέφωνο
Φαξ
e-Mail

DIAL 29 Mastaufsatzleuchte, 1 HME 80W, KVG / Πίνακας έντασης φωτός

Φωτιστικό: DIAL 29 Mastaufsatzleuchte, 1 HME 80W, KVG

Λάμπες: 1 x HME 80W

Gamma	C 0°	C 15°	C 30°	C 45°	C 60°	C 75°	C 90°	C 105°	C 120°	C 135°
0.0°	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
5.0°	46	46	46	46	46	46	46	46	46	46
10.0°	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51
15.0°	56	56	56	56	56	56	56	56	56	56
20.0°	63	63	63	63	63	63	63	63	63	63
25.0°	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75
30.0°	86	86	86	86	86	86	86	86	86	86
35.0°	93	93	93	93	93	93	93	93	93	93
40.0°	94	94	94	94	94	94	94	94	94	94
45.0°	93	93	93	93	93	93	93	93	93	93
50.0°	89	89	89	89	89	89	89	89	89	89
55.0°	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82
60.0°	73	73	73	73	73	73	73	73	73	73
65.0°	63	63	63	63	63	63	63	63	63	63
70.0°	52	52	52	52	52	52	52	52	52	52
75.0°	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40
80.0°	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
85.0°	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
90.0°	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11
95.0°	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18

Τιμές σε cd/klm

Υπεύθυνος επεξεργασίας
Τηλέφωνο
Φαξ
e-Mail

DIAL 29 Mastaufsatzleuchte, 1 HME 80W, KVG / Πίνακας έντασης φωτός

Φωτιστικό: DIAL 29 Mastaufsatzleuchte, 1 HME 80W, KVG
Λάμπες: 1 x HME 80W

Gamma	C 150°	C 165°	C 180°	C 195°	C 210°	C 225°	C 240°	C 255°	C 270°	C 285°
0.0°	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
5.0°	46	46	46	46	46	46	46	46	46	46
10.0°	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51
15.0°	56	56	56	56	56	56	56	56	56	56
20.0°	63	63	63	63	63	63	63	63	63	63
25.0°	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75
30.0°	86	86	86	86	86	86	86	86	86	86
35.0°	93	93	93	93	93	93	93	93	93	93
40.0°	94	94	94	94	94	94	94	94	94	94
45.0°	93	93	93	93	93	93	93	93	93	93
50.0°	89	89	89	89	89	89	89	89	89	89
55.0°	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82
60.0°	73	73	73	73	73	73	73	73	73	73
65.0°	63	63	63	63	63	63	63	63	63	63
70.0°	52	52	52	52	52	52	52	52	52	52
75.0°	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40
80.0°	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
85.0°	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
90.0°	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11
95.0°	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18

Τιμές σε cd/klm

Υπεύθυνος επεξεργασίας
Τηλέφωνο
Φαξ
e-Mail

DIAL 29 Mastaufsatzleuchte, 1 HME 80W, KVG / Πίνακας έντασης φωτός

Φωτιστικό: DIAL 29 Mastaufsatzleuchte, 1 HME 80W, KVG
Λάμπες: 1 x HME 80W

Gamma	C 300°	C 315°	C 330°	C 345°	C 360°
0.0°	50	50	50	50	50
5.0°	46	46	46	46	46
10.0°	51	51	51	51	51
15.0°	56	56	56	56	56
20.0°	63	63	63	63	63
25.0°	75	75	75	75	75
30.0°	86	86	86	86	86
35.0°	93	93	93	93	93
40.0°	94	94	94	94	94
45.0°	93	93	93	93	93
50.0°	89	89	89	89	89
55.0°	82	82	82	82	82
60.0°	73	73	73	73	73
65.0°	63	63	63	63	63
70.0°	52	52	52	52	52
75.0°	40	40	40	40	40
80.0°	27	27	27	27	27
85.0°	15	15	15	15	15
90.0°	11	11	11	11	11
95.0°	18	18	18	18	18

Τιμές σε cd/klm

Υπεύθυνος επεξεργασίας
Τηλέφωνο
Φαξ
e-Mail

DIAL 29 Mastaufsatzleuchte, 1 HME 80W, KVG / Πίνακας έντασης φωτός

Φωτιστικό: DIAL 29 Mastaufsatzleuchte, 1 HME 80W, KVG
Λάμπες: 1 x HME 80W

Gamma	C 0°	C 15°	C 30°	C 45°	C 60°	C 75°	C 90°	C 105°	C 120°	C 135°
100.0°	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
105.0°	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21
110.0°	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00
115.0°	4.20	4.20	4.20	4.20	4.20	4.20	4.20	4.20	4.20	4.20
120.0°	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70
125.0°	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70
130.0°	3.60	3.60	3.60	3.60	3.60	3.60	3.60	3.60	3.60	3.60
135.0°	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00
140.0°	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00
145.0°	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60
150.0°	0.20	0.20	0.20	0.20	0.20	0.20	0.20	0.20	0.20	0.20
155.0°	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
160.0°	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
165.0°	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
170.0°	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
175.0°	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
180.0°	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

Τιμές σε cd/klm

Υπεύθυνος επεξεργασίας
Τηλέφωνο
Φαξ
e-Mail

DIAL 29 Mastaufsatzleuchte, 1 HME 80W, KVG / Πίνακας έντασης φωτός

Φωτιστικό: DIAL 29 Mastaufsatzleuchte, 1 HME 80W, KVG
Λάμπες: 1 x HME 80W

Gamma	C 150°	C 165°	C 180°	C 195°	C 210°	C 225°	C 240°	C 255°	C 270°	C 285°
100.0°	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
105.0°	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21
110.0°	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00
115.0°	4.20	4.20	4.20	4.20	4.20	4.20	4.20	4.20	4.20	4.20
120.0°	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70
125.0°	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70
130.0°	3.60	3.60	3.60	3.60	3.60	3.60	3.60	3.60	3.60	3.60
135.0°	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00
140.0°	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00
145.0°	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60
150.0°	0.20	0.20	0.20	0.20	0.20	0.20	0.20	0.20	0.20	0.20
155.0°	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
160.0°	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
165.0°	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
170.0°	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
175.0°	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
180.0°	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

Τιμές σε cd/klm

Υπεύθυνος επεξεργασίας
Τηλέφωνο
Φαξ
e-Mail

DIAL 29 Mastaufsatzleuchte, 1 HME 80W, KVG / Πίνακας έντασης φωτός

Φωτιστικό: DIAL 29 Mastaufsatzleuchte, 1 HME 80W, KVG
Λάμπες: 1 x HME 80W

Gamma	C 300°	C 315°	C 330°	C 345°	C 360°
100.0°	27	27	27	27	27
105.0°	21	21	21	21	21
110.0°	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00
115.0°	4.20	4.20	4.20	4.20	4.20
120.0°	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70
125.0°	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70
130.0°	3.60	3.60	3.60	3.60	3.60
135.0°	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00
140.0°	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00
145.0°	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60
150.0°	0.20	0.20	0.20	0.20	0.20
155.0°	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
160.0°	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
165.0°	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
170.0°	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
175.0°	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
180.0°	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

Τιμές σε cd/klm

Υπεύθυνος επεξεργασίας
Τηλέφωνο
Φαξ
e-Mail

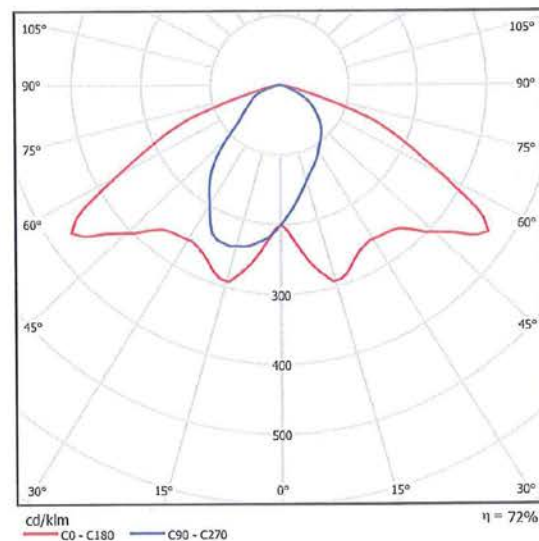
2DCOLLECTION QS203-3-100-E Q Series / Δελτίο στοιχείων φωτιστικού

Ταξινόμηση φωτιστικών σύμφωνα προς CIE: 100
Κωδικός ροής CIE: 48 84 99 100 72

Aluminum injection body , all screws are stainless steel , high resistance silicone gaskets are used in all parts to protect the product against from dust and water , electrostatic powder paint , high purity anodized aluminum reflectors , adjustable reflector , adjustable lamp holder with 5 positions , hinge system for easy maintenance , heat resistance tempered glass , when cover opens circuit breaker switch off the system , ceramic lamp holder , Protection Class 1 , standart colours RAL 9005 - RAL 9006 - RAL 9010 . 150W SODIUM LUMINARY . Lamp Position : 3 / Reflector Degree : -10

Εκπομπή φωτός 1:

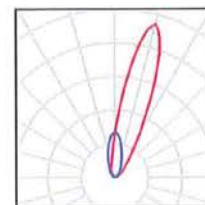
Εξ αιτίας της έλλειψης συμμετρίας, για αυτό το φωτιστικό δεν μπορεί να γίνει παρουσίαση του πίνακα UGR.

Υπεύθυνος επεξεργασίας
Τηλέφωνο
Φαξ
e-Mail

Εξωτερική σκηνή 1 / Κατάλογος φωτιστικών

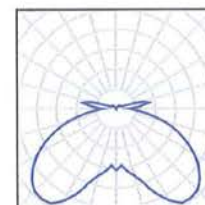
137 Τεμάχια DIAL 17 1 HIT 35W

Αρ. είδους: 17
Φωτεινή ροή (Φωτιστικό): 2036 lm
Φωτεινή ροή (Λάμπες): 3400 lm
Ισχύς φωτιστικού: 42.0 W
Ταξινόμηση φωτιστικών σύμφωνα προς CIE: 0
Κωδικός ροής CIE: 00 00 00 00 60
Εξοπλισμός: 1 x HIT 35W (Συντελεστής διόρθωσης 1.000).

43 Τεμάχια DIAL 29 Mastaufsatzleuchte, 1 HME 80W, KVG

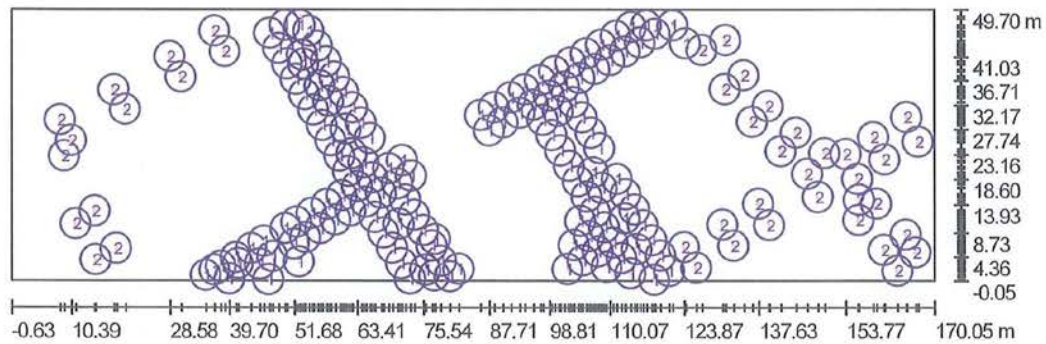
Αρ. είδους: 29
Φωτεινή ροή (Φωτιστικό): 1721 lm
Φωτεινή ροή (Λάμπες): 4000 lm
Ισχύς φωτιστικού: 89.0 W
Ταξινόμηση φωτιστικών σύμφωνα προς CIE: 88
Κωδικός ροής CIE: 32 68 91 88 43
Εξοπλισμός: 1 x HME 80W (Συντελεστής διόρθωσης 1.000).

Υπεύθυνος επεξεργασίας
Τηλέφωνο
Φαξ
e-Mail

Εξωτερική σκηνή 1 / Φωτιστικά (σχέδιο θέσεων)

Κλίμακα 1 : 1221

Κατάλογος τεμαχίων φωτιστικών

Αρ.	Τεμάχια	Ονομασία
1	137	DIAL 17 1 HIT 35W
2	43	DIAL 29 Mastaufsatzleuchte, 1 HME 80W, KVG

ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Στόχος της παρούσας πρότασης – μελέτης είναι η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής στο αστικό περιβάλλον, η βελτίωση της ποιότητας της ζωής του πληθυσμού, η μείωση της ρύπανσης του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος, η μείωση των εκπομπών των αερίων που προκαλούν την κλιματική αλλαγή, η αύξηση της χρήσης των ΑΠΕ, η οποία ενθαρρύνεται, η βελτίωση των επιπέδων θερμικής άνεσης του αστικού πληθυσμού και η δημιουργία ενός δημοσίου χώρου, ο οποίος θ' αποτελέσει πόλο έλξης των δημοτών της Κορίνθου και των επισκεπτών της πόλης. Η περιοχή μελέτης αφορά κυρίως

- στην πλατεία Παναγή Τσαλδάρη («Περιβολάκια») και δευτερευόντως
- στον περιβάλλοντα χώρο του Δικαστικού Μεγάρου
- στον Κοινόχρηστο χώρο όπως ορίζεται ανατολικά του 1^{ου} Δημοτικού Σχολείου στα δυτικά της πλατείας
- στους περιβάλλοντες δρόμους και πεζόδρομους, ήτοι τις οδούς Εθν. Αντιστάσεως, την Κολοκοτρώνη, την Κύπρου, , την Κολιάτσου, την Αδειμάντου και την Ερμού η οποία μετά την οδό Κύπρου είναι πεζόδρομος μέχρι την παραλία.

Πρόκειται για μια περιοχή παρέμβασης, η οποία συγκροτεί εν δυνάμει μια ενότητα, καθώς δύναται να επιτευχθεί η λειτουργική και αισθητική ενοποίηση των δύο χώρων της πλατείας και των απέναντι αυτής χώρων, σε συνδυασμό με την Ερμού η οποία από κοινού με την ήδη διαμορφωμένη Εθν. Αντιστάσεως συνδέουν την περιοχή παρέμβασης με την παραλία της πόλης.

Η περιοχή παρέμβασης βρίσκεται στο κοινωνικό, οικονομικό - εμπορικό και πολιτικό κέντρο της πόλης και μάλιστα αποτελεί την «καρδιά» του κέντρου αυτού, αφού εκεί βρίσκεται το Δημαρχείο, το Δικαστικό Μέγαρο και η Διοίκηση της Αστυνομίας.

Η θέση της περιοχής παρέμβασης στο κέντρο της πόλης και μάλιστα στην «καρδιά» του, αλλά και επί του βασικότερου άξονα - εισόδου στην πόλη στην οδό Έθν. Αντιστάσεως, η ύπαρξη δημόσιων κτιρίων τόσο στην ίδια την περιοχή όσο και στην ευρύτερη, και το παράλληλο και καταλυτικής σημασίας καθεστώς σημαντικής περιβαλλοντικής και λειτουργικής υποβάθμισης της περιοχής παρέμβασης αποτέλεσαν τις βασικές αιτίες για τη λήψη απόφασης ανάπλασης της περιοχής αυτής

Η περιοχή έχει υψηλή επισκεψιμότητα εξυπηρετούμενων πολιτών προς τα παρακείμενα δημόσια κτίρια, προς το κέντρο γενικότερα - ελάχιστη στην πλατεία, λόγω της περιορισμένης πλέον ικανότητάς της να λειτουργεί ως ευχάριστος κοινόχρηστος δημόσιος χώρος με παροχή άνετων συνθηκών στάσης και παραμονής. Η κατάσταση στην οποία βρίσκεται έχει έκδηλα τα χαρακτηριστικά της υποβάθμισης.

Με την παρέμβαση η αναβάθμιση θα συμβάλλει πέραν της περιβαλλοντικής και στην οικονομική αναβάθμιση, καθώς περιλαμβάνει την περιοχή γύρω από την σημερινή κεντρική πλατεία και τα 2 Ο.Τ. (δικαστικό μέγαρο και δημ. Σχολείο) που περιλαμβάνεται στο οικονομικό – εμπορικό κέντρο της πόλης, καθώς και τον πεζόδρομο της Ερμού, που είναι ο εμπορικός δρόμος της πόλης.

Η κεντρική ιδέα της σύνθεσης συνίσταται βασικά στην αναζωογόνηση της περιοχής παρέμβασης.

Οι περιβάλλοντες δρόμοι θα δεχθούν αποκλειστικά και μόνον παρεμβάσεις που αφορούν την επίστρωση, την φύτευση, και τον φωτισμό τους, από κοινού όμως θα συμβάλλουν στην περιβαλλοντική αναβάθμιση και την γενικότερη λειτουργική και αισθητική αναζωογόνηση.

Η πλατεία Παν. Τσαλδάρη («Περιβολάκια») μετεξελίσσεται σε άλσος – το κεντρικό Άλσος της πόλης, διατηρώντας ταυτόχρονα τον ιστορικό χαρακτήρα των χαράξεων της παλιάς πλατείας.

Η αναβάθμιση συνίσταται στον εμπλουτισμό της φύτευσης και την μετεξέλιξη της πλατείας σε άλσος.

Η αρχιτεκτονική σύνθεση οφείλει να υλοποιήσει την μετεξέλιξη της πλατείας σε Άλσος, με τη διατήρηση των ιστορικών χαράξεων αλλά και με τον πυκνό εμπλουτισμό του πρασίνου. Έτσι η πύκνωση των φυτεύσεων και η μείωση του πλάτους των διαδρομών, παραπέμπει στην εικόνα ενός άλσους, το οποίο αντικαθιστά την πλατεία.

Στο άλσος αυτό, κατασκευάζεται καινούργιο αναψυκτήριο, «νερόραμα», πρόβλεψη για μελλοντική ανάπτυξη θεματικής ενότητας για την ναυτική ιστορία της Κορίνθου και θα προβλεφθεί θέση για αρχιτεκτονήματα – αναφορές στο παρελθόν της πόλης.

Στους λοιπούς περιβάλλοντες χώρους (Δικαστικό Μέγαρο, οδοί, πεζόδρομοι, χώροι κοινόχρηστοι) γίνονται παρεμβάσεις ώστε να υπάρξει αισθητική ενότητα με το άλσος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ – ΠΗΓΕΣ

1. «Πολεοδομικός σχεδιασμός», Αθ. Αραβαντινός, Β΄ Έκδοση, Αθήνα 1986
2. «Υπαίθριοι χώροι στην πόλη», Αθ, Αραβαντινός – Π. Κοσμάκη, Αθήνα 1988
3. «Στοιχεία Διαμόρφωσης Ελεύθερων Χώρων», Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ, Αθήνα 1988
4. «ΚΟΡΙΝΘΙΑ – Φυσικό περιβάλλον, ιστορία, μνημεία, οικολογικές και πολιτιστικές διαδρομές», Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κορινθίας
5. «ΚΟΡΙΝΘΟΣ – Σελίδες από τη Νεότερη Ιστορία της, 1834 – 2011, Α΄ Τόμος, Θεοδόσιος Αντ. Κοντόζογλου, Κόρινθος 2011
6. «Κορινθιακοί Ορίζοντες», Τεύχη 92, 93, 97, 98, 112